

Mikä kuuluu museoon?

Esinekeräyksen kartutusaikeet ja niiden
toteutuminen kolmessa museossa

Vesa Alén
Maisterintutkielma
Jyväskylän yliopisto
Taiteiden ja kulttuurin
tutkimuksen laitos
Museologia
Heinäkuu 2018

Tiedekunta – Faculty Humanistinen tiedekunta	Laitos – Department Musiikin, taiteen ja kulttuurin tutkimuksen laitos
Tekijä – Author Alén, Vesa	
Työn nimi – Title Mikä kuuluu museoon? Esinekokoelmien kartutusaikheet ja niiden toteutuminen kolmessa museossa	
Oppiaine – Subject museologia	Työn laji – Level maisterintutkielma
Aika – Month and year heinäkuu 2018	Sivumäärä – Number of pages 225
<p>Tiivistelmä – Abstract</p> <p>Tutkielman tavoitteena on vertailla kulttuurihistoriallisten museoiden esinekokoelmien tosiasiallista kartuntaa julkilausuttuihin kartutustavoitteisiin. Aineistona on käytetty Kymenlaakson museota, Pohjanmaan museota ja Etelä-Karjalan museota. Kunkin museon esinekokoelmien kartunnasta on poimittu kolme 500 esineen näyte-erää kolmelta eri tarkasteluperiodilta. Kartutustavoitteiden lähteenä on käytetty museoiden omia ja niiden omistajien arkistoja, sanomalehtiä ja haastatteluita. Käytettävissä olevaa aineistoa on analysoitu Kulttuuriaineiston luokituksella (Outline of Cultural Materials) jakamalla havainnot sekä kartunnasta että tavoitteista luokitukseen pohjautuvaan havaintomatriisiin. Museoiden itselleen julkisesti asettamat kartutustavoitteet on kuvailtu perustamisvaiheessa konkreettisimmin ja ne ovat myös parhaimmin toteutuneet museoiden toiminnan alkuvuosina. Myöhempien tarkasteluperiodien kohdalla tavoitteista on niukemmin lähteitä ja tavoitteet on kuvailtu abstraktimmin. Samalla julkilausuttujen tavoitteiden ja tosiasiallisen kartunnan ero on kasvanut suuremmaksi eli kokoelmiin on otettu yhä vähemmän sellaista materiaalia, jota museo on ilmoittanut pitävänsä tärkeänä. Kokoelmien kartunnassa toistuvat kaikissa museoissa samat kolme teemaa 1800-luvun lopusta 1990-luvulle: pukeutuminen, asuminen, syöminen / juominen. Kartutustavoitteet ovat ohjanneet kartuntaa vain silloin, kun ne ovat sopineet näihin perusteemoihin. Keskeisin syy näyttäisi olevan se, että kartuntaa eivät ole ohjanneet museoinstituution aikeet, vaan lahjoittajien käsitys siitä, mikä kuuluu museoon.</p>	
<p>Asiasanat – Keywords</p> <p>museologia, kokoelmatyö, kokoelmapolitiikka, maakuntamuseot, kvantitatiivinen tutkimus, kulttuurihistorialliset museot, museokokoelmat</p>	
<p>Säilytyspaikka – Depository</p> <p>Jyväskylän yliopiston kirjasto</p>	
<p>Muita tietoja – Additional information</p>	

Sisällys

1. Johdanto	5
1.1. Tutkimustehtävä, -ongelma ja -kysymykset	5
1.2. Tutkimustehtävän rajaukset	6
1.3. Tutkimuksellinen viitekehys	6
1.4. Tutkimusaineisto	17
1.4.1. Museoiden valinta	17
1.4.2. Kymenlaakson museon esittely	17
1.4.3. Pohjanmaan museon esittely	18
1.4.4. Etelä-Karjalan museon esittely	19
1.4.5. Museoiden vertailua.....	21
1.4.6. Lähteet toteutuneesta kartutuksesta.....	22
1.4.7. Lähteet kartutustavoitteista	25
1.5. Metodi	27
2. Tavoitteet ja kartunta kolmessa museossa	35
2.1. Kymenlaakson museo	35
2.1.1. Tavoitteet ja kartunta 1927–1939	35
2.1.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1979	40
2.1.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1994	45
2.2. Pohjanmaan museo	50
2.2.1. Tavoitteet ja kartunta 1895–1897	50
2.2.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1976	55
2.2.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1993	57
2.3. Etelä-Karjalan museo	62
2.3.1. Tavoitteet ja kartunta 1910–1934	62
2.3.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1978	66
2.3.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1997	71
3. Johtopäätökset	77
3.1. Julkilausutut tavoitteet	77
3.2. Toteutunut kartunta	79
3.3. Päätösten tekijät	81
3.4. OCM-metodin toimivuus ja jatkokysymykset	83
4. Lähteet	84
5. Liitteet	90

5.1.	Havaintomatriisi museoiden kokoelmien tosiasiallisesta kartunnasta	90
5.2.	Havaintomatriisi museoiden ilmoittamista kartutustavoitteista	111
5.3.	Museoiden tarkasteluperiodien esinelistat.....	120
5.4.	Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio vuodelta 1987, aihealuejako	222
5.5.	Museoiden vaihtuvat näyttelyt tarkasteluperiodien aikana	223

1. Johdanto

1.1. Tutkimustehtävä, -ongelma ja -kysymykset

Museologisessa keskustelussa on jo yleisesti hyväksytty käsitys, että museokokoelmien kartutus ei ole objektiivista ja neutraalia menneisyyden tallentamista, vaan subjektiivista, välillä jopa irrationaalistakin toimintaa, jota ohjaavat tietoisten tavoitteiden lisäksi monet ulkoiset ja sisäiset tekijät.¹ Tässä tutkielmassa on tarkoituksena päästä hieman syvemmälle siihen, miten tuo subjektiivisuus näkyy kokoelmien kartunnassa. Tavoitteena on vertailla kulttuurihistoriallisten museoiden esinekokoelmien tosiasiallista kartuntaa julkilausuttuihin kartutustavoitteisiin ja ainakin alustavasti hahmotella tutkimuskirjallisuuden tuella, millaisia syitä mahdollisille ristiriidoille voisi olla.

Tutkimustehtävän valinnan taustalla on ammatillinen ura, jonka kuluessa olen työskennellyt kolmessa eri maakuntamuseossa esinekokoelmista vastaavana tutkijana. Tutkielmaa tehdessäni olen Kymenlaakson museon kokoelmista vastaava intendentti. Ensi silmäyksellä kokoelmien kartutus vaikuttaa olleen museoissa melko sattumanvaraista näennäisen selkeästä lähtökohdasta eli tietyn alueen aineellisen menneisyyden tallentamisesta huolimatta. Sattumanvaraisuuden vaikutelma syntyy jossakin määrin jopa silloin, kun tarkastelen omia arkityössä tekemiäni valintoja jälkikäteen. Yksikään esine ei kuitenkaan ole itse hiipinyt museon varastohyllyyn, vaan takana on aina tietoinen valinta, vaikka sitten kyse olisi valinnasta ottaa kokoelmiin kaikki museolle lahjoituksena tarjottu aineisto. Työkokemus on myös osoittanut, että kartutusvalintoja tehtäessä päätöksentekijää ohjaavat monet tekijät, joista osa on irrationaalisia. Esine, johon päätöksentekijällä on jokin henkilökohtainen kosketuspinta, voi rajatapauksessa ylittää kynnyksen helpommin kuin esine, johon ei ole kosketuspintaa. Lahjoitusta tarjoava henkilö voi olla hauras vanhus, jonka tarjoamaan esineeseen tiivistyy hänen koko elämänsä tai jonkun vastikään kuolleen läheisen elämä. Toisaalta lahjoitusta tarjoavalla taholla voi olla vaikutusvaltaa museon omistajaan tai se suoraan edustaa museon omistajaa tai onnistuu päällekkäyväällä neuvottelutaktiikalla tinkimään asialleen huomiota. Tai jonkin toisen työtehtävän paineessa jokin itsessään perusteltu hankinta jää tekemättä kiireen vuoksi. Päätöksentekijän koulutustausta voi myös vaikuttaa valintoihin. Tällaisia irrationaalisia ja toki myös rationaalisia muuttujia on lukuisia muitakin. Olen jokapäiväisessä työssäni mielestäni havainnut, että sekavan pinnan alta onkin erotettavissa kussakin museossa oma persoonallinen profiilinsa, joka ei vaikuttaisi kokonaan perustuvan tallennuskohteissa itsessään oleviin eroavuuksiin. Onko kyseessä aito, mitattavissa oleva ilmiö vai subjektiivinen vaikutelma, joka systemaattisessa tarkastelussa osoittautuu harhakuvaksi? Onko mahdollisista poikkeamista löydettävissä säännönmukaisuuksia, jotka voisivat selittää kokoelmien rakennetta? Tästä tutkimusongelmasta olen johtanut tutkimuskysymyksiksi:

¹ ks. esim. Belk 2001, s. 146–158, Bohman 1997, s. 9, Clayton 2003, s. 146–149, Kostet 2007, s. 154, Pearce 2003, 113–116, Puurunen 2004, s. 33, Svanberg 2009, passim.

- 1) selvittää, millaisia olivat esinekokoelmien kartuttamisen julkilausutut tavoitteet kolmen esimerkkitapaukseksi otetun kulttuurihistoriallisen museon historian kolmessa eri vaiheessa,
- 2) selvittää, millaisia esineitä on valittu museoiden esinekokoelmiin näiden kolmen tarkasteluperiodin aikana,
- 3) selvittää, millaisia eroavuuksia julkilausutuissa tavoitteissa ja tosiasiallisessa kartunnassa on,
- 4) pohtia tutkimuskirjallisuuden tuella, millaisia syitä eroavuuksilla voisi olla.

Perusteena tutkimustehtävän valinnalle on paitsi arkityössä herännyt mielenkiinto aihetta kohtaan, myös kartutuspäätösten suuri merkitys koko museoinstituution toiminnalle. Kartutuspäätökset ovat yhdessä kulttuuriympäristötyön kanssa kauaskantoisimpia toimia, joita museoissa tehdään. Mitä selkeämpi ymmärrys museoissa on kokoelmien rakenteesta, sitä tietoisempia museoissa ollaan omista vahvuuksista, ja mikä tärkeämpää, omista puutteista. Lisäksi on todennäköistä, että monet niistä syistä, jotka ovat aiemmin johtaneet tosiallisen kartunnan ja julkilausuttujen kartutustavoitteiden ristiriitaan, vaivihkaa edelleen ohjaavat työtämme museoissa. Janne Vilkun muotoilun mukaan

”Keräämme vain sitä minkä näemme ja ymmärrämme kulttuurimme puitteissa...Arvomme paljastuvat tarkastelemalla mitä kokoelmiin on otettu ja miten ne on siellä luokiteltu. Aivan yhtä tärkeä ilmaisin on se, mitä kokoelmissa ei ole, siis mitä sieltä on jäänyt tai jätetty pois.”²

Entä mitä uutta tutkielmani voi tuottaa verrattuna nykyiseen museologiseen käsitykseen kokoelmien kartunnasta? Ennen kaikkea aiempaa kvantitatiivisempi lähestymistapa ja aiempaa yksityiskohtaisempi vertailu kartunnan ja kartutustavoitteiden välillä tuottaa aiempia arvioita paremmin perusteltua tietoa esinekokoelmista. Tutkielmassa myös testataan ensimmäistä kertaa suomalaisessa museologisessa tutkimuksessa *Kulttuuriaineiston luokituksen* eli *OCM-luokituksen* soveltuvuutta kokoelmien analyysiin. Jos analyysitekniikka tuottaa mielekkäitä tuloksia, menetelmää voisi kehittää ja soveltaa laajemmin museotalalla. Aiempaa systemaattisempi ote kartuntaan on myönteinen trendi (esim. TAKO³) museotalalla, jota tutkielman tulokset voivat tukea.

1.2. Tutkimustehtävän rajaukset

Viimeisen 10–15 vuoden kuluessa on tapahtunut selkeä muutos kartutuspäätösten perusteluissa, kun useimmissa museoissa on selkeämmin ruvettu määrittelemään omia kartutuspainopisteitä kirjallisissa kokoelmapoliittisissa ohjelmissa. Toinen ainakin potentiaalisesti samaan suuntaan vaikuttava tekijä on TAKO-yhteistyö ja siihen sisältyvä tallennusvastuujako. Tässä tutkimuksessa tarkastelu rajautuu tätä kehitysvaihetta

² Vilkuna 2007, s. 21.

³ TAKO on suomalainen, ammatillisten museoiden tallennus- ja kokoelmayhteistyöverkosto, joka aloitti toimintansa vuonna 2009. Sen kaksi päätavoitetta ovat museoiden välinen tallennustyönjako ja nykydokumentoinnin koordinointi. <http://tako.nba.fi/index> (luettu 30.6.2018). TAKO:a edelsi Museoviraston vuonna 1987 maakuntamuseoille esittämä työnjako (ks. viite 5.4.), jonka toteutumista myös tarkastellaan tutkielmassa.

edeltävään tilanteeseen. Aiempien kartutus päätösten analysointi on kuitenkin perusteltua, koska niihin perustuva kokoelmamassa vielä pitkään muodostaa pääosan museoiden esinekokoelmista.

Kartutusmotiivien kehitys museoinstituution muovautuessa vuosisatojen mittaan on rajattu tämän tutkielman ulkopuolelle. Aihepiiriä on käsitelty jo paljon kirjallisuudessa, eikä sitä ole tässä tarpeen toistaa. Brittiläisessä museologisessa kirjallisuudessa tuoreehkot tiivistelmät löytyvät esimerkiksi Susan Pearcen⁴ sekä Léontine Meijer-van Menschin ja Peter van Menschin⁵ artikkeleista teoksessa *Encouraging collections mobility – A Way forward for museums in Europe* vuodelta 2010. *Cultures of Collecting* -artikkelikokoelma tarjoaa maantieteellisesti ja ajallisesti rajatumpia katsauksia kokoelmien historiaan⁶. Yleiskatsaukset museoinstituution ja sen esivaiheiden kokoelmakartutukseen löytyvät esimerkiksi Russell W. Belkiltä⁷ ja Eva Schultzilta⁸. Susan Pearce käsittelee monissa kirjoituksissaan aihetta, mutta erityisesti *On Collecting. An Investigation into Collecting in the European Tradition* luo laajan kuvan eurooppalaisten harjoittamasta kokoelmien keräämisestä ja sen motiiveista⁹.

Kuvataidekokoelmien ja kulttuurihistoriallisten kokoelmien kartuttamisperusteet myös poikkeavat siinä määrin toisistaan, että kuvataidekokoelmat rajataan tämän tutkimuksen ulkopuolelle, vaikka ne ovat kiinteä osa yhden esimerkkimuseon, Pohjanmaan museon, kokoelmien kartutusta. Myöskään Etelä-Karjalan museon osalta ei oteta huomioon sen rinnalle 1960-luvulla perustettua Etelä-Karjalan taidemuseota.

1.3. Tutkimuksellinen viitekehys

Aiempaa kvantitatiiviseen kokoelma-analyysiin perustuvaa tutkimusta kulttuurihistoriallisten museoiden kokoelmakartutuksesta olen löytänyt melko niukasti. Anders Houltz on julkaissut vuonna 2004 selvityksen Tekniska Museetin kartunnasta vuosina 1984–2002. Houltzin analyysi perustuu Tekniska Museetin vähitellen ajan myötä muokattuun ja suhteellisen karkeaan, kahdeksanportaiseen luokitusjärjestelmään, jonka taustalla on 1900-luvun alun populääritieteellinen kirjasarja *Uppfinningarnas bok*. Myös Houltz pohtii kartunnan ja kartutustavoitteiden suhdetta.¹⁰ Richard Dunnin artikkelissa vuodelta 2003 on jopa päteemana Victoria & Albert Museumin kokoelmien julkilausuttujen ja toteutuneiden kartutustavoitteiden suhde, mutta Dunnin artikkelissa ei pohdinnan taustalla mahdollisesti olevia kvantitatiivisia kokoelma-analyysijä avata tarkemmin¹¹. Kolmannessa 2000-luvun alkuun sijoittuvassa kvantitatiivisessa kokoelma-analyysissä Ken Teague tarkastelee Horniman Museumin etnografisten kokoelmien koostumusta. Hänen työkalunaan on museossa käytettävä 48-kohtainen luokittelujärjestelmä. Lisäksi kokoelmalle on tehty ”Geo-Global Survey”,

⁴ Pearce 2010.

⁵ Meijer-van Mensch & Mensch 2010.

⁶ Elsner & Cardinal 1997.

⁷ Belk 2001, s. 22–64.

⁸ Schultz 1994, s. 175–187.

⁹ Pearce 1995.

¹⁰ Houltz 2004.

¹¹ Dunn 2003.

jossa on analysoitu etnografisen kokoelman maantieteellistä jakautumista hankintapaikan mukaan. Jo artikkelin suhteellisen suppeassa tarkastelussa käy ilmi, että eräät aiemmat, kokoelman yleiskuvan perusteella tehdyt oletukset esimerkiksi kartutuksen sattumanvaraisuudesta eivät pidäkään paikkaansa.¹²

Myös Suomessa on 2000-luvun alussa pohdittu kokoelmien kartuntaa kvantitatiivisesta näkökulmasta. Nina Puurunen pro gradu -tutkielmansa pohjalta tekemän artikkeli saamelaiskokoelman karttumisesta Suomen kansallismuseossa on kysymyksenasettelultaan ja käsittelytavaltaan kaikkein lähimpänä tutkielmaani. Aineisto on rajatumpi, mutta sitä vastaavasti tarkastellaan perusteellisemmin mm. perehtymällä suppean kartuttajajoukon taustoihin. Analyysin pohjana on Suomen kansallismuseon aiheenmukaisen kortiston 25 luokkaa. Analyysissä kartuntajakauman selityksiksi nousevat hankinta-ajan näyttelytarpeet, toisen maailmansodan tuomat rajamuutokset sekä 1970- ja etenkin 1980-luvulla alkunsa saanut pyrkimys välttää vanhojen esineiden vientiä pois saamelaisalueelta, jolloin kartutus kohdistui uusina saatavissa oleviin esineisiin (esim. puvut ja puvunosat). Kartutuksen aatehistorialliseksi taustaksi Puurunen nimeää ennen kaikkea nationalismin ja tietyssä vaiheessa myös sosiaalidarvinismin. Kartuttajia ohjasivat myös heidän ennakkokäsityksensä saamelaisten kulttuurin homogeenisyydestä, kuten poronhoidon dominoivasta asemasta elinkeinona. Vilkkaimpana kartutusaikana dominoi suomalais-ugrilainen tutkimussuuntaus, jolla oli evolutionistinen käsitys yhteisöjen kehityksestä ja joka siksi loi esineistä typologisia sarjoja. Tästä syystä painottui arkaaisimpana pidetty kolttasaamelaisuus. Puurunen loppupäätelmä on niin hyvin muotoiltu, että ansaitsee tulla siteeratuksi sellaisenaan:

”Aikalaisten näkökulmasta saamelaisia esineitä kerättiin Kansallismuseoon lisäämään tietoutta tuon vähemmistökansan kulttuurista sekä tallentamaan sitä. Kuitenkin yleisemmällä tasolla tarkasteltuna ja vertaamalla kunkin ajanjakson keruutoimintaa ko. ajan kansatieteen paradigmaan voidaan todeta, että kerättyjen esineiden kautta voitiin tutkia ja määritellä myös suomalaisuutta. Kansallismuseon saamelaisten esinekeräysten muodostumisessa nimenomaan suomalaisuuden määrittely näyttäisi olevan vähintään yhtä tärkeää, ellei toisinaan jopa tärkeämpää kuin saamelaiskulttuurin tallennus sinänsä.”¹³

Aivan uunituoretta kvantitatiivista lähestymistapaa edustaa vuoden 2018 alussa painosta tullut Kari Tuovisen artikkeli, jossa hän analysoi Lahden historiallisen museolle kuuluvan Klaus Holman muistokokoelman taideteoksia. Artikkelissaan Tuovinen tarkastelee joidenkin kvantitatiivisesti arvioitavissa olevien muuttujien (esim. teoksia per taiteilija, maalaustaiteen osuus, teosten aikajänne) vaihtelua kokoelmassa ja vertaa niitä joihinkin muihin kuvataidekeräyksiin. Kuvataiteeksi katsottuja objekteja on Klaus Holman muistokokoelmassa 56 kpl, joten sekä objektien että muuttujien määrä poikkeavat oman tutkielmani aineistosta. Artikkelista käy kuitenkin ilmi, että aiemmissa, enemmänkin jonkinlaiseen yleisarvioon

¹² Teague 2001, s. 121–127.

¹³ Puurunen 2004, 25–33-

perustuvissa esityksissä on virheellisiä tulkintoja kokoelmien peruspiirteistä. Tuovinen arvioi artikkelissaan, että tunnuslukuanalyysi sopii erityisesti juuri kokoelmien ominaisprofiilien tunnistamiseen.¹⁴

Viime vuosien suomalaisessa museologisessa keskustelussa kysymystä kokoelmien kartuttamisesta on lähestytty kartutuspäätöksen tekijästä käsin (esim. Susanna Pettersson¹⁵, Leena Furu¹⁶ ja Hanne Selkokari¹⁷), ja Pettersson nimenomaan toteaa väitöskirjassaan tavoitteekseen vapauttaa kokoelmahistoriallinen kerronta institutionaalisesta kasvottomuudesta eli todentaa kuinka instituutiohistoria on aina yksilöiden ja päätöksentekoon vaikuttaneiden motiivien historiaa. Samaa korostaa Furu tutkielmassaan. Tekijästä lähtevä kokoelmahistoriallinen lähestymistapa on hyvin perusteltu, kartutuspäätöksen hän tekee usein jokin tietty henkilö. Tässä tutkielmassa kiinnitän huomion kuitenkin toteutuneen kartutuksen lisäksi siihen, mikä yleensä on jäänyt syrjään: mitä museoinstituutio on julkisesti ilmoittanut tallentavansa? Kartutusta tosiasiallisesti ohjanneet motiivit voivat tietysti olla täysin erilaisia kuin julkisuuteen lausuttuja kartutusaikeita ohjanneet motiivit. Voisi sanoa, että lähestyn museokokoelmien kartuttamista abstraktimmalla tasolla, ikään kuin yhtä porrasta etäämpää.

Yksilön rooli ja autonomisuus päätöksentekijänä on eräs historianfilosofian ikuisia kysymyksiä, eikä tässä tutkielmassa ole tarkoitus mennä kysymyksen pohdinnassa kovin syvälle. Mielestäni olisi kuitenkin liian yksioikoista väittää, että instituutiohistorian, kuten julkisten museoiden kokoelmien kartutuksen historian, pitäisi kaikissa tapauksissa perustua yksilöiden motiivien tarkasteluun. Yksilöt tekevät kyllä valintoja ja päätökset ilmenevät organisaatioiden toimintana tai muutoksina, esimerkiksi juuri kartutuspäätöksiä. Päätöksiä tekevien yksilöiden motiiveja on suhteellisen helppo tutkia, kun kyseessä ovat näkyvän tieteellisen tai muun julkisen uran tehneet vaikuttajapersoonat tai henkilöt, jotka ovat syystä tai toisesta jättäneet jälkeensä kirjallisen jäämistön. Mutta mitä tehdä silloin, kun päätöksentekijästä ei ole tiedossa kuin nimi, jos sitäkään? Näin lienee hyvin monien museokokoelmien kohdalla. Tutkimattakaan tällaisia instituutioita ei soisi jätettävän. Puutteellisten henkilöhistoriallisten lähteiden lisäksi lähdekriittisen ongelman muodostaa organisaatioiden päätöksentekoprosessi. Kuka päätökset lopulta on tehnyt? Instituution esimies, rivityöntekijä tai kenties omistajatahoa edustava lautakunta tai johtokunta? Miten ylipäätään selvittää päätöksentekijä tilanteessa, jossa päätös on syntynyt esimerkiksi lautakunnan ja intendentin välisen keskustelun tuloksena? Päätöksentekotavasta ei ole yleensä edes lähteitä. Lisäksi tämän tutkielman osalta tarkastelu ulottuu niin lähelle nykyhetkeä, että yksittäisten henkilöiden motiivien pohdinta vaatisi erityisen vahvoja ja yksiselitteisiä lähteitä, jotta se olisi tutkimuseettisesti hyväksyttävää.

¹⁴ Tuovinen 2017.

¹⁵ esim. Pettersson 2008, Pettersson 2001, Pettersson 1998.

¹⁶ Furu 2010.

¹⁷ Selkokari 2008.

Näistä vahvoista varauksista huolimatta olen kartutuslinjauksia selvittäessäni pyrkinyt löytämään lähteistä myös tietoa kartutuspäätösten tekijöistä. Heidät mainitaan kunkin tarkasteluperiodin yhteydessä ja lähteiden niin salliessa tutkimusta voisi tuki jatkaa päätöksentekijöitä ohjanneisiin henkilökohtaisiin motiiveihin.

Kotimaisessa museokokoelmien kartutuksen tutkimuksessa on asiaa lähestytty myös tarkastelemalla tietyn esinetyypin museoarvon muutosta ajan kuluessa. Helena Lonkilan pro gradu -tutkielmassa lähtökohtana on tämän tutkielman tapaan kokoelmatyökokemus ja sen yhteydessä havaitut ristiriitaisuudet. Tarkastelun kohteena ovat peilikäs-tekstiilit ja tutkielmassa käsitellään mm. peilikkäiden ja niihin liittyvien kangasnäytteiden kartutusta sekä Kainuun museon että muiden museoiden kokoelmiin. Myös Kainuun museon varhaisia kartutustavoitteita käsitellään.¹⁸ Lonkila laajentaa pro gradu -tutkielmansa yhtä näkökulmaa väitöskirjassaan Yrjö Blomstedtin ja Victor Sucksdorffin Suomen ja Venäjän Karjalaan tekemästä tutkimusmatkasta. Väitöksessä käsitellään sekä sitä valintaprosessia, joka ohjaa aineiston keruuta museokokoelmiin että aineiston myöhempää tulkintaa.¹⁹

Yleisellä tasolla on tyypillistä, että museologisessa kirjallisuudessa on lukuisia viittauksia kartutukseen ja sen takana oleviin motiiveihin, mutta väitteitä ja pohdintoja ei perustella viittaamalla yksilöityihin kokoelma-analyysihin. Anglosaksisessa museologisessa kirjallisuudessa keräilystä yleisellä tasolla ovat kirjoittaneet 1990-luvun kuluessa ja 2000-luvun alussa esimerkiksi Russell W. Belk²⁰, useat kirjoittajat *Cultures of Collecting*²¹ -esseekokoelmassa, Simon J. Knell²², Susan Pearce²³ ja Frederick Baekeland²⁴. Gaynor Kavanagh jakaa museokokoelmien kartutuksen perinteiseen, antikvaariseen kartutukseen, jossa ”esineet puhuvat puolestaan” sekä kattavampaan ja kontekstisidonnaiseen menneisyyden tallentamiseen, jossa esineet muodostavat vain yhden tavan tallentaa menneisyyttä. Tällaisen lähestymistavan esikuvaksi kirjoittaja nimeää Artur Hazeliuksen ja pohjoismaiset kansankulttuurimuseot. Pääpaino on kenttätöissä, joissa esineiden keruu on vain osa kokonaisuutta, johon kuuluvat mm. suullinen tieto ja valokuvat. Tallennetaan siis elämää ja esineet toimivat eräänä elämän todistuskappaleena. Artikkelissaan hän siteeraa myös brittiläistä tutkimusta, jossa otetaan esille museoammattilaisten ja omistajien harvoin eksplisiittisesti mainittu vaikutus kartutuksessa: osasy syy kehnoon kartuttamiseen voi olla myös kokoelmista vastanneiden henkilöiden kurittomuus, heikko ammatillinen osaaminen ja heikko motivaatio. Syytä voi olla myös museon johto- ja omistajaportaassa, joka on aliresurssoinut, jättänyt asettamatta selkeitä tavoitteita ja toiminut

¹⁸ Lonkila 2004.

¹⁹ Lonkila 2016.

²⁰ Belk 1994, Belk 2001.

²¹ Elsner & Cardinal 1997.

²² Knell 2003.

²³ Pearce 2003, Pearce 1995, Pearce 1993, Pearce 1991.

²⁴ Baekeland 1994.

välinitämättömästi tai lainkaan ymmärtämättä museoiden toimintaperiaatteita.²⁵ Museolalla tällaiset sisäiset syyt on yleensä häveliäästi jätetty lausumatta ääneen.

Russell W. Belk on tarkastellut vuonna 2001 julkaistussa artikkelissaan keräilyä ennen kaikkea osana 1800-luvulla kehittynyttä konsumerismia ja yksityisen keräilyn harrastajan näkökulmasta, mutta jonkin verran myös instituutioiden kokoelmien kartutuksen kannalta. Hän näkee instituutioiden kokoelmilla olevan joitakin samoja tehtäviä kuin yksityiskokoelmillakin, mutta erojakin löytyy. Belkin mukaan museokokoelma ei ole yhtä selvä oman persoonallisuuden laajentuma kuin yksityiskokoelma eikä museon työntekijä omista kokoelman esineitä, joten hänellä ei ole samanlaista kontrollia objektien tulevaisuuden suhteen. Ammattilaisen on pakko perustella kartutusta sillä, että hän tekee sitä muiden hyväksi. Häneltä edellytetään älyllistä ja etäistä asennetta. Ammattilaisella on myös dokumentointivelvollisuus ja työn on oltava tavoitteellista verrattuna yksityiseen keräilijään.²⁶ Tällaisessa erottelussa Belk tarkoittaa ymmärtääkseni museoideaalia, ei arkista museotyötä, jossa erot yksityiseen keräysharrastukseen voivat käydä sumeammiksi.

Ruotsalainen tutkija Fredrik Svanberg lähestyy vuonna 2009 julkaistussa teoksessaan museoiden kartutusta näkökulmasta, joka poikkeaa oman tutkielmani näkökulmasta, mutta tekee joitakin kiinnostavia huomioita. Hänen tavoitteenaan on selvittää ja syventää omia kokemuksiaan siitä, millainen suhde kokoelmien kartuttamisen ja museoviestinnän välillä on. Svanbergin hypoteesina on, että kartutussysteemiin liittyvä arvojärjestelmä ja kokoelmien ympärille syntyneet käytännöt vaikuttavat ratkaisevasti siihen, mitä museot viestittävät ulospäin (mikä museo on, mitä se kertoo ja mikä sen asema on yhteiskunnassa). Ei ole, eikä ole koskaan ollutkaan mitään ”luonnollisia” kokoelmia. Kerääminen ilman subjektiivisia arvovalintoja ei olisikaan mitään keräämistä vaan yksinkertaisesti kasaamista. Perustana on käsitys siitä, että kokoelmien on tarkoituskin vaikuttaa ihmisiin. Niille, jotka pitävät kartutusvalintoja itsestään selvinä tai jotka huomauttavat, että kokoelmien kuuluukin heijastella aikaansa, muistuttaa kirjoittaja, että pulma on ajallisessa muutoksessa: suuri osa kokoelmista on kerätty aikana, jolloin vallinneet arvostukset ovat jo korvautuneet toisilla. Arvojärjestelmät olisi siksi syytä tuntea ja tiedostaa.²⁷

Svanbergin mukaan objektien fyysiset ja tiedonhallinnalliset luokittelutavat ovat keskeinen kartuttamista ohjaava tekijä: yhteisössä tulokkaat omaksuvat vakiintuneet toimintatavat, jotka voivat olla yhteisön jäsenille itsestään selviä ja luonnollisia, mutta ulkopuolisen silmissä mielivaltaisia. Historiaa ja esineitä tarkastellaan kokoelmien luokittelujärjestelmän kautta, ja luokittelujärjestelmä ohjaa palkattavan henkilökunnan valintaa ja jokapäiväisiä työtapoja. Kun uusi hankinta syötetään systeemiin, se menettää alkuperäisen kontekstinsa ja saa uuden luokittelujärjestelmästä, jolloin esine alkaa representoida luokittelujärjestelmän taustalla olevia arvoja, Svanbergin esimerkissä yhtenäistä ja ajatonta ruotsalaista kansaa nykyrajojen sisällä.²⁸ Esityksessään

²⁵ Kavanagh 2003, s. 126. Siteerattu tutkimus S. Davies, ix, teoksessa J. Kenyon, *Collecting for the 21st Century: A Survey of Industrial and Social History Collections in the Museums of Yorkshire and Humberside*.

²⁶ Belk 2001, s. 102–126.

²⁷ Svanberg 2009, s. 10-11, 31.

²⁸ Svanberg 2009, s. 32, 57.

Svanberg lähestyy kysymystä ennen kaikkea kahden suuren tukholmalaisen museon, Historiska Museetin ja Nordiska Museetin näkökulmasta, joten huomiot luokittelujärjestelmän vaikutuksesta kartutukseen tai esimerkiksi henkilökunnan rekrytointiin eivät ole käsitykseni mukaan relevantteja oman aineistoni muodostavissa keskisuurissa suomalaismuseossa. Muutoin hänen tutkimuksensa ohjaa juuri siihen suuntaan, mihin myös tämä tutkielma pyrkii.

Keskeisintä teoreettista kirjallisuutta, mitä on saatavilla keräilyharrastuksesta, keräilijöistä ja museokokoelmista ovat kuitenkin Susan Pearcen 1990-luvun alkupuolella laatimat esitykset. Tuoreesta suomalaisesta tutkimuksesta häneen tukeutuu mm. Hanne Selkokari väitöskirjassaan ja Leena Furu pro gradu -tutkielmassaan²⁹. Pearce ja hänen taustallaan ollut Leicesterin yliopiston Department of museum studies nojasivat Peter van Menschin mukaan vahvasti ranskalaiseen strukturalistiseen ja postmoderniin ajatteluun sekä tiettyihin ranskalaisiin filosofeihin (Michel Foucault, Roland Barthes, Pierre Bourdieu)³⁰. Pearcen oman käsityksen mukaan keräämisen kohdistuvan tutkimuksen ja kirjallisuudentutkimuksen yhteydet ovat olleet läheisiä 1960-luvulta lähtien ja keskeisiä välineitä keräämisen tutkimuksessa ovat semiotiikan, strukturalismin / poststrukturalismin ja lingvistiikan antamat työkalut. Hän nimeää edellä mainittujen filosofien lisäksi vielä Jean Baudrillard'n, Jacques Lacanin ja Jacques Derridan tärkeiksi omien teoreettisten pohdintojensa innoittajiksi. Varhaisia psykoanalyttisiä selityksiä keräilylle Pearce pitää kuitenkin jo vanhentuneina ja 1990-luvulla ne olivat korvautuneet psykologiassa identiteetin menetyksen, kontaktien menetyksen ja riippuvuuden pelon kaltaisilla selitysmalleilla.³¹ Kuten edellä totean, tässä tutkielmassa ei ole tarkoitus edetä yksittäisten henkilöiden tekemiin kartutuspäätöksiin, joten yksityiskeräilijöiden motiivien analysointiin kehitettyjä psykologisia selitysmalleja ei ole tarkoitus soveltaa. Kuten myös edellä totean, tarkastelun kohteena oleva kartunta on myös siinä määrin tuoretta, että psykologisten motiivien pohdintaa olisi hyvin vaikeaa tehdä eettisesti kestäväällä tavalla. Sen sijaan joitakin Pearcen kehittämiä jaottelumalleja on syytä ottaa lähempään tarkasteluun tutkimuksellisessa viitekehityksessä, sillä hän on soveltanut niitä osin myös museokokoelmiin. Ensimmäisenä esittelen Pearcen³² luoman tavan jäsentää yksityishenkilöiden keräilymotiivit kolmeen ryhmään: muistoesineiden (souvenirs) kerääminen, fetisistinen kerääminen ja systemaattinen kerääminen.

Tyypillisiä muistoesineitä ovat esimerkiksi urheilupalkinnot. Ne saavat merkityksensä niitä yhdistävästä henkilöstä tai henkilökunnasta ja ne liittyvät nimenomaan ao. tahon menneisyyteen. Yksityishenkilön kokoelmassa ne palvelevat kerääjäänsä omakuvan ja menneisyssuhteen rakentamista, tai kuten Pearce asian runollisesti ilmaisee, ovat ”menneiden tapahtumien kyyneliä”. Muistoesine voi olla ainoa konkreettinen jälki jostakin menneestä, omistajalleen tärkeästä tapahtumasta, todistaa siitä ja tekee siitä hallittavamman. Joskus esineisiin liittyvä henkilö tai tapahtuma on tarpeeksi mielenkiintoinen antaakseen esineelle

²⁹ Selkokari 2008, s. 25–28, Furu 2010, s. 7–11.

³⁰ Mensch 1992, 01 Introduction.

³¹ Pearce 1995, s. 7–10.

³² Ks. esim. Pearce 1991, Pearce 2003.

yleispätevää vetovoimaa myös muiden silmissä. Yleensä kuitenkin kyse on esineistä, joihin ei liity kiehtovaa tai jälkipolville merkityksellistä tarinaa. Esimerkiksi urheilupalkinnon merkitys usein kuolee palkinnonsaajan mukana. Tällaisia esineitä on runsaasti myös museokokoelmissa ja niiden käytettävyys on usein kyseenalaista.³³ Kokemusperäisesti tähän voi lisätä, että esineellä on ollut mielenkiintoinen, yleiselläkin tasolla relevantti tarina ja se on kerrottu museoinstituution edustajalle, mutta tarinan kirjaaminen ylös on lyöty laimin museossa ja näin esine on menettänyt yleispätevän merkityksensä vasta instituution sisällä.

Oma erityisryhmänsä muistoesineissä ovat reliikit eli yhteisölliset muistoesineet, jotka uudelleen järjestämällä voidaan luoda kuva yhteisön jatkuvuudesta, romanttisesta yhtenäisyydestä ja merkityksestä. Esineet nostetaan historiallisesta todellisuudesta myyttiseen ajattomuuteen. Pearce käyttää esimerkkinään Britannian kruununjalokiviä, Suomessa näin vahvaan asemaan nousseita esineitä on jo instituutioiden nuoren iän vuoksi vaikea nimetä. Helpommin suomalaisen kontekstiin istuvat merkkihenkilöihin liittyvä reliikinomainen suhtautuminen: läheisyys merkkihenkilön koskettaman esineen kanssa merkitsee, että lähellä olija saa osan edesmenneen vallasta. Merkkihenkilöstä usein rakennetaan tietoisesti (tai hän itse rakentaa) myyttinen sankarihahmo. Ristiriitaiset dokumentit ja objektit hävitetään. Sankari nostetaan ulos historiallisesta yhteydestä myyttiseen suuruuteen.³⁴

Fetisistisessä keräilyssä esineet on irrotettu kaikista yhteyksistään ympäröivään maailmaan, ne muodostavat keräilijänsä yksityisen universumin. Ne ovat muistoesineiden vastakohta. Tärkeimpänä esineitä yhdistävänä tekijänä on keräilijän persoonallisuus ja intohimo oman aihepiirinsä keräilyyn. Esineet herättävät keräilijässä voimakkaita tunteita ja ne myös vaikuttavat vastaavan tunteisiin. Konkreettiset keräilykohteet voivat olla antiikkiesineitä tai kuvataidetta, mutta myös arkisia kulutustavaroita.³⁵ Belkin mukaan museoissa fetisismiä esiintyy suhtautumisessa esimerkiksi arkeologisiin löytöihin, jotka kohotetaan muinaisiksi mestariteoksiksi. Hän rinnastaa tilanteen siihen, että jokin höyrykoneen osa 1800-luvulta nostettaisiin muutaman sadan vuoden kuluttua 1800-luvun taiteen mestariteokseksi.³⁶ Tässä yhteydessä voisi mainita myös Susanna Petterssonin artikkelissaan kuvaaman, taidemuseoissa toistuvan pulmatilanteen, jossa keräilijä haluaa lahjoittaa museolle kuvataidekokoelman, joka sisältää sekä museon kannalta relevanttia että irrelevanttia taidetta. Keräilijän voi olla hyvin vaikea hyväksyä kokoelmansa hajottamista ja toisinaan museo taipuu keräilijän toiveisiin.³⁷ Myös Pearce mainitsee keräilijän usein samaistuvan niin vahvasti kokoelmaansa, että kokee sen hajottamisen hajottavan myös keräilijän persoonaa³⁸.

Pearcen kolmijaossa systemaattinen keräilymotiivi mielletään korkealaatuisimmaksi motiiviksi, jolla on emotionaalisten tavoitteiden sijasta rationaalisia tavoitteita. Systemaattisuuden pohjana ovat biologian ja

³³ Pearce 2003, s. 68–72.

³⁴ Pearce 2003, s. 197–200.

³⁵ Pearce 2003 s. 81–84.

³⁶ Belk 2001, s. 146.

³⁷ Pettersson 1998, s. 70–72.

³⁸ Pearce 1995, s. 249.

geologian käyttämät luokittelujärjestelmät. Pearce kuitenkin korostaa, että tällaisessakin keräilyssä on subjektiiviset vaikuttimensa: näytteet valitaan kokoelmiin sillä perusteella, että niitä pidetään tyypillisinä, ja toisaalta näin kerättyjä näytteitä käytetään normin määrittäjinä, jolloin ollaan vaarassa päätyä kehäpäätelmiin. Keräilyprosessissa myös luonnontieteelliset näytteet tulevat väistämättä osaksi sosiaalisia konstruktioita. Ihmisillä on taipumus nähdä luodut konstruktiot luonnollisina, ihmisistä riippumattomina. Luonnontieteistä tällaiset abstraktit konstruktiot ovat levinneet materiaalsen kulttuurin tutkimukseen, parhaana esimerkkinä arkeologian käyttämä typologia. Typologiaa soveltavat monet muutkin alat: asioita jäsennetään monimutkaistuvina kehityskulkuina. Jopa kuvataiteissa käytetään koulukuntia. Systemaattisen keräämisen organisointi perustuu oletukseen, että on olemassa jokin ihmisestä riippumaton asioiden järjestys, joka voidaan saada esiin havainnoinnilla ja päättelyllä. Esineet otetaan pois alkuperäisestä kontekstistaan ja toivotaan, että uusi järjestys todistaa riippumattoman asioiden järjestyksen olemassaolon ja lisäksi ilmaisee ideoita, joita ei aiemmin ole havaittu.³⁹

Edellä kuvatun, systemaattisiinkin kokoelmiin kuuluvan subjektiivisuuden vuoksi on Pearcen mukaan tärkeää korostaa, että kokoelmissa on aina sosiaalisia painotuksia. Hänen mukaansa minkä tahansa museon kohdalla on hyödyllistä kysyä, koska ja miten kokoelma on muodostettu, kuka sen muodosti ja miksi muodostaja valitsi juuri nämä objektit. Vastaus ensimmäiseen kysymykseen kertoo, mitä pidettiin kartutushetkenä asiaankuuluvina intellektuaalisina prosesseina. Vastaus toiseen kysymykseen kertoo, mikä sukupuoli, sosiaalinen kerrostuma tai korporaatio teki päätökset. He tekivät valintansa, koska he näkivät valintojensa kuvastavan tyydyttävällä ja edustavalla tavalla oman aikansa intellektuaalisia perinteitä, joihin he olivat sitoutuneita. Kääntäen, kunkin ajan sosiaaliset virtaukset tunnistamalla auttaa ymmärtämään paremmin aikakauden kokoelmien painopisteitä. Museoammattilaisten on hyväksyttävä se, että mm. kokoelmien kartutukseen vaikuttavat ajankohtaiset sosiaaliset kysymykset ja ongelmat. Voimme kuitenkin kerätä vain pikkuriikkisen osan tietyn ajankohdan materiaalisesta kulttuurista. Alkuperäisestä kontekstistaan irrotettuna objektit ovat toivottomasti kunkin ajan omien asenteiden värittämiä.⁴⁰

On Collecting. An Investigation into Collecting in the European Tradition on Susan Pearcen synteesi eurooppalaisten esinesuhteesta, sen aina pronssikauteen ulottuvasta historiallisesta perustasta ja siitä, kuinka voidaan tutkia kokoelmia ja keräämistä siten, että tulokset valaisevat niihin liittyvää inhimillistä kokemusta. En syvenny tässä tutkielmassa Pearcen tai muidenkaan tutkijoiden yleisen tason teoreettisiin selityksiin yksilöiden tai yhteisöjen esinesuhteen muutoksista. Omalta kannaltani antoisin osuus *On Collecting* -teoksesta on Pearcen pohdinta keräämisen roolista luotaessa toiseutta, valtasuhteita ja muutosta.

Museokokoelmien kannalta kiinnostava on aineellisen kulttuurin nelijako (1) autenttisiin taidonnäytteisiin (*authentic masterpieces*), (2) autenttisiin artefakteihin (*authentic artefacts*), (3) ei-autenttisiin taidonnäytteisiin (*non-authentic / spurious masterpieces*) ja (4) ei-autenttisiin artefakteihin (*non-authentic*

³⁹ Pearce 2003, s. 84–87.

⁴⁰ Pearce 2003, s. 116.

artefacts). Ensimmäiseen ryhmään kuuluvat esimerkiksi taideteoksiksi hyväksytyt objektit, toiseen esimerkiksi arkeologiset löydöt ja historialliset esinekokoelmat, kolmanteen esimerkiksi rihkamaksi luokiteltavat massatuotetut koriste-esineet ja neljänteen alun perin autenttiset artefaktit, jotka on irrotettu alkuperäisestä kontekstistaan. Viime mainittu objektijoukko saa mielekkyyttä muun kuin kerääjänsä silmissä vain siinä tapauksessa, että siihen voi liittää jotakin omaa, esimerkiksi muiston.⁴¹

Pearce ei omassa esityksessään rinnasta edellä kuvattua nelijakoa aiempaan jaotteluunsa keräilyn motiiveista (muistoesineiden kerääminen, fetisistinen kerääminen, systemaattinen kerääminen). Voinee kuitenkin tulkita niin, että museoammatillisen ideaalin mukaan museot pyrkivät kokoelmiensa kartutuksessa kahden ensimmäisen luokan, autenttisten taidonnäytteiden ja artefaktien systemaattiseen keräämiseen. Asiaa mutkistaa kuitenkin se, että museot eivät vain passiivisesti kerää muun yhteiskunnan etukäteen arvottamia objekteja, vaan osallistuvat itse aktiivisesti objektien arvottamiseen.

Tähänkin kysymykseen Pearcella on esittää kaavio: objektin arvostus liikkuu asteikolla tai kehässä, jonka toisessa ääripäässä ovat museo-objektit ja toisessa roskaobjektit. Välissä ovat taidemarkkinat ja tavalliset hyödykemarkkinat. Objektit ovat alituudessa liikkeessä näiden arvostusluokkien välillä. Taideteoksista, jotka määrittyvät autenttisiksi taidonnäytteiksi, huolehtivat tietysti taidemarkkinat. Taideteoksen arvoon markkinoilla vaikuttavat paitsi teoksen ominaisuudet, myös sen proveniensi ja yhteys kuuluisiin keräilijöihin tai kokoelmiin. Yhteys vakuuttaa paitsi aitoudesta, myös siitä, että arvovaltaiset piirit ovat hyväksyneet objektin taideteokseksi. Kullakin markkinapaikalla (arvohuutokaupat, antiikki- ja taidekaupat, nykytaidetta myyvät taidegalleriat, taidekäsityöverstaat) on oma tunnelmansa. Ne kaikki kuitenkin jakavat saman ongelman, korkeakulttuurin ja voitonteon yhdistämisen. Taidemarkkinat ovat kuitenkin keskeinen väline muodostettaessa käsitys siitä, mikä on korkeakulttuuria.⁴²

Autenttiset artefaktit tulevat markkinoille kulutushyödykkeinä ja alkavat vähitellen valua kohti roskaaluokkaa kuluessaan tai muuttuessaan tarpeettomiksi. Lopulta suurin osa päättyy kirjaimellisesti jätteeksi ja häviää pysyvästi kierrosta esimerkiksi materiaalin uudelleenkäyttönä. Pieni osa kuitenkin kiinnittää keräilijän huomion ja päättyy osaksi jotakin yksityistä esinekokoelmaa. Samalla objektit määrittyvät ei-autenttisiksi artefakteiksi siirtyessään pois käyttökontekstistaan. Vähitellen pieni osa kokoelmiin kerätyistä objekteista lähtee uudelleen nousujohteiseen kiertoon. Syinä voi olla Pearcen mukaan ajan kulumisen, keräilijän tarttuva ja epätoivoinen intohimo keräilykohteeseensa tai silkan samankaltaisen materiaalin massan luona viehätys. Ajallinen etäisyys lisää viehätystä, makukäsitykset muuttuvat ja esineisiin alkaa liittyä mielikuva historiallisesta dokumentista. Ensin kokoelmasta tulee huvittava, sitten kiinnostava ja lopulta historiallisesti tärkeä. Ei-autenttiset artefaktit ovatkin nousseet taas autenttisiksi artefakteiksi.⁴³

⁴¹ Clifford 1994, s. 262–268, Pearce 1995, s. 291–307.

⁴² Pearce 1995, s. 374–381.

⁴³ Pearce 1995, s. 394.

Museot ovat objektien taivas ja samalla keräilijöiden referenssipaiikka. Museon auktoriteetista seuraa, että keräilijöillä on ristiriitainen suhde museoihin: ne voivat hyväksyä, mutta myös hylätä keräilijän kokoelman. Valinnoillaan museot tukevat tai muuttavat yhteiskunnan arvostuksia. Museot ovat myös markkinoiden ulkopuolella oleva koetinkivi, jonka arvostukset säätelevät taloudellisia arvoja (lähinnä) taidemarkkinoilla.⁴⁴

Museoihin siirtyessään objektit siirtyvät pois markkinakierrosta tai Pearcen ilmaisun mukaan osaksi antimarkkinoita. Antimarkkinat sisältävät ne arkeologiset, historialliset ja luonnontieteelliset kokoelmat, joille ei ole määritetty markkina-arvoa, poikkeustapauksia lukuun ottamatta. Tähän joukkoon kuuluu myös yksityisiä kokoelmia, esimerkiksi perhoskokoelmia tai muita luonnontieteellisiä näyttekokoelmia. Yksityiset kokoelmat voivat päätyä museoihin, mutta useimmiten ne putoavat roskaluokkaan. Muutos riippuu monesta tekijästä, mm. fyysisestä kunnosta, järjestyksen asteesta ja kontekstitietojen laadusta.⁴⁵

Museoon päätyneet objektit, jotka siis nyt määrittyvät autenttisiksi taidonnäytteiksi tai artefakteiksi, pysyvät periaatteessa ikuisesti museossa ja kierto katkeaa. Markkinoiden kannalta materiaali jää piiloon, kierron kannalta yksi suoni menee tukkoon ja materiaalia kasautuu yhteen paikkaan. Museoiden kannalta seurauksena on kiihkeää keskustelua kartutuksesta ja poistoista. Dynamiikan katkaiseminen museossa on kuitenkin keskeistä museoinstituution sosiaalisen roolin kannalta.⁴⁶

Yleisvaikutelmana kirjallisuudesta on se, että keräilyn motiiveja yleisellä tasolla pohdittaessa huomio on painottunut yksityishenkilöiden harjoittamaan keräilyyn ja sen vaikuttamiin, ja instituutiot ovat jääneet lähes huomiotta, kuten myös Simon J. Knell toteaa⁴⁷. Tosin Selkokari väittää asian olevan juuri päinvastoin, mutta kyse lienee siitä, että hän tarkoittaa yksittäisiä museokokoelmia kuvaavia historiaesityksiä, ei yleistä kartutusmotiivien tarkastelua⁴⁸. Onko taustaoletuksena ollut, että instituutiot toimivat rationaalisemmin? Anglosaksisessa museologian kirjallisuudessa keräily ja kokoelmien kartutus vaikuttaa olleen vilkkaimman kiinnostuksen kohteena 1990-luvulla ja 2000-luvun alkuvuosina, minkä jälkeen huomio on hiipunut. Museoiden harjoittaman kartutuksen osalta kirjallisuus kiinnittää huomiota enemmän kuvataiteeseen kuin kulttuurihistoriallisiin objekteihin ja lähestyy kysymystä kartutusta tehneiden henkilöiden motiivien kautta. On tyypillistä, että museologisessa kirjallisuudessa on lukuisia viittauksia kartutukseen ja sen takana oleviin motiiveihin, mutta väitteitä ja pohdintoja ei perustella viittaamalla yksilöityihin kokoelma-analyysiin. Lisäksi ulkomaisesta kirjallisuudesta saa vaikutelman, että ainakin anglosaksisessa museomaailmassa yksityisten suurlahjoittajien rooli korostuu kokoelmien kartutuksessa enemmän kuin Suomessa, mikä täytyy ottaa huomioon selitysmalleja Suomen oloihin sovellettaessa.

⁴⁴Pearce 1995, s. 387–391.

⁴⁵ Pearce 1995, s. 378, 395.

⁴⁶ Pearce 1995, s. 395.

⁴⁷ Knell 2003, s. 12–13.

⁴⁸ Selkokari 2008, s. 28.

1.4. Tutkimusaineisto

1.4.1. Museoiden valinta

Tarkastelun kohteena on kolme maakuntamuseota: Kymenlaakson museo (Kotka), Etelä-Karjalan museo (Lappeenranta) ja Pohjanmaan museo (Vaasa)⁴⁹. Ideaalitapauksessa kohdemuseot olisi johdettu jollakin tapaa tutkimusongelmasta ja tavoiteltu edustavuutta tilastotieteellisessä merkityksessä, mutta ottaen huomioon maisterintutkielman laajuuden, täytyi valintaperusteeksi kelpuuttaa työekonomiset perusteet. Näissä museoissa aineistoon oli ajankäytöllisesti, mutta myös kohtuullisin majoitus- ja matkakustannuksin mahdollista riittävässä määrin tutustua. Valituissa museoissa myös diaarit olivat edes jossakin muodossa olemassa valituilta ajanjaksoilta, mikä ei ole aina itsestään selvää. Ennen aineiston tarkempaa esittelyä kuvailen kunkin museon historian keskeisimmät vaiheet. Tutkielmani pää tavoitteena ei ole kirjoittaa kronologisesti jäsenneiltyä esitystä kunkin museon historiasta, joten tukeudun ensisijaisesti jo julkaistuihin esityksiin museoiden vaiheista, enkä turvaudu alkuperäislähteisiin kuin joissakin tärkeiksi katsomissani detaljeissa.

1.4.2. Kymenlaakson museon esittely

Kymenlaakson museon ylläpitäjänä toimi ensimmäiset vuosikymmenet Kymenlaakson museoseura ry, joka perustettiin 6.11.1927. Yhdistys korosti alusta saakka tavoitteidensa maakunnallista luonnetta. Kokoelmien kartuttaminen aloitettiin nollassa, sillä museota ei perustettu minkään yksityisen kokoelman ympärille. Kartutusmenetelmät olivat alussa varsin systemaattiset, sillä maakuntaan tehtävään kartutusretken tekijäksi palkattiin jo vuonna 1929 neiti Seppänen, tosin vain kuukaudeksi.⁵⁰

Kymenlaakson museoseuran huomio keskittyi ennen toista maailmansotaa ennen kaikkea kahteen ilmiöön: Ruotsinsalmen meritaisteluihin ja sen jäljiltä Kotkan lähivesillä oleviin hylkyihin sekä Langinkosken keisarilliseen kalastusmajaan ja sen muuttamiseen julkiseksi nähtävyydeksi. Sota-ajan jälkeen 1940- ja 1950-luku olivat kokoelmien kannalta melko lailla hiljaista aikaa, mutta yksi merkittävä linjanvalinta tehtiin: Helsingin yliopiston Kymenlaakson Osakunnan kotiseuturettekillä keräämä aineisto sijoitettiin vasta perustettuihin kotiseutumuseoihin, ei enää Kymenlaakson museoon. Vuonna 1967 Kymenlaakson museo siirtyi Kymenlaakson museoseuralta Kotkan kaupungin vastuulle, lukuun ottamatta Langinkosken keisarillista kalastusmajaa. Kalastusmajan ylläpidosta vastasi jatkossakin nimensä Langinkoskiseuraksi muuttanut yhdistys. Ensimmäisen vakituisessa työsuhteessa olevan työntekijänsä museo sai vuonna 1971, kun

⁴⁹ Museoiden viralliset nimet ovat vaihdelleet vuosikymmenien kuluessa. Käytän tutkielmassani kuitenkin selkeyden vuoksi vain näitä kolmea nimimuotoa kaikkien tarkasteluperiodien kohdalla, poikkeuksena lähteet ja omistajayhdistysten nimet.

⁵⁰ Mertanen 1997, s. 2–7.

museotoimen amanuenssin virka perustettiin. Samalla esinekokoelmien hoidon laatu koheni selvästi, mm. museossa ruvettiin pitämään reaaliaikaista diaaria.⁵¹

Maakuntamuseon statuksen Kymenlaakson museo sai vuonna 1981. Samana vuonna avattiin näyttelyt Kotkankatu 13:ssa sijaitsevassa entisessä koulurakennuksessa, joka oli siirtynyt museon käyttöön jo vuonna 1975. Vuonna 1988 vakinaistettiin kolme tutkijaa 1980-luvun mittaan museossa määräaikaisissa työsuhteissa palvelleista henkilöistä ja samalla nimettiin esinekokoelmat yhden tutkijan vastuualueeksi. 1980-luku oli kuitenkin kokoelmanhoidon kannalta kaoottista aikaa mm. suurten ja järjestämättä jääneiden hankintojen sekä varastomuuttojen vuoksi. 1990-luvun alusta lähtien museon vastuulle tuli useita päärakennuksen ulkopuolella olevia näyttelyitä (Ahtausmuseo v. 1990, työläiskotimuseo Näkin mökki v. 1991, museojäänmurtaja Tarmo v. 1992, Museovenehalli v. 1993).⁵² Kaikki edellä mainitut erilliset museokohteet on sittemmin lakkautettu tai siirretty toiselle ylläpitäjälle. Viime vuosien tärkeimpiä muutoksia ovat olleet museolle saneerattujen esinekokoelmatilojen käyttöönotto kahdessa vaiheessa vuosina 2000 ja 2008 sekä museon näyttely-, toimisto- ja arkistotilojen siirtyminen Merikeskus Vellamoon 2007–2008.

1.4.3. Pohjanmaan museon esittely

Pohjanmaan museon perustamispäivänä voi pitää Pohjanmaan historiallisen museon yhdistyksen perustamiskokousta 27.4.1895⁵³. Samaan tapaan kuin Kymenlaaksossa myös Vaasassa toimialueeksi määriteltiin koko maakunta. Ouluun oltiin kuitenkin perustamassa myös museota ja vaasalaisten toimintaa kritisoitiinkin yrityksestä kerätä kokoelmiinsa Ouluun kuuluvia esineitä⁵⁴. Lähes heti maakunnan pohjoisosa rajautuikin pois, kun Ouluun perustettiin Pohjois-Pohjanmaan museo vuonna 1896. Pohjanmaan museon kartutustyö oli melko systemaattista, mutta myös laaja-alaista. Jo vuonna 1896 museo perusti laajan asiamiesverkoston, joka hankki esineitä museon kokoelmiin.⁵⁵

Keskeisenä vaikuttajana oli Karl Hedman, yksi Suomen merkittävimmistä 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alkupuolella vaikuttaneista taiteen ja kulttuurihistoriallisten esineiden keräilijöistä. Hän kartutti samanaikaisesti sekä Pohjanmaan museon kokoelmaa että henkilökohtaista kokoelmaansa. Jälkimmäinen tosin myöhemmin yhdistettiin osaksi Pohjanmaan museon kokoelmia. Museon hallitukseen hän tuli jäseneksi vuonna 1899. Arne Appelgrenin havainnon mukaan Hedman lipsui välillä ulos museon maantieteellisestä rajauksesta hankkimalla talonpoikaistekstiilejä mm. Pohjois-Satakunnasta ja Etelä-Hämeestä. Hedman myös

⁵¹ Mertanen 1997, s. 8–17.

⁵² Mertanen 1997, s. 16–21. Tiina Mertasen historiaesityksessä ei ole lähdeä vastuualuejaolle. Todennäköisesti kyse on suullisesta tiedosta, jakohan oli tapahtunut aivan lähimenneisyydessä. Vastuualuejakoa ei kumma kyllä mainita museon toimintakertomuksissa.

⁵³ protokoll 27.4.1895, Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967, PM virka-arkisto.

⁵⁴ Uleåborgsbladet 16.11.1895.

⁵⁵ Appelgren 1947, s. 28–33.

rahastonhoitajana ajoi läpi linjan, jonka mukaan yhdistyksen kaikki varat keskitettäisiin kokoelmien kartuttamiseen ja tingittäisiin olemassa olevien kokoelmien esittelystä yleisölle.⁵⁶

Museoyhdistys sai 1910- ja 1920-luvulla joitakin suuria rahalahjoituksia yksityishenkilöiltä, jotta museo pääsisi muuttamaan tilapäisistä ja ahtaista vuokrahuoneistoista omaan museorakennukseen. Uusi museorakennus valmistui vuonna 1929. Uuden rakennuksen erikoisuutena oli intendentti Karl Hedmanin 14 huonetta käsittänyt asunto, joka oli kahta huonetta lukuun ottamatta avoinna yleisölle. Huoneissa oli esillä Hedmanin laaja yksityiskokoelma. Karl Hedman menehtyi vuonna 1931 ja hänen puolisonsa Elin Hedman vuonna 1943, minkä jälkeen museoon palkattiin ensimmäinen museoalan koulutuksen saanut henkilö museonhoitajaksi 1.11.1944.⁵⁷ Intendentti Arne Appelgren perheineen asui museossa 1960-luvulle saakka⁵⁸.

Museo jaettiin toisen maailmansodan jälkeen kulttuurihistorialliseen ja taideosastoon⁵⁹. Vanhassa Vaasassa sijaitseva Falanderin talo sinne sisustettuine interiööreineen liitettiin Pohjanmaan museoon v. 1952⁶⁰. Arne Appelgren jatkoi intendentin tehtävässä vuoteen 1969 ja jatkoi saman tyyppistä keräilyä kuin Hedman, jossa päähuomio oli kiinnittynyt kokoelmien kartuttamiseen, ei niiden järjestämiseen⁶¹. Vuonna 1969 otettiin käyttöön edellisenä vuonna valmistunut museorakennuksen laajennusosa, joka sisälsi näyttely- ja yleisötiloja⁶². 1970-luvulta 1990-luvulle museotyön painopiste oli kokoelmien luettelointityössä.⁶³ 1970-luvun alkupuolella kaupunki osoitti lisää rahoitusta museolle ja 1975 oli jo olemassa se henkilöstörakenne, joka oli käytössä aina vuonna 1990 tapahtuneeseen museon kunnallistamiseen saakka⁶⁴. Museon toiminnan laajentuminen siis ajoittui Kymenlaakson museon tapaan 1970-luvun alkupuolelle. Maakuntamuseon statuksen museo sai vuonna 1981 ja aluetaidemuseon statuksen vuonna 1983. Luonnontieteellinen museo Ostrobotnia Australis yhdistettiin Pohjanmaan museoon vuonna 1990, jolloin myös koko museotoiminta siirtyi yhdistykseltä Vaasan kaupungin vastuulle.⁶⁵

1.4.4. Etelä-Karjalan museon esittely

Etelä-Karjalan museon perustamisen sysäsi liikkeelle tahto pelastaa purkamista Joutsenossa odottanut savupirtti. Etelä-Saimaan nuorisoseuran johtokunta piti savupirtin museointia koskevan kokouksensa 27.8.1909. Savupirttimuseon avajaiset pidettiin 24.6.1910. Vuonna 1919 museon ylläpito siirtyi tehtävää varten perustetulle Lappeenrannan Kotiseutuyhdistykselle. Savupirtti oli alun alkaenkin ahdas näyttelytilana

⁵⁶ Appelgren 1947, s. 33–44. Appelgren esittää eri kohdissa tekstiä kaksi eri vuosilukua, 1898 ja 1899, Hedmanin hallitusjäsenyyden alkuvuodeksi, mutta muissa lähteissä vuosi on 1899. Ks. Arell 1988, s. 29 ja Appelgren 1933, s. 6.

⁵⁷ Appelgren 1947, s. 43–51.

⁵⁸ Kevin 1995, s. 73.

⁵⁹ <http://www.pohjanmaanmuseo.fi/?main=Museo&page=Historia> (luettu 4.1.2018)

⁶⁰ Kevin 1995, s. 77.

⁶¹ Kevin 1995, s. 45, 76, 79.

⁶² Öst 2010, s. 91. Årsberättelse över verksamheten i Österbottens museum under år 1969, Verksamhetsberättelser 1954–1969, PM virka-arkisto.

⁶³ Kevin 1995, s. 71–72.

⁶⁴ Kevin 1995, s. 83.

⁶⁵ <http://www.pohjanmaanmuseo.fi/?main=Museo&page=Historia> (luettu 4.1.2018)

käytettäväksi ja lopulta yhdistys sai savupirtin lisäksi käyttöönsä huoneiston vuonna 1924. Komeasti nimetty Lappeenrannan Kotiseutuyhdistyksen muinais- ja kansatieteellinen museo avattiin seuraavan vuoden alussa. Kahden muun esimerkkimuseoni tapaan myös Lappeenrannassa museo oli kiinnostunut kotikaupunkinsa lisäksi myös lähikuntien historian tallentamisesta, joskin rajaus vaikuttaa olleen suppeampi ja samalla epämääräisempi. Oleellista on, että museota perustettaessa ei nykymuotoista Etelä-Karjalaa ollut olemassakaan, koska valtakunnan itäraja kulki merkittävästi idempänä ja alueen keskuksena oli Viipuri.⁶⁶

Savupirttimuseo siirrettiin uuteen paikkaan vuonna 1931 ja aikomuksena oli koota sen ympärille vähitellen laajempi ulkomuseo, mutta suunnitelma raukesi. Kartunta jatkui tasaisesti vuosien mittaan ja sekä savupirtti että muinais- ja kansatieteellinen museo olivat säännöllisesti yleisölle avoinna, mutta yhdistyksen halukkuus jatkaa museotoiminnan pyörittämistä hiipui ja museot luovutettiin Lappeenrannan kaupungille vuonna 1945. Seuraavana vuonna savupirttimuseo tuli tiensä päähän, kun se haluttiin siirtää pois vanhasta sijaintipaikastaan. Siirron yhteydessä kaupunginhallinnossa katsottiin pirtti niin lahonneeksi, ettei sitä kannattanut pystyttää uudelleen. Samassa yhteydessä hävisi joukko savupirtissä olleita museoesineitä.⁶⁷

Seuraava suuri käänne museon vaiheissa tapahtui, kun Etelä-Karjalan maakuntaliitto perusti sen ympärille Etelä-Karjalan maakuntamuseon. Näyttelyt avattiin yleisölle vuonna 1962. Samalla otettiin käyttöön nykyinen museorakennus Lappeenrannan linnoituksessa. Uuden museon kokoelmat olivat peräisin Lappeenrannan, Viipurin ja Käkisalmen museoista. Etelä-Karjalan taidemuseo avautui viereiseen rakennukseen vuonna 1965 ja luonnontieteellinen osasto avattiin seuraavana vuonna. Intensiivisten muutosten vuosikymmen päättyi siihen, että 1.1.1968 sekä kulttuurihistoriallinen että taidemuseo siirtyivät maakuntaliitolta takaisin Lappeenrannan kaupungille.⁶⁸

Ensimmäisen museoammatillisen koulutuksen saaneen ja kokopäiväisen työntekijänsä Etelä-Karjalan museo ja taidemuseo saivat vuonna 1972, kun museonjohtajan virka täytettiin.⁶⁹ Uuden museonjohtajan ensimmäistä työpäivää edeltävänä yönä tulipalo vaurioitti pahoin museota. Näyttelyissä olleet esineet palokunta onnistui pelastamaan, mutta ullakolle varastoidut museoesineet pääosin tuhoutuivat.⁷⁰ Todennäköisesti tällöin tuhoutui myös suuri osa tässä tutkielmassa käsitellystä alkuvuosien kartunnasta. Samalla vuosikymmenellä Lappeenrannan linnoitusta ryhdyttiin restauroimaan⁷¹. Maakunnalliseen museotyöhön Etelä-Karjalan museo ryhtyi oma-aloitteisesti jo vuonna 1974 ja muodollisesti maakuntamuseostatuksen museo sai vuonna 1981, kuten muutkin tarkasteltavana olevat museot, ja samalla vastuualueeksi määriteltiin myös luovutetun Karjalan eteläosa⁷². Etelä-Karjalan taidemuseo sai nykyiset

⁶⁶ Kivelä 2010, s. 24–32, Talka 2010, s. 185–189, s. 209.

⁶⁷ Kivelä 2010, s. 32–39.

⁶⁸ Kivelä 2010, s. 42–49.

⁶⁹ Kivelä 2010, s. 49.

⁷⁰ Rinno 2010, s. 68.

⁷¹ Rinno 2010, s. 72–79.

⁷² Rinno 2010, s. 65–66.

tilansa vuonna 1988⁷³. Etelä-Karjalan museon yhteyteen on perustettu vuosien mittaan uusia museoita: Ratsuväkimuseo avattiin vuonna 1973⁷⁴, Laura Korpikaivo-Tammisen käsityö museo 1983⁷⁵ ja ortodoksisen kauppiassuvun elämästä kertova Wolkoffin talomuseo vuonna 1993⁷⁶. Käsityö museon toiminta päättyi vuonna 2003⁷⁷.

1.4.5. Museoiden vertailua

Edellä esitetyillä museoilla on sekä tiettyjä yhteneväisyyksiä että eroavuuksia. Ajallisesti merkittävin eroavuus on Kymenlaakson museon muita museoita nuorempi ikä, mutta se ei museoiden sisäistä kehitystä vertailtaessa juurikaan erota Kymenlaakson museota kahdesta muusta museosta: kaikissa perustajana on yhdistys, alkuvuosia luonnehtivat toistuvat tilamuutokset ja museon tilanteen vakiinnuttua perustajajoukon innon hiipuminen ja julkisen vastuun lisääntyminen. Kaikissa museoissa on perustamisvaiheessa havaittavissa ymmärrettävä kokoelmien kartutussykäys, mutta Pohjanmaan museossa se oli muita vahvempi ja pitkäkestoisempi. Tähän keskeisenä syynä oli Karl Hedmanin, intohimoisen keräilijän, pitkä ja tiivis suhde Pohjanmaan museoon sen alkuvuosikymmeninä. Tosin kartutus oli muutenkin systemaattisempaa, mikä ilmeni mm. asiamiesverkoston luomisena. Pohjanmaan museo sai myös oman museorakennuksensa huomattavasti muita museoita aiemmin, senkin suurelta osin yksityisten lahjoitusvarojen turvin. Museota voisikin luonnehtia ”mesenaattimuseoksi”. Etelä-Karjalan museo taas erottuu muista alun perin suppeammalla toimialueellaan, jota ei ollut myöskään mitenkään yksiselitteisesti rajattu. Toki myös muiden museoiden toimialueet ovat vuosikymmenten mittaan vaihdelleet aluehallinnon rajausten muuttuessa.

Museoita yhdistävänä piirteenä on toiminnan ammatillistuminen 1970-luvun alkuvuosina. Pohjanmaan museo oli saanut museoammatillisesti koulutetun työntekijänsä muita selvästi aiemmin, mutta hän jatkoi Hedmanin jättämän vahvan esimerkin mukaisesti ennen kaikkea keräilijänä, ei järjestäjänä, ja museotyö sai systemaattisemman luonteen vasta 1970-luvulla. Keskimmäisen tarkasteluperiodin alkuvuoden valinnassa on otettu huomioon Etelä-Karjalan museon tulipalo vuonna 1972, mikä on väistämättä vaikuttanut kokoelmatyöhönkin.

Kymenlaakson museossa ja Etelä-Karjalan museossa ammatillistumista edelsi museoiden kunnallistaminen muutamaa vuotta aiemmin. Pohjanmaan museon kunnallistaminen vuonna vasta vuonna 1990 saattaa liittyä yksityisen rahoituksen vahvaan rooliin museon alkuvuosikymmeninä. Tosin myös Vaasassa kaupungin rooli vahvistui juuri 1970-luvulla, vaikka muodollista muutosta ei vielä tuolloin tehtykään. Kolmas tässä tutkielmassa oleellinen ajanjakso, 1990-luvun alkupuoli, ei erotu museoiden sisäisessä kehityksessä minään jyrkkänä taitekohtana. Kymenlaakson museo tosin sai vuosikymmenen alussa useita uusia näyttelykohteita,

⁷³ Rinno 2010, s. 81–82.

⁷⁴ Rinno 2010, s. 83–84.

⁷⁵ Kellokumpu 2010, s. 148.

⁷⁶ Rinno 2010, s. 63–64.

⁷⁷ Kellokumpu 2010, s.158.

mutta niihin kuului aiemmin muiden tahojen luomia, passiivisia kohteita (työläiskotimuseo Näkin mökki, Ahtausmuseo) tai yhden tai muutaman suuren museoaluksen kaltaisia näyttelykohteita (museojäänmurtaja Tarmo, museovenehalli), joilla ei ollut suurta välitöntä vaikutusta kokoelmatyöhön. Näkin mökin ja Ahtausmuseon liittäminen Kymenlaakson museoon on kuitenkin huomioitu siten, että viimeisen tarkasteluperiodin alkuvuosi on 1992. Epäsuorasti niiden voi sanoa kuvaavan museon vahvaa kiinnostusta merenkulun historiaan.

Museoiden paikallishistoriallisesta taustasta voi lyhyesti todeta, että museot ovat syntyneet ja toimineet paikkakunnilla, joiden historiallinen tausta on erilainen: Kymenlaakson museo toimii Suomenlahden sisäsaaristoon 1870-luvulla hyvin nopeasti syntyneessä teollisuus- ja satamakaupungissa, Etelä-Karjalan museon kotipaikka on sisämaan kaupunki, jolla on pitkä varuskuntahistoria, ja kolmas esimerkki, Pohjanmaan museo, edustaa paitsi Länsi-Suomea ja osin ruotsinkielistä kulttuurialuetta, myös rannikon vanhoja käsityöhön ja kauppaan tukeutuneita porvariskaupunkeja.

Koska otos museoiden esinekokoelmista ei ole kattava tai edes tilastotieteellisesti edustava, eivät tutkielmassa tehtävät johtopäätöksetkään voi olla suoraviivaisesti yleistettävissä suomalaisiin maakuntamuseoihin. Museovalinnoilla on haettu kuitenkin sekä maantieteellistä että paikkakunnan ja museon historiaan liittyvää hajontaa, millä tavoittelen hieman yksittäistä museota laajempaa sovellettavuutta loppupäätelmiin.

1.4.6. Lähteet toteutuneesta kartutuksesta

Toteutuneen kartutuksen ensisijaisena lähteenä ovat museoiden diaarikirjat (Pohjanmaan museon osalta pääkirjat tarkasteluperiodilla 1992–1993), joihin on periaatteessa kirjattu heti hankinnan tapahduttua hankinnan sisältö, hankintapaikka, hankinta-aika, hankintapa (lahjoitus, osto jne.) ja aineiston luovuttanut taho sekä samassa yhteydessä annettu hankinnan yksilöivä tunnus, esimerkiksi päänumero. Näin huolellisesti ja perusteellisesti ei kuitenkaan likikään aina ole käytännössä toimittu. Diaareja kartunnan seurannassa käytettäessä täytyykin ottaa huomioon, että ne eivät kerro yksiselitteisesti siitä, miten museoiden kokoelmia on kulloinkin reaalisesti kartutettu. Diaareja on voitu laatia jopa vuosikymmeniä kartutushetken jälkeen, jolloin ne ovat pikemminkin kokoelmien inventointilistoja, eikä laatimishetkellä ole enää ollut tiedossa esineen alkuperä tai esineiden keskinäinen hankintajärjestys⁷⁸ tai osa kokoelmiin otetuista esineistä on voitu tietoisesti jättää ulos diaarista⁷⁹ tai diaarin ylläpito on yksinkertaisesti laahannut jäljessä⁸⁰. Yleensä on kyse

⁷⁸ Luettelo Kymenlaakson Museoseuran museoesineistä, KyM virka-arkisto.

⁷⁹ Lappeenrannassa vuoden 1929 kertomus toteaa, että luetteloimatta ovat savupirttimuseossa olevat etupäässä suurempikokoiset esineet, n. 100 kpl. Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1929. Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys, Bb – Ia, LprKA.

⁸⁰ Esimerkiksi Pohjanmaan historiallisen museon vuosikertomus v. 1896 ilmoittaa kokoelmien kooksi jo n. 1 000 esinettä. Lukumäärään tosin sisältyy mm. valokuvia, kirjoja, käsikirjoituksia, karttoja ja sanomalehtiä yli 300 kpl, joita ei todennäköisesti ole kirjattu esinediaariin ja jotka eivät ole tämän tutkielman kiinnostuksen kohteena. Årsberättelse för år 1896, Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967. PM virka-arkisto.

ns. inhimillisistä virheistä: kirjaaminen on unohtunut, henkilöt ovat vaihtuneet ja tieto jäänyt siirtymättä, ei olla ehditty tehdä kaikkea mitä on aiottu ja olisi pitänyt. Monet kokoelmiin tarkoitetut ja sellaisina museossa käsitellyt esineet ovat voineet kadota tietymättömiin jättämättä jälkeäkään diaarikirjoihin. Jo pitkän tarkasteluvälinkin vuoksi museoiden diariointikäytännöt ovat olleet kirjavia, esimerkiksi hankintatapa on voinut jäädä kirjaamatta. Tällöin esimerkiksi museolöydön (museokokoelmassa jo entuudestaan olevan luettelomattoman esineen) erottaminen uusista hankinnoista voi olla vaikeaa, jos hankinnan yhteydessä ei ole merkintää hankinta-ajasta. Yleensä hankinta-aika kuitenkin on diaarikirjoissa, joten olen voinut karsia tarkastelujaksojen ulkopuolelle jäävät hankinnat pois näytteistä. Joudun kuitenkin tekemään tulkintoja ja niiden pohjalta yksittäisiä ratkaisuja. Osa tulkinnoista on varmasti väärä, mutta olen tehnyt karsinnan siten, että olen jättänyt epävarmoja (esim. päiväämättömiä) hankintoja ulos tarkastelusta. Ne tuskin muodostavat mitään käyttämäni luokitusmenetelmän kannalta yhtenäistä ryhmää. Näin ollen pois jättäminen ainoastaan on hieman pidentänyt tarkastelujaksoa vääristämättä oleellisesti itse luokittelun tulosta. Näistä varauksista huolimatta diaarit ovat luotettavin käytettävissä oleva kokoelmien kartutusta kuvaava lähde museoissa.

Tarvittaessa olen täydentänyt diaaritietoja tutustumalla tarkempiin luettelointitietoihin. Esinemäärä on kuitenkin niin suuri, että kaikkien esineiden luettelointitietojen läpikäyminen ei ollut mielekästä. Vanhimma aineistosta ei usein ole jäljelläkään muuta kuin diaarimaininta. Itse fyysisiin esineisiin ei luonnollisestikaan ole ollut mahdollista tutustua tässä yhteydessä.

Kahden tarkasteluperiodin (Etelä-Karjalan museo 1911–1934 ja Kymenlaakson museo 1927–1939) kohdalla diaarit vaativat muita diaareja seikkaperäisempää lähdekriittistä tarkastelua. Kymenlaakson museossa kartuntaa ei ikävä kyllä kirjattu diaariin reaaliajassa vaan suurina erinä jälkikäteen, eikä diaariin kirjattu juuri koskaan hankintatietoja (hankintapaikkaa tai -aikaa tai luovuttajaa). Kymenlaakson museon diaarikäytännöt aikavälillä 1927–1967 ovat olleet siis varsin puutteellisia. Tiina Mertanen toteaa museon 70-vuotishistoriikissa, että alkuvuosien kartunta on mahdollisesti kirjattu diaariin vasta vuodesta 1938 alkaen, kun Hulda Kontturi on palkattu luetteloimaan kokoelmaa. Mertanen perustelee ajoituksen palkkausta koskevan asiakirjan lisäksi sillä, että diaarin merkinnät ovat samalla käsialalla numeroon 516 saakka.⁸¹ Päätös Hulda Kontturin palkkaamisesta on tehty 24.10.1938 museoseuran johtokunnan kokouksessa⁸². Toisaalta hän teki syyskesällä 1939 museoseuran varoin tutkimus- ja keräysmatkan Haapasaareen ja Kuutsaloon⁸³. Haapasaaren hankinnat on luetteloitu päänumeroille 485–495 ja Kuutsalon hankinnat päänumeroille 508 ja 509. Sekä Haapasaaren että Kuutsalon hankintoja diarioitaessa on poikkeuksellisesti käytetty alanumeroita. Lisäksi ennen Haapasaaren hankintojen kirjauksia diaarissa on kolmen hankinnan kohdalla (päänumerot 482, 483, 484) muista poikkeavalla käsialalla tehtyjä merkintöjä.⁸⁴ Tulkitsen näitä havaintoja siten, että Kontturi on loppuvuodesta 1938 tai alkuvuodesta 1939 kirjannut diaariin esineet 1–481, sitten on tullut katkos työssä

⁸¹ Mertanen 1997, s. 8 ja viite 37. Käsiala pysyy diaarissa samana numeroon 524 saakka, ei numeroon 516.

⁸² Kymenlaakson museoseuran johtokunnan kokous 24.10.1938, kohta 4. LA1331 kansio 2, KyM arkisto.

⁸³ Kertomus vuodelta 1939–1940. LA1331 kansio 3, KyM arkisto.

⁸⁴ Luettelo Kymenlaakson Museoseuran museoesineistä, KyM virka-arkisto.

ja tuntematon henkilö on kirjannut diaariin esineet 482–484. Syksyllä 1939 Kontturi on jatkanut diaarin ylläpitoa kirjatessaan Haapasaaren (485–495) ja Kuutsalon (508–509) hankinnat sekä joitakin muita, mahdollisesti alkuvuodesta kirjaamatta jääneitä esineitä diaariin. Esineistä 525 alkaen kirjauskäsialat muuttuvat vaihtelevammiksi ja esine 547 on todennäköisesti lahjoitettu pian päivämäärän 10.8.1948 jälkeen⁸⁵.

Vaikuttaisi siis siltä, että sota-aika näkyy diaarissa katkoksenä. Tämän päättelyketjun perusteella katson, että diaarissa numeroilla 1–500 mainitut esineet kuuluvat riittäväällä luotettavuudella museon alkuvuosien hankintoihin. Numerojärjestys ei missään nimessä kuitenkaan tarkoita hankintajärjestystä ja lisäksi on huomioitava, että jokin osa varhaisvuosien hankinnoista on voinut jäädä kirjaamatta diaariin Kontturin vuosina tekemän 1938–1939 työrupeaman yhteydessä. Epävarmuutta lisää hieman se, että Suomen museoliiton vuonna 1932 julkaisemassa museoluettelossa Harry Palmberg, museoseuran jäsen, ilmoittaa Kymenlaakson museon kokoelmien käsittävän ”n. 1 000 numeroa” esineitä⁸⁶. Lukumäärän täytyy olla kuitenkin liian suuri, sillä ensimmäinen diaarikirja käsittää vain 944 päänumeroa⁸⁷, ja tähän joukkoon kuuluu yksiselitteisesti myöhempiä hankintaeriä, kuten kymenlaaksolaisten suojeluskuntien vuonna 1944 lahjoittamia palkintoja ja lippuja 42 kpl ja noin 90 kpl Sankt Nikolain hyllystä todennäköisesti vuosina 1949 ja 1950 nostettuja esinettä.

Etelä-Karjalan museon varhaisimmasta kokoelmasta löytyy kaksi rinnakkaista diaarikirjaa, varsinainen museon käytössä oleva diaarikirja ja Lappeenrannan kaupunginarkistosta löytyvä luettelo savutuvan esineistä⁸⁸. Viime mainitusta löytyy 180 esinettä ja katson sen olevan vanhin lähde museon varhaisvuosien kartunnasta. Luettelot eivät ole yhteneviä siinä mielessä, että savutuvan esineet muodostaisivat 180 ensimmäisen esineen joukon museon diaarikirjasta. Tässä tutkielmassa käytetyn esinelistauksen olen laatinut siten, että olen ensin luokitellut savutuvan esineluetteloon kuuluvat esineet. Seuraavaksi olen verrannut diaarikirjan alkupäästä esinenimiä savutuvan luetteloon. Jos sama esinenimi esiintyy molemmissa lähteissä, olen tulkinnut kyseessä olevan sama esine ja jättänyt siten esineen huomiotta diaarikirjassa,

⁸⁵ Luettelo Kymenlaakson Museoseuran museoesineistä, KyM virka-arkisto. Museoseuran 10.8.1948 pidetyn vuosikokouksen pöytäkirjan mukaan tuomari Oinas ilmoitti, että hänen lahjoittamansa hylkeenpyyntiveneen pienoismallin on valmistumisillaan. Kyse on todennäköisesti esineestä 547, myöhemmältä numeroltaan 2013009. Pöytäkirja, vuosikokous 10.8.1948. LA1333, KyM arkisto.

⁸⁶ Palmberg 1932, s. 73–74.

⁸⁷ Vanhimman diaarikirjan täydentäminen on ilmeisesti päätynyt syyskuussa 1957, sillä tallella olevassa diaarikirjassa on 944 päänumeroa ja museoseuran vuosikertomus vv. 1957–1958 ilmoittaa museoesineiden kokonaismäärän olevan 944 kpl syyskuussa 1957. Lisäksi itse diaarikirjassa on viimeisen päänumeron jälkeen merkintä, jossa lukee: ”Numerot 561–944 merkitty luetteloon Kymenlaakson Museon esineistä inventoitaessa syyskuussa 1957. Sellaiset esineet, joita ei ole löydetty, on varustettu luettelossa kysymysmerkillä (?)” Merkintää ei ole kuitenkaan päivätty eikä käsiala ole sama kuin edeltävissä merkinnöissä, joten merkintä voi olla myöhäinenkin. Luettelo Kymenlaakson Museoseuran museoesineistä, KyM virka-arkisto ja Kertomus Kymenlaakson museoseura r.y:n toiminnasta vv. 1957–1958, KyM arkisto LA1333.

⁸⁸ EKM virka-arkisto ja Etelä-Saimaan Nuorisoseuran Savutuvan Kokoelmien Luettelo, Bb – Ia, Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys asiakirjat, LprKA.

muutoinhan esine tulisi listatuksi kahdesti. Lopuksi olen täydentänyt 500 esineen näytteen numerojärjestyksessä museon diaarista.

Samannimiset esineet eri lähteissä eivät välttämättä ole aina samoja fyysisiä esineitä, mutta vertailun tarkoitus huomioiden asialla ei ole merkitystä. Eihän tutkielmassa muutoinkaan tarkastella fyysisiä objekteja, vaan vertailu tapahtuu esinenimien tasolla. Luokittelun kannalta ei ole merkityksellistä, onko esimerkiksi savutuvan luettelossa ja museon diaarikirjassa mainittu jänisräikkä sama fyysinen esine, kunhan jänisräikkien määrä listauksessa pysyy samana ja siten tarkasteltavien havaintojen määrä ei muutu.

1.4.7. Lähteet kartutustavoitteista

Julkilausuttuja kartutustavoitteita etsin museoiden virka-arkistoista (mm. toimintakertomukset), kunnallisista arkistoista (luottamuselinten, esim. museolautakuntien pöytäkirjat) ja paikallisista sanomalehdistä tarkastelujaksojen ajalta. Hypoteesinani lähteiden etsintään ryhtyessäni oli, että kartutustavoitteet olisi joissakin tapauksissa määritelty ylimalkaisesti. Oli siitä huolimatta yllätys, kuinka niukasti jälkiä kartutustavoitteista oli jäänyt asiakirjoihin. Selkeimmin ne oli nimetty ensimmäisen tarkasteluperiodin osalta, mikä on tietysti ymmärrettävää: kysymystä on väistämättä pohdittu museota perustettaessa ja se on myös joissakin muodossa päätyneet perustamisasiakirjoihin. Sen sijaan myöhempien tarkasteluperiodien osalta lähteitä löytyi hyvin niukasti. Joko kartutustavoitteita ei ole katsottu tarpeelliseksi kirjata ylös tai näin on kyllä tehty, mutta syystä tai toisesta tällaiset asiakirjat eivät ole päätyneet virka-arkiston pysyvästi säilytettävään osaan. Kymenlaakson museon osalta lähdeongelman aiheutti sekin, että Kymenlaakson museoseura ry:n arkisto on hyvin katkelmallinen.

Käytettävissä ei siis pääsääntöisesti ole ollut museoiden hallintoelinten omia kirjallisia linjauksia kartutustavoitteista, joten olen joutunut tukeutumaan toissijaisiin lähteisiin. Hyödyllisimmäksi osoittautuivat paikalliset sanomalehdet, joissa museoiden edustajat ovat esimerkiksi haastatteluissa viitanneet ajatuksiinsa siitä, mitä kulloinkin olisi paikallaan museoesineiksi valita. Lähteinä lehtijutut eivät ole aivan yhtä luotettavia kuin organisaatioiden itsensä antamat ilmoitukset kartutustavoitteista. Virhelähteitä ovat ainakin sanomalehden toimituksen tekemät tulkintavirheet tai muokkaukset, uutisluonteisen viestinnän kytkeytyminen johonkin museon ajankohtaiseen ja lyhytkestoiseen tarpeeseen ja se, että lehtikirjoitus kertoo vain osan museon kartutustavoitteista. Paikallisten sanomalehtien kattava läpikäynti olisi myös selvästi ylittänyt sen, mikä maisterintutkielmassa on kohtuullista, joten olen käynyt paikalliset sanomalehdet läpi kunkin museon historian taitekohdista ja muutoin turvautunut museoiden lehtileikekokoelmiin.

Eräs potentiaalinen epäsuora lähde museoiden kartutustavoitteista voisivat olla myös museoiden näyttelyohjelmat. Tällöin hypoteesina olisi, että museot näyttelyvalinnoillaan kertovat, millaisia paikallishistorian ilmiöitä ne pitävät tärkeänä. Esimerkiksi Tiina Mertanen toteaa Kymenlaakson museon 70-vuotishistoriikissaan, että:

”Juhani Viistein toteutumattomassa näyttelysuunnitelmassa vuodelta 1934 tulevat jo selvästi esille Kymenlaakson museon keräys- ja näyttelytyön painopisteet: Ruotsinsalmen meritaistelu, Ruotsinsalmen merilinnoitus, rannikon ja saariston kansatieteellinen esineistö sekä kartanoiden kulttuurihistoriallinen esineistö.”⁸⁹

Tässä tapauksessa asia saattaa ollakin näin, mutta katson tähän lähdeyyppiin liittyvän merkittäviä lähdekriittisiä riskejä. Ensinnäkään pelkästään näyttelyitä tarkastelemalla ei voi mitenkään tietää, kuvaavatko ne tietoisia kartutustavoitteita vai sitä, mitä museot ovat sattuneet kokoelmiinsa saamaan. Toisin sanoen näyttelyt voivat kuvastaa sekä tietoisia kartutustavoitteita että tosiasiallista kartuntaa; niitä ilmiöitä, joita tässä tutkielmassa on tarkoitus vertailla. Toiseksi, etenkin museoiden laajentuessa ja henkilökunnan määrän kasvaessa ei ole takeita, että kokoelmien kartuttaminen ja kulloinenkin näyttelypoliittinen linja olisivat samassa linjassa. Museon näyttelypoliittiseen linjaan voivat vaikuttaa näyttelyistä vastaavien henkilöiden omat kiinnostuksenaiheet, ulkopuolista tuotantoa olevien näyttelyiden tarjonta ja museo-organisaation ulkopuolisten tahojen, kuten museon omistajan, toiveet ja vaatimukset. Kahden jälkimmäisen tarkasteluperiodin osalta listaan kuitenkin tutkielmani liitteeksi (liite 5.5) tuolloin pidetyt vaihtuvat näyttelyt ja vertaan niitä kartuntaan. Lyhytaikainen vaihtuva näyttely voisi olla yksi kartuntaa selittävä tekijä. Sen sijaan ensimmäisen tarkasteluperiodin osalta en katso mielekkääksi edellä kuvatuista syistä yrittää eritellä museoiden ensimmäisten esillepanojen sisältöjä. Tulos olisi liian epäluotettava.

Museoiden vuosikertomuksissa on hajamainintoja kunkin vuoden aikana saaduista lahjoituksista. Maininnat voisi tulkita merkiksi siitä, että ne edustavat museolle tärkeää aihepiiriä, koska ne on päätetty erityisesti mainita vuosikertomuksessa. Katson kuitenkin näyttelyohjelmien tapaan lähdekriittiset ongelmat tässäkin tapauksessa liian suuriksi: lahjoitusmainintojen tulkinta kartutustavoitteiden ilmenemiseksi vaikuttaa liian kaukaa haetulta.

Eräs erittäin kiinnostava lähde olisi voinut olla Suomen museoliiton vuonna 1934 toteuttama kiertokysely paikallismuseoiden alueista ja toimialoista. Siinä kysyttiin museoilta juuri niitä kysymyksiä kartutustavoitteista, joita itsekin kysyn. Kysymykset ja kooste kuuden museon (Lounais-Hämeen Kotiseutu- ja Museoyhdistys, Keski-Suomen Museoyhdistys, Tyrvään seudun Museo, Satakunnan museo, Hämeen museo ja Hämeenlinnan museo) vastauksista löytyvät Arne Appelgrenin museopäivillä vuonna 1934 pitämästä alustuksesta⁹⁰. Valitettavasti Suomen museoliiton arkistosta löytyvät enää vain edellä mainittujen kuuden museon alkuperäiset vastaukset kyselyyn, muut vastaukset eivät ole säästyneet jälkipolville⁹¹.

Niukan lähdetilanteen vuoksi tarkastelen kartuntaa myös Museovirastossa vuonna 1987 laaditun *Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistion* kannalta. Muistioon sisältyy esitys eri museoiden kartutuspainopisteistä (liite 5.4) jossa on sekä museoiden itsensä valitsemia että Museoviraston museoille

⁸⁹ Mertanen 1997, s. 10.

⁹⁰ Appelgren 1935.

⁹¹ sähköposti kirjoittajalle, Suomen museoliitto / Eeva-Liisa Taivassalo 25.1.2018.

ehdottamia painopisteitä. Vaikka tarkoitukseni ei tässä tutkielmassa ole syventyä yleisellä tasolla esitettyihin kartutustavoitteisiin, tulkitsem muistiosta löytyvien museoiden omien esitysten kuvastavan niiden tärkeinä pitämiä teemoja. Esityksessä Museovirasto on ehdottanut kaikille maakuntamuseoille seuraavia aihealueita: I.1 agraari ja ruraali kulttuuriympäristö, I.2 teollinen ja urbaani kulttuuriympäristö, I.3 rakennukset ja II.2 julkiset tilat ja niiden sisustus. Jätän ne pois tarkastelusta, jollei niitä ole mainittu muissa lähteissä.

Viimeisenä lähteenä ovat museoiden nykyisten tai entisten työntekijöiden haastattelut. Haastattelua pyysin niiltä henkilöiltä, jotka tarkasteluperiodien aikana olivat esinekokoelmien kannalta keskeisissä tehtävissä. Lähestyin vielä tavoitettavissa olevia henkilöitä kirjeitse. Haastattelupyynnön esitin seitsemälle henkilölle ja sain kolme haastattelua (joista yksi kaksoishaastattelu) ja lisäksi otteen Suomen museoliiton museohistoriakeräykseen toimitetusta muistelmakäsikirjoituksesta. Haastattelut olivat luonteensa vuoksi ei-anonyymejä, haastateltavan henkilöllisyyshän väistämättä kävi ilmi haastattelun sisällöstä. Rakenteeltaan haastattelut olivat puolistrukturoituja eli käytin kysymysrunkoa, josta tarpeen mukaan poikettiin. Kaikki kokoelmatyötä tekevät tietävät jo arkikokemuksensa perusteella, että haastattelut eivät ole kovin luotettava tapa hankkia eksaktia tietoa vuosikymmenien takaisista tapahtumista. Haastattelua tutkimusmetodinä käsittelevä ohjekirjallisuus tuo myös esiin tällä tavoin hankittuun tietoon liittyvät epävarmuustekijät⁹². Näin ollen haastatteluiden tavoitteena ei ollutkaan saada eksaktia tietoa, kuten vuosilukuja tai kuvauksia tietyistä tapahtumaketjuista, vaan yleiskuva kokoelmatyön olosuhteista. Haastatteluissa kysymyksiä ei myöskään ole mahdollista kohdistaa juuri lyhyisiin tarkasteluperiodeihin, vaan ne kuvaavat yleisesti 1980- tai 1990-luvun olosuhteita.

1.5. Metodi

Olen valinnut kustakin museosta kolme tarkasteluperiodia: museon perustaminen, 1970-luvun loppupuoli ja 1990-luku. Jokaisesta periodista olen ottanut 500 esineen otoksen jokaisen museon kokoelmista, eli kaikkiaan aineisto koostuu 4 500 esineestä (Kymenlaakson museo 3 x 500, Pohjanmaan museo 3 x 500 ja Etelä-Karjalan museo 3 x 500 esinettä). Yksittäisotoksen lukumäärä perustuu kokemusperäiseen arviooni siitä, että tuo lukumäärä jo kohtuullisesti vaimentaa kartunnan satunnaisvaihteluita. Ensimmäisen periodin osalta alkuvuosi sijoittuu luontevasti museon toiminnan alkuvuoteen, kahden jälkimmäisen periodin osalta olen alkuvuoden valinnut siten, että mitään suurta muutosta museoiden kokoelmatyössä ei ajanjaksona ole tapahtunut. Näin olen päätenyt seuraaviin tarkasteluperiodeihin: Kymenlaakson museo 1927–1939, 1975–1979 ja 1992–1994, Pohjanmaan museo 1895–1897, 1975–1976 ja 1992–1993, Etelä-Karjalan museo 1910–1934, 1975–1978 ja 1992–1997. Tarkasteluperiodin loppuvuosi määräytyy sen mukaan, milloin 500 esineen raja on tullut täyteen. Tällöin loppuvuosi tietysti vaihtelee sen mukaan, kuinka hitaasti tai nopeasti kussakin museossa on kokoelmia kartutettu, mutta arvioin pääseväni edustavampaan tulokseen vakiokokoisilla

⁹² Ks. esim. Hirsjärvi & Hurme 2000, s. 184–190.

otoksilla kuin rajaamalla otoksen tiettyjen kalenteripäivämäärien välille. Jos kalenteripäivämäärät olisivat olleet otosta rajaavia tekijöitä, satunnaiset tekijät, kuten yksittäisten suuren hankintaerän luovutusajankohta, ohjaisivat näytejoukon koostumusta enemmän ja ne olisivat tietysti myös erisuuruisia.

Tarkasteluperiodien valintaa perustelen seuraavasti: Museon perustamisvaiheeseen sijoittuva tarkasteluperiodi kuvastaa sitä, millaisia ovat olleet museoiden lähtökohdat: mitä teemoja museon perustajat ovat pitäneet tärkeimpinä? Alkuvuosi vaihtelee tällöin tietysti melko lailla eri museoiden välillä, mutta kuten edellä totesin, eroavuudet museon sisäisessä kehityksessä eivät ole olleet lopulta kovin suuria. 1970-luvulle sijoittuva tarkasteluperiodi osuu aikaan, jolloin museotyö tarkastelemisnani museoissa siirtyi edellä kuvatulla tavalla alalle koulutettujen henkilöiden kokopäivätyöksi, muuttui systemaattisemmaksi ja aiempaa paremmin omistajatahon rahoittamaksi. Viimeisen tarkasteluperiodin olen kohdistanut aikaan, jolloin koko Suomen kansantaloutta ja sen seurauksena museoiden omistajakuntien taloutta koetteli poikkeuksellisen syvä lamakausi. Talouskriisin vaikutusta museoihin on käsitellyt Hanneleena Hieta väitöskirjansa⁹³ luvussa *Museoinstituutio ja julkisen hallinnon rahoituskriisi*, joten tässä yhteydessä totean vain, että 1990-luvulla museoiden esinekokoelmat jatkoivat kasvuaan, vaikka mm. henkilökunta- ja tilaresurssit pysähtyivät paikalleen tai jopa niukkenivat. Tarkasteluperiodien valinnan tavoitteena on siis ollut löytää museoiden tärkeimmät yhteiset murroskaudet ja kohdistaa huomio niihin.

Aineiston jäsentämiseksi käytän *Outline of Cultural Materials* (OCM) -luokitusta eli *Kulttuuriaineiston luokitusta*. Luokituksen taustalla on Yale Universityn alkuaan 1930-luvulla kehittämä inhimillisen käyttäytymisen, ihmisyhteisöjen ja kulttuurien tutkimukseen ja sittemmin yli 500 tutkimusinstituution eri puolilla maailmaa käyttöön ottama *HRAF (Human Relations Area Files) Collection of Ethnography* -järjestelmä, jonka indeksointiin OCM-luokitus kehitettiin⁹⁴. OCM-luokitus on käytössä monissa suomalaisissa kulttuurihistoriallisissa museoissa ja sitä suositellaan Museo 2015 -hankkeen laatimassa ohjeessa⁹⁵. OCM-luokitusta käytettiin kokoelmien analysoinnissa jo 1970-luvulla, kun Ruotsissa luotiin SAMDOK-järjestelmä⁹⁶. Nordiska Museetin *Föremål, bild, data* -julkaisussa OCM-luokitusta on käytetty jäseneltäessä tulevaisuuden kartutustavoitteita⁹⁷. OCM-luokituksessa koko inhimillinen kokemusmaailma on pyritty jakamaan 88:aan pääluokkaan (mm. *560 SOSIAALINEN KERROSTUNEISUUS, 400 KONEET, 380 KEMIANTEOLLISUUS*), jotka puolestaan on jaettu 5-9 alaluokkaan (mm. *564 suljetut yhteiskuntaryhmät, 404 kotitalouskoneet ja -laitteet, 383 kumiteollisuus*)⁹⁸. Kullakin alaluokalla on muutaman virkkeen pituinen sanallinen kuvaus, joka ei välttämättä yksiselitteisesti täsmää alaluokan nimen yleiskielisen merkityksen kanssa. Sanallinen kuvaus voi

⁹³ Hieta 2010, s. 50–62.

⁹⁴ <http://hraf.yale.edu/about/history-and-development/> (luettu 9.1.2018)

⁹⁵ <http://www.nba.fi/fi/File/2784/suositus-museoille-2015.pdf> (luettu 13.11.2017)

⁹⁶ Silvén 2004, s. 169-170.

⁹⁷ *Föremål, bild, data* 1973, s. 30–42.

⁹⁸ Kulttuuriaineiston luokitus 2006.

olla esimerkiksi käsitteellisesti laajempi, joten sanallisen kuvauksen osuvuus viime kädessä määrittää objektin kuulumisen tiettyyn luokkaan. Käytän tutkielmassani luokituksen uusinta suomennosta vuodelta 2006.

Kuten esimerkeistäkin näkyy, osa luokista on hyvin konkreettisia ja aineelliseen kulttuuriin välittömästi liittyviä, osa liittyy yhteiskunnan organisoitumisen ylärakenteisiin ja osa liittyy puhtaasti abstrakteihin ja aineettomiin ilmiöihin. Lisäksi on otettava huomioon, että inhimillinen kokemusmaailma on ylipäätään niin laaja ja monitulkintainen, ettei ole mahdollista laatia ehdottoman kattavaa ja yksiselitteistä luokitusjärjestelmää. OCM-luokitellun aineiston tarkastelussa on siis hyvä pitää mielessä kvantitatiivisiinkin menetelmiin sisältyvät subjektiiviset tekijät. Museologisessa kirjallisuudessaakin tästä varoitellaan: Esimerkiksi Simon J. Knellin⁹⁹ mukaan Britanniassa jo 1980-luvulla esiin nousseet kokoelmien säilyttämiseen ja kasvuun liittyvät talousongelmat johtivat kvantitatiivisten arviointimetodien käyttöönottoon, mutta Knell korostaa numeroiden petollisuutta: ne voivat olla näennäisen objektiivisia ja niitä voidaan helposti käyttää väärin joko tahallisesti tai tahattomasti. Muita riskejä ovat liiallinen pelkistäminen, kyvyttömyys ilmaista laadullisia tekijöitä ja arvioinnin ohjautuminen vain niihin kriteereihin, jotka kyetään ilmaisemaan numeraalisesti.

Joka kerta, kun esineelle annetaan jokin OCM-luokka, tapahtuu subjektiivinen tulkinta. OCM-luokitus antaa mahdollisuuden hyvinkin abstrakteihin ja monipuolisiin luokituksiin, yksi esine voitaisiin yleensä sijoittaa vähintään kahteen, monesti kolmeen tai neljäänkin luokkaan. Esimerkkinä voisi käyttää kotimaisen muovitehtaan valmistamaa valintamyymälän muovikassia, johon on painettu kaupan mainoksen lisäksi kalastukseen liittyvä luonnonsuojelukampanjan logo. Se voitaisiin luokitella seuraaviin OCM-luokkiin: *384 synteettinen teollisuus, 443 vähittäiskauppa, 447 mainonta, 226 kalastus, ravustus ja simpukanpyynti ja 139 ympäristötuhot ja luonnonsuojelu*. Museoissa tehtävässä päivittäisessä luettelointityössä luokittelussa joudutaan jatkuvasti hakemaan tasapainoa, jotta esineen luokitus edustaisi mahdollisimman monipuolisesti esineeseen liittyviä merkityksiä, mutta ei liiallisella laveudellaan vesittäisi hakutuloksia. Asiaa mutkistaa vielä se, että merkitykset muuttuvat vuosikymmenien mittaan: esimerkiksi jokin makeisrasia on voinut olla luetteloijan silmissä pelkkä tuotepakkaus (*257 makeis- ja makeutusaineteollisuus, 443 vähittäiskauppa*), mutta muutamaa vuosikymmentä myöhemmin rasian koristelussa voidaan nähdä rasistisia piirteitä (*829 kansanomaiset yhteiskuntaa koskevat käsitykset*).

Tutkielmassa täytyy siis valita jokin linjaus, miten OCM-luokitusta sovelletaan ja eksplisiittisesti nimetä poikkeamat. Päädyin valitsemaan niukan linjan, jossa kullekin esineelle annetaan pääsääntöisesti vain yksi, osuvimpana pitämäni luokitus. Yleensä valittu luokka liittyy esineen primääriin käyttötarkoitukseen, esimerkiksi leninki luokkaan *291 tavanomainen vaatetus* tai nuotan painokivi luokkaan *227 kalastusvälineet*. Pääsääntöisesti luokan valinta on ollut helppoa, koska esineisiin liittyvää ja tulkintamahdollisuuksia lisäävää kontekstietoa on niukasti. Toisen luokituksen olen antanut esineille siinä tapauksessa, että esineen primääri

⁹⁹ Knell 2003, s. 10–11.

käyttötarkoitus jää epäselväksi, esine kuvataan samanarvoisesti OCM-luokituksen kahdessa eri alaluokassa tai esineeseen liittyy yksiselitteisesti vahva käyttökonteksti jo esimerkiksi esineen nimessä (esimerkiksi hääpuku luokkiin *292 erikoisvaatetus* ja *585 häät*). Perusteena niukan linjan valintaani on, paitsi kontekstitietojen niukkuus, abstraktiotason kasvaessa kasvava subjektiivisen tulkinnan määrä. Mitä abstraktimpia luokituksia tekee, sitä enemmän tulkitsee myös kartuttajan motiiveja jo omaa luokitteluaan tehdessään, vaikka tarkoitus olisi tehdä mahdollisimman suuri osa kartuttajan motiivien tulkinnasta vasta taulukoiden valmistuttua. Vaarana on toisin sanoen sotkea omat ja kartuttajan tulkinnat ja lopulta johtopäätöksissä arvioikin omia tulkintojaan, ei kartuttajan.

Konkreettisen luokittelun haittapuolena on se, että tietyt abstraktimmat luokat jäävät käyttämättä. Luokituksessa esiin tulevia esinejakaumia ei siis saa automaattisesti tulkita siten, että abstrakteihin luokkiin liittyviä esineitä ei olisi kartutettu kokoelmiin, sillä syy voi yhtä hyvin löytyä luokittelun konkreettisuustasosta. Lisäksi on huomioitava, että niukat kontekstitiedot diaarissa (ja ylipäätään kokoelmanhallinnassa) supistavat abstraktien luokkien näkyvyyttä aineistossa, koska kontekstitiedot juuri ovat se tekijä, joihin abstraktien luokkien käyttö pitkälti perustuu. Jos luokittelun kohteena olisivat valokuvat vahvemmin itse objektista avautuvine konteksteineen, abstraktit OCM-luokat näkyisivät todennäköisesti enemmän lopputuloksessa. Yleisellä tasolla OCM-luokitusta ja esinejakaumaa vertailtaessa täytyy toki ottaa huomioon myös se, että luokitusta ei ole alun perin laadittu museoesineiden tai ylipäätään aineellisen kulttuurin luokitteluun ja jotkut pääluokat jäävät yleensä selvästi muita vähemmälle käytölle myös luettelointityössä.

Museokokoelmissa oleville esineille on annettu museon omassa luettelointiprosessissa OCM-luokituksia. Luokituksia ovat kuitenkin tehneet useat eri henkilöt ja ehkä pitkänkin ajan kuluessa, joten luokitusta ei ole tehty yhdenmukaisin kriteerein. Vertailukelpoisuuden kannalta pidän parempana yhden henkilön yhdenmukaisin periaattein tekemää luokitusta, joten en ole käyttänyt hyväkseni esineille museoissa annettuja luokituksia.

Jos museoissa olisi toimittu ideaalimallin mukaan, hankinta olisi kirjattu diaariin välittömästi hankinnan jälkeen ja etenkin museoiden varhaisvuosina, kun sama henkilö olisi tehnyt sekä hankinnan että kirjannut sen diaariin, voisi sanavalinnoista päätellä kartuttajan näkökulmaa esineeseen. Kuten museoiden historiatiivistelmissä todetaan, museoissa ei kuitenkaan useinkaan ole toimittu ideaalimallin mukaan ja kirjauksia on joskus laadittu huomattavasti hankinnan jälkeen. Jos käyttötarkoitus on todettu jälkikäteen ehkä paljonkin myöhemmin tai totean sen vasta nyt OCM-luokittelun yhteydessä, on mahdotonta tietää, onko kartuttaja nähnyt esineen samasta näkökulmasta. Esimerkiksi koristeellinen rullatuoli on voitu ottaa kokoelmiin tekstiilikuitujen käsittelyssä tarvittuna työkaluna, talonpoikaisen käsityötaidon näytteenä tai näytteenä sosiaalisesta tavasta antaa morsiamelle taidonnäytteitä. Esineiden luokittelusta syntyvä havaintomatriisia ei siis saa tulkita siten, että se suoraan kertoisi kartuttajan aikomukset. Se on nykyhetken näkökulmasta syntynyt arvio siitä, millaisia kulttuuri-ilmiöitä kulloinkin on tallennettu.

Näiden rajoitusten jälkeen lopputuloksena syntyvä taulukko jäsentää esinemassaa, mutta ei kuitenkaan suoraan kerro eroavuuksia museoiden välillä: luokitteluun sisältyy edellä kuvattuja subjektiivisia tekijöitä, jotka täytyy avata ennen lukumääristä tehtäviä päätelmiä. Seuraavaan luetteloon olen koontanut ne tulkintalinjaukset, joita olen käyttänyt soveltaessani OCM-luokitusta. Monissa tapauksissa OCM-luokituksen olisi perustellusti voinut linjata toisinkin, mutta kun linjaukset ovat läpinäkyviä ja vaikutus lukumääriin kuitenkin varsin rajallinen, eivät tulkinnat kumoa OCM-luokituksen käyttökelpoisuutta kartunnan analysoinnissa.

- Leili-nimellä kirjatut esineet on luokiteltu sekä luokkaan *272 alkoholittomat juomat* että *273 alkoholijuomat*, jos käyttötarkoitus ei selviä diaarin esinenimestä tai esinekuvauksesta (esim. piimäleili tai viinaleili).
- Huonekalut yhdistetään pääsääntöisesti vain yhteen luokkaan (esim. vaatekaappi *352 huonekalut*). Poikkeuksena kehto, joka on aina yksiselitteisesti yhdistettävissä pienten lasten hoitoon (*854 pikkulasten hoito*). Samoin poikkeuksena kalustokokonaisuudet, jotka on hankittu esimerkiksi jostakin tietystä koulusta tai yrityksestä. Sen sijaan sängyt olen luokitellut vain huonekaluiksi liittämättä niihin luokkia *513 nukkuminen*. Olen seurannut tässä OCM-luokituksen alaluokkien sanallisia kuvauksia. Kartuntaa arvioitaessa on kuitenkin syytä tiedostaa esimerkiksi luokan 513 kohdalla, että nukkumiseen liittyviä huonekaluja löytyy, vaikkeivät ne näykään taulukossa.
- Ryijyistä ei ole yleensä tietoa, ovatko olleet sisustusryijyjä, rekiryijyjä vai vuodepeitteitä, joten olen sijoittanut ne luokkaan 286. Ryijyjä on näyteosuuksissa 12 kappaletta.
- Mittausvälineet olen sijoittanut vain luokkaan *405 punnitus-, mittaus- ja tallennuslaitteet*, en luokkaan *804 mitat ja painot*.
- Sotilasaseet on sijoittanut luokkiin *411 aseet* ja *713 sotilasaseet*. Tallöin ase täytyy olla kuitenkin kiistatta tulkittavissa sotilasaseeksi tai sellaisen osaksi, kuten tykinkuula, erotuksena metsästysaseista ja esimerkiksi pukumiekoista.
- kahvikupit ja muut alkoholittomien juomien tarjoiluastiat olen luokitellut vain luokkaan *272 alkoholittomat juomat*.
- Kynttiläkruunut ja kynttilänjalat olen sijoittanut luokkaan *354 lämpö, valaistus, ilmastointi* ja luokkaan *373 valo*. Osa tällaisista esineistä on ehkä enemmän koriste-esineitä kuin valaisimia, jolloin ne sopisivat myös luokkaan *353 rakennusten sisätilat*, mutta tällainen jaottelu vaatisi fyysisiin esineisiin tutustumista ja siihen ei tutkielman yhteydessä ole ollut mahdollisuutta.
- Kirkkojen sisustukseen kuuluvat esineet ovat vaikeasti luokiteltavia. Ilmeistä vaihtoehtoa ei OCM-luokituksessa ole, mikä näkyy luetteloiden valinnoissa sekä museoiden välillä että museoiden sisällä. Olen valinnut sekä luokan *346 uskonnolliset ja sivistystoiminnalliset rakennukset* että *778 pyhät esineet, eläimet ja paikat* niiden esineiden kohdalla, joilla voidaan nähdä uskonnollinen merkitys, kuten pyhien henkilöiden kuvilla tai palvontamenoissa käytettävillä keskeisillä esineillä, kuten

kalkeilla. Kynttiläkruunut ja muut kirkkojen sisustuksen osat olen tulkinnut ei-uskonnollisiksi sisustusesineiksi ja sijoittanut ne vain luokkaan 346. Alttaritaulut tai itsenäiset veistokset olen luokitellut lisäksi luokkaan 532 *kuvataide*.

- Morsiuslahjat olen sijoittanut luokkaan 584 *avioliiton suunnittelu*. Tarkasteluperiodissa *Pohjanmaan museo 1895–1897* on 10 esinettä, jotka kuvauksensa (koristeellisia käyttöesineitä, joissa on vuosiluku ja nimikirjaimet) perusteella voi tulkita morsiuslahjaksi.
- Arkut olen tulkinnut huonekaluiksi (352 *huonekalut*) ja lippaat sisustusesineiksi (353 *rakennusten sisätilat*), jos tarkempaa kuvausta ei ole ollut käytettävissä.
- Erilaiset paperiesineet olen luokitellut niiden fyysisen olemuksen mukaisesti luokkiin (aikakauslehdet 204 *lehdistö*, sähkösanomat 206 *puhelin ja lennätin*, kirjeet 212 *kirjoitus*, painetut postikortit 213 *painatus*, kirjat 214 *julkaisu- ja kustannustoiminta*), jos olen katsonut oleelliseksi paperiesineen fyysisenä esineenä, esimerkiksi 1940-luvulle tyypillisenä joulukorttina. Sisällön mukaan olen luokitellut paperiesineen vain siinä tapauksessa, että kyse on esimerkiksi kutsusta tiettyyn, historiallisesti merkittävään tilaisuuteen tai kyse on tiettyyn paikkaan liittyvästä merkittävästä tapahtumasta. Rajanveto esinekokoelmien, asiakirjakokoelmien ja museoiden virka-arkistojen välillä on oma laaja ja todennäköisesti useimmissa museoissa vielä ratkaisematta oleva kysymyksensä, mutta rajaan ongelman perusteellisemmän pohdinnan tämän tutkielman ulkopuolelle ja hyväksyn sellaisenaan esinekokoelmiin luetteloidut paperiesineet aineistokseni. Virka-arkistojen ja asiakirjakokoelmien välistä rajanvetoa on selvitetty tuoreessa maisterintutkielmassa¹⁰⁰.
- Kukkarot ja lompakot luokittelin luokkaan 436 *maksuvälineet*.
- Olen tulkinnut niin, että paikallisiin valmistajiin, kuten panimoihin, tehtaisiin yms. liittyvät esineet kertovat museokokoelmassa sekä esineen valmistuksesta että käytöstä, mutta museon toimialueen ulkopuolella valmistetut esineet kertovat vain käytöstä. Esimerkiksi Kotkan Höyrypanimon olutpullo kuuluu Kymenlaakson museossa sekä luokkaan 273 *alkoholijuomat* että luokkaan 274 *juomateollisuus*, mutta jos saman panimon pullo olisi Etelä-Karjalan museossa, se kuuluisi vain luokkaan 273. Perusteena on se, että muussa tapauksessa jokseenkin kaikille esineille täytyisi antaa myös valmistusprosessiin liittyvä luokka ja se sumentaishi kuvaa kokoelman rakenteesta.
- Olen sijoittanut kaikki maalöydöt, ovat ne sitten esihistorialliselta tai historialliselta ajalta, luokkaan 172 *esihistoria*. Katson maalöytöjen olevan jo lainsäädännöllisestikin oma erityinen ryhmänsä museoiden esinekokoelmissa, eikä OCM-luokituksessa ole muita soveltuvia luokkia maalöydöille.
- Jo yleisessä rajauksessa olen sulkenut ulos museoiden kuvataidekokoelmat. Myös esinekokoelmiin on kartutettu jonkin verran taideteoksia. Olen tulkinnut joukon yksittäisiä, esinekokoelmissa olevia taideteoksia merkitykseltään ensi sijassa kulttuurihistoriallisiksi ja siten lukenut ne mukaan luokiteltavaan kartuntaan. Tällaisia esineitä ovat esimerkiksi muotokuvat, grafiikanlehdet ja

¹⁰⁰ Lillman 2016.

keskiaikaiset puuveistokset. Suljen tarkastelusta kuitenkin pois Pohjanmaan museon esinekokoelmien diaariin kirjatut taideteoshankinnat 93-97 → 93-111 ja 93-114 → 93-132.

- Etelä-Karjalan museon tarkasteluperiodilla 1975–1978 on joitakin poikkeamia:
 - Esineet ovat tarkasteluperiodin luettelossa hankintapäivämäärän mukaisessa järjestyksessä. Tuntemattomasta syystä esineet on luetteloinnin yhteydessä numeroitu hankintajärjestyksen sijasta ilmeisesti luettelointijärjestyksessä, minkä vuoksi tarkasteluperiodin luettelossa esineiden päänumerot eivät ole juoksevassa järjestyksessä.
 - Hankinnat 5063, 5081, 5082, 5108, 5109, 5083, 5084, 5085, 5086, 1278–1281, 1290, 5742, 5743, 5813, 5809, 5810, 5811, 5812, 6191, 5992, 5993, 5994, 6006, 6142, 6199:1–10, 6427:1–3, 6426, 6248, 6249, 6244 – 6247 ja 6250 on jätetty pois, koska ne ovat valokuvia ja taideteoksia.
 - Hankinnat 5156–5246 (Lappeenrannan kunnalliskodin ja vauvan- ja pikkulastenvaatteita ja kastemekko) olen jättänyt pois tarkasteluperiodin luettelosta, koska näin suuri yksittäinen hankinta vääristäisi suhteettomasti vertailua. Hankinnan olemassaolo on tietysti kuitenkin muistettava vertailtua tehtäessä.
 - Hankinnat 6252–6352 (joukko koulukirjoja) olen jättänyt pois taulukosta, koska näin suuri yksittäinen hankinta vääristäisi suhteettomasti vertailua. Hankinnan olemassaolo on tietysti kuitenkin muistettava vertailtua tehtäessä.
 - Diaariin merkityissä hankintaerien sisällöissä ja esinenumeroissa ja toisaalta museotietojärjestelmässä olevien esineiden numeroissa on joitakin ristiriitaisuuksia. Ristiriitatilanteissa olen katsonut diaarin luetettavammaksi, koska se on alkuperäisempi kuvaus hankinnasta ja museotietojärjestelmässä on saatettu tehdä muutoksia kokoelmanhallinnallisista syistä.
- Luokkaan *286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit* olisin voinut sijoittaa lähes kaikki pukineet. Pukineille on kuitenkin täsmällisempiä luokkia, kuten *291 tavanomainen vaatetus*, *292 erikoisvaatetus*, *293 asusteet ja varusteet* tai *714 univormu ja varustus*, joten varasin luokan *286* vain tähän luokkaan kuuluville työvälineille (ja em. tavalla ryijyille).
- Kunniamerkit on sijoitettu luokkaan *554 status, rooli ja arvovalta*. Jos nimenomaisesti mainitaan, että ne on myönnetty sotilaallisista ansioista, ne kuuluvat luokkaan *703 sotilaskuri ja moraali*.
- Lastenvaatteet on luokiteltu paitsi luokkaan *291 tavanomainen vaatetus*, myös luokkaan *855 lastenhoito*. Lastenvaatteet ovat leikkikalujen lisäksi se luokka, jossa lasten osuus kartunnasta näkyy, ja olen halunnut myös ikäjakauman näkyvän taulukossa.

Kuten edellä jo olen todennut, en ole käyttänyt tilastollisia menetelmiä aineistoa valitessani. Niiden käyttäminen vaatisi oman kysymyksenasettelunsa ja laajemman aineistopohjan. Se olisi myös joiltakin osin mahdotonta: jotta voitaisiin arvioida, kuinka edustava joukko nyt otetut kartutusperiodit ovat

lukumäärällisesti, pitäisi vähintään tietää kokoelmien kartunta vuosi vuodelta eli kuinka tyyppillinen näytevuosien kartunta on lukumäärällisesti. Tällaista tietoa ei ole ainakaan Kymenlaakson museon osalta mahdollista saada vuosilta 1927–1971. Mahdollisesti vaativammilla tilastollisilla menetelmillä voitaisiin osin kiertää edellä mainitut ongelmat.

Tutkielmassa käytetty OCM-luokitusjärjestelmä on tilastollisten menetelmien näkökulmasta lähinnä laatuero- eli luokitteluasteikko, koska luokkia ei voi asettaa mihinkään keskinäiseen järjestykseen lukuarvojensa perusteella.¹⁰¹ Kyseessä ei ole kokonaistutkimus esimerkkimuseoiden kartunnasta ja vielä vähemmän suomalaisten maakuntamuseoiden kartunnasta, jossa populaation jokainen otantayksikkö otettaisiin tarkasteltavaksi. Kyse ei ole edes otoksesta tilastollisten menetelmien tarkoittamassa mielessä, koska jokaisella otantayksiköllä (yksittäisellä kartutuspäätöksellä) ei ole ollut yhtä suurta mahdollisuutta tulla poimituksi.¹⁰² Käyttämäni otantamenetelmää kutsutaan harkinnanvaraiseksi otannaksi, jonka tuloksena ei ole otos vaan näyte. Nummenmaa et. al. mukaan

”Harkinnanvaraisen otannan käyttäminen vaatii siis aihealueen ja perusjoukon tuntemista ja tulkinnassa on noudatettava suurta varovaisuutta. Etuja ovat nopeus, joustavuus ja edullisuus. Haittana on se, ettei todennäköisesti edusta koko perusjoukkoa, sillä otoksen valintamenettely ei takaa edustavuutta. Harkinnanvaraista otantaa käytetäänkin usein lähinnä esitutkintaan, kyselylomakkeiden testaukseen, näkemyksen saamiseen sekä ideoiden ja hypoteesien kehittelyyn.”¹⁰³

Tilastollisten menetelmien kannalta tarkasteltuna tutkielmaani valitsemani metodi ja sen tuloksena saatu näyte siis täyttää tarkoituksensa, sillä eksakteja ja ehdottomia vastauksia tutkimuskysymyksiin ei tässä tutkimustilanteessa ole realistista odottaakaan, vaan tavoitteena on saada näkemys yleistilanteesta ja samalla testata erästä kvantitatiivista metodologiaa kartunnan analysointiin.

Esittelen jokaisen tarkasteluperiodin alussa lähteistä löytyneet julkilausutut kartutusaikheet ja annan niille, mikäli mahdollista, sopivan OCM-luokituksen. Seuraavaksi vertaan tulosta toteutuneelle kartunnalle antamiini OCM-luokkiin. Museoiden esinekokoelmien kartunta esitetään tutkielman lopussa olevana havaintomatriisina (liite 5.1). Teknisesti olisi myös mahdollista laskea esineen tarkkuudella, kuinka moni tietyn tarkasteluperiodin esineistä osuu saman periodin kartutustavoitteille antamiini OCM-luokkiin. Tässä täytyy kuitenkin ottaa huomioon kartutusmotiveja koskeva niukka lähdetilanne: esineen tarkkuudella lasketut suhdeluvut antaisivat harhaanjohtavan eksakteja lukuja, kun kartutusmotiveista (ja siten niihin liitettävissä olevista OCM-luokista) ei ole kattavaa ja varmaa tietoa. Korostan tässä yhteydessä toistamiseen,

¹⁰¹ Nummenmaa et. al. 2016, s. 19.

¹⁰² Nummenmaa et. al. 2016 25–26.

¹⁰³ Nummenmaa et. al. 2016 s. 33.

että tulkinta OCM-luokkien ja sanallisesti ilmaistujen kartutustavoitteiden suhteesta on minun, se ei siis suoraan kerro kartuttajien näkökulmia esineisiin, mutta toisaalta on johdonmukainen kautta koko aineiston.

2. Tavoitteet ja kartunta kolmessa museossa

2.1. Kymenlaakson museo

2.1.1. Tavoitteet ja kartunta 1927–1939

Kymenlaakson museon alkuvuosien kartutustavoitteita selvitettäessä lähteitä tarjoaa vain Kymenlaakson museoseuran melkoisen katkelmallisena säilynyt arkisto. Se on nykyisin yhdistyksen toimintaa jatkavan Langinkoskiseuran hallussa, mutta arkisto on kopioitu vuonna 1997 Kymenlaakson museon arkistoon. Samana vuonna museon 70-vuotishistoriikka laatinut Tiina Mertanen kävi kopioimassa myös Suomen museoliiton arkistosta sinne lähetettyjä ja yhdistyksen arkistosta puuttuvia vuosikertomuksia. Onneksi, sillä myöhemmin Suomen museoliiton muuton yhteydessä on hävitetty heille toimitetut vuosikertomusten kaksoiskappaleet.

Sanomalehtien huomiota ovat kiinnittäneet museon perustaminen, pyrkimys löytää museon käyttöön soveltuvaa tilaa ja Ruotsinsalmen taisteluun liittyvien hylynosien kohtalo, mutta kokoelmiin liittyviä uutisia en löytänyt tarkastelujakson aikaisista paikallislehdistä¹⁰⁴. Aktiivisinta kiinnostusta museota kohtaan näyttää osoittaneen Kotka Nyheter, jossa on perustamisuutisten lisäksi kaksi museon perustamista puoltavaa mielipidekirjoitusta¹⁰⁵.

Kymenlaakson museoseuran perustava kokous oli Kotkan Seurahuoneella sunnuntaina marraskuun 6. päivänä 1927 klo 2 iltapäivällä, ja kokouksessa hyväksytyissä yhdistyksen säännöissä todetaan kohdassa 2 §, että museon kokoelmien

”...tulee kuvastaa etupäässä Kymenl. luonnon ja kulttuurin kehitystä. Kymenlaakson museo kerää kaikenlaista muinaisuutta, kulttuurihistoriaa, kansatiedettä, luontoa, kirkollista taidetta ja palvelusmenoja, taidetta, taideteollisuutta, käsitöitä, teollisuutta y.m.s. aloja valaisevia esineitä, kirjallisia tuotteita j.n.e. , sekä säilyttää niitä tieteellistä tutkimusta ja kansan kasvatusta sekä opetusta palvellakseen.”¹⁰⁶

Määritelmä on siis varsin laava ja selkeästi pyrkii sulkemaan sisäänsä mahdollisimman laajasti menneisyyden eri puolet. Huomiota kiinnittää ensinnäkin se, että museo määrittelee itsensä koko maakunnassa toimivaksi museoksi, ja toiseksi se, että luontoon liittyvät esineet, kirjalliset tuotteet jne. nostetaan kahdesti esille tallennuskohteina. Elokuussa 1928 yhdistysrekisteriin lähetetty ilmoitus kuvailee yhdistyksen toiminnan

¹⁰⁴ Eteenpäin 1927–1939, Etelä-Suomi 1927–1939, Kotka Nyheter 1927–1939.

¹⁰⁵ Kotka Nyheter 8.11.1927 ja 22.11.1927.

¹⁰⁶ Kymenlaakson Museoseura r.y., säännöt. Kymenlaakson museoseuran arkisto LA1331, kansio 1, KyM arkisto.

tarkoitusta ja laatua lähes samoin sanakäntein, mutta ei mainitse maakunnallisuutta ja jättää pois taiteen ja kirkolliset esineet¹⁰⁷.

Kolmas ja viimeinen lähde on kirje Suomen Museoliitolle Kymenlaakson Museoyhdistyksen (sic) tähänastisista vaiheista, jota ei ole päivätty. Se on todennäköisesti tarkoitettu Suomen museoliiton vuonna 1932 ilmestyneeseen Suomen kulttuurihistorialliset maakunta- ja paikallismuseot – Finlands kulturhistoriska landskaps- och ortsmuseer -julkaisuun, jossa Kymenlaakson museota esittelevässä luvussa sanamuodot ovat lähes samat kuin kirjeessä. Julkaisun alkulauseessa todetaan museoesittelyiden perustuvan pääsääntöisesti vuoden 1931 toimintakertomuksiin. Näin ei kuitenkaan ole siis Kymenlaakson museon tapauksessa: museoseura on lähettänyt erillisen kirjeen museoliitolle. Kirje lienee siis vuodelta 1932 ja osuu tarkasteluperiodiin.¹⁰⁸

Kirjeessä todetaan yhdistyksen toiminta-alueeksi Kotkan kaupunki, sen ympäristö ja Kymenlaakson laaksokunta. Kokoelmiensa koostumuksesta museoseura toteaa:

”Yhdistyksellä on tätä nykyä esitettävänä melkein täydellinen kokoelma laaksokunnan maalaisväestön muinaisaikaista työkalustoa, talousvälineitä, huonekalustoja ym. Pienempi mutta kaunis kokoelma herraskartanon kalustoa on myöskin syntymässä. Sitä paitsi löytyy museolla suurehko määrä esineitä eri aikakausilta.”

Sitaatin katson kertovan, mitä Kymenlaakson museoseura piti esinekokoelmansa tärkeimpinä elementteinä, etenkin kuin erikseen viitataan joukkoon nimeämättömiä esineitä, jotka eivät ole ilmeisestikään mainitsemisen arvoisia. Olemassa olevan kokoelman tärkeimmät esinekokonaisuudet ja alkuperäiset kartutustavoitteet eivät välttämättä ole sama asia, mutta niukassa lähdetilanteessa kelpuutan tämän yhdeksi lähteekseni.

Edellä kuvailluissa kartutustavoitteissa ”kansatiede” ja ”kulttuurihistoria” jäävät niin laveiksi, ettei niitä ole mielekästä yhdistää mihinkään tiettyyn OCM-luokkaan tai luokkien joukkoon. Sen sijaan seuraavat määreet ovat mielestäni yhdistettävissä seuraaviin luokkiin:

muinaisuus	172 esihistoria
luonto (käytännössä voisi tarkoittaa erilaisia luonnontieteellisiä näytteitä)	132 ilmasto, 133 topografia ja geologia, 134 maaperä, 135 mineralogia, 136 eläimistö, 137 kasvisto

¹⁰⁷ Ilmoitus yhdistysrekisteriin, LA1331 kansio 1, KyM arkisto.

¹⁰⁸ Kirje Suomen Museoliitolle Kymenlaakson Museoyhdistyksen tähänastisista vaiheista. LA1331, kansio 6, KyM arkisto. Kymenlaakson museoseuran arkistosta puuttuu vuoden 1930–1931 toimintakertomus, vuosikokouksen pöytäkirja vuodelta 1930 ja johtokunnan pöytäkirjat vuosilta 1929–1930, joten museoseuran toiminnassa on voinut olla jonkinlainen notkahdus heti perustamisen jälkeen. LA1331, KyM arkisto.

kirkollinen taide ja palvelusmenot	346 uskonnolliset ja sivistystoiminnalliset rakennukset, 532 kuvataide, 778 pyhät esineet, eläimet ja paikat
taide	532 kuvataide
taideteollisuus	531 taidekäsityö ja muotoilu
käsityöt	286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit, 294 vaatteiden valmistus, 320 PERUSRAAKA-AINEIDEN JALOSTUS
teollisuus	213 painatus, 253 lihanjalostusteollisuus, 255 säilyketeollisuus, 256 viljatuoteteollisuus, makeis- ja makeutusaineteollisuus, 258 ruoka-aineiden jalostamiseen ja pakkaukseen liittyvät teollisuudenalat 274 juomateollisuus, 277 tupakkateollisuus, 282 nahkateollisuus, 288 tekstiiliteollisuus, 289 paperiteollisuus, 295 vaateteollisuus, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 322 puutyö, 323 keramiikka- ja lasiteollisuus, 324 kivityö, 325 metallurgia, 327 metalli- ja terästeollisuus, 328 muu metalliteollisuus, 339 rakennustarviketeollisuus, 348 teollisuusrakennukset, 380 KEMIANTEOLLISUUS, 390 KONE- JA TYÖKALUTEOLLISUUS, 402 teollisuuskoneet, 412 yleistyökalut, 413 erikoistyökalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet 472 yksityisyrietykset, 473 yhtiötoiminta, 474 osuustoiminta, 475 valtionyhtiöt

maalaisväestön työkalut	<i>231 kotieläimet, 233 laiduntalous, 234 maitotalous, 235 siipikarjankasvatus, 236 villantuotanto, 237 muut eläimistä saatavat tuotteet, 241 maan muokkaus ja käsittely, 243 viljakasvien viljely, 244 kasvien, maustekasvien ja sienten viljely, 245 puiden ja pensaiden kasvatus, 246 rehukasvien ja heinän viljely, 248 kuitukasvien viljely ja keruu, 281 nahanmuokkaus, 283 köydet, narut ja langat, 284 solmut ja pujotustyöt, 285 korityöt, 286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit, 287 kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 324 kivityö, 326 metallikäsityö, 412 yleistyökalut, 413 erikoistyökalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet, 481 liikkuminen, 482 tavarankantaminen, 483 taakansiirto, 492 kuljetuseläimet, 493 kulkuneuvot</i>
maalaisväestön talousvälineet	<i>251 ruoan säilöntä ja varastointi, 252 ruoanvalmistus, 261 nälän tyydyttäminen ja hillintä, 262 ruokavalio, 263 mausteet, 264 ruokaileminen 272 alkoholittomat juomat, 273 alkoholijuomat, 276 kiihottavat ja huumaavat aineet</i>
maalaisväestön huonekalut	<i>352 huonekalut ja matot, 353 rakennusten sisätilat</i>
herraskartanon kalustot	<i>352 huonekalut ja matot, 353 rakennusten sisätilat</i>

Kuinka hyvin Kymenlaakson museon kartutusaikheet toteutuivat ensimmäisellä tarkasteluperiodilla? Tulos oli varsin kahtia jakautunut: jotkin tärkeiksi nimetyt aihealueet jäivät kokonaan ilman esineitä, toisiin taas esineitä löytyi runsaasti. Jyrkimmin erottuu luontoteema, sillä siihen liittyviä objekteja ei ole lainkaan. Tarkastelussa tulee heti esiin se, että pelkästään OCM-luokituksia katsomalla, etenkin pääluokkatasolla, saa vääristyneen käsityksen. On välttämätöntä tarkastaa, mitä esineitä OCM-luokan takaa löytyy tarkasteluperiodin esinelistauksesta, muutoin syntyy tulkintavirheitä.

Museokohtaisesta esinelistauksesta voi havaita, ettei kokoelmiin ole tullut lainkaan kirkollista taidetta tai palvelusmenoihin liittyviä esineitä ja taideteollisuuden sijaan luokkaan 531 osuneet esineet ovat taidekäsityötä. Kuvataidetta edustaa vain kolme muotokuvaa, jotka ovat yhtä paljon kulttuurihistoriallisia

esineitä kuin kuvataidettakin. Yllättävintä on museon kotikaupunki huomioiden, että teollisuus on jäänyt kokonaan kokoelmien ulkopuolelle. Alaluokkatasolla tarkasteltaessa osumat tulevat ruoan kotitalouskäsitteeseen, puntareihin, kelloihin ja mittanauhoihin, eivät mihinkään teollisuuteen kytkeytyvään aihepiiriin.

Kartutustavoitteet ovat toteutuneet käsitöiden (65 havaintoa), maalaisväestön työkalujen (n. 150 havaintoa) ja huonekalujen kohdalla (41 havaintoa). Käsitöissä painottuvat tekstiilityöt, vaatteiden valmistus ja puutyöt. Maalaisväestön työkaluissa sama painotus toistuu: pellavankäsittely, lankojen ja kankaiden valmistus ja puun työstämiseen liittyvät työkalut dominoivat. Kun otetaan vielä huomioon 18 kpl maitotalouteen liittyvää esinettä, voi todeta, että Kymenlaakson museo on alkuvuosinaan tallentanut perinteisessä talonpoikaisyhteiskunnassa ensi sijassa naiseen liittyvien elinkeinojen aineellista kulttuuria. Huonekalujen osalta diaarikirjasta ei yksiselitteisesti aina selviä, onko kyse maalaisväestön vai herraskartanon huonekaluista, mutta todennäköisesti huonekaluistakin selkeä enemmistö liittyy talonpoikaiskulttuuriin.

Entä sitten ne kokoelmiin liitetyt esineet, joita ei voi liittää julkilausuttuihin kokoelmatavoitteisiin? Alle 40 % kokoelmiin liitetyistä esineistä ei ole yhteyttä tavoitteisiin. Tässä joukossa ensimmäiseksi tärkeäksi ryhmäksi muodostuvat elämän kahteen peruspilariin, syömiseen ja juomiseen, liittyvät esineet. Ruoan valmistus, ruokaileminen ja alkoholittomat juomat ovat kaikki keränneet yli 20 osumaa ja alkoholijuomat peräti 40 kpl. Kun otetaan huomioon 17 kpl tupakointiin liittyvää (alaluokka 276) esinettä, nautintoaineet ovat vahvasti edustettuina. Toinen tärkeä ryhmä ovat vaatteet, sillä pääluokka *Vaatetus* on suurin yksittäinen pääluokka ja lisäksi pukeutumiseen liittyy pääluokka *Koristautuminen* 15 kpl. Alaluokan 292 *erikoisvaatetus* huomattava koko perustuu tykkimyssyihin ja niiden tykkeihin eli pitseihin, jotka olen tulkinnut juhla- tai pyhäpukeutumiseksi. Valaisimet (17 kpl) ja erilaiset mittalaitteet (pääasiassa puntarit ja kellot, yhteensä 19 kpl) ovat kartutustavoitteiden suhteen rajatapauksia: ne voisi tulkita myös kartutustavoitteita vastaaviksi, valaisimien ja kellojen osalta rinnastaa huonekaluihin eli asuinympäristön tallentamiseen ja puntarien ja muiden mittojen osalta työkaluihin. Tosin enemmänkin kaupan kuin talonpojan työkaluihin.

Käytettävissä olevissa lähteissä ei suorasanaisesti nimetä henkilöä tai henkilöitä, joiden vastuulla kartutuspäätökset olivat. Todennäköisesti suurelta osin vastuu oli kulloinkin intendentin tehtävää hoitavalla henkilöllä. Tarkasteluperiodin aikana intendentin tehtävää hoiti Ilmari Peitsalo vuonna 1928 ja Gösta Winterbäck vuodesta 1929 eteenpäin. Intendentin lisäksi muutkin henkilöt ovat osallistuneet tavalla tai toisella kokoelmien kartutukseen. Esimerkiksi vuonna 1935 vahtimestari A. Leikaksen todetaan osoittaneen tuloksellista innostusta irtaimiston takaisin saamiseksi Langinkosken keisarilliseen kalastusmajaan¹⁰⁹. Lienee kohtuullista olettaa, että Kymenlaakson museoseuran johtokunnan jäsenet ovat olleet aktiivisia

¹⁰⁹ Kymenlaakson museoseura, kertomus vuodelta 1935. Kymenlaakson museoseuran arkisto LA1331, kansio 4, KyM arkisto.

kartutuksessa ja suuremmat valinnat, esimerkiksi ostot, on sovittu suullisesti intendentin sekä yhden tai useamman johtokunnan jäsenen kesken.

2.1.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1979

Kuten johdannossa totesin, Kymenlaakson museo sai ensimmäisen vakinaisen museoammatillisen työntekijänsä vuonna 1971. Kokoelmatyötä kehitettiin tuona aikana intensiivisesti. Vuosikymmenen jälkipuolella eli tarkasteluperiodin aikana kokoelmatyö jatkui vuosikymmenen alussa luoduilla linjoilla, joten huomioin tutkielmassani myös 1971–1975 aikavälillä julkaistut kirjoitukset. Näin myös siksi, että museon itsensä tuottamista asiakirjoista en ole löytänyt julkilausuttuja kartutustavoitteita eli lähteitä on niukasti. Avuksi tulevat sanomalehdet, joissa Kymenlaakson museo sai melko paljon näkyvyyttä pyrkiessään saamaan kunnollisia näyttely- ja työtiloja käyttöönsä.

Varhaisin 1970-luvun linjaus löytyy Helsingin Sanomista tammikuulta 1971, jossa museonhoitaja Maija Arposen kertoo käsityksensä, että

”kotkalaisen museon tärkeimmät kohteet olisivat meri, saaristolaiselämä ja Kotkan oma historia.”¹¹⁰

Vaikka Arponen ei jatkanutkaan tehtävässä, haastattelussa on mukana myös museolautakunnan puheenjohtaja Karl Reijasto, jolla oli keskeinen rooli Kymenlaakson museon toiminnassa 1970-luvulla. Katson hänen edustavan jatkuvuutta myöhempiinkin vuosiin.¹¹¹

Elokuussa samana vuonna äänessä oli jo Kymenlaakson museon ensimmäinen vakituinen ja kokoaikainen museoammattilainen, Marja-Liisa Ripatti, joka lehtihaastattelussa totesi:

”Lisäksi olisi kiireesti ryhdyttävä keräämään materiaalia teollisen ja kaupunkimaisen kulttuurin piiristä, mitä alueen voimakkaasta teollisuusluonteesta huolimatta ei suurestikaan ole tallennettu. Kaupunkikansatieteellinen nykyhetkeäkin luotaava tutkimusohjelma ja satamatutkimus olisi mahdollisimman pian vietävä läpi Kotkassa.”¹¹²

Lokakuussa tavoitteet vielä tarkentuivat mielipidekirjoituksessa, joka julkaistiin sekä Etelä-Suomessa että päivää myöhemmin hieman muokattuna Eteenpäin-lehdessä:

”Koska Kotkassa ei ole juuri koottu teollista, kaupunkimaista ja työväenkulttuuria kuvaavaa aineistoa, on nimenomaan tällä alueella pyrittävä eteenpäin. Avainasemassa teollisuus- ja työväenkulttuurin osalta ovat teollisuuslaitokset ja aktiiviset työväenjärjestöt, niin harrastukselliset, ammatilliset kuin poliittisetkin. Jos ei enää voida tavoittaa aikaa aivan vuosisadan vaihteessa tai viime vuosisadalla, uskoisi löytyvän materiaalia 1920–1950-luvuilta. On huomattava, että esineistön museoarvoa ei

¹¹⁰ Helsingin Sanomat 25.1.1971.

¹¹¹ Ks. Karl Reijaston roolista museolautakunnassa Marja-Liisa Ripatin päiväämätön muistelmakäsikirjoitus vuodelta 2008, Suomen museoliiton arkisto.

¹¹² Etelä-Suomi 6.8.1971.

määrää yksin eikä nimenomaan sen ns. vanhuus, mikä näyttää olevan yleinen uskomus. Keruun yleisviitteeksi osoitettakoon seuraavia aiheita: tehtaalaisyhdyskunnan asumistapoineen, arkkitehtuureineen, rakennustekniikkoineen, yksittäisine asuntoineen ja elämä niissä: pukeutuminen, tavat, ruoka, harrastustoiminta (teatteri, musiikki, yhdistykset), poliittinen toiminta, kaupalliset piirteet, kieli, nimistö. Museo haluaa kieltäytyä uskomasta, että Kotkassa, joka on Suomen ensimmäinen teollisuuden paineesta ja juuri suurteollisuutta varten syntynyt kaupunki, ei löydy eikä haluta koota teollisen ja kaupunkiympäristön ja sen laajojen väestökerrosten kulttuuria kuvaavaa materiaalia kaikilta osin.”¹¹³

Kirjoitus liittyy muutamaa päivää aiemmin Tampereella järjestettyyn Työväenkulttuurin ja teollisuusperinteen seminaariin, joten esitystä ei pidä lukea tyhjentyvänä kartutustavoitteiden luonnehdintana. Se kertoo kuitenkin yhdestä, ilmeisen tarkasti hahmotellusta kartutuspainopisteestä. Molemmista edellä mainituissa lehtijutuista heijastuu vahvasti kansatieteeseen nojaava ja nykyhetkelläkin suosittu ajatus nykydokumentoinnista, josta ei kuitenkaan ole koskaan tullut kartutustapana museoalan valtavirtaa.

Seuraava tiedotusponnistus osui seuraavan vuoden alkuun. Museon tilatarpeita koskevan artikkelin mukaan:

”Kotkan kokoelmat ovat Ripatin mukaan voimakkaasti maakunnallisia. Kotkan saaren kuva-aineistoa lukuun ottamatta. Merimuseoajatusta Kotkaan Ripatti ei kannata. Hän sanoo, että Ruotsinsalmen aineistossa on myös kulttuurihistoriallista materiaalia. Ripatin mukaan Kotkan kuva on kaupallisteollinen ja se olisi otettava huomioon. Satamassa nimenomaan sen työpuoli antaa kaupallisen kuvan.”¹¹⁴

Helmikuussa paikalliset sanomalehdet kertovat museon vuoden 1971 kartunnasta ja kysyvät, onko Kotkassa ainutlaatuinen tekstiilikokoelma¹¹⁵. Eteenpäin-sanomalehdessä julkaistiin Marja-Liisa Ripatin ajatuksia siitä, mitä kokoelmiin pitäisi kartuttaa:

”Kotkan museon toiminnan kannalta katsottuna tärkeitä paikallisia kohteita ovat teollisuus ja satama. Teollisuutta koskevan esineistön saanti on riippuvainen tuotantolaitoksista, joista monella suuryhtiöinä on pyrkimys oman museon perustamiseen. Nämä taas sijoitetaan usein Kymenlaakson ulkopuolelle. Nykyiset tilat kaupungin museossa asettavat myös omat rajoituksensa teollisuusesineistön säilyttämiselle. Esinemateriaalin lisäksi korostaakin Ripatti nykyiset lähtökohdat huomioon ottaen kuva- ja arkistomateriaalin osuutta... Teollisen yhteisön tuotantolaitoksen ulkopuolinen elämä olisi tulevaisuudessa myös huomioitava, sanoo amanuenssi Ripatti. Sataman kohdalla pystytään tuskin kokoamaan riittävästi materiaalia yksinomaisen satamamuseon

¹¹³ Etelä-Suomi 13.10.1971, Eteenpäin 14.10.1971.

¹¹⁴ Helsingin Sanomat 13.1.1972.

¹¹⁵ Etelä-Suomi 9.2.1972.

perustamiseen. Sen sijaan paikallishistoriallisen esityksen yhteydessä satama pitäisi tulevaisuudessa pystyä riittävästi huomioimaan. Kuvamateriaalia on jo suhteellisen runsaasti.”¹¹⁶

Varsinaisen tarkasteluperiodin ajalta (1975–1978) ei sanomalehdissä ole yksilöidysti kuvailtu Kymenlaakson museon kartuntatavoitteita, ainoastaan yleisemmällä tasolla esitetty toive, että yleisö antaisi museolle mahdollisuuden tutustua esimerkiksi ullakkotyhjennyksissä löytyvään tarpeettomaan tavarahan. Maantieteellisesti toiveena oli hankkia nimenomaan Kotkassa, Kymissä ja Karhulassa käytettyjä tai valmistettuja esineitä, koska katsottiin museon silloisten kokoelmien painottuvan yleisesti Kymenlaaksoon ja sijaintikaupungin olevan niukasti edustettuna kokoelmissa. Lehtikirjoituksissa korostettiin myös teollisuustuotteiden ja suhteellisen uusien esineiden olevan myös kiinnostavia museon kannalta.¹¹⁷

Kootusti voi siis sanoa, että Kymenlaakson museon varhaisvuosia luonnehtinut suuntautuminen merihistoriaan vaikuttaa olleen vastatulessa 1970-luvulla, vaikka se vuosikymmenen alussa mainitaankin. Huomio kiinnittyi työväenkulttuuriin, teollisuuteen ja satamatyöhön. Jää pohdittavaksi, missä määrin tähän vaikuttivat aikakauden yleinen poliittinen ilmapiiri, kunnallispoliittisten voimasuhteiden mukaan koottu museolautakunta ja toisaalta kansatieteen ajankohtaiset suuntaukset.

Kaikki edellä olevat kartutustavoitteet eivät taivu OCM-luokitukseen, esimerkiksi kotkalaisen historian tallentaminen, mutta osan tavoitteista voi rinnastaa seuraaviin pää- ja alaluokkiin:

meri, saaristolaiselämä	<i>225 merieläinten pyynti, 226 kalastus, ravustus ja simpukanpyynti, 227 kalastusvälineet, 396 laivanrakennus, 501 veneet ja alukset, 502 navigointi, 505 vesiliikenne, 706 laivasto</i>
teollinen kulttuuri, teollisuuslaitokset	<i>253 lihanjalostusteollisuus, 254 pakasteteollisuus, 255 säilyketeollisuus, 256 viljatuoteteollisuus, 257 makeis- ja makeutusaineteollisuus, 288 tekstiiliteollisuus, 289 paperiteollisuus, 295 vaatetusteollisuus, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 322 puutyö, 323 keramiikka- ja lasiteollisuus, 324 kivityö, 325 metallurgia, 327 metalli- ja terästeollisuus, 328 muu metalliteollisuus, 339 rakennustarviketeollisuus, 348 teollisuusrakennukset, 380 KEMIANTEOLLISUUS, 390 KONE- JA TYÖKALUTEOLLISUUS, 402 teollisuuskoneet, 410</i>

¹¹⁶ Eteenpäin 9.2.1972.

¹¹⁷ Eteenpäin 13.4.1977, Etelä-Suomi 13.4.1977, 5.11.1977.

	<i>TYÖKALUT JA VÄLINEET, 412 yleistyökäkalut, 413 erikoistyökäkalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet 472 yksityisyrietykset, 473 yhtiötoiminta, 474 osuustoiminta, 475 valtionyhtiöt</i>
satama	<i>504 satamapalvelut</i>
työväenjärjestöt (harrastukselliset, ammatilliset, poliittiset)	<i>466 työsuhteet, 467 työvoiman järjestäytyminen, 575 yhdistykset, 529 virkistysmahdollisuudet, 665 poliittiset puolueet</i>
tehtaalaisyhdyskunnan asumistavat	<i>360 ASUMINEN</i>
tehtaalaisyhdyskunnan arkkitehtuuri	<i>340 RAKENNUKSET</i>
tehtaalaisyhdyskunnan rakennustekniikka	<i>330 RAKENNUSTOIMINTA</i>
tehtaalaisyhdyskunnan yksittäiset asunnot	<i>352 huonekalut ja matot, 353 rakennusten sisätilat, 354 lämpö, valaistus ja ilmastointi, 355 sekalaiset rakennustarvikkeet, 356 kodinhoito, 357 palveluskunta</i>
pukeutuminen	<i>290 PUKEUTUMINEN, 301 korut ja koristeet, 302, kauneudenhoito</i>
tavat	<i>510 ELINTASO JA ELINTAVAT, 570 IHMISSUHTEET</i>
ruoka	<i>250 RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS, 261 nälän tyydyttäminen ja hillintä, 262 ruokavalio, 263 mausteet, 264 ruokaileminen, 265 ruokailupalvelut, 272 alkoholittomat juomat, 273 alkoholijuomat, 276 kiihottavat ja huumaavat aineet</i>
harrastustoiminta (teatteri, musiikki, yhdistykset)	<i>523 harrastukset, 533 musiikki, 536 draama</i>
poliittinen toiminta	<i>660 POLIITTINEN TOIMINTA</i>
kaupalliset piirteet	<i>440 KAUPANKÄYNTI</i>
kieli	<i>190 KIELI</i>
nimistö	<i>103 paikannimet, 551 henkilönnimet</i>

”Meri”, ”saaristolaiselämä” ja ”tavat” -teemojen kohdalla voisi käyttää useimpia OCM-luokkia, jos konteksti olisi tiedossa. Tähän on valittu vain yksiselitteisimmin teemoihin sopivat luokat.

Kun katsotaan museon 1970-luvun alussa julkilausuttuja kartutustavoitteita, ne toteutuivat varsin kehnosti. OCM-luokituksen perusteella joistakin esineryhmistä tuli havaintoja, mutta tarkemmin katsottaessa ne eivät

liity tärkeänä pidettyyn työväenkulttuuriin. Tosin diaaritiedoista ja sitä seuraavasta luokituksessa ei aina suoraan ilmene objektin sosiaalinen konteksti, mutta riittävän usein sen voi todeta menevän ohi työväenkulttuurista. Alaluokassa 352 (63 osumaa) valtaosa esineistä on konttorikalusteita, pääluokassa 290 (21 havaintoa) ei ole tietoa käyttäjien sosiaalisesta statuksesta, mutta lukumäärä on jo valmiiksi pienehkö, pääluokassa 570 (26 havaintoa) on nippu kiitoskortteja ja sähkeitä yksityisluontoisesta tapahtumasta sekä kutsuja ohjelmia kaupungin tai kaupallisten toimijoiden tilaisuuksista, pääluokassa 270 (50 havaintoa) kahvin ja alkoholin nauttimiseen liittyviä esineitä ja alaluokassa 533 (53 osumaa) on kyse Kotkan kaupunginorkesterista, ei työväen harrastustoiminnasta. Siis edes havaintoja saaneissa luokissa ei ole juurikaan tavoiteltua materiaalia. Toki on otettava huomioon, että lehtikirjoituksista ei välttämättä saa kattavaa kuvaa museon kartutustavoitteista.

Mitä museon kokoelmiin sitten otettiin, jos ei kartutustavoitteiden mukaisia esineitä? Osaksi paljon havaintoja keränneet pää- ja alaluokat mainitaan jo edellisessä kappaleessa (270, 290, 352, 533), eli kyse on sosiaaliselta kontekstiltään määrittelemättömistä esineistä tai kaupunginhallintoon kytkeytyvien toimijoiden käyttämistä esineistä. Kaupunginhallintoon suoraan liittyvässä alaluokassa 632:ssa on konttorikalusteita ja -koneita, satunnaisia kaupunginhallinnon asiakirjoja ja kaupungin juhlatapahtumien painotuotteita. Pääluokassa 520 olevat esineet ovat tyttöjen leikkikaluja ja uusina museon kokoelmiin ostettuja harrastajakalastajan välineitä. Alaluokkien 741 ja 794 kohdalla on kyse nipusta lähetyshdistyksen asiakirjoja, alaluokan 494 suuri havaintomäärä sisältää pääasiassa ajurinammattiin liittyviä asiakirjoja. Alaluokissa 415 ja 874 havainnot liittyvät Kotkan kauppaoppilaitoksen irtaimistoon. Museohan muutti 1970-luvulla kauppaoppilaitoksen käytöstä vapautuneeseen rakennukseen, joten kyseisten alaluokkien esineet olivat jo valmiiksi museorakennuksessa ennen museon muuttoa taloon. Painotuotteista (204, 214) löytyy ilmeisesti oppikirjoina käytettyjä tietokirjoja sekä Kotiliesi- ja Eeva-nimisiä naistenlehtiä. Kun tarkastelee kartuntaa kokonaisuutena, museo näyttää toimineen nimenomaan kaupunginhallinnon museona, jonne on kulkeutunut käytöstä poistettua irtaimistoa ja irrallisia asiakirjoja, joiden osoite pikemminkin olisi voinut olla kaupunginarkisto tai ne olivat kaksoiskappaleita. Kyse ei näyttäisi olevan tietoisesta kartutuksesta, vaan nimenomaan museon ulkopuolelta tulleesta aloitteellisuudesta, siinä määrin satunnaista kartunta on. Asiaan voi vaikuttaa myös se, että museo siirtyi kaupungin alaisuuteen vuonna 1967 eli vain kahdeksan vuotta ennen tarkasteluperiodin alkua. Verrattaessa samaan aikaan järjestettyihin näyttelyihin ei löydy mitään yhteyttä. Tosin on otettava huomioon, että museo tuolloin oli vielä siirtymässä uuteen rakennukseen ja näyttelyitä ei ehditty aktiivisesti järjestää¹¹⁸.

Käytettävissä olevissa lähteissä ei tälläkään tarkasteluperiodilla suorasanaisesti nimetä henkilöä tai henkilöitä, joiden vastuulla kartutuspäätökset olivat. Todennäköisesti vastuu oli edelleen museonhoitajan roolissa olevalla henkilöllä, tehtävänimeke oli vain nyt intendentin sijasta ensin amanuenssi ja sitten museonjohtaja. Tarkasteluperiodin aikana tehtävää hoiti Marja-Liisa Ripatti v. 1975–1976, Raimo Päiviö (vt.)

¹¹⁸ Kymenlaakson museon toimintakertomukset 1975–1978. KyM arkisto.

1976–1977 ja Jukka Eenilä 1977–1978.¹¹⁹ Museolautakunnan rooli oli vähintään yhtä suuri kuin oli ollut Kymenlaakson museoseuran johtokunnalla ensimmäisellä tarkasteluperiodilla. Lautakunnan jäsenet ottivat aktiivisesti kantaa kartutus- ja poistopäätöksiin ja osallistuivat jopa avoinnapitoon. Täsmällinen vaikutus kartuntaan jää kuitenkin epävarmaksi.¹²⁰

2.1.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1994

Kolmannen tarkasteluperiodin kohdalla Kymenlaakson museon esinekartutustavoitteista ei ole täsmällisiä tai konkreettisia mainintoja sen enempää museota koskevissa asiakirjoissa kuin sanomalehdissäkään, mutta yleisemmällä tasolla toimintaa ohjasi varsin monipolvinen hallinnollinen päätöksentekoprosessi. Sen voi katsoa vaikuttaneen myös esinekokoelmien kartutukseen. Lokakuussa 1990 päivätyn, vuosia 1991–1995 koskevan kuntasuunnitelman mukaan

”Museota kehitetään paikallisten ja maakunnallisten tarpeiden mukaan aineellista kulttuuriperintöä tallentavana, tutkivana ja esittelevänä tutkimuslaitoksena ja tietopankkina. Toimintoja kehitetään huomioiden erityisesti merihistoriallisen osaston, saaristolaiskulttuuria esittelevän osaston ja ahtausmuseon perustamis- ja kehittämissuunnitelmat sekä esineellisen kansankulttuurikeskuksen perustaminen... Museo kiinnittää huomiota paikallistuntemuksen elvyttämiseen ja siihen liittyvään kotiseututoimintaan, samoin ei-aineellisen kulttuuriperinnön tallentamiseen ja hyväksikäyttöön ja perinteellisen käsitaidon harrastukseen.”¹²¹

Kuntasuunnitelman pohjalta laadittiin kulttuurilautakunnan alaisille yksiköille Kotkan kaupungin kulttuurisuunnitelma, jossa museon tavoitteeksi asetettiin

”Vaalitaan työväenkulttuurin monipuolisia perinteitä ja tehdään niitä tunnetuksi. Kiinnitetään huomiota ei-aineellisen kulttuuriperinnön keruuseen, tallentamiseen ja hyväksikäyttöön. Ylläpidetään perinteellisen käsityötaidon harrastusta.”¹²²

Tavoitteiden saavuttamiseksi kulttuurisuunnitelma luetteli joitakin toimenpiteitä:

”Lisätään museon toimesta tehtävää tutkimustoimintaa sekä kehitetään näyttely- ja julkaisu-toimintaa [tässä yhteydessä mainitaan rahoitus rakennustutkimuksen käynnistämiseen ja rakennustutkijan ja konservattorin palkkaamiseen]... Jatketaan museon merihistoriallisen osaston ja saaristolaiskulttuuriosaston perustamis- ja

¹¹⁹ Kymenlaakson museon toimintakertomukset 1975–1978. KyM arkisto.

¹²⁰ Marja-Liisa Ripatin päiväämätön muistelmakäsikirjoitus vuodelta 2008, Suomen museoliiton arkisto.

¹²¹ Kuntasuunnitelma 1991–1995, Kotkan kaupunki. KyM virka-arkisto.

¹²² Kulttuurisuunnitelma 1991–1995, Fe, 936/90, 47.41, Kotkan kaupunginvaltuusto ja -hallitus, Kotkan kaupunginarkisto.

kehittämissuunnitelmia... Perustetaan museon yhteyteen esineellinen kansankulttuurikeskus...”¹²³

Helmikuun 12. päivänä 1991 päivätyssä kulttuurisuunnitelman toimeenpanomääräyksessä toistetaan merihistoriallisen osaston, saaristolaiskulttuuriosaston ja esineellisen kansankulttuurikeskuksen perustaminen ja tarkennetaan seuraavalla tavalla rakennustutkimukseen liittyviä toimia:

”Aloitetaan rakennusten historiallinen sekä kulttuuri- ja rakennushistoriallinen tutkimustoiminta...Aloitetaan rakennusten suojeluun ja kunnostukseen liittyvä kulttuurihistoriallinen neuvontatyö... Tehostetaan yhteistyötä rakennus- ja kaavoitustyön sekä rakennusten suojelun ja tutkimuksen kanssa työskentelevien tahojen kanssa... Laaditaan kulttuurihistoriallisesti merkittävien alueiden ja rakennusten suojelu- ja kunnostussuunnitelma koko Kotkan alueelle.”¹²⁴

Suunnitelmien edetessä kaupunginhallinnossa ne tuntuvat painottuvan joka kerralla eri tavoin, esimerkiksi kuntasuunnitelmassa mainittu Ahtausmuseon kehittäminen katoaa ja välillä työväenkulttuuri ponnahtaa pintaan kulttuurisuunnitelman tavoitteissa kadotakseen saman tien konkreettisia toimenpiteitä listattaessa. Toimeenpanomääräyksessä korostuu puolestaan rakennustutkimukseen liittyvät toimenpiteet.

Museon toimintakertomuksissa voi nähdä tulkintoja kulttuurisuunnitelman toimeenpanotavoista. Vuonna 1991 käytetään ensimmäistä kertaa fraasia

”Museon toiminnassa on edelleen tapahtunut edistystä painopistealueilla arkeologiassa, merihistoriassa ja rakennushistoriassa samoin kuin palvelutoiminnassa.”¹²⁵

Sama ilmaus toistuu seuraavankin vuoden toimintakertomuksessa.¹²⁶ Satamatyöstä samassa toimintakertomuksessa todetaan seuraavaa:

”Satamatyökulttuurista laadittiin dokumentointisuunnitelma ja aloitettiin satamatyökulttuurin tallennus. Satamatyötä koskevia haastatteluja tehtiin yht. 8 tuntia ja ahtausmuseon esineiden luettelointia varten haastatteluja tehtiin yht. 4–5 tuntia. Samalla aloitettiin satama-alaan liittyvien valokuvien ja kirjallisen, painetun materiaalin kerääminen.”

Seuraavan vuoden toimintakertomuksessa museon toiminnalle nimetyt painopisteet alkavat heijastua eksplisiittisesti myös esinekeräilyyn:

¹²³ Kulttuurisuunnitelma 1991–1995, Fe, 936/90, 47.41, Kotkan kaupunginvaltuusto ja -hallitus, Kotkan kaupunginarkisto.

¹²⁴ Kulttuurisuunnitelma 1991–1995, Fe, 936/90, 47.41, Kotkan kaupunginvaltuusto ja -hallitus, Kotkan kaupunginarkisto.

¹²⁵ Museolautakunnan ja Kymenlaakson maakuntamuseon toimintakertomus 1991. KyM arkisto.

¹²⁶ Museolautakunnan ja Kymenlaakson maakuntamuseon toimintakertomus 1992. KyM arkisto.

”Museon toimintaa on edelleen kehitetty huomioiden valitut tutkimustoiminnan painopistealueet, arkeologian, merihistorian ja rakennustutkimuksen. Nämä painopisteet ovat heijastuneet osaksi myös museoesineistön hankintaan ja näyttelytoimintaan.”¹²⁷

Vuoden toimintakertomuksessa 1994 toistuu sitaatti painopistealueista ja kerrotaan edelleen jatkettun satamatyönteon dokumentointia.¹²⁸ Tarkasteluperiodiin liittyy väljemmin museon 70-vuotishistoriikin maininta, jonka mukaan

”Esineiden vastaanotossa on pyritty rajaamaan kartunta painopistealueille, jotka ovat Kotkan historia, saaristo, merenkulku ja rakennusten osat.”¹²⁹

Edellä olevista sitaateista näkee edelleen pientä huojuntaa painopisteiden nimeämisessä. Edellä eri yhteyksissä nimetyistä Kotkan historia, saaristo / saaristolaiskulttuuri ja merihistoria ovat jokseenkin johdonmukaisia ja ymmärrettäviä teemoja. Ahtauksen lipuminen pois toimintakertomuksissa mainituista painopisteistä selittyy Ahtausmuseon siirtymisellä vuonna 1990 osaksi Kymenlaakson museota. Ahtausmuseon kokoelma oli jo varsin kattava, joten sen kehittäminen tuskin siis tarkoitti esinekokoelman laajentamista ja näin ollen on luontevaa, ettei ahtausta mainita toimintakertomuksissa.

Muutamiin muihin painopisteisiin liittyy sen sijaan enemmän kysymysmerkkejä. 1970-luvulla korostetun ja Kotkan historiaan luontevasti liittyvän työväenkulttuurin jääminen lyhyeksi maininnaksi kulttuurisuunnitelman tavoitteissa on odottamatonta. Kymenlaakson museoon liitettiin vuonna 1991 työläiskotimuseo Näkin mökki, onko sen kenties katsottu edustavan riittävästi työväenkulttuuria? Vielä kulttuurisuunnitelman toimeenpanomääräyksessä mainittu ”esineellinen kansankulttuurikeskus” jää myös arvoitukselliseksi: Museokontekstissa ”kansankulttuuri” viittaa usein perinteiseen talonpoikaiskulttuuriin, mutta ehkä tässä tapauksessa myös työväenkulttuuriin. Myös ”esineellisyys” ja asema jonkin toiminnan keskuksena jäävät arvoituksellisiksi aikomuksiksi. Joka tapauksessa mitään keskusta ei syntynyt.

Myös arkeologian ja rakennustutkimuksen mainitseminen esinekokoelmien kartutuksen yhteydessä vaatii huomiota. Muinaismuistolain mukaan ”irtaimet muinaisesineet” kuuluvat ensisijaisesti Museoviraston lunastettaviksi, joten niitä ei pääsääntöisesti maakuntamuseon kokoelmiin voi karttua. Arkeologiaa ei mainita kulttuurisuunnitelmassa, ellei sitten tulkita sen sisältyvän ”tutkimuksen” alle. Se siis ilmestyy painopisteeksi vasta museon omissa toimintakertomuksissa. Toimintakertomuksen sanamuoto jättää tosin tulkinnanvaraa sen suhteen, oliko edes tarkoitus, että arkeologinen tutkimustoiminta heijastuisi esinekokoelmiin. Rakennustutkimuksen tapauksessa taas on selkeästi museon sisällä tulkittu niin, että rakennustutkimuksen keskeisyyden pitää heijastua myös kokoelmien kartutukseen. Kulttuurisuunnitelmassa ja sen toimeenpanomääräyksessä puhutaan vain tutkimuksesta, neuvonnasta, kaavoituksessa tehtävästä

¹²⁷ Kymenlaakson maakuntamuseon toimintakertomus vuodelta 1993. KyM arkisto.

¹²⁸ Kymenlaakson maakuntamuseon toimintakertomus vuodelta 1994. KyM arkisto.

¹²⁹ Mertanen 1997, s. 17.

yhteistyöstä ja muista tyypillisistä rakennustutkijan museon seinien ulkopuolelle suuntautuvasta toiminnasta. Rakennusten osien nimeäminen muutaman esinekokoelmien kartutuspainopisteen joukkoon on siis museon oma valinta.

Edellä nimetyt kartutustavoitteet ovat laajoja ja esimerkiksi Kotkan historian tapauksessa OCM-luokitukseen taipumattomia. ”Työväenkulttuuria” ja ”saaristolaiskulttuuria” on laajoina käsitteinä vaikeaa sijoittaa OCM-luokkiin, mutta poimin taulukkoon eräitä keskeisimpiä niihin yhdistettävissä olevia luokkia. Otan mukaan kaikki edellä kuvatussa hallinnollisessa prosessissa kuvatut teemat. Taulukon loppuosassa on *Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistion* (1987) mukaiset aihealueet. Tuloksena on seuraava taulukko:

meri / merenkulku ja saaristolaiskulttuuri	225 merieläinten pyynti, 226 kalastus, ravustus ja simpukanpyynti, 227 kalastusvälineet, 396 laivanrakennus, 501 veneet ja alukset, 502 navigointi, 505 vesiliikenne, 706 laivasto
ahtaus	504 satamapalvelut
työväenkulttuuri	466 työsuhteet, 467 työvoiman järjestäytyminen, 575 yhdistykset, 660 POLIITTINEN TOIMINTA
arkeologia	172 esihistoria
rakennusten osat	340 RAKENNUKSET, 350 RAKENNUSTEN VARUSTUS, HUOLTO JA YLLÄPITO, 373 valo, 374 lämpö
asunnot ja sisustus (MV 1987 II.1, museon esitys)	352 huonekalut ja matot, 353 rakennusten sisätilat, 354 lämpö, valaistus ja ilmastointi, 362 asuminen, 373 valo
teollisuus (MV 1987 III.6, MV:n esitys)	213 painatus 250 RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS, 274 juomateollisuus, 277 tupakkateollisuus, 282 nahkateollisuus, 288 tekstiiliteollisuus, 289 paperiteollisuus, 295 vaatetusteollisuus, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 323 keramiikka- ja lasiteollisuus, 327 rauta- ja terästeollisuus, 328 muu metalliteollisuus, 339 rakennustarviketeollisuus, 380 KEMIANTEOLLISUUS, 390 KONE- JA TYÖKALUTEOLLISUUS
rakennustuotanto (MV 1987 III.7, MV:n esitys)	330 RAKENNUSTOIMINTA
kuljetus (maa-, vesi- ja ilmaliikenne) ja tietoliikenne (MV 1987 IV.3, museon esitys)	2010 internetkommunikointi, 202 viestien välittäminen, 203 tiedonlevitys, 204 lehdistö, 205

	<i>postilaitos, 206 puhelin ja lennätin, 207 radio ja televisio, 490 MAALIIKENNE, 501 veneet ja alukset, 502 navigointi, 503 vesiteiden rakentaminen, 504 satamapalvelut, 505 vesiliikenne</i>
maanpuolustus ja rajojen vartiointi (MV 1987 V.2, MV:n esitys)	<i>700 SOTAVOIMAT, 710 SOTILASTEKNOLOGIA, 720 SOTA, 659 muu valtion toiminta</i>
tapakulttuuri: elämänkaari, juhlat, uskomukset, uskonnollinen elämä (MV 1987 VI.4, museon esitys)	<i>880 IHMISEN IKÄKAUDET, 527 vapaapäivät ja juhlapäivät, 770 USKOMUKSELLISET JA USKONNOLLISET KÄSITYKSET, 780 USKONNOLLINEN TOIMINTA</i>
osa-, ala- ja ryhmäkulttuurit, sosiaaliryhmät, luokat ja vähemmistökulttuurit (MV 1987 VII.1, museon esitys)	<i>EI OCM-LUOKKAA</i>

Miten hyvin Kymenlaakson museon kartutustavoitteet toteutuivat 1992–1994? Mereen, merenkulkuun ja saaristolaiskulttuuriin liittyviä havaintoja on yhteensä 62 havaintoa, joista 49 perinteiseen talonpoikaiseen kalastukseen. Suurin osa on verkonpainoja ja -kohoja, mutta mukana on sen verran muitakin esineitä, että ne yhdessä antavat kohtuullisen monipuolisen kuvan perinteisestä kalastuksesta. Merenkulkuun liittyy 13 esinettä. Myös ahtaus on hyvin edustettuna kartunnassa, sillä siitä on aineistossa 50 havaintoa. Lähes kaikki ovat erilaisia asiakirjoja ja lomakkeita, mutta edellä mainitulla tavalla merkittävälle esinekartunnalle ei edes ole ollut tarvetta.

Alaluokassa *466 työsuhteet* on 13 erilaista työehtoihin ja hallintoon liittyvää painotuotetta, mutta muuten ei työväenkulttuuri taaskaan näy juuri ollenkaan kartunnassa. Edellä mainitusta syystä arkeologiakaan ei näy eikä oikein voikaan näkyä kartunnassa. Rakennusten osatkin loistavat poissaolollaan: pääluokassa *350* olevat 16 havaintoa ovat erilaisia irtaimen sisustuksen osia. Rakennusosien kohdalla jonkin verran vääristymää voi aiheuttaa se, että suurin osa Kymenlaakson museon kokoelmatiloissa olevista rakennusosista on luettelottomia ja niiden joukossa voi olla joitakin hankintoja myös vuosilta 1992–1994. Lukumääräisesti tuskin kyse kuitenkaan on mistään suuresta joukosta, maksimissaan alle kymmenestä esineestä.

Museoviraston Kymenlaakson museon aihealueeksi esittämä teollisuus näkyy kartunnassa melko hyvin. Elintarviketeollisuus saa näkyvän roolin, yli 10 % esineiden kokonaismäärästä, koska näytejoukkoon sisältyy alkuosa museo saamasta suuresta avaamattomia, opetuskäytössä olleita tuotepakkauksia sisältävästä lahjoituksesta (56 havaintoa). Lisäksi tulevat juomateollisuuteen liittyvät 21 havaintoa, jotka sisältävät pääasiassa paikallisten panimoiden olutpulloja. kuljetukseen liittyvät edellä jo mainitut ahtaukseen kytkeytyvät esineet, joiden yhteys aihealueeseen on ohuehko. Muutoin Museoviraston esittämät aihealueet eivät toteudu.

Millaisista esineistä sitten muodostuu se valtaosa kartunnasta, joka ei sisälly julkilausuttuihin kartutustavoitteisiin? Astioita ja ruokailuvälineitä on 14 havaintoa. Alaluokkaan 272 *alkoholittomat juomat* kuuluvat esineet liittyvät lähes kaikki kahvin nauttimiseen, joten syöminen ja juominen saavat tässäkin tarkasteluperiodissa näkyvän osan. Vaatetuksen havaintomäärää nostaa yksittäinen, 48 havaintoa sisältävä lahjoituserä, joka koostuu naisten sukista. Ison havaintojoukon, 28 kpl, muodostaa joukko Kotkan kaupungintalosta museolle lahjoitettuja avaimia, joiden museoarvoa voi pitää kyseenalaisena. Sen sijaan viimeinen iso havaintojoukko, joka liittyy sekä alaluokkaan 524 että 857 (33 havaintoa) koostuu monipuolisesta joukosta leikkikaluja. Yleisesti ottaen tässä tarkasteluperiodissa yksittäisillä monilukuisilla hankintaerillä on selvästi suurempi merkitys kuin aiemmissa hankintaerissä.

Verrattaessa kartuntaa samaan aikaan järjestettyihin vaihtuviin näyttelyihin voi nähdä pari yhtäläisyyttä. Alaluokan 227 kartunta selittyy paitsi sen kuulumisella kartutustavoitteisiin, myös 25.3.1993 osaksi perusnäyttelyä avatulla saaristolaishuoneella. On tietysti luontevaa, että perusnäyttelyn teemat ja museon itselleen nimeämät tallennusvastuualueet ovat yhteneväiset. Osa kartunnasta on tullut näyttelyn avaamisen jälkeen, mutta se voi heijastaa siitä huolimatta näyttelytoiminnan vaikutusta kokoelmiin, sillä jonkin teeman käsittely näyttelyssä innostaa ihmisiä tarjoamaan samaan teemaan liittyviä esineitä lisää museokokoelmiin. Toinen yhtäläisyys on leikkikalujen suuri määrä, joka voi liittyä 7.10.–13.10.1994 järjestettyyn leikkikaluaiheiseen näyttelyyn.

Asiakirjalähteissä ei tälläkään tarkasteluperiodilla suorasanaisesti nimetä henkilöä tai henkilöitä, joiden vastuulla kartutuspäätökset olivat. Kuten edellä on todettu, esinekokoelmat kuitenkin nimettiin museon 70-vuotishistoriikin mukaan yhden tutkijan vastuualueeksi vuonna 1988 ja tehtävää hoiti koko kolmannen tarkasteluperiodin ajan Leena Haila.

2.2. Pohjanmaan museo

2.2.1. Tavoitteet ja kartunta 1895–1897

Pohjanmaan historiallinen museo ry:n perustamiskokouksessa museon toimiala määriteltiin näin:

”Föreningen för Österbottens historiska museum har till ändamål att samla och uppbevåra Österbottens forntid, etnografi och historia belysande föremål och skriftiga minnesmärken, åsyftande att sålunda icke allenast gagna den vetenskapliga forskningen utan äfven inom samhällets alla klasser väcka och nära intresse för fosterländsk odling och fosterländska minnen.”¹³⁰

¹³⁰ § 3, protokoll 27.4.1895, Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967.

Toimialan määritelmä on niin väljä, ettei sen perusteella voi määrittellä vastaavia OCM-luokkia lukuun ottamatta ”muinaisuutta”, jota vastaa alaluokka 172 *esihistoria*. Museon ensi vuosien toimintakertomuksissa toistetaan sanasta sanaan museon sääntöjen kuvaus toimialasta, joten nekään eivät tuo lisävalaistusta¹³¹.

Onneksi museo katsottiin paikallisissa sanomalehdissä kelpo uutisaiheeksi vuosina 1895–1897. Perustamisvuonna lehdissä oli joitakin mielipidekirjoituksia siitä, mitä museon olisi syytä tallentaa¹³². Kirjoitukset ovat paikoin varsin seikkaperäisiäkin, mutta ne ovat nimettömiä. Seikkaperäisin kirjoituksista on allekirjoitettu kirjaimella S., joka olisi houkuttelevaa tulkita viittaavan museon ensimmäiseen intendenttiin Knut Sääfiin, mutta todennäköisemmin kyse on Valdemar Sandmanista, Vasabladetin toimittajasta, joka teki aloitteen museon perustamisesta¹³³. On kuitenkin mahdotonta sanoa, missä määrin kirjoitukset edustivat yhdistyksen hallituksen kartutustavoitteita. Sanomalehdistä löytyy kuitenkin yksi lähde, joka on ylivoimaisesti yksityiskohtaisin tapaamani kuvaus minkään museon kartutustavoitteista. Se sisältyy Pohjanmaan museon lähettämään kiertokirjeeseen, joka on julkaistu sekä Wasa Nyheterissä että Pohjalaisessa¹³⁴. Museo tavoitteli kokoelmiinsa seuraavia esineitä:

1. Huonekalut niin kuin tuolit, pöydät, sohvut, piirongit, laatikkokirstut, lippaat, peilit, kaapit, kellokaapit, pikarit, haarikat ja juoma-astiat yleensä, lamput, seinälamput, kynttiläkruunut, kynttilänjalat, posliini- ja talousastiat, kaulauslaudat, silat, länget, reet, kiesit ja muut ajoneuvot, vanhat maanviljelys- ja työaseet, kyökkiastiat, tulukset, veistinkalut ym. ym.
2. Sodassa käytetyt esineet niin kuin kuulat, kiväärit, sapelit, kalvat, kanuunat ja tykit, keihäät ja keihäänkärjet, peitset, pertuskat, kypärät, panssarit, sotisovat, haarniskat, kilvet, sotanuijat, rummut, liput, vaskitorvet ym.
3. Maalöydökset: kiviaseet niin kuin kirveet, taltat, kuokat, keihäänkärjet, sahat, nuolenkärjet, tahkokivet, veitset sekä muut samankaltaiset esineet rauta-ajalta.
4. Kirkolliset esineet niin kuin pyhimyskuvat, juhlapuvut, alttaritaulut ja alttarikaapit, ristit ja ristinkuvat, kalleudet, astiat, kastemaljat, suitsutusastiat, anelippaat, vaivaistukit, maalaukset ja muut taideteokset, muistopatsaat ja hautakivet, hautakirjoitukset, sotaliput, vaakunakilvet, suruliput, vaakunat, asevarustukset, kirkonkukkarot, ehtoolliskalkit ym.
5. Kirjat ja kirjoitukset; rahat ja mitalit:
 - 5.1. kirjat, jotka koskevat Pohjanmaan historiaa, maantiedettä, kirjallisuushistoriaa, kielimurteita, kansantapoja ym.;
 - 5.2. Pohjanmaalla ulos annetut sanomalehdet;
 - 5.3. Pohjanmaalla painetut tai pohjalaisten toimittamat teokset;

¹³¹ Årsberättelser 1895–1898, Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967.

¹³² Vasabladet 5.1.1895, Wasa Tidning 19.1.1895, Vasabladet 29.1.1895, Vasabladet 18.4.1895, Vasabladet 19.10.1895.

¹³³ Vasabladet 19.10.1895, K. Sääfin asemasta 26.4.1896 Wasa Nyheter. Appelgren 1947, s. 28..

¹³⁴ Pohjalainen 4.6.1896, Wasa Nyheter 5.6.1896.

- 5.4. virastojen, koulujen, ammattilaisten, yleisten ja yksityisten seurain, pankkien ja yhtiöitten vuosikertomukset ja asiakirjat;
- 5.5. käsikirjoitukset, kirjeet, valtuuskirjat, ruumissaarnat;
- 5.6. kutsumuskirjeet ristiäisiin, vihkiäisiin ja hautajaisiin;
- 5.7. teatteri-ilmoittimet ja konserttiohjelmat;
- 5.8. Pohjanmaan ja siellä sijaitsevain kaupunkien, pitäjien ja talojen kartat, merikartat;
- 5.9. riimut, arpakapulat;
- 5.10. rahat, mitalit, muistorahat, kunniamerkit;
- 5.11. vaakunat, sinetit, kilvet
6. Puvut tai niitten osat, kaikenlaiset vaatekappaleet, kangasnäytteet eri ajoilta, korukalut ja koristimet.

Lista on monin paikoin seikkaperäisempi kuin mitä OCM-alaluokilla voi edes ilmaista. Yhdistelemällä saadaan kuitenkin aikaan seuraava taulukko:

huonekalut	<i>352 huonekalut, 353 rakennusten sisätilat</i>
juoma-astiat	<i>272 alkoholittomat juomat, 273 alkoholijuomat</i>
valaisimet	<i>354 lämpö, valaistus, ilmastointi; 373 valo</i>
posliini- ja talousastiat, kyökkiastiat	<i>251 ruoan säilöntä ja varastointi, 252 ruoanvalmistus, 264 ruokaileminen</i>
kauluslaudat	<i>296 vaatehuolto</i>
valjaiden osat	<i>492 kuljetuseläimet</i>
kulkuneuvot	<i>493 kulkuneuvot</i>
maanviljelystyökalut	<i>241 maan muokkaus ja käsittely, 243 viljakasvien viljely, 244 kasvien, maustekasvien ja sienten viljely, 245 puiden ja pensaiden kasvatus, 246 rehukasvien ja heinän viljely, 248 kuitukasvien viljely ja keruu</i>
työkalut (sv. arbetsredskap)	<i>231 kotieläimet, 233 laiduntalous, 234 maitotalous, 235 siipikarjankasvatus, 236 villantuotanto, 237 muut eläimistä saatavat tuotteet, 241 maan muokkaus ja käsittely, 243 viljakasvien viljely, 244 kasvien, maustekasvien ja sienten viljely, 245 puiden ja pensaiden kasvatus, 246 rehukasvien ja heinän viljely, 248 kuitukasvien viljely ja keruu, 281 nahanmuokkaus, 283 köydet, narut ja langat, 284 solmut ja pujotustyöt, 285 korityöt, 286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit, 287</i>

	<i>kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 324 kivityö, 326 metallikäsityö, 412 yleistyökalut, 413 erikoistyökalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet</i>
veistinkalut (sv. slöjdredskap)	<i>322 puutyö</i>
tulokset	<i>372 tuli</i>
sotilasaseet, haarniskat, sotisovat, kypärät	<i>713 sotilasaseet</i>
rummut, liput, vaskitorvet	<i>701 sotilasorganisaatio</i>
maalöydöt	<i>172 esihistoria</i>
kirkolliset esineet	<i>346 uskonnolliset ja sivistystoiminnalliset rakennukset, 532 kuvataide, 778 pyhät esineet, eläimet ja paikat</i>
Pohjanmaata kuvaava kirjallisuus ja Pohjanmaalla painetut tai toimitetut teokset	<i>214 julkaisu- ja kustannustoiminta</i>
Pohjalaiset sanomalehdet	<i>204 lehdistö</i>
virastojen vuosikertomukset ja asiakirjat	<i>632 kunnat ja kaupungit, 647 valtion virastot ja hallinnolliset laitokset</i>
koulujen vuosikertomukset ja asiakirjat	<i>872 kouluopetus, 873 korkeampi opetus</i>
yleisten ja yksityisten seurain vuosikertomukset ja asiakirjat	<i>575 yhdistykset</i>
pankkien vuosikertomukset ja asiakirjat	<i>453 pankkitoiminta</i>
yhtiöitten vuosikertomukset ja asiakirjat	<i>472 yksityisyrietykset, 473 yhtiötoiminta, 474 osuustoiminta</i>
käsikirjoitukset, kirjeet, valtakirjat	<i>212 kirjoitus</i>
ruumissaarnat, hautajaiskutsut	<i>764 hautaustavat ja hautajaiset</i>
kutsukirjeet ristiäisiin	<i>851 lapsen ottaminen yhteiskunnan jäseneksi</i>
kutsukirjeet häihin	<i>585 häät</i>
teatteri- ja konsertti-ilmoitukset	<i>545 musiikki- ja teatteriproduktiot</i>
kartat	<i>102 kartat</i>
piirustukset, taulut	<i>532 kuvataide</i>
muotokuvat	<i>211 muistamisen apuvälineet, 532 kuvataide</i>
valokuvat	<i>215 valokuvaus</i>
riimusauvat, arpakapulat	<i>202 viestien välittäminen</i>

rahat	<i>436 maksuvälineet</i>
mitalit, muistorahat	<i>211 muistamisen apuvälineet, 532 kuvataide</i>
kunniamerkit	<i>554 status, rooli ja arvovalta</i>
vaakunat, sinetit, kilvet	<i>202 viestien välittäminen, 423 irtain omaisuus</i>
puvut ja vaatekappaleet	<i>291 tavanomainen vaatetus, 292 erikoisvaatetus, 293 asusteet ja varusteet</i>
kangasnäytteet	<i>286 kehätystä materiaalista valmistetut tekstiilit</i>
korut	<i>301 korut ja koristeet</i>

Museon seikkaperäiset kartutustavoitteet toteutuivat hyvin huonekalujen (54 havaintoa), juoma-astioiden (26 havaintoa), valaisimien (16 havaintoa), valjaiden osien (30 havaintoa), sotilasaseiden (35 havaintoa), maalöytöjen (33 havaintoa), kirkollisten esineiden (65 havaintoa, mutta vain 19 esinettä!) ja rahojen osalta (48 havaintoa). Kirkollisten esineiden kohdalla oleva huomattavan suuri ero yhtäältä havaintojen eli aihepiiriin liittyvien OCM-luokkaosumien ja toisaalta museokohtaisesta esinelistauksesta laskettavissa olevien yksittäisten kirkollisten esineiden välillä selittyy sillä, että yksittäinen esine on saanut monta luokitusta. Kuten OCM-luokitukseen liittyviä varauksia ja tulkintoja esittelevässä kohdassa totean, OCM-luokitus taipuu kehnosti kirkollisten esineiden luokitteluun. Edellä luetellut esineryhmät muodostavat noin neljäsosan tarkasteluperiodin kartunnasta. Lisäksi vaatetukseen liittyy 46 havaintoa, jotka kuitenkin koostuvat pitkälti tykkimyssyistä ja muista päähineistä varsinaisten pukujen tai muiden isojen vaatekappaleiden jäädessä yksittäistapauksiksi. Toinen yksipuolisesti karttunut teema on yhdistystoiminta, sillä yhdistyksiin eli alaluokkaan 575 liittyvät 24 osumaa kuuluvat pääosin yksittäiseen käsityöläisammattikuntien esineitä sisältävään lahjoitukseen. Tosiasiallisesta kartunnasta liittyy julkilausuttuihin kartutustavoitteisiin siis melko suuri joukko esineitä, noin 65–70 prosenttia.

Mitkä kartutustavoitteet ovat jääneet toteutumatta? Toteutumattomien kartutustavoitteiden joukkoon ei saa lukea erilaisia paperiesineitä (esim. sanomalehtiä, kirjoja ja käsikirjoituksia), sillä niitä on tosiasiallisesti karttunut Pohjanmaan museon kokoelmiin, mutta niitä ei vain ole kirjattu esinediaariin. Tällaiset esineet jätän kartuntatarkastelun ulkopuolelle, sillä niitä ei ole tarkemmin yksilöity ainoassa niistä kertovassa lähteessä, museon vuosikertomuksissa.¹³⁵ Lienee kuitenkin kohtuullista tulkita julkilausuttuja kartutustavoitteita siten, että museo olisi kernaasti ottanut kokoelmiinsa muitakin tiettyyn teemaan liittyviä esineitä kuin nimenomaan painotuotteita, esimerkiksi alaluokkaan 545 *musiikki- ja teatteriproduktiot* muutakin aihepiiriin liittyvää kuin teatteri- ja konsertti-ilmoituksia. Näin ei kuitenkaan ole käynyt. Virastot, koulut, pankit, yhtiöt ja yhdistykset (ammattikuntalaitosta lukuun ottamatta) sekä ristiäiset, hautajaiset ja häät (muutamaa yksittäistä esinettä lukuun ottamatta) ovat jääneet pois kartunnasta.

¹³⁵ Årsberättelse för år 1896, Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967.

Kulkuneuvojen jääminen vain yhteen rekeen voi selittyä käytännöllisillä seikoilla eli suuresta koosta johtuvilla siirto- ja säilytysvaikeuksilla, mutta työkalujen väisy kartunta on silmiinpistävä. OCM-luokkiin liittyvät havainnot selittyvät erilaisilla lankojen valmistamiseen liittyvillä työkaluilla (rukit, ruginlavat, rullatuolit), esihistoriallisilla kivityökaluilla ja kultasepän työkaluilla. Maanviljelyyn ja puutöihin liittyviä työkaluja on muutamia yksittäiskappaleita. Sama koskee ruoan käsittelyyn tai tarjoamiseen liittyviä astioita: ensin mainittu ei näy juuri ollenkaan, toista edustavat muutamit suolakot, sokerikot ja puulautaset.

Millaisista esineryhmistä koostuu se osa kartunnasta, joka ei vastaa kartutustavoitteita? Alaluokan 467 *työvoiman järjestäytyminen* suuri havaintomäärä selittyy edellä mainitulla isolla ammattikuntaesineiden lahjoituksella. Alaluokan 405 *punnitus- mittaus- ja tallennuslaitteet* korkeahko havaintomäärä syntyy puntareista ja kelloista, jotka ovat lähellä kartutustavoitteiden työkalu- ja asumisteemoja. Muutoin havainnot siraavat tasaisesti eri OCM-luokkiin.

Pohjanmaan museossa tilanne kartutuspäätösten suhteen on samankaltainen kuin Kymenlaakson museossakin: lähteissä ei nimenomaisesti kerrota tahoja, jotka vastaisi kartutuspäätösten teosta. Tässäkin museossa intendentillä lienee ollut jokin asema kartutuspäätöksien tekemisessä, joskin edellä kuvattu, museon hallituksen hyväksymä yksityiskohtainen luettelo antoi selkeät tavoitteet. Museon ensimmäisenä intendenttinä toimi Knut Sääf¹³⁶. Myöhemmin keskeisen roolin museossa saanut Karl Hedman valittiin yhdistyksen hallitukseen vasta vuonna 1899, kuten edellä on kerrottu, joten hänen vaikutuksensa ei vielä näy kartunnassa ensimmäisellä tarkasteluperiodilla. Kartutuspäätöksistä tehneistä henkilöistä voidaan siis vain yleisesti todeta, että kartunta perustuu jonkinlaiseen vuorovaikutukseen intendentin ja yhden tai useamman yhdistyksen hallituksen jäsenen kesken.

2.2.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1976

Pohjanmaan historiallisen museon yhdistys ry:n toimintakertomukset tai muutkaan museon arkistosta löytyvät asiakirjat eivät anna minkäänlaista viitettä museon kartutustavoitteista tarkasteluperiodin aikana. Tällä kertaa myöskään sanomalehdistä ei löydy juuri mitään kartutuksesta. Ainoastaan kaksi väljää viittausta kertoo museonjohdon ajatuksista kartutuksen suhteen. Ensimmäinen on sanomalehti Vaasassa ollut intendentti (sic, oikea tehtävänimike museonjohtaja) Sven-Erik Krooksin haastattelu, jossa hän lehden mukaan toteaa:

”Myös keräilytoiminta on oleellista. Museohan kerää jatkuvasti esineitä. Ennenhän kuvattiin aina sääty-yhteiskuntaa, mutta nyt on kiireesti ryhdyttävä keräämään esineitä teollistuneesta yhteiskunnasta. Museoon on saatava lähimenneisyydestä esineistöä, jolloin esim. nyt keski-ikäiset ihmiset löytävät lapsuutensa museosta.”¹³⁷

¹³⁶ Appelgren 1947, s. 29–33.

¹³⁷ Vaasa 20.6.1976.

Toinen viittaus on Krooksin Lappeenrannan museopäivillä pitämä alustus, jossa hän sanomalehtien mukaan toteaa:

”Museoitte kokoelmat muodostavat satunnaisen otannan yhteiskunnan esineellisestä kulttuurista. On todennäköistä ja luonnollistakin, että näin on myös vastaisuudessakin, sanoi Pohjanmaan museon johtaja Sven-Erik Krooks alustuksessaan. Loppupäätelmässään Krooks totesi, että meidän on kerättävä ja tallennettava museoihin sellaisia esineitä, jotka kokonsa ja muotonsa puolesta sopivat varastoon ja näyttelyyn. ’Se osa esineellisestä kulttuuristamme, jota emme voi tallentaa tällä tavalla, tallennetaan valokuvien ja muun arkistomateriaalin avulla kaikkia nykyaikaisia menetelmiä käyttäen.”¹³⁸

Näin ylimalkaisia toteamuksia ei voi muuntaa OCM-luokiksi edeltävien tarkasteluperiodien tapaan. Tarkastelussa voi ainoastaan arvioida sitä, onko kartunnasta erotettavissa teollistuneeseen yhteiskuntaan liittyviä esineitä: joko teollisuustuotantoon liittyviä tai mahdollisesti teollisesti tuotettuja tavaroita. Etenkään jälkimmäistä on tosin vaikea tehdä, eihän esineen alkuperään tai valmistusaikaan ole otettu kantaa luokittelua tehtäessä. Yleisesti viittauksista saa kuitenkin kuvan, että museonjohtaja Krooks pyrki kartuttamaan kokoelmia aktiivisella ja ajanmukaisella tavalla.

Jos kartuntaa tarkastellaan OCM-luokkina, havaintoja tulee runsaasti seuraavista pää- ja alaluokista: *290 vaatetus* (78 havaintoa), *320 perusraaka-aineiden jalostus* (60 havaintoa), *350 rakennusten varustus, huolto ja ylläpito* (61 havaintoa), *410 työkalut ja välineet* (20 havaintoa), *532 kuvataide* (23 havaintoa), *778 pyhät esineet, eläimet ja paikat* (28 havaintoa), *850 imeväisikä ja lapsuus* (42 havaintoa) ja *870 koulutus* (82 havaintoa). Kun ottaa huomioon, että havaintojen välillä ei ole kovin paljon päällekkäisyyttä, edellä mainittuihin luokkiin kuuluu peräti yli 70 % tarkasteluperiodin kartunnasta. Kartunta on siis ollut varsin tiettyihin teemoihin keskittyntä.

Millaisia esineitä edellä mainituissa luokissa sitten on? Vaatetusta on otettu kokoelmiin monipuolisesti, joukossa on vain yksi isompi, 20 lastenvaateita käsittävä hankintaerä. Mukana on niin naisten, miesten kuin lastenkin vaatteita. Käsiyöammateista ovat edustettuina seppä, kivenhakkaaja ja suutari. Asumiseen liittyvien esineiden sosiaalista kontekstia ei tässä tarkastelussa voi vertailla, mutta luokkaan 352 kuuluvat huonekalut todella ovat kotien sisustuksesta, eivätkä esimerkiksi konttorien tai muiden työpaikkojen kalusteita. Joukkoon voi lukea vielä esinekokoelmiin luetteloidun kuvataiteen, sillä kyse on pääasiassa kotien sisustamiseen käytetyistä teoksista. Alaluokka 778 koostuu lähes kokonaan yhdestä alttarilla käytettävien kirkkotekstiilien lahjoituksesta. Lapsuuteen liittyvät esineet ovat lähes kaikki lastenvaatteita muutamalla leikkikalulla höystettynä. Opetukseen liittyvät esineet ovat myös yksipuolinen ryhmä, 44 kpl esineistä on opetustauluja ja karttoja.

¹³⁸ Karjalainen 25.5.1974, Helsingin Sanomat 26.5.1974.

Kokonaisuus kartunnasta on siis varsin traditionaalinen: yksityiselämään (vaatetus ja kodit) liittyviä esineitä höystettynä muutamilla isommilla hankintaerillä, jotka liittyvät perinteisiin instituutioihin eli käsityöammatteihin, kirkkoon ja kouluun. Teollistuneen ajan yhteiskunta ei näy millään merkityksellisellä tavalla kartunnassa. Mitkään ajanmukaiset pyrkimykset eivät siis ole päässeet vaikuttamaan kartuntaan museonjohtajan hyvistä tavoitteista huolimatta. Vaihtuvien näyttelyiden vaikutus voi näkyä kahdessa esineryhmässä: ensinnäkin 11 kokoelmiin hankittua tuolia voi selittyä vuoden 1975 alussa pidetyllä tuolinäyttelyllä. Joko näyttelyyn hankitut esineet on luetteloitu viiveellä tai yleisö on voinut aktivoitua tarjoamaan näyttelyssä esiin nostettua esinetyyppejä. Vaasan suomenkielisten kansakoulujen satavuotisnäyttely vuonna 1977 taas voi selittää osittain kouluesineiden määrän.

Kartutuspäätöksistä vastaavia henkilöitä ei ole nimetty museon virka-arkistosta löytyvissä asiakirjoissa. Museonjohtajana toimi koko tarkasteluperiodin ajan Sven-Erik Krooks. Hänen lisäksi museossa oli jo kolme muuta museoammattillista työntekijää, amanuenssi Kari Appelgren, amanuenssi Tuula Airola-Ojalainen ja tekstiilikonservaattorin tehtävää hoitanut käsityönopeettaja Eva Lindholm. Mahdollisesti museonjohtajan lisäksi myös muu museoammattillinen henkilökunta osallistui kartutuspäätösten tekoon. Sen sijaan mikään ei lähteissä viittaa siihen, että museoyhdistyksen hallitus olisi osallistunut aktiivisesti esinekokoelmien kartutukseen.

2.2.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1993

Pohjanmaan museon arkistosta löytyy kaksi asiakirjaa, joista saa viitteitä kartutustavoitteista. Vuotta 1994 koskevassa ja taloussuunnitteluun liittyvässä asiakirjassa *toiminnan perustelut* Pohjanmaan museon kulttuurihistoriallisen osaston ensimmäiseksi tehtäväksi asetetaan

”Kerätä, tallettaa, tutkia, pitää näytteillä ja tutkia toimialueensa historiallista, kulttuurihistoriallista ja kansatieteellistä esineellistä ja henkistä perinnettä.”¹³⁹

Myöhemmin samassa asiakirjassa kuvataan niitä toimenpiteitä, joita tarvitaan aiemmin lueteltujen tehtävien suorittamiseksi. Kokoelmien kartuttamista sivuavat toteamukset, että

”Kulttuurihistoriallisen osaston toiminta painottuu 1900-luvun ilmiöiden tallettamiseen. Tutkimustoiminta painottuu...teollistumiseen sekä kaupunkielämän eri ilmiöihin.”

Museon johtokunnan kokoukseen 18.5.1993 laadittu vapaamuotoinen toimintasuunnitelma antaa tarkempaa tietoa kartutustavoitteista. Suunnitelman kohdassa *tutkimustoiminta* todetaan tavoitteiksi

¹³⁹ Toiminnan perustelut, tulosalue Pohjanmaan museo / kulttuurihistoriallinen osasto (1993), PM virka-arkisto.

”Museoviraston vastuualuejaon mukainen toiminta: kulttuuriympäristö, rakennustutkimus, maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen, ammattikäsiyö, kotiteollisuus, elintarvike-, tekstiili-, graafinen ja kemian teollisuus, julkinen hallinto.”¹⁴⁰

ja hieman myöhemmin samassa asiakirjassa todetaan kulttuurihistoriallisten kokoelmien tavoitteiksi

”1900-luvun esineistö, erityisesti vastualueen osalta, taideteollisuus.”

Lähteet ovat katkonaisia ja luonnosmaisia, mutta antavat kuitenkin jotakin konkreettista tietoa Pohjanmaan museon tavoitteista 1990-luvun alkupuolella. Toistuvasti käytettävän tutkimus-ilmaisuksen tulkitsen viittaavan, arkeologian ja rakennustutkimuksen lisäksi, kansatieteelliseen / etnologiseen tutkimukseen. Jos tällaisen tutkimustyön tuloksena saataisiin esineitä kokoelmiin, esineet liittyisivät edellä nimettyihin teemoihin ja siten siis kuvastaisivat esinekokoelmien kartutustavoitteita.

Sekä teollistuminen että 1900-luku ovat samoja teemoja kuin 1970-luvun tarkasteluperiodilla, kaupunkielämä on uusi yleisluontoinen teema. Museo toki oli alusta saakka tallentanut kaupunkilaisuutta. Sekä tutkimuksellisuuden että 1900-luvun ja teollistuneen ajan korostaminen liittyvät myös vuonna 1987 valmistuneeseen, museoviraston laatimaan selvitykseen *Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio*, jonka painotukset ovat hyvin samankaltaisia kuin edellä mainituissa Pohjanmaan museon asiakirjoissa¹⁴¹. Myös Kymenlaakson museon 1990-luvun tarkasteluperiodin kohdalla lähteissä korostetaan tutkimuksen roolia, mutta museoviraston muistioon ei viitata suoraan. Pohjanmaan museolle oli alkuperäisessä vuonna 1987 laaditussa vastuualuejakoesityksessä nimetty seuraavat aihealueet: agraari ja ruraali kulttuuriympäristö, teollinen ja urbaani kulttuuriympäristö, rakennukset, julkiset tilat ja niiden sisustus, maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen, ammattikäsiyö, elintarviketeollisuus, julkinen hallinto sekä poliisitoimi, oikeuslaitos, vankeinhoito, palo- ja pelastustoimi, puhtaanapito. Vuosien 1987 ja 1993 välillä aihealueita on siis hieman muokattu, mutta pääosin aihealueet ovat pysyneet ennallaan.

Kirjallisten lähteiden lisäksi käytettävissäni on haastattelu, jonka tein 8.2.2018. Siinä Pohjanmaan museon pitkäaikaiset työntekijät Anja ja Erkki Salminen kertovat kokoelmatyöstä Pohjanmaan museossa. Haastattelun ajallinen painopiste on 1990-luku, mutta muistitiedolle luonteenomaisesti aikarajaukset eivät voi olla tarkkoja. Molemmat haastateltavat olivat työskennelleet Pohjanmaan museossa lyhyissä työsuhteissa jo 1970-luvulla, mutta vakituisesti tai peräkkäisissä määräaikaisissa työsuhteissa vuosista 1981 ja 1982 lähtien. Anja Salminen teki työuransa pääasiassa esinekokoelmien parissa, Erkki Salminen myös muissa rooleissa.¹⁴² Seuraavassa referoin suhteellisen laajasti haastattelun esinekokoelmia koskevaa sisältöä.

¹⁴⁰ Pohjanmaan museo, toimintasuunnitelma 18.5.1993 (Pohjaksi johtokunnan kokoukseen 25.5.1993), PM virka-arkisto.

¹⁴¹ Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio, 1987. Museovirasto.

¹⁴² Anja ja Erkki Salmisen haastattelu 8.2.2018.

Haastattelun mukaan arkisessa museotyössä ei juuri ollut ennalta määriteltyjä valintakriteereitä esinekokoelmia kartutettaessa. Maantieteellisesti pyrittiin ottamaan kokoelmiin museon maakunnallisen toimialueen esineitä: alue käsitti ensin Vaasan läänin alueen ja supistui, kun ensin Seinäjoella toimiva Etelä-Pohjanmaan maakuntamuseo ja sitten Kokkolassa toimiva K. H. Renlundin museo saivat maakuntamuseostatuksen. Ruotsinkielinen rannikkoseutu korostui jonkin verran kartutuksessa, koska rannikkokuntien asukkaat olivat aktiivisempia kotiseutuharrastajia. Ainoa teemallinen rajausta oli merihistoria, johon liittyviä esineitä ruvettiin ohjaamaan Vaasan merimuseoon sen jälkeen, kun museo vuonna 1981 perustettiin¹⁴³. Valtaosa esineistä tuli lahjoituksina, mutta Kymenlaakson museoon verrattuna kokoelmiin myös ostettiin suhteellisen usein esineitä. Vuosittainen ostomääräraha oli pieni, mutta kalliiden hankintojen kohdalla veljekset Gröndahlin säätiö ja hieman vähäisemmässä määrin Hedmanin säätiö saattoivat tulla avuksi ostamalla esineitä ja lahjoittamalla ne museoon. Aktiivisena osapuolena toimivat usein antiikki- ja vanhan tavaran kauppiat, jotka tulivat tarjoamaan esineitä museoon, mutta museon edustajat kävivät aika ajoin myös paikallisissa vanhan tavaran kaupoissa. Ostopäätöksen tekivät museontoimenjohtaja tai kulttuurihistoriallisen osaston intendentti, joiden kanssa kauppiat suoraan asioivat. Yleisin tapa kartuttaa esinekokoelmia olivat kuitenkin yksityishenkilöiden museoon tuomat erilaiset esine-erät. Tavallista oli, että museon lipunmyyntiin jätettiin kassallinen tai laatikollinen esineitä. Lahjoittajan nimi saattoi jäädä epäselväksi. Jos se tiedettiin, hänelle kuitenkin lähetettiin aina kiitoskirje. Tavallista oli, että lahjoitusten tuojat eivät ottaneet etukäteen yhteyttä.

Karsintaa ei siis juurikaan tapahtunut luovutusvaiheessa, muttei myöskään jälkikäteen. Ainakaan tietoisella tasolla, mutta passiivisesti sitä tapahtui, kun vähemmän oleelliset esine-erät jäivät odottamaan luettelointia museokokoelmiin. Myöhemmin kontekstinsa kadottaneita esine-eriä ei ole ollut enää mielekästä luetteloida museokokoelmiin, vaan niitä on hävitetty. Esineiden ja valokuvien lisäksi kokoelmiin otettiin myös rakennusosia, yksittäisiä asiakirjoja ja kokonaisia arkistoja, vanhaa kirjallisuutta ja AV-tallenteita, eli karsintaa ei tehty myöskään tässä suhteessa.

Ostojen osalta valintapäätökset teki museonjohtaja tai kulttuurihistoriallisen osaston intendentti. Käytännössä tarkasteluperiodin 1992–1993 aikana intendentti Tuula Airola hoiti virkaatekevänä museotoimenjohtajan virkaa, joten hän oli päätöksentekijä. Lahjoitusten osalta ei päätöksentekijää voi oikeastaan nimetä, koska karsintaa ei tapahtunut. Silloin, kun lahjoittajat ottivat etukäteen yhteyttä, he olivat museon eri työntekijöihin yhteydessä. Esimerkiksi teksteistä puhuttaessa yhteyshenkilönä oli usein tekstiilikonservaattori.

¹⁴³ sähköposti maakuntamuseotutkija Kaj Höglund / Pohjanmaan museo, 9.3.2018 (museon perustamisvuosi).

Tehtävää hoiti tarkasteluperiodin aikana Helena Jern. Kuka vain saattoi olla lahjoittajan kontakti museoon.

1970-luvulla vielä oli sääntillisesti luetteloitu hankinnat museon pääkirjaan, mutta 1990-luvulla alkoi syntyä yhä suurempi luettelointiviive, etenkin joidenkin suurien hankintaerien vuoksi. Aktiivista tallentamista tehtiin museossa informanttien muistikuvien mukaan kahdesti, Topman-kenkätehtaan pelastusdokumentoinnissa ja ruotsalais-suomalaisessa yhteishankkeessa, jossa viiden päivän ajan dokumentointiin ennalta sovittuja elämänelämyksiä. Näyttelyitä varten järjestettyjä keruukampanjoita haastateltavat eivät muista, mutta näyttelyiden avaamisen jälkeen toistuvasti ruvettiin tarjoamaan museokokoelmiin samankaltaisia esineitä kuin oli esillä.

Esinekokoelmien kartutus oli kaiken kaikkiaan varsin autonomista, sillä museon omistajien eli tämän tarkasteluperiodin aikana Vaasan kaupungin taholta ei koetettu vaikuttaa kartutusvalintoihin, ei myöskään harrastajaryhmien tai muiden ulkopuolisten toimijoiden suunnasta. Toisaalta yhteistyötä ei juurikaan ollut muiden museoiden kanssa, esimerkiksi tarjottua aineistoa ei vielä nykyiseen tapaan ohjattu toisiin museoihin tai arkistolaitoksen puolelle, lukuun ottamatta edellä mainittua Vaasan merimuseota.

Kirjalliset lähteet, niukkuudestaan huolimatta, antavat mahdollisuuden antaa nimetyille kartutustavoitteille OCM-luokituksen. Tässä tapauksessa on myös mahdollista verrata haastattelussa esiin tullutta arkikokemusta kirjallisiin tavoitteisiin. Nimetyille kartutustavoitteille annan seuraavat OCM-luokat:

taideteollisuus	<i>531 taidekäsityö ja muotoilu</i>
maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen (MV 1987 III.1, museon esitys)	<i>231 kotieläimet, 233 laiduntalous, 234 maitotalous, 235 siipikarjankasvatus, 236 villantuotanto, 237 muut eläimistä saatavat tuotteet, 241 maan muokkaus ja käsittely, 243 viljakasvien viljely, 244 kasvien, maustekasvien ja sienten viljely, 245 puiden ja pensaiden kasvatus, 246 rehukasvien ja heinän viljely, 248 kuitukasvien viljely ja keruu, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 314 metsätalouden tuotteet, 407 maatalouskoneet</i>
ammattikäsityö, kotiteollisuus (MV 1987 III.3 ja III.4, museon esitys)	<i>215 valokuvaus, 294 vaatteiden valmistus, 305 ammattimainen kauneudenhoito, 321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 326 metallikäsityö</i>

elintarviketeollisuus (MV 1987 III.6.1, MV:n esitys)	253 lihanjalostusteollisuus, 254 pakasteteollisuus, 255 säilyketeollisuus, 256 viljatuoteteollisuus, makeis- ja makeutusaineteollisuus, 274 juomateollisuus, 258 ruoka-aineiden jalostamiseen ja pakkaukseen liittyvät teollisuudenalat 250 RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS, 274 juomateollisuus
tekstiiliteollisuus (MV 1987 III.6.2, MV:n esitys)	288 tekstiiliteollisuus
graafinen teollisuus (MV 1987 III.6.4, MV:n esitys)	213 graafinen teollisuus
kemianteollisuus (MV 1987 III.6.5, MV:n esitys)	380 KEMIANTEOLLISUUS
julkinen hallinto (MV 1987 V.1, MV:n esitys)	624 paikalliset virkamiehet, 63 ALUEELLINEN ORGANISAATIO, 65 VALTION TOIMINTA
poliisitoimi (MV 1987 III.6.3, MV:n esitys)	625 poliisi
oikeuslaitos (MV 1987 III.6.3, MV:n esitys)	690 OIKEUSLAITOS
vankeinhoito (MV 1987 III.6.3, MV:n esitys)	681 rangaistukset, 697 vankilat
palo- ja pelastustoimi (MV 1987 III.6.3, MV:n esitys)	368 julkiset erikoispalvelut, 659 erilaiset hallintotoimet
puhtaanapito (MV 1987 III.6.3, MV:n esitys)	364 puhtaanapito

Luokitusta tehtäessä olen ottanut huomioon Pohjanmaan museon aihealuevalintojen taustalla olevan aihealueuuttelon siinä, että määrittelin valokuvauksen tässä yhteydessä sisältyvän ammattikäsitteiden määrittelyä, koska se ei näy muutoin aihealueuuttelossa. Katsottaessa kolmea yleistä tavoitetta, teollistumista, kaupunkielämää ja 1900-lukua, ei niiden toteutumista voi eksaktisti arvioida tässä käytetyn tarkastelutavan avulla. Esinimien perusteella suuri osa esineistä ajoittunee 1900-luvun alkupuolelle. OCM-luokitusten osalta vertailu on karua luettavaa: Pohjanmaan museon julkilausutut kartutustavoitteet eivät ole toteutuneet juuri nimeksikään. Nimetyistä kartutustavoitteista tekstiiliteollisuus, graafinen teollisuus, poliisilaitos, vankeinhoito, palo- ja pelastustoimi ja puhtaanapito ei ole karttuneet yhdelläkään esineellä. Julkisiin tiloihin tai erikseen tavoitteeksi nimettyyn taideteollisuuteen ei ole mahdollista yhdistää tällä menetelmällä myöskään ainuttakaan esinettä, joskin aivan varmasti asiaa ei voi todeta. Ei ole yksiselitteistä, millainen esine katsotaan taideteollisuustuotteeksi, millainen muuksi kulutustavaratuotteeksi. Ammattikäsitteitä ja kotiteollisuutta koskee sama rajauskysymys kuin taideteollisuuttakin, mutta ainakaan tässä käytetyllä menetelmällä ei ole tunnistettavissa ainuttakaan näihin teemoihin liittyvää esinettä. Kemianteollisuuteen, maa- ja metsätalouteen sekä julkiseen hallintoon liittyy muutamia esineitä. Rakennuksiin liittyviä tapetti- ja jalkalistanäytteitä on myös muutamia. Ainoastaan elintarviketeollisuuteen on yhdistettävissä n. 20 havaintoa hieman rajauksesta riippuen. Arvioinnissa on toki otettava huomioon se,

että tarkasteluperiodi jää suhteellisen nopean kartunnan vuoksi vain vajaaseen kahteen vuoteen eikä museossa mitä todennäköisimmin ole ollut tarkoitukseen kaikkina vuosina kartuttaa kaikkia em. teemoja, mutta julkilausuttuihin kartutustavoitteisiin liittyvä kartunta jää yhteen laskettunakin alle 10 prosenttiin kokonaiskartunnasta.

Mitä sitten museokokoelmiin otettiin, jos ei kartutustavoitteiden mukaisia esineitä? Jälleen kerran elämän perustoiminnot, syöminen ja ennen kaikkea juominen nousevat esiin. Kahvin nauttiminen on jälleen pääosassa, nyt tosin toiseen maailmansotaan liittyvän pula-ajan korvikkeet ja vastikkeet ovat joukossa selvästi painottuneina. Nautintoaineisiin liittyen piipputupakointia on myös tallentunut kokoelmiin. Vaatetus ja tekstiilikäsityöt muodostavat yhdessä selvästi tärkeimmän havaintojoukon, yhteensä 162 havaintoa, noin 32 % osuuden havainnoista. Käyttäjän ikää tai sukupuolta ei suoranaisesti ole määritelty tarkastelussa, mutta esinenimistä on pääteltävissä, että lähes kaikki ovat naisten ja lasten vaatteita. Toiseksi suurimman kokonaisuuden muodostavat kotien sisustukseen liittyvät esineet, kuten huonekalut, sisustustekstiilit, koriste-esineet ja valaisimet, 75 havaintoa. Pääluokan 850 suurehko havaintomäärä, 57 kpl, selittyy osittain jo edellä mainituilla lastenvaateilla, osittain nukenvaateilla. Leikkikalussa tytöille suunnitellut leikkikalut dominoivat selvästi. Jopa niin maskuliinisessa pääluokassa kuin *700 SOTAVOIMAT* naisiin liittyvät esineet dominoivat, sillä 17 havaintoa 24:stä liittyy Lotta Svärd -järjestöön. Alaluokan *524 pelit ja leikit* havaintomäärä selittyy valtaosin edellä mainituilla nukenvaateilla.

Tämän tarkasteluperiodin kohdalla ei ole mahdollista mielekkään työmäärän rajoissa vertailla kartuntaa ajanjakson vaihtuviin näyttelyihin, sillä museossa ei ole tehty näyttelyitä yksilöiviä toimintakertomuksia. Kirjallisissa lähteissä ei tälläkään kertaa ole mainintoja kartutus päätösten tekijöistä, mutta haastattelun perusteella sellaisia ei edes varsinaisesti ollut. Haastattelun antama kuva kartutustavoista sopii hyvin yhteen tosiasiallisen kartunnan kanssa: institutionaaliset toimijat, kuten viranomaiset tai teollisuusyritykset loistavat poissaolollaan ja kartunta keskittyy yksityiselämän ja kodin piiriin, vaatetukseen, kodin irtaimistoon, lasten leikkeihin, syömiseen ja nautintoaineisiin. Institutionaaliset toimijat, ehkä kaupungin omia viranomaisia lukuun ottamatta, eivät oma-aloitteisesti lähesty museota lahjoitustarjouksilla kuten yksityishenkilöt. Tällä tarkasteluperiodilla esiin tullut selvä kallistuma naisten ja tyttöjen maailmaan kuuluviin esineisiin tuskin selittyy museon päätöksentekijöiden sukupuolella, koska tietoista karsintaa ei ollut. Tulevaisuudessa voisi selvittää, korreloiko sukupuolipainotus lahjoittajien sukupuolen kanssa vai olisiko sillä jokin muu selitys.

2.3. Etelä-Karjalan museo

2.3.1. Tavoitteet ja kartunta 1910–1934

Etelä-Saimaan nuorisoseuran ajalta ei ole kartutustavoitteita luonnehtivia lähteitä, mutta toisen ylläpitäjätahon eli Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistyksen säännöissä todetaan seuraavaa:

§1 Lappeenrannan kotiseutuyhdistyksen, jonka kotipaikka on Lappeenrannan kaupunki, tarkoitus on edistää Lappeenrannan ja sen lähiseutujen ja nykyisten olojen, luonnon ja sivistyssuhteiden kaikinpuolista tuntemusta sekä sen kautta väestön rakkautta kotiseutuun ja työhalua sen hyväksi.

§2.1 Toimittaa ja edistää tutkimuksia ja keräilyjä työalueellaan saadakseen selville sen historia ja asutuksen ja tämän jättämät muistot, henkiset ja aineelliset, asujamiston nykyiset taloudelliset, yhteiskunnalliset, sivistykselliset ja kielelliset olot, seudun luonnonsuhteet, maaperän, ilmaston, vesistön, eläin-, kasvi- ja kivennäismaailman.

§2.3 Kerää mahdollisimman täydellisen kokoelman kotiseututoimintaa selvittävää kirjallisuutta, karttoja, kirjeitä, piirroksia, asiakirjoja, valokuvia, kirjallisia ylöspanoja ja jo valmista kirjallisuutta yms. paikkakunnasta so. sen toimialueelta, sen väestöstä ja sieltä tavatuista museoesineistä, sikäli kuin ne ovat omiaan valaisemaan paikallisoloja. Museoesineet sijoitetaan ja talletetaan yhdistyksen perustamassa ja ylläpitämässä museossa.¹⁴⁴

Kotiseutu- ja museoyhdistyksen arkistosta löytyy myös joulukuussa 1924 päivätty juliste tai ilmoitus, jossa esitetään yksilöidymmin toiveita siitä, millaisia esineitä yhdistys museoonsa toivoo:

On itsestään selvää, että paikoilla, missä ihmisasutusta löytyy ja on vuosisatoja löytynyt, voidaan hyvinkin lukuisasti tavata esineitä, joista omistajalleen ei ole enää mitään käytännöllistä hyötyä, mutta joihin joka tapauksessa liittyy joku mielenkiintoinen ominaisuus ja jotka sen vuoksi ansaitsevat tulla pelastetuksi häviöltä tai vedetyksi kätköpaikoistaan näkyviin ja sen mukaan sijoitetuksi paikalle, jossa ne voivat olla – tavallaan sivistävänä havainto- ja opetusvälineenä – suuren yleisön nähtävänä ja tutkittavana. Tällaisena ”paikkana” tahtoo Lappeenrannan kotiseutuyhdistyksen museokin, samoin kuin kaikki muutkin museot, jommoisia maastammekin löytyy useampia kymmeniä, olla. Tässä tarkoituksessa ottaa museo kiitollisuudella lahjoituksina vastaan – liittääkseen ne näytteillä pidettäviin kokoelmiinsa – kaikkia semmoisia esineitä, kuten pukuja, huonekaluja, talousesineitä, aseita, vanhoja rahoja, asiakirjoja, painotuotteita, karttoja, kuvia, maalauksia, gravyyreja, koristeita jne., jotka, omaten aikaisemmin mainitut ominaisuudet, ansaitsevat tulla säilytetyksi vastaisille sukupolville ja olemaan haluavain nähtävänä.¹⁴⁵

Lopuksi voi mainita 1.12.1928 jätetyn yhdistysrekisteri-ilmoituksen, jossa yhdistyksen tarkoitus ja toiminnan laatu -kohdassa todetaan näin:

¹⁴⁴ Lappeenrannan Kotiseutuyhdistyksen säännöt, 1.8.1919, Bb–la asiakirjat, Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys, LprKA.

¹⁴⁵ Bb–la asiakirjat, Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys, LprKA.

Yhdistyksen tarkoituksena on edistää Lappeenrannan ja sen lähiseutujen entisten ja nykyisten olojen tuntemista sekä ylläpitää paikallismuseota Lappeenrannassa.¹⁴⁶

Määritelmässä ensimmäiseksi voi kiinnittää huomiota alueelliseen ja aihepiirirajaukseen. Kuten jo museon historiallisen taustan esittelyssä mainitsin, museon toimialueen rajaus poikkeaa selvästi kahdesta muusta tutkielmassa tarkastellusta museosta. Museo on lähtöasetelmaltaan kaupunginmuseo kahden muun museon tavoitellessa maakunnallisuutta, joten voisi ajatella kaupunkihistoriaan liittyvien teemojen näkyvän kartunnassakin. Tällaista tulkintaa vastaan tosin puhuu se, että museon lähtökohtana oli maaseudulta siirretty savutuparakennus, eikä esimerkiksi kaupunkiporvariston asuinolot. Aihepiirirajauksessa huomio kiinnittyy siihen, että myös seudun luontoa haluttaisiin tallentaa hyvin monipuolisesti. Näinhän oli myös Kymenlaakson museossa sen perustamisvaiheessa, tosin ylimalkaisemmin ilmaistuna.

Lappeenrannassa haluttiin kokoelmiin myös asiakirjoja ja kirjallisuutta, kuten kahdessa muussakin museossa. Etelä-Saimaan nuoriseseuran diaarissa mainitaan päänumeron 146 alla 50 kpl kirjoja, jotka olen jättänyt pois tarkasteluperiodin esinelistauksesta. Kirjaerä koostuu pääasiassa 1800-luvun hengellisestä kirjallisuudesta, mutta joukossa on myös mm. aikakauslehti Mehiläisen vuosikertoja 1830-luvulta ja ohjekirjanen jäkäläleivän valmistuksesta vuodelta 1836.¹⁴⁷ Syynä rajaukseen on se, että asiakirjojen ja kirjallisuuden merkitseminen esinediaariin on ollut epäjohdonmukaista kaikissa museoissa ja siten vertailtavuus kyseenalaista. Lappeenrannan osalta nimenomaisesti mainitaan vuoden 1932 osalta, että kuvia, karttoja, asiakirjoja ja kirjoja on luetteloimatta. Samassa artikkelissa todetaan myös, että vuoden 1931 lopussa olisi kokoelmassa jo 529 esinettä, minkä lisäksi kuvia ja karttoja 98 kpl, kirjoja 60 kpl ja luetteloimatta 500 rahaa ja 200 muistomitalia, joita ei siis ole tulkittu esineiksi.¹⁴⁸ Sekavuutta lisää vielä se, että vuoden 1930 puhtaaksi kirjoitetun vuosikertomuksen mukaan historiallisten ja kansatieteellisten esineiden lukumäärä on 501 kpl, kun vuoden 1928 painettu vuosikertomus ilmoittaa saman ryhmän lukumääräksi n. 550 kpl.¹⁴⁹ Epämääräisen lähdetilanteen vuoksi Etelä-Karjalan museon ensimmäisen tarkasteluperiodin esinelistaus on siis melko viitteellinen.

Yksityiskohtaisemmalle tasolle mentäessä joukko kartutustavoitteita on mahdollista muuttaa OCM-luokiksi. Poimin alla olevaan taulukkoon mukaan kaikki kartutustavoitteissa mainitut aineistoryhmät. Yhdistyksen sääntöjen § 2.3 mainittuja ”kirjallisuutta, karttoja, kirjeitä, piirroksia, asiakirjoja, valokuvia, kirjallisia ylöspanoja ja jo valmista kirjallisuutta” en kuitenkaan sisällytä vertailuun, koska dokumenttien toivottua sisältöä ei eritellä tarkemmin.

¹⁴⁶ Ilmoitus yhdistysrekisteriin 1.12.1928, Bb–la asiakirjat, Lappeenrannan Kotiseutu- ja Museoyhdistys, LprKA.

¹⁴⁷ Etelä-Saimaan Nuoriseseuran Savutuvan Kokoelmien Luettelo, Bb – la, Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys asiakirjat, LprKA.

¹⁴⁸ Appelberg 1932, s. 85.

¹⁴⁹ vuosikertomukset 1928 ja 1930. Bb–la asiakirjat, Lappeenrannan Kotiseutu- ja Museoyhdistys, LprKA.

maaperä, ilmasto, vesistö, eläin-, kasvi- ja kivennäismaailma (käytännössä voisi tarkoittaa erilaisia luonnontieteellisiä näytteitä)	132 ilmasto, 133 topografia ja geologia, 134 maaperä, 135 mineralogia, 136 eläimistö, 137 kasvisto
puvut	291 tavanomainen vaatetus, 292 erikoisvaatetus, 293 asusteet ja varusteet
huonekalut	352 huonekalut
talouksesineet (hyvin tulkinnanvarainen, tässä kotitalouksissa käytetyt työkalut ja astiat)	261 nälän tyydyttäminen ja hillintä, 234 maitotalous, 251 ruoan säilöntä ja varastointi, 252 ruoan valmistus, 263 mausteet, 264 ruokailu, 272 juomat, 273 alkoholijuomat, 415 astiat ja välineet
aseet	411 aseet, 713 sotilasaseet
vanhat rahat	436 maksuvälineet
koristeet	301 korut ja koristeet, 353 sisustaminen ja sisustustekstiilit
maalaukset, gravyirit	532 kuvataide

Miten edellä kuvatut, luokiteltavissa olevat tavoitteet sitten toteutuivat? Pukujen kohdalla havaintoja tuli kohtuulliset 47 kpl eli liki 10 % kartunnasta. Aiempaan tapaan naisten käytössä olleet vaatekappaleet dominoivat, erilaiset päähineet suurimpana ryhmänä. Huonekalujen havaintomäärä on 23. Esinenimityksistä päätellen talonpoikaismiljööstä peräisin olevat esineet dominoivat. Jos hieman väljentää tulkintaa Lappeenrannan kotiseutuyhdistyksen pyrkimyksistä ja tulkitsee heidän pyrkineen tallentamaan huonekalujen lisäksi samalla muitakin koti-interiöörien esineitä (*alaluokat 353 ja 354 / 373*), havaintojen määrä nousee jo 55:een. Vielä täytyy ottaa vuodelta 1929 oleva maininta, että savupirttimuseossa on n. 100 kpl luettelottomia suurikokoisia esineitä, joukossa varmasti myös huonekaluja¹⁵⁰. Huonekaluja (ja muuta koti-irtaimistoa) on siis saatu kokoelmiin varsin paljon. Talouksesineiden tulkinnanvaraisessa luokassa päästään peräti 106 havaintoon. Aseiden osalta päästään 92 havaintoon, kun alaluokkien 411 ja 713 päällekkäisyydet lasketaan pois. Aseet ovat ensi sijassa sotilasaseita, niiden ammuksia tai virkapukujen osia, toisin sanoen metsästysaseilla on toissijainen rooli. Vanhoista rahoista on havaintoja diarissa vain 9 kpl, mutta kuten edellä todetaan, niitä on esinediaarin ulkopuolella peräti 500 kpl. Esinediaariin on nähtävästi kirjattu vain pootut. Lisäksi kun vielä otetaan huomioon, että alaluokkaan 415 13 havaintoa ovat joko koti-irtainta tai talouksesineitä, voi sanoa Lappeenrannan Kotiseutu- ja Museoyhdistyksen onnistuneen kartuttamaan kokoelmiinsa sellaisia esineitä kuin ovat ilmoittaneet haluavansakin. Tarkkaa prosenttiosuutta

¹⁵⁰ Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistyksen vuosikertomus vuodelta 1929. Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys, Bb – Ia, LprKA.

ei ole mielekästä ilmoittaa, koska diaari ei ole edellä kuvatulla tavalla kattava lähde, mutta yli puolet kartunnasta on kuitenkin tavoiteltuja esineitä.

Toteutumatta jäi kokonaan luonnontieteellinen kartutus, aivan kuten hieman myöhemmin Kotkassakin. Koristeiden vaikeasti tulkittavaan joukkoon voi sijoittaa ainakin 9 erilaista korua ja ehkä muutaman sisustusesineen alaluokasta 353, muttei juuri muuta. Myöskään maalauksia ei kokoelmiin saatu paria miniatyyriä lukuun ottamatta, tai ainakaan niitä ei viety esinediaariin.

Oliko sitten kartutustavoitteiden ulkopuolella merkittäviä ryhmiä? Suurin ryhmä ovat maalöydöt, joita kertyi peräti 52 esinettä, noin 10 % kartunnasta. Lähes kaikki on esinenimistä tulkittavissa historiallisen ajan löydöiksi, tykinkuulat suurimpana joukkona. Ei liene liian uskallettua suoralta kädeltä tulkita esineiden heijastavan Lappeenrannan historiaa varuskuntakaupunkina ja ehkä myös Lappeenrannan taistelua 23.8.1741. Muita maininnan arvoisia esineryhmiä ovat tekstiilikuitujen ja kankaiden valmistukseen liittyvät esineet, 22 havaintoa, kirkollinen irtaimisto, 15 havaintoa, ja mittausvälineet (pääasiassa puntareita ja taskukelloja), 27 havaintoa.

Poikkeuksellisesti päätöksentekijöistä löytyy kirjallisia lähteitä Etelä-Karjalan museon ensimmäisen tarkasteluperiodin osalta. Lappeenrannan kotiseutuyhdistyksen 8.3.1927 pidetyn vuosikokouksen pöytäkirjassa todetaan, että johtokunnan jäsenet voivat ottaa vastaan museoon ostettaviksi tarjottuja esineitä, joiden lunastaminen jää johtokunnan harkinnan varaan¹⁵¹. Toisen lähteen mukaan Etelä-Saimaan nuorisoseuran aikana eli museon alkuvuosina avainasemassa olivat seuran puheenjohtaja, tohtorinrouva Edith Hällström ja hänen puolisonsa tohtori K. Hällström, jotka käyttivät henkilökohtaisia varojaan lunastaakseen yhdistykselle esineitä. Museon omistajan vaihduttua Lappeenrannan Kotiseutuyhdistykseksi sen puheenjohtaja, rautatienkirjuri K. E. Appelberg ja sihteeri / rahastonhoitaja, johtaja Sulo Kinnunen olivat keskeisiä toimijoita muiden johtokunnan jäsenten vaihtuessa toistuvasti. Lappeenrannan museota esittelevässä artikkelissa erikseen todetaan, että ”Suurin ansio kokoelmain verrattain runsaasta karttumisesta tulee yhdistyksen sihteerille, herra Sulo Kinnuselle...”¹⁵²

2.3.2. Tavoitteet ja kartunta 1975–1978

Lähdetiedot Etelä-Karjalan museon kartutustavoitteista 1970-luvulla ovat niukat. Lappeenrannan kaupungin kulttuuripoliittisessa ohjelmassa vuodelta 1974 museotoiminnan tavoitteeksi asetetaan kokoelmien osalta lakonisesti, mutta kunnianhimoisesti ”kartuttaa museoiden kokoelmat mahdollisimman täydellisiksi”¹⁵³. Muutoin tavoitteita määritteleviä asiakirjoja en löytänyt. Kymenlaakson museon tapaan kartutustavoitteita

¹⁵¹ Lappeenrannan kotiseutuyhdistyksen vuosikokouksen pöytäkirja 8.3.1927, Lappeenrannan kotiseutu- ja museoyhdistys, Bb – la, LprKA.

¹⁵² Appelberg 1932, s. 84–85.

¹⁵³ Kulttuuripoliittinen ohjelma 1974, liite 4.

käsitellään kuitenkin jonkin verran sanomalehdissä. Niukan lähdetilanteen vuoksi olen poiminut mukaan myös yhden tarkasteluperiodia varhaisemman lehtikirjoituksen.

Ensimmäinen kirjoituksista liittyy museota vuonna 1972 murjoneeseen tulipaloon, jonka vuoksi kaupungin museo- ja kuvataidelautakunta lähestyi yleisöä Etelä-Saimaassa julkaistulla kirjeellä ”Etelä-Karjalan museon esineistöä kartuttamaan”. Esinepyyntö uutisoitiin pari päivää myöhemmin vielä Helsingin Sanomissakin, joten se sai varsin laajaa näkyvyyttä.

”...Museon kokoelmissa on melko runsaasti erilaisia puuastioita ja työkaluja kun taas esimerkiksi huonekaluja on tuskin lainkaan. Samoin puuttuvat lasi-, posliini- ja metalliset käyttö- ja koriste-esineet. Näiden kohdalla olisi näytteillepanon kannalta kiintoisinta saada muodostetuksi mahdollisimman täydelliset 1800-luvun talonpoikaiskoti sekä suunnilleen vuosisadan vaihteen kaupunkikoti sellaisena kuin se oli vaikkapa alemman virkamiesperheen asuntona. Suunnitellun vaihtuvan näytteillepanon takia myös erilaisiin työläis- ja ammatti-interiööreihin liittyvät esineet ovat tervetulleita. Tällöin on arvonsa lähes kaikella esineistöllä, sillä tämän tyyppiset kokoelmat puuttuvat museosta lähes kokonaan. Huonekalujen lisäksi tarvitaan tekstiilejä, astioita, koriste-esineitä, tauluja, käyttöesineitä, jne. ... Museon tekstiilikokoelmia olisi toivottavaa kartuttaa jatkuvasti sekä aloittaa leikkikalujen keruu.”¹⁵⁴

Etelä-Saimaassa uutisoitiin puolitoista vuotta myöhemmin museon tulipalon jäljiltä uudistetun näyttelyn avaamisesta. Uutisessa viitataan kokoelmassa oleviin puutteisiin, jonka tulkitsen tarkoittavan a.o. esineryhmiä koskevaa kartutustarvetta. Kirjoituksessa ei suoraan kerrota, kenen mielipiteestä on kyse, mutta asiayhteyden perusteella seuraava kannanotto on todennäköisesti museonjohtaja Soile Rinnolta:

”Museon toiminnan kannalta on haitallista, että esineistöä on jouduttu keräämään summittaisesti. Tällöin jonkin aikakauden esineistössä on pulaa ja jonkin toisen esineistöä on runsaasti. Lappeenrannassa on esimerkiksi runsaasti tekstiilejä. Huone- ja leikkikalusta on vuorostaan puutetta.”¹⁵⁵

Kolmas uutinen liittyy museon perusnäyttelyn laajentamiseen lopulliseen laajuuteensa vuonna 1975. Lehtikirjoituksessa museonjohtaja pohtii kokoelmien puutteista johtuvia rajoituksia perusnäyttelyssä. Valitettavasti käyttämäni lehtileikkeeseen ei ole merkitty sanomalehden nimeä, mutta kyse on paikallislehdestä, mahdollisesti Etelä-Saimaasta.

”Metsästystä ja kalastusta esittelevien osastojen esineistö on tyydyttävää, mutta nimenomaan maanviljelykseen käytetyistä esineistä on pulaa, sanoo museonjohtaja Soile Rinno. Yleiskeräyksen aikana ei kenties tiedostettu tavallisten, aika tavalla rumien esineiden

¹⁵⁴ Etelä-Saimaa 11.11.1972, Helsingin Sanomat 13.11.1972.

¹⁵⁵ Etelä-Saimaa 1.6.1974.

merkitystä hyvässä kokoelmassa. Paljon enemmän tarjotaan ns. kauniita esineitä, kertoo Soile Rinno. Jossain määrin maakuntamuseo joutuu kilpailemaan myös paikallisten museoiden kanssa, mutta museonjohtaja toivoo, että tajuttaisiin missä näillä esineillä on suurempi katsojamäärä. Museon esinehankinnat ovat kolmenlaisia: melko sattumanvaraisten maakuntakäyntien yhteydessä tehdyt löydöt, suoranaiset lahjoitukset sekä ostonvaraiset hankinnat, joihin meidän määrärahamme ovat surullisen pienet, sanoo Rinno... Tarvitsemme yhä varsin yksinkertaista mutta kiven alla olevaa tarpeistoa kuten lattialankkuja, tuoleja ja pöytiä täydentämään vanhoja asuinnäkymiä, sanoo Soile Rinno.”¹⁵⁶

Viimeinen lehtikirjoitus on osa Etelä-Saimaassa julkaistua artikkelisarjaa ja sen laatija on amanuenssi Eeva Vuori. Se on otsikoitu osuvasti ”Etelä-Karjalan museon kokoelmien kartuttaminen”, joten siteeraan kirjoitusta melko laveasti:

”Suurin osa museoitte esineistöstä saadaan yhä lahjoituksina. Museot ottavat vastaan periaatteessa kaiken lahjoitetun aineiston, sen sijaan vakinaisen henkilökunnan omaavan rahoitetun museotoiminnan tavoitteena tulisi olla paitsi toimiminen passiivisena vastaanottajana myös oman määrätietoisen keräyslinjan toteuttaminen. Tämä on mahdollista museoesineiden hankintaan tarkoitettulla määrärahalta, korvaamalla tarjottuja ostoja ja etsimällä esineistöä tiettyä kokonaisuutta silmällä pitäen tai täyttäen puuttuvia aukkoja mm. näytteillepanossa. Museon harjoittamia keruumuotoja ovat esimerkiksi keruukilpailut ja -kampanjat. Etelä-Karjalan museon kulttuurihistoriallisen osaston vastaanottamaan kokoelmien täydennykseen kuuluu koko henkinen ja esineellinen perinne Etelä-Karjalan nykyisellä ja entisellä luovutetulla Etelä-Karjalan alueella. Etelä-Karjalan museon suojissa on tallennettuna myös Wiipuri-museon kokoelmat, joita säätiö Helsingistä käsin yhä kerää ja joita voi kartuttaa suoraankin museon kokoelmiin Lappeenrantaan. Wiipuri-museon kokoelmien kartuttaminen olisi saatava vilkastumaan, jotta lähivuosina niiden pysyväluonteinen esitleminen olisi mahdollista edustavassa muodossa ja kokoelma saavuttaisi lopullisen muotonsa... Museon tarkoituksena on kyetä esitlemään yleisesti, ei niinkään kummallisuuksien kautta periaatteessa jokainen vuosikymmen omine piirteineen kattaen kaikki elämän alat niitä valaisevana otoksena. Etelä-Karjalan museon kokoelmat ovat valitettavasti jääneet jälkeen näissä pyrkimyksissä. Parhaiten kattavaan tulokseen päästäisiin seuraamalla kulloistakin nykyaikaa poimimalla sille tyypillisimmät piirteet. Olemme jo kauan eläneet muovi-kertakäyttöaika. Näitä esineitä ei kuitenkaan ole vielä eksynyt useita kokoelmiimme. Esimerkiksi maidon, jokapäiväisen tarvikkeemme pakkaus on muuttunut monta kertaa irtomaidon jälkeen. Kaikki nämä vaiheet puuttuvat museostamme, niin se ihmeellinen maitopussikin, joita ei raaskittu heittää pois, vaan useat naiset leikkasivat

¹⁵⁶ Etelä-Saimaa? 3.7.1975.

matonkuteiksi. Ihminen ei koe lähimenneisyyden esineistöä tärkeäksi, vaan siitä tehdään reippaasti harvennuksia kotivarastoissa. Normaalisti kaikkein tavallisin ja yleisin esine heitetään surutta pois, vain erikoisuudet ja rahallisesti arvokkaat hankinnat jäävät jäljelle. Museon kokoelmissa ja resursseissa aiheutuu näin ollen vääristymiä, mikäli esitetään vain näitä. Museoon voi arkailematta tarjota kaikenlaisia kohtuullisessa kunnossa yleisyyteen nähden olevia esineitä. Suuria jo kokoelmissa olevia esimerkkejä ei tietenkään ole mielekästä kerätä usein kappalein. Lahjoitetun tai museoon luovutetun esineen ikä ei tarvitse olla korkea, eikä esineen erikoinen tai arvokas. Kuitenkin esineen taustiedot ovat museolle sen tutkimustoiminnan vuoksi tärkeitä. Museo on jo hyvin kiinnostunut 1930-, 40-, 50- ja 60-lukujen muoti-ilmiöistä niin käyttöesineiden kuin muodinkin osalta.”¹⁵⁷

Yleisellä tasolla aktiivista kartutusta korostetaan, mitä itse lehtikirjoituksetkin osoittavat. Tavoiteltavan aineiston luonnehdinnat ovat nykypäivän kokoelmatyössäkin tuttuja: esineen ei esimerkiksi tarvitse olla vanha, taloudellisesti arvokas tai erikoinen, kunhan siitä on hyvin taustatietoja. Aktiivisesta kartuttamisesta on konkreettinen esimerkkikin osana 10.12.1979 julkaistua artikkelia, jossa kuulutetaan museokokoelmiin jouluaiheisia esineitä, kuten joulutekstiilejä ja -papereita. Kulutuskulttuurille ominaisia esineitä, kuten pakkauksia, korostetaan, ja 1900-luvun korostaminen on jo tuttua Pohjanmaan museosta. Etelä-Karjalan museon tapauksessa myös perusnäyttelyyn liittyvät esinetarpeet nousevat korostetusti esiin, mikä onkin johdonmukaista, kun ottaa huomioon museon taustan tulipaloineen.

OCM-luokitukseen monet edellä kuvatuista kartutusteemoista eivät taivu, mutta seuraavat, riittävän yksityiskohtaiset aihepiirit ovat luokiteltavissa:

huonekalut	<i>352 huonekalut ja matot</i>
talonpoikaiskoti	<i>342 asunnot ja asumukset, 352 huonekalut ja matot, 353 sisustaminen ja sisustustekstiilit, 354 lämpö, valaistus, ilmastointi, 356 kodinhoito, 357 palveluskunta, 362, asuminen, 373 valo</i>
kaupunkikoti	<i>342 asunnot ja asumukset, 352 huonekalut ja matot, 353 sisustaminen ja sisustustekstiilit, 354 lämpö, valaistus, ilmastointi, 356 kodinhoito, 357 palveluskunta, 362, asuminen, 373 valo</i>
työläis- ja ammatti-interiöörit	<i>321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 324 kivityö, 325 metallurgia, 326 metallikäsityö, 342 asunnot ja asumukset, 352 huonekalut ja matot, 353 sisustaminen ja</i>

¹⁵⁷ Etelä-Saimaa, 10.12.1979.

	<i>sisustustekstiilit, 354 lämpö, valaistus, ilmastointi, 356 kodinhoito, 357 palveluskunta</i>
tekstiilit	<i>286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit, kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet, 291 tavanomainen vaatetus, 292 erikoisvaatetus, 293 asusteet ja varusteet, 352 huonekalut ja matot, 353 sisustus ja sisustustekstiilit</i>
astiat	<i>251 ruoan säilöntä ja varastointi, 252 ruoan valmistus, 261 nälän tyydyttäminen ja hillintä 263 mausteet, 264 ruokailu, 272 juomat, 273 alkoholijuomat, 415 astiat ja välineet</i>
koriste-esineet	<i>353 sisustaminen ja sisustustekstiilit</i>
taulut	<i>532 kuvataide, 353 sisustaminen ja sisustustekstiilit</i>
leikkikalut	<i>524 pelit ja leikit, 857 lapsuusajan toiminta</i>
maanviljelys	<i>240 MAATALOUS, 407 maatalouskoneet</i>

Miten tavoitteet toteutuivat? Eri yhteyksissä vahvasti esiin noussut tarve koti-interiöörien esineille toteutui varsin hyvin, havaintoja tuli aineistosta 94 kpl eli lähes viidesosa kartunnasta. Huonekaluista tosin 17 kpl on peräisin koulu- ja virastokäytöstä, mikä supistaa hieman joukkoa. Suurin osa luokasta 353 on sisustustekstiilejä, mikä sopii johdonmukaisesti kartutustavoitteisiin. Esinenimien perusteella ei voi sanoa, mikä sosiaalinen jakauma kodin interiööreihin kuuluvien esineiden välillä on. Tekstiileissä ei tällä kertaa erotu selkeää sukupuolijakaumaa, mutta melko runsas kartunta (87 havaintoa) on hieman yksipuolista: jalkineiden lisäksi on kaksi iso hankintaerää, toisessa lastenvaatteita, toisessa alusvaatteita. Lisäksi on muistettava edellä mainittu, museolistauksesta ulos jätetty Lappeenrannan kunnalliskodista tullut iso lastenvaatelahjoitus. Astioita kokoelmiin saatiin varsin mukava määrä, 107 havaintoa päällekkäisyyksien karsimisen jälkeen. Tosin alaluokan 252 9 havaintoa osoittautuvat esinelistausta tarkemmin katsottaessa pikemminkin erilaisiksi keittiötyökaluiksi kuin astioiksi, mutta ne sopivat toiseen teemaan, kaupunki- ja talonpoikaiskoti-interiööreihin. Sama koskee alaluokan 264 aterimia. Tee- ja kahviastiat ovat luokassa 272 jokseenkin tasavahvoja, hypoteettisesti voisi jakauman heijastelevan teen suurempaa suosiota itäisessä Suomessa.

Entä sitten ne kartutusteemat, jotka jäivät toteutumatta? Koriste-esineitä tuli kokoelmiin varsin vähän, koska havainnot koskevat edellä mainitulla tavalla pääasiassa kodintekstiilejä. 44 havainnosta on 31 tekstiileitä. Työläis- ja ammatti-interiööreihin liittyviä esineitä ei kokoelmiin tullut juuri ollenkaan, ei myöskään leikkikaluja. Maanviljelykseen liittyviä esineitä ei tullut kerrassaan ainuttakaan. Taulut kirjasin yllä olevaan taulukkoon ja havaintoja kartunnasta tuli vain 4 kpl, mutta tässä tarkastelu tuskin on reaalityökalu.

kuvaava: taideteoksiksi katsotut taulut on todennäköisesti ohjattu samaan organisaatioon kuuluvan taidemuseon kokoelmiin.

Kartutustavoitteiden ulkopuolelta voi mainita kaksi esineryhmää, joita tuli kokoelmiin suhteellisen paljon: rahoja 55 havaintoa ja alempaan kouluopetukseen eli käytännössä kansakouluun liittyviä havaintoja 52 kpl. Lisäksi listauksen ulkopuolelta voi mainita 100 koulukirjan lahjoituksen. Kouluopetukseen liittyvät esineet voivat selittyä vuoden 1975 jälkipuolella pidetyllä kouluteemaisella näyttelyllä. Tosin kouluesineet ovat kartunnan jälkipuolella ja näyttely tarkasteluperiodin alussa, mutta kyse voi olla tässäkin tapauksessa näyttelyn inspiroimasta lahjoitustarjouksesta. Muu kartunta hajailee laajasti eri alaluokkiin.

Tämän tarkasteluperiodin osalta on käytettävissä tarkkaa tietoa kartutuspäätösten tekijöistä. Vuodelta 1968 olevassa Lappeenrannan kaupungin museo- ja kuvataidelautakunnan johtosäännön § 4 luetellaan lautakunnan tehtävät, eikä niihin lukeudu osallistuminen kokoelmien kartutukseen liittyvään päätöksentekoon¹⁵⁸. Käytännössä lautakunta kyllä teki päätöksiä kalliimpien hankintojen kohdalla, esimerkiksi museon ostaessa jugend-tyylisen kaluston museon kokoelmiin kesäkuussa vuonna 1975¹⁵⁹. Tosin jo saman vuoden elokuussa lautakunta valtuutti museon henkilökunnan hankkimaan museoesineitä harkintansa mukaan¹⁶⁰. Maaliskuussa 1977 lautakunta täsmensi museonjohtajan valtuuksia päättämällä, että hän voi tehdä hankintapäätökset pikaista ratkaisua vaativissa tapauksissa, jos ostohinta jää alle 1 000 markan¹⁶¹. Museonjohtajan päiväämättömässä johtosäännössä yksi hänen tehtävistään on kartuttaa museon kokoelmia lautakunnan antamien ohjeiden mukaan ja määrärahan puitteissa.¹⁶² Kartutuspäätökset teki siis lautakunta kaikkein suurimpien (kalleimpien) hankintojen kohdalla, mutta valtaosan päätöksistä teki museonjohtaja Soile Rinno.

2.3.3. Tavoitteet ja kartunta 1992–1997

Lähteet Etelä-Karjalan museon kartutustavoitteista viimeisellä tarkasteluperiodilla ovat aivan minimaaliset. Ainoa löytämäni asiakirjamaininta kuvaa Lappeenrannan museotoimen toiminta- ja näyttelyperiaatteita ja liikkuu hyvin yleisellä tasolla:

”Museo kerää ja tallentaa Lappeenrannan historian ohella Etelä-Karjalan maakunnan ja myös luovutetun Etelä-Karjalan alueen perinnettä.”¹⁶³

¹⁵⁸ Pyykönen 1979, s. 32–33.

¹⁵⁹ museo- ja kuvataidelautakunta, pöytäkirja 12.6.1975, Ca:3, Etelä-Karjalan museo, museo- ja kuvataidelautakunnan pöytäkirjat 1974–1978, LprKA.

¹⁶⁰ museo- ja kuvataidelautakunta, pöytäkirja 28.8.1975, Ca:3, Etelä-Karjalan museo, museo- ja kuvataidelautakunnan pöytäkirjat 1974–1978, LprKA.

¹⁶¹ museo- ja kuvataidelautakunta, pöytäkirja 24.3.1977, Ca:3, Etelä-Karjalan museo, museo- ja kuvataidelautakunnan pöytäkirjat 1974–1978, LprKA.

¹⁶² johtosääntö Etelä-Karjalan museon toimintaa, hallintoa ja johtoa varten (ei pvm), Cb:1, Etelä-Karjalan museo, työvaliokunnan pöytäkirjat 1971–1977, LprKA.

¹⁶³ kulttuurilautakunta, pöytäkirja 9.4.1997, kulttuurilautakunta 1993–2004, LprKA.

Toiminta- ja näyttelyperiaatteissa määritellään kyllä taidekokoelman kartutusperiaatteita, mutta kulttuurihistorialliset kokoelmat jäävät edellä mainitun maantieteellisen rajauksen varaan. Saadakseni lisävalaistusta asiaan haastattelin Etelä-Karjalan museossa amanuenssina työskennellyttä Elina Vuorta ja edelleen museossa tekstiilikonservaattorina toimivaa Eira Räisästä. Vuori aloitti amanuenssin tehtävässä vuonna 1979. Hänen vastualueenaan oli pääosan työurasta museon kuva-arkisto. Räisänen aloitti museon palveluksessa vuonna 1975 ja koulututtui työn ohessa tekstiilikonservaattoriksi Suomen museoliiton järjestämällä kursseilla. Haastatteluissa saatua kuvaa kokoelmatyön olosuhteista ei voida sitoa juuri tässä tutkielmassa kohteena olevien tarkasteluperiodien vuosiin, mutta ne antanevat yleiskuvan olosuhteista. Olen koostanut haastatteluista alla olevan tiivistelmän, johon olen yhdistänyt haastatteluista tutkielman aiheen kannalta oleellisia seikkoja.

Kokoelmatyöhön syntyi jyrkkä katkos vuonna 1972, kun ensin tulipalo museorakennuksessa tuhosi tai vaurioitti suurta osaa esinekokoelmasta ja lähes samanaikaisesti museon ensimmäinen museoammattilinen työntekijä aloitti museonjohtajan tehtävässä. Hän joutui aloittamaan kokoelmatyön lähes nollatilanteesta ja samalla huolehtimaan myös kaikista muista museotyön velvoitteista. Tässä yhteydessä esineitä ryhdyttiin numeroimaan uudelleen numero 1:stä alkaen ja esinekirjanpidon teknistä toteutustapaa muutettiin. Aluksi kaikki aineisto, niin esineet, valokuvat kuin taidekin luetteloiitiin samaan kokonaisuuteen. Tulipalossa vaurioituneita esineitä hävitettiin heti palon jälkeen ja niitä oli myös kokonaan tuhoutunut. Vielä nykyäänkin on tulipalon jäljiltä esineitä, joiden asema museokokoelmassa on epäselvä. 1970-luvulla museosta poistettiin myös täytettyjä eläimiä ja puunäytteitä mm. kouluihin.

Selvästi tärkein kartutusrajaus oli maantieteellinen: esinekeruu keskittyi erityisesti Lappeenrantaan, mutta myös muuhun Etelä-Karjalaan ja osaan luovutetusta Karjalasta. Viime mainitusta erityisesti Viipuri oli tärkeä alue. Jo 1960-luvulla oli sovittu Pohjois-Karjalan museon kanssa työnjaosta luovutetun Karjalan osalta. Museon painotuksina julkaisu- ja keruutoiminnassa 1980- ja 1990-luvulla olivat ainakin Lappeenrannan linnoitus, maaseudun ruokaperinne ja joitakin elonkorjuun kaltaisia perinteiseen talonpoikaiskulttuuriin liittyviä aiheita. Lisäksi Ratsuväkimuseoon liittyi sekä ratsuväkiperinteen tallennusta ja laajemmin varuskunnan elämää, joissa merkittävän osan muodostivat Rakuunakillan ja upseerikerhon talletukset. Nämä painotukset eivät siis liittyneet nimenomaisesti esinekokoelmiin, vaan museon toimintaan yleensä.

Varsinaisia laajoja keruukampanjoita museo ei järjestänyt, mutta joskus sanomalehtien kautta kerrottiin esimerkiksi johonkin näyttelyyn liittyvistä esinetarpeista ja saatiin siten täydennystä kokoelmaan. Tosin tuloksena saattoi olla joskus olla risojen tai muuten huonokuntoisten tekstiilien tarjousaalto, kun käyttöhistorian tärkeys ymmärrettiin siten, että mitä käytetympi,

sitä parempi. Huoli epäkurantin aineiston tarjonnasta osaltaan rajoitti museon intoa aktiivisten keräyskampanjoihin, kuten myös työvoiman vähyys.

Yleisön ja erityisesti keräilijöiden suhtautuminen museoon oli vaihtelevaa. Yhtäältä jotkut keräilijät pelkäsivät museon ”kahnivan” esineitä, jos niitä kävisi museossa esittelemässä, ja toisaalta oli joitakin yksityishenkilöitä, jotka aktiivisesti hankkivat jopa ostamalla esineitä, joita arvelivat museon haluavan kokoelmiinsa ja kävivät niitä säännöllisin väliajoin tarjoamassa.

Paikallinen teollisuus ja sen tuotteet (esim. pakkaukset) on koettu tärkeäksi tallennuskohteeksi. Haastatteluissa mainittuja esimerkkejä ovat Chymoksen makeiset, Karjala-olut, Viipurin Vaneri, Partek ja vaatetusteollisuus. Tosin tässäkin tapauksessa ei ole ollut kyse nimenomaan esinekokoelmien täydentämisestä, teollisuutta on voitu dokumentoida myös pelkästään valokuvaamalla. Myös ravintolat ja kaupat sekä kaikki sellaiset esineet, joissa sana ”Lappeenranta” esiintyy tavalla tai toisella ovat olleet kiinnostuksen kohteena. Kummallekaan haastateltavalle ei Museoviraston vuonna 1987 julkaistu museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio ole jättänyt mitään muistikuvaa sen soveltamisesta Lappeenrannassa.

Molemmat haastateltavat kokivat ongelmaksi sen, että Etelä-Karjalan museossa oli pitkään tilanne, jossa esinekokoelmille ei ollut nimetty niistä vastaavaa amanuenssia tai ylipäätään mitään ennalta päätettyä prosessia esinekokoelmien kartutuksessa. Vastuu asiasta oli muodollisesti museonjohtajalla, mutta käytännössä monet henkilöt olivat siinä enemmän tai vähemmän osallisina varsinaisesti vastaamatta asiasta. Tilanne muuttui vasta, kun tehtävää nykyisin hoitava amanuenssi aloitti museossa, mikä tapahtui selvästi tämän tutkielman aikarajauksen jälkeen. Kun vastuuhenkilöä ei ollut, kokoelmien kartutus oli sattumanvaraista. Edellä mainitut satunnaiset pelastusdokumentoinnit tai näyttelytarvekuulutukset muodostivat vain pienen osan kartunnasta. Pääosa esineistä tuli kokoelmiin siten, että yksityishenkilö ilmaantui, yleensä ennalta sopimatta, lipunmyyntiin laatikon tai pussin kanssa ja ilmoitti haluavansa lahjoittaa kantamuksensa sisällön museolle. Lahjoitustarjouksia tuli milloin vain. Myös viikonloppuina, kun museoammatillista henkilökuntaa ei ollut paikalla. Avoinnapitäjä joutui päättämään, ottaako vastaan esineen. Joskus esineitä jopa löytyi museon eteisestä. Jossakin vaiheessa vastaanotossa otettiin käyttöön lahjoituslomake, johon pyrittiin saamaan tärkeimpiä tietoja, kuten lahjoittajan nimi. Esineitä tuli myös museomestarin kautta, joka vei esineitä suoraan varastoon. Museoammatilliset työntekijät saattoivatkin nähdä lahjoituksen ensimmäistä kertaa varastossa. Jos sitten esine vielä kirjattiin diaariin ja luetteloiitiin, se myös pysyi kokoelmassa, sillä poistoihin on ryhdytty vasta viime vuosina. Viipuriin liittyvissä esineissä toiminta oli kuitenkin järjestelmällisempää: keruutyötä tekevillä

yhdistyksillä oli käytössään lomakkeita ja keruupäälliköitä, jotka keräsivät esineitä esimerkiksi Helsinkiin Karjala-taloon ja toimittivat niitä sitten vähitellen museoon.

Hankintatapoja oli yleensä lahjoitus. Satunnaisesti museo saattoi kyllä ostaakin jonkin esineen, mutta yleensä museotoimen niukat hankintamäärärahat käytettiin kuvataiteen ostoihin. Maaseutuun liittyvät esineet olivat pitkään suhteellisen tärkeitä, mutta niiden painoarvo väheni vuosien mittaan. Maakuntamuseotyössä taas oli tarkoitus ensisijaisesti auttaa perinteiseen talonpoikaiskulttuuriin liittyvien esineiden säilymistä käyttöpaikkakunnillaan.

Kumpikaan haastateltavista ei muista tapauksia, joissa sen enempää omistaja eli Lappeenrannan kaupungin luottamushenkilöt tai viranhaltijat tai muut museon ulkopuoliset tahot olisivat puuttuneet esinekokoelmien kartutukseen. Museosta vastaava lautakunta toki otti kantaa ostoihin, mutta edellä mainitulla tavalla ostot eivät muodostaneet merkittävää osaa kartunnasta. Ennen nykyistä TAKO-yhteistyötä esinekokoelmiin liittyvä yhteistyö muiden museoiden kanssa on käytännössä ollut yksittäisten esineiden tai lahjoitustarjousten ohjaamista puolin ja toisin paremmin sopivaan museoon. Ainoastaan Lahden historiallisen museon kanssa oli takavuosina kilpailua siitä, kumpi museon vastaisi Viipurin perinnöstä.

Kartutustavoitteita koskevat lähteet ovat siis hyvin niukat. Tästä syystä olen tulkinut haastattelussa mainittuja teemoja hyvin väljästi ja hyväksynyt ne OCM-luokkavertailuun mukaan. Haastatteluistahan ei käynyt ilmi, ovatko ne olleet relevantteja juuri kolmannen tarkasteluperiodin aikana vai kenties esimerkiksi 1980-luvulla. Haastatteluista poimittuja teemoja ovat elonkorjuu / maaseutu ja ravintolat. Ruokatalous, Lappeenrannan linnoitus, kaupat ja paikallinen teollisuus sisältyvät Museoviraston vuoden 1987 muistion teemoihin eikä niitä siksi ole erikseen mainittu.

<p>elonkorjuu / maaseutu</p>	<p>230 ELÄINTALOUS, 240 MAATALOUS, 281 nahanmuokkaus, 283 köydet, narut ja langat, 284 solmut ja pujotustyöt, 285 korityöt, 286 kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit, 287 kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet,, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 324 kivityö, 325 metallurgia, 326 metallikäsityö, 412 yleistyökalut, 413 erikoistyökalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet, 481 liikkuminen, 482 tavarankantaminen, 483 taakansiirto, 492 kuljetuseläimet, 493 kulkuneuvot</p>
------------------------------	--

ravintolat	265 ruokailupalvelut
ruokatalous (MV 1987 II.4, MV:n esitys)	250 RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS, 260 RUOAN KULUTUS, 270 JUOMAT, NAUTINTOAINEET JA HUUMAAVAT AINEET
vaatetus (MV 1987 II.4, MV:n esitys)	290 PUKEUTUMINEN, 300 KORISTAUTUMINEN
ammattikäsiyö (MV 1987 III.3, museon esitys)	215 valokuvaus, 294 vaatteiden valmistus, 305 ammattimainen kauneudenhoito, 321 eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö, 322 puutyö, 326 metallikäsiyö
teollisuus (MV 1987 III.6, museon esitys)	213 painatus, 253 lihanjalostusteollisuus, 255 säilyketeollisuus, 256 viljatuoteteollisuus, makeis- ja makeutusaineteollisuus, 274 juomateollisuus, 277 tupakkateollisuus, 282 nahkateollisuus, 288 tekstiiliteollisuus, 289 paperiteollisuus, 295 vaatetusteollisuus, 313 metsätyö ja metsäteollisuus, 322 puutyö, 323 keramiikka- ja lasiteollisuus, 324 kivityö, 325 metallurgia, 327 metalli- ja terästeollisuus, 328 muu metalliteollisuus, 339 rakennustarviketeollisuus, 348 teollisuusrakennukset, 380 KEMIANTEOLLISUUS, 390 KONE- JA TYÖKALUTEOLLISUUS, 402 teollisuuskoneet, 412 yleistyökalut, 413 erikoistyökalut, 414 sekalainen rautatavara, 415 astiat ja välineet, 416 laitteet 472 yksityisyrietykset, 473 yhtiötoiminta, 474 osuustoiminta, 475 valtionyhtiöt
tukku- ja vähittäiskauppa (MV 1987 IV.1, museon esitys)	440 KAUPANKÄYNTI
kuljetus (maa-, vesi- ja ilmaliikenne) ja tietoliikenne (MV 1987 IV.3, museon esitys)	2010 internetkommunikointi, 202 viestien välittäminen, 203 tiedonlevitys, 204 lehdistö, 205 postilaitos, 206 puhelin ja lennätin, 207 radio ja televisio, 490 MAALIIKENNE, 501 veneet ja alukset, 502 navigointi, 503 vesiteiden rakentaminen, 504 satamapalvelut, 505 vesiliikenne

maanpuolustus ja rajojen vartiointi (MV 1987 IV.3, museon esitys)	<i>701 sotilasorganisaatio, 702 värväys ja koulutus, 703 sotilaskuri ja moraalit, 704 maavoimat, 705 huolto ja muonitus, 708 tukijoukot, 711 sotilasinsinööritaito, 712 sotilaskohteet, 713 sotilasaseet, 714 univormu ja varustus, 715 sotilaskulkuneuvot, 718 erikoissotilasvälineistö, 719 ammusteollisuus, 720 SOTA, 659 muu valtion toiminta</i>
tapakulttuuri: elämänkaari, juhlat, uskomukset, uskonnollinen elämä (MV 1987 IV.3, museon esitys)	<i>880 IHMISEN IKÄKAUDET, 527 vapaapäivät ja juhlapäivät, 770 USKOMUKSELLISET JA USKONNOLLISET KÄSITYKSET, 780 USKONNOLLINEN TOIMINTA</i>

Millainen oli kartutustavoitteiden toteutuma? Parhaimmin ovat toteutuneet ruokatalouden ja vaatetuksen tallentaminen. Ruokatalous, joka on siis mainittu sekä Museoviraston vuoden 1987 muistiossa että haastatteluissa, käsittää kotitalousruoanlaittoon, ruoan nauttimiseen, teen ja kahvin juontiin liittyviä esineitä sekä limonadipulloja yhteensä 66 havaintoa. Vaatetuksessa jakauma on epätyypillinen, sillä tavanomaiseen vaatetukseen liittyviä havaintoja on vain 9 ja erikoisvaatetukseen liittyviä on 19. Vaatteiden valmistukseen liittyvät 12 havaintoa selittyvät erilaisilla ohjemateriaaleilla. Koruja on tavallista enemmän, 29 havaintoa, ja niistä puolet on kansallis- tai kansanpukujen koruja tai puhdetöitä. Tukku- ja vähittäiskauppa on toteutunut yhden kapean sektorin osalta, sillä kokoelmiin on tullut kaksi hankintaerää apteekkiesineitä. Muutoin kartunta jää yksittäisiin esineisiin, kuten mainoskilpiin ja mainostuotteisiin. Teemaan maanpuolustus ja rajojen vartiointi tulleet 24 havaintoa selittyvät lähes kokonaan puhdetöillä, mikä ei kovinkaan hyvin vastanne vuoden 1987 muistion laatijoiden tarkoitusta. Tapakulttuuriinkin tulleet havainnot selittyvät lähes kokonaan joulu-, uudenvuoden- ja pääsiäiskorteilla. Muutoin lähteistä löytyneet kartutustavoitteet jäivät jokseenkin täysin toteutumatta. Ristiriita haastatteluiden ja toteutuneen kartunnan kohdalla voi selittyä joko edellä mainitulla erilaisella ajallisella tarkasteluvälillä tai siten, että haastatteluissa mainittuja teemoja tallennettiin muutoin kuin esineinä, kuten valokuvaamalla.

Entä mitä kokoelmiin tallennettiin, jos ei lähteistä löytyviä teemoja? *Kulttuuri-identiteetti ja -ylpeys*-OCM-alaluokkaan liittyviä havaintoja tuli 20 kpl. Kyseessä on sekä karjalaisuuteen että suomalaisuuteen liittyvät esineet. Samanlaisia havaintojahan ei ole muista museoista juuri lainkaan. Pääluokan 210 *TALLENNUSMENETELMÄT* suurehko osumamäärä selittyy edellä jo mainituilla postikorteilla ja tekstiilitöiden ohjemateriaaleilla. Selvästi merkittävin kokonaisuus (83 havaintoa) on pääluokka 350 *RAKENNUSTEN VARUSTUS, HUOLTO JA YLLÄPITO*: huonekaluja, kodintekstiileitä, maljakoita, koriste-esineitä, valaisimia ja

ylipäättään kotien sisustukseen kuuluvia esineitä. Lopuksi voisi mainita leikkikalut, joista kertyi 27 havaintoa, pääasiassa nukkeleikkeihin liittyviä. Muutoin havainnot sirosivat eri luokkiin.

Kirjallisissa lähteissä ei tämän tarkasteluperiodin kohdalla ole mainintaa kartutuspäätösten tekijöistä, mutta asia selittyy haastatteluissa: ketään ei ollut nimetty vastaamaan esinekeräilyä. Muodollinen vastuu lienee ollut edelleen museotoimenjohtajalla, mutta hänellä tuskin oli mahdollisuutta käyttää merkittävää määrää aikaa konkreettiseen kokoelmatyöhön. Tietoisia poistojakaan ei tehty, joten kartunta perustui lähes kokonaan yleisön aktiivisuuteen. Tämän tarkasteluperiodin osalta ei ole sellaisia näyttelyteemoja, jotka selittäisivät kartuntaa.

3. Johtopäätökset

3.1. Julkilausutut tavoitteet

Edellä on arvioitu kunkin museon esinekeräilyä ja sen osuvuutta kartutustavoitteisiin yksittäisten tarkasteluperiodien sisällä. Entäpä jos tilannetta verrataan museoiden tai tarkasteluperiodien välillä? Onko aineistossa havaittavissa laajempia säännönmukaisuuksia?

Kartutustavoitteista voi erottaa yhden selkeän johdonmukaisuuden: ensimmäisten tarkasteluperiodien kohdalla kartutustavoitteet ovat selkeimmin kuvattuja. Museoiden perustamisasiakirjoissa kuvaukset ovat toki ylimalkaisia ja laajoja, mutta muista lähteistä löytyykin sitten konkreettisia kuvauksia kartutusaikasta, ääriesimerkkinä Pohjanmaan museon kiertokirjeen pikkutarkka luettelo. Alkuvuosien toiminnan intensiivisyyttä Vaasassa kuvaa myös se, että ensimmäisen tarkasteluperiodin 500 esineen näyte tuli täyteen vain kahdessa vuodessa, kun kahdessa muussa museossa se vie 12 ja 24 vuotta. Kymenlaakson museota ja Etelä-Karjalan museota yhdistää pyrkimys tallentaa myös luonnonympäristöä, mutta se jäi molemmissa museoissa haaveeksi. Tosin Lappeenrannassa on kenties ollut jonkin verran luonnontieteellisiäkin näytteitä, jotka haastattelun mukaan poistettiin museon saadessa ensimmäisen ammatillisen työntekijänsä. Näytteiden yhteys museon alkuperäisiin tavoitteisiin jää tuntemattomaksi.

Museot kertovat perustamisvaiheessaan pyrkivänsä keräämään kokoelmiinsa esineiden lisäksi asiakirjoja, painettua kirjallisuutta ja muita kirjallisia lähteitä. Valokuvat sen sijaan jäivät varsin vähäiseen sivurooliin ensimmäisellä tarkasteluperiodilla. Etenkin Pohjanmaan museon osalta se on ymmärrettävääkin, olihan valokuvaus vuonna 1895 vielä varsin uusi tekniikka. Taide mainitaan erikseen vain Kymenlaakson museon tavoitteissa, mutta ehkä ”maalaukset”, ”taulut” ja ”muotokuvat” ym. fyysiseen olomuotoon viittaavat termit voi tulkita siten, että kaikkiin museoihin pyrittiin kartuttamaan myös kuvataidetta ensimmäisen tarkasteluperiodin aikana. Kaiken kaikkiaan ensimmäistä tarkasteluperiodia koskevat havainnot eivät ole mitenkään odottamattomia. Onhan jonkin organisaation aloittaessa toimintansa vain järkeenkäypää, että se määrittelee tavoitteensa ja se, ettei niistä mieluummin rajata ulos aineistotyyppisiä tai aihealueita, vaan otetaan laveasti mukaan kaikkea mahdollista.

Toisen tarkasteluperiodin osalta museoiden omista asiakirjoista ei juuri löydy lähteitä kartutustavoitteista, mutta sanomalehdet ovat osoittaneet siinä määrin kiinnostusta Kymenlaakson museoon ja Etelä-Karjalan museoon, että museoiden aikeista saa jonkinlaisen kuvan. Lappeenrannassa näkyy vielä selvästi muutamaa vuotta aiemmin museon kokoelmia tuhonnut tulipalo ja sitä seurannut jälleenrakennus. Näyttelyiden esinetarpeet nousevat vahvasti esiin. Muutoin molempien museoiden sanavalinnoissa näkyvät jo monet nykyiset painotukset: nykyajan tallennus, aineeton perinne, tyypillisuus ja yleisyys, kertakäyttöisyys. Esiin tosin nousee myös pyrkimys kattavuuteen, jota nykyhetkellä ei enää pidetä realistisena tavoitteena. Näkykö tässä kaikuja samaan aikaan Ruotsissa nousussa olleesta SAMDOK-hankkeesta? Kymenlaakson museossa vahvasti esiin nouseva kiinnostus kaupunkielämän ja teollisuuden kansatieteelliseen tutkimukseen voisi myös olla heijastus ajankohtaisesta muotivirtauksesta yliopistomaailmassa. Sekä SAMDOK:in että yliopistomaailman suuntausten vaikutus jäävät tässä vaiheessa hypoteeseiksi ja tulevan tutkimuksen kohteeksi.

Kolmannen tarkasteluperiodin kohdalla kartutustavoitteissa esiin nousee ajatus museosta tutkimuslaitoksena. Kokoelmien kartutus kuvataan osana laajempaa tutkimusprosessia, johon liittyy myös muita lähdetyyppisiä, kuten valokuvausta, haastatteluja ja kulttuuriympäristöön liittyvää tutkimusta. Tutkimuksen korostamisessa voi nähdä heijastuman laajemmasta 1980-luvun pyrkimyksestä profiloida museot tutkimuslaitoksiksi, mihin Janne Vilkuna viittaa *Suomen museohistoriassa*. Hänen mukaansa tutkimuksen korostaminen liittyi siihen, että museoasiat käsiteltiin opetusministeriössä korkeakoulu- ja tiedeosastolla 1990-luvun alkuun asti. Tutkimuksesta puhuminen oli keskeiselle rahoittajalle tuttua kielenkäyttöä.¹⁶⁴ Osa samaa trendiä on Museoviraston vuonna 1987 valmistunut *museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio*, jossa haetaan systemaattista ja tutkimukseen sidottua lähestymistapaa kokoelmien kartutukseen. Ulkomaisesta keskustelusta voi viitata esimerkiksi Gaynor Kavanagh'n jo aiemmin mainitsemaani artikkeliin, jossa hän asettaa tutkimuksellisesti tallennusta lähestyvän kartutuksen esikuvalliseksi.

Jos tarkastellaan kartutusaikojen jakaumaa (liite 5.2) niille antamieni OCM-luokkien avulla, voi ensinnäkin todeta, että mikään OCM-alaluokka ei ole ollut kaikkien museoiden yhteisen ja tauottoman mielenkiinnon kohteena. Museoiden kartutustavoitteet eivät myöskään näyttäyty lähteiden valossa pitkäjänteisiltä: ainoastaan Kymenlaakson museossa on OCM-alaluokkia, joihin museo on ilmaissut kiinnostusta kaikkien tarkasteluperiodien kohdalla. Kiinnostus on Kotkassa johdonmukaisesti kohdistunut kotien sisustukseen, kalastukseen ja merieläinten pyyntiin. Kokonaiskuvaa tarkasteltaessa eniten on museoissa kiinnostusta ilmaistu karjanhoitoon ja maanviljelyyn, tekstiilityöhön ja muuhun käsityöhön, pukeutumiseen ja asuininteriööreihin. Ilmaistut kartutusaikaiset vastaavat siis varsin hyvin stereotyyppistä mielikuvaa museosta. Toki täytyy muistaa kartutusaikojen koskeva niukka lähdetilanne, joten havainnot ovat vain suuntaa-antavia.

¹⁶⁴ Vilkuna 2010, s. 27.

Kun katsotaan kartutustavoitteiden määrittelyä kokonaisuutena, kehitys kaikissa kolmessa museossa on ollut varsin samankaltaista. Tavoitteet on määritelty varsin selkeästi museoiden alkuvuosina, mutta 1970- ja 1990-luvulla tavoitteet ovat muuttuneet tutkimuksellisemmaksi ja enemmän tieteelliseen, käytännössä kansatieteelliseen hahmottamistapaan perustuvaksi. Lähestymistavasta on kuitenkin jäänyt puuttumaan samanlainen konkreettisten tavoitteiden asettaminen kuin museoiden perustamisvaiheessa. Kyse tuskin on puutteellisten lähteiden luomasta harhasta, sillä myös haastatteluiden perusteella teoreettista yleistavoitetta ei ole muovattu konkreettisiksi kartutussuunnitelmiksi.

3.2. Toteutunut kartunta

Ei ole suurikaan yllätys, että museoiden julkilausutut kartutustavoitteet toteutuivat parhaimmin ensimmäisen kartutusperiodin osalta, olivathan ne silloin myös tarkimmin määriteltyjä. Yli 50 %, Vaasassa jopa 70 % kartunnasta oli sitä, mitä oli haluttukin kokoelmiin saada. Toisella tarkasteluperiodilla Etelä-Karjalan museo piti kiinni suunnitelmia vastaavasta kartutuksesta, koska n. 75 % kartunnasta vastasi kartutusaikaita. Kymenlaakson museossa kaupunkikansatieteeseen tukeutuneet ja systemaattisesti hahmotellut työväenkulttuurin ja teollisuuden kartutusaikheet kokivat haaksirikon, kun kokoelmiin ei saatu juuri lainkaan haluttua materiaalia. Pohjanmaan museon osalta ei lähteitä kartutustavoitteista ole toisen kartutusperiodin osalta. Kolmannella tarkasteluperiodilla kartutustavoitteiden ja kartunnan välinen suhdeluku paranee Kymenlaakson museossa, kun kartunnasta yli 40 % vastaa tavoitteita. Etelä-Karjalan museossakin yli 50 % kartunnasta osuu tavoitteisiin. Pohjanmaan museossa, jossa erikseen on mainittu Museovirastossa vuonna 1987 tehty *Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio* kartutuksen pohjaksi, jäävät tavoitteet jokseenkin kokonaan toteutumatta.

Sekä kartunta että haastattelut vahvistavat sen käsityksen, että dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio jäi kaikissa tarkastelun kohteena olleissa museoissa kuolleeksi kirjaimeksi kokoelmien kartutuksen kannalta. Sitä saatettiin soveltaa museoiden muussa toiminnassa, kuten artikkelien tai tutkimushankkeiden toteuttamisessa, mutta se ei nyt käytetystä lähdeaineistosta selviä. Akateemisen tutkimuksen päämäärien soveltuvuus pienten ja keskisuurten museoiden maailmaan on mielenkiintoinen kysymys, jonka analyysi ikävä kyllä täytyy jättää myöhemmän tutkimuksen tehtäväksi. Toteutuneen kartunnan tarkastelussa täytyy ottaa huomioon puutteellinen lähdetilanne, mutta yleisenä trendinä näyttäisi olevan loiva lasku kartutustavoitteiden ja kartunnan välisessä suhdeluvussa, eli museot yhä heikommin onnistuivat keräämään kokoelmiinsa sitä, mitä halusivat.

Entä sitten kokonaiskuva tosiasiallisesta kartunnasta? Työkokemukseni perusteella tiesin odottaa tiettyjen teemojen toistuvan vuosikymmenestä toiseen, mutta silti kartunnan suorastaan jääräpäisen monotoninen painottuminen tietyille osa-alueille hämmästyttää. Kaikkein toistuvien teemojen painottuminen: kaikissa museoissa OCM-alaluokat 291 ja 292 kuuluivat keskeiseen kartuntaan kaikilla tarkasteluperiodeilla. Painotus korostuu, jos ilmiötä katsotaan pääluokan 290 VAATETUS tasolla ja otetaan mukaan samaan teemaan

kuuluva *301 korut ja koristeet*. Lähes yhtä keskeisessä asemassa on koti-interiöörin esineet eli huonekalut, kodintekstiilit ja koriste-esineet (OCM-alaluokat *352 ja 353*). Kahdeksan tarkasteluperiodin kohdalla ne olivat yksi keskeisistä kartutusteemoista. Ainoa poikkeus on Kymenlaakson museon viimeinen tarkasteluperiodi. Kolmas kartunta dominoima teema on syöminen ja juominen. Se jakautuu OCM-lukituksessa useille alaluokille, joten ilmiö erottuu havaintomatriisista selkeimmin katsomalla pääluokkia *250 RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS, 260 RUOAN KULUTUS ja JUOMAT, 290 NAUTINTOAINEET JA HUUMAAVAT AINEET*. Tässä teemassa heiveröisin on jostain syystä Pohjanmaan museo, mutta sielläkin havaintomäärät ovat kohtalaisen suuria. Erikseen kannattaa mainita kahvin nauttimiseen liittyvät esineet, jotka eivät erotu OCM-lukituksessa, mutta kylläkin tarkasteltaessa museokohtaisia listauksia. Kertonee kahvin nauttimisen merkityksestä suomalaisille, että esineitä on kartutettu kokoelmiin riippumatta vuosikymmenestä tai maantieteellisestä paikasta. Vielä yhtenä tyypillisenä piirteenä voi kokonaiskuvasta mainita leikkikalut (*524, 857*), jotka nousevat keskeiseksi kartutuskohteeksi jokaisessa kolmessa museossa viimeisellä tarkasteluperiodilla. Kartunta siis keskittyy noin sadan vuoden tarkasteluvälillä arkielämän peruspiirteisiin: vaatteisiin, joihin pukeudumme, koteihin, joissa asumme, ruokaan ja juomiin, joita nautimme, ja lapsuuteemme, jota muistelemme.

Viitteellisesti voi tarkastella myös sitä, mihin lupaavilta vaikuttaneisiin OCM-luokkiin on tullut vähän havaintoja. Tarkastelu on väistämättä subjektiivinen, koska tässä vaiheessa ei ole käytettävissä mitään objektiivista kriteeriä, kuten suurta havaintomassaa, lupaavien OCM-luokkien määrittelemiseksi. Katson tästä huolimatta lyhyen tarkastelun mielekkääksi, koska sen avulla voi hahmotella tulevia kysymyksenasetteluita. Tässä yhteydessä ”lupaavilla OCM-luokilla” tarkoitan niitä aineellista kulttuuria kuvaavia luokkia, joita olisi kohtuullisen helppo kokoelmiin kartuttaa (esim. esineen koko ja saatavuus) ja joita kokemukseräisesti tiedän olevan museokokoelmissa. Tällä tavoin tarkasteltuna seuraavat luokat ovat jääneet tarkasteluperiodien aineistoissa kaikissa museoissa vähälle huomiolle:

200 KOMMUNIKOINTI, 230 ELÄINTALOUS, 240 MAATALOUS, 320 PERUSRAAKA-AINEIDEN JALOSTUS, 400 KONEET, 440 KAUPANKÄYNTI, 480 MATKUSTAMINEN JA KULJETUS, 490 MAALIKENNE, 500 VESI- JA ILMALIKENNE, 630 ALUEELLINEN ORGANISAATIO

Edellä mainittujen lisäksi samaan joukkoon kuuluvat kaikki teollisuudenalat, ovat ne sitten OCM-lukituksessa pää- tai alaluokkia. Teollisuuden kohdalla pitää varauksena kuitenkin mainita, että teemaan sopivat esineet ovat todennäköisesti keskivertoa suurempia ja kartunta katkonaisempaa, joten teollisuuden näkymättömyys voi osin johtua myös siitä, ettei sitä ole kartutettu juuri tarkasteluperiodien aikana. *630 ALUEELLINEN ORGANISAATIO* on listassa siksi, että museot ovat 2. ja 3. tarkasteluperiodin aikana olleet joko kunnallisessa omistuksessa tai ainakin sijaintikuntansa rahoittamia, joten kaupunginhallinnon eri alojen olettaisi näkyvän enemmän kartunnassa. Kymenlaakson museon 2. tarkasteluperiodin kartunnassa kunnallishallinto jossain määrin näkyy, mutta hyvin sattumanvaraisella tavalla.

Tutkimustehtävää hahmotellessani eräänä lähtökohtana oli subjektiivinen käsitys, että museoiden kokoelmista olisi erotettavissa persoonallisia, yhtä tarkasteluperiodia pidemmälle ulottuvia profiileita, perustuivat ne sitten paikalliseen historiaan tai kartutusvalintoja tehneiden henkilöiden yksilöllisiin ratkaisuihin. Nyt käyttämälläni metodilla en kuitenkaan ole saanut sellaisia esiin. Joko niitä ei ole, metodi ei sovellu niiden löytämiseen tai näytemäärän pitäisi olla selvästi suurempi. Ennen hypoteesin tai metodin hylkäämistä näytemäärän suurentamista olisi syytä kokeilla.

3.3. Päätösten tekijät

Eri tarkasteluperiodien kohdalla käy ilmi, että muodolliset kartutus päätösten tekijät on nimetty vaihtelevalla tarkkuudella. Tässä suhteessa selkein tilanne on ollut Etelä-Karjalan museon kahdella ensimmäisellä ja Kymenlaakson museon viimeisellä tarkasteluperiodilla. Tutkimuksellisen viitekehyksen yhteydessä olen pohtinut päätöksentekoon liittyviä lähdekriittisiä ongelmia, kuten tosiasiallisen päätöksen tehneen henkilön tunnistamista. Ongelma on kuitenkin tutkielman aineistoa analysoitaessa osoittautunut melkoisen irrelevantiksi, sillä museoiden kartunta vaikuttaa olleen passiivista hyvin kirjaimellisessa merkityksessä, lukuun ottamatta museoiden perustamisvaihetta. Sekä havaintomatriisi tosiasiallisesta kartunnasta että tehdyt haastattelut viittaavat siihen, että museot ovat ainoastaan päättäneet ottaa vastaan museoon tuodut esineet valikoimatta niitä lainkaan. Kartunta on ollut yleisön ja sen aktiivisuuden vastuulla. Kartunnan passiivisuus on toki yleisesti tunnettu tosiasia suomalaisella museokentällä, mutta silti sen seurausten konkretisoituminen OCM-luokituksen avulla pysäyttää karaistuneenkin kokoelmatyön tekijän.

Kartutusvalinnat ovatkin siis tehneet ne henkilöt, jotka ovat päättäneet tuoda esineitä museoon ja näin ollen museoiden kartutusaikheet ovat lopulta olleet usein täysin yhdentekeviä. Entä sitten suhteellisen korkeat suhdeluvut toteutunutta kartuntaa koskevassa luvussa? Luvut selittyvät siten, että kartutustavoitteet ovat toteutuneet hyvin vain silloin, kun tavoitteiksi on nimetty sellaisia esineryhmiä (esim. vaatteet), joita ihmiset joka tapauksessa toisivat museoon. Kartutusaikheet ovat menestyneet siis vain silloin, kun ne ovat sopineet yleisön käsityksiin museoesineistä. Joitakin poikkeuksia voi havaita: esimerkiksi Kymenlaakson museossa talonpoikainen kalastus kartutusteemana on toteutunut kohtuullisen hyvin, vaikka se ei kuulukaan niihin tyyppisiin esineteemoihin, joita ihmiset tarjoavat museoihin. Poikkeuksiin liittyvät havaintomäärät ovat kuitenkin niin pieniä, että niiden perusteella yksin ei vielä voi tehdä päätelmiä esimerkiksi museokohtaisista profiileista.

Miltä tilanne näyttää aiemman tutkimuksen valossa? Kartutusta käsittelevässä tutkimuksessa huomio on keskittynyt aktiiviseen keräilijään¹⁶⁵. Keräilijät tarjoavatkin selkeän ja tarpeellisen tutkimuskohteen, mutta pidän todennäköisenä, että esimerkkimuseoideni kaltainen tilanne koskee varsin suurta osaa suomalaisista museokokoelmista ja siten jatkotutkimuksen pitäisi kiinnittää huomiota myös tosiasialliseen

¹⁶⁵ Furu 2010, Pettersson 2008, Selkokari 2008, Puurunen 2004.

kartutus päätöksen tekijään, esinettä museoon tarjoavaan kansalaiseen. Tarve koskee myös nykyhetken kartutusta, sillä passiivinen kartunta on edelleen keskeisessä osassa useimmissa museoissa.

Kartutus päätöksiä koskevan asetelman kääntyminen pääläelleen tekee suuresta osasta aiempaa tutkimuskirjallisuutta irrelevanttia, mitä tulee tarkastelun kohteena olleiden museoiden kartuntaan. Esimerkiksi Fredrik Svanbergin ja Susan Pearcen ajatukset siitä, että kartutus kuvastaisi museoinstituution aikaan sidottua arvomaailmaa tai siihen vaikuttaisivat ajankohtaiset sosiaaliset kysymykset ja ongelmat, eivät toimi kovin hyvin kontekstissa, jossa kokoelmat toistavat samoja teemoja jopa sadan vuoden aikajänteellä. Esimerkkitapauksissani subjektiiviset valinnat tekevät museon ulkopuoliset toimijat, joten ei voida sanoa, että valinnat kuvastaisivat museoinstituution arvomaailmaa. Valinnat kuvastavat museon ulkopuolisen yhteiskunnan arvomaailmaa tai ehkä ulkopuolisten toimijoiden käsitystä siitä, mitä museon pitäisi olla. Toisaalta kirjallisuudessa muistutetaan myös, että kartunnan passiivisuutta ei pidä välttämättä nähdä yksipuolisen kielteisenä ilmiönä. Peter van Menschin mukaan passiivinen kartutus voidaan nähdä itsedokumentointina, joka heijastaa yksilön tai yhteisön omakuvaa. Passiivisessa kartutuksessa päätöksenteko instituution sisällä sijoittuu hetkeen, jolloin esineitä päätetään hävittää.¹⁶⁶ Patricia Kell puolestaan toivoo Ashmolean Museumin kartuntaa kuvailevassa artikkelissa, että nykyisissäkin museoissa voitaisiin vähemmän kiistellä kartutuspolitiikan yksityiskohdista ja antaa museon edustamista aihepiireistä kiinnostuneiden säädellä enemmän kartutusta¹⁶⁷. Esimerkkimuseoissani on juuri näin tapahtunut, tosin melko anarkistisessa hengessä.

Nostin tutkimustilannetta kuvaillessani Susan Pearcen keskeiseksi keräilyharrastusta, keräilijöitä ja museokokoelmia käsitelleeksi tutkijaksi, joten koetan sovittaa havaintojani kahteen hänen käyttämäänsä, aineellista kulttuuria jäsentävään malliinsa. Pearcen keräilytyylien kolmijaossa (muistoesineiden keräily, fetisistinen keräily, systemaattinen keräily) on helppo sijoittaa tarkasteluperiodien esinekeräelmät ensimmäiseen luokkaan. Systemaattiseksi luokittelen ainoastaan Pohjanmaan museon varhaisvuosien keräilyn tarkkoine keräysteemalistoineen ja asiamiehineen. Fetisististä keräilytyyliä en tunnista milteään osin kartunnassa, koska siihen sisältyvä intensiivisyys on jyrkästi vastakkaista sille passiivisuudelle, mitä museot ovat osoittaneet. Mahdollisesti sitä olisi tunnistettavissa Pohjanmaan museon myöhempiin vaiheisiin kuuluvien mesenaattikeräilijöiden tyyliin, mutta se jää myöhemmän tutkimuksen selvittäväksi.

Toinen tässä yhteydessä kiinnostava Pearcen malleista on ajatus esineiden kierrosta: museo arvoasteikon huipulla, roska asteikon alapäässä ja erityyppisten esineiden kierto näiden ääripäiden välillä. Pearcen mallissa kulutustavaramarkkinoiden kautta kiertoon tulleet käyttöesineet valuvat hitaasti kohti roskaluokkaa, jossa suurin osa tuhoutuu. Pieni osa päättyy keräilijöiden kautta hitaasti kohoavaan kiertoon ja lopulta ylimmälle tasolle museoon. Pearcen esityksessä noston tekevät keräilijät, mutta tutkielmani aineistossa jo yksittäisten lahjoitusten pienuus osoittaa, että nostoja roskaluokkaan valumassa olevasta aineistosta eivät ole tehneet

¹⁶⁶ van Mensch 1992, Collection.

¹⁶⁷ Kell 2003, s. 83.

keräilijät tai museoiden edustajat vaan yksittäiset henkilöt. Objektit eivät myöskään ehdi määrittyä ei-autenttiseksi artefakteiksi, koska ne eivät kierrä keräilijän kokoelman kautta. Pearcen mallissa museot eivät vain passiivisesti kerää muun yhteiskunnan etukäteen arvottamia objekteja, mutta tutkielmani aineistossa niin on varsin pitkälti tapahtunut.

3.4. OCM-metodin toimivuus ja jatkokysymykset

Tutkielmassa oli tavoitteena varsinaisten tutkimuskysymysten lisäksi kokeilla OCM-luokituksen soveltuvuutta kulttuurihistoriallisten esinekokoelmien analysointiin. Lyhyesti voi todeta, että OCM-luokitus vaikuttaa soveltuvan tähän tehtävään erittäin hyvin, kuten toivottavasti on jo selvinnytkin edellä olevissa luvuissa. Se antaa monipuolisen näkymän kokoelmien sisältöön, jota tässä ensimmäisessä kokeilussa tuskin on edes täysimääräisesti kyetty hyödyntämään. Menetelmän rajoituksia olen jo kuvaillut metodiluvussa, mutta korostan erityisesti sitä, että OCM-luokituksen rinnalla on aina syytä seurata kunkin alaluokan tarkempaa koostumusta, muuten tulkinta jää liian ylimalkaiseksi. OCM-luokitus ei myöskään ota kantaa yksittäisen objektin museoarvoon. Pelkkään lukumäärää tuijottaminen saattaa tuottaa virhetulkintoja. Hyvä esimerkki on Kymenlaakson museon 3. tarkasteluperiodiin kuuluva 28 avaimen nippu, joka antaisi omalle alaluokalleen suhteettomasti painoarvoa, jos avainten vähäistä museoarvoa ei huomioitaisi. Menetelmän tarkkuutta tietysti parantaisi kokonaisotos aineistosta. Joka tapauksessa se saisi olla suurempi kuin tässä tutkielmassa käytetty 500 esineen näyte tarkasteluperiodia kohti, sillä näinkin isossa näytteessä erilaisten virhelähteiden, kuten yksittäisten suurten hankintaerien huomiointi on työlästä.

Tutkielmassa tulosten pohjalta voi kehittää sekä suppeita että laajoja tutkimustehtäviä. Yksittäisten museoiden kartunnan historian tarkastelua voisi laajentaa nyt valittujen aikajaksojen ulkopuolelle. Jos aineistoksi valittaisiin kokoelmaltaan pieni museo, voisi edetä jopa kokonaistutkimukseen, jossa luokiteltaisiin koko kartunta. Mahdollisesti tilastotieteellisiin menetelmiin syventymällä löytyisi keinoja puristaa lisää ja eksaktimpaa informaatiota havaintomatriiseista. Toisaalta voisi tarkastella varhaisinta keräystyötä tehneiden henkilöiden persooniin, jos he ovat identifioitavissa ja heistä on lähteitä. Tutkimuskohteena voisivat olla myös museoiden kartutusta kansallisella tasolla ohjanneet yleiset suositukset ja suositusten muutokset 1800-luvulta lähtien tai laajojen yhteiskunnallisten muutosten vaikutus kokoelmakartuntaan. Kartutustavoitteiden tarkastelua voisi laajentaa esimerkiksi Nordiska museettiin ja SAMDOK-yhteistyöhön ja etsiä liittymäkohtia suomalaiseen museokenttään. Kuten ylempänä totean, Kymenlaakson museon tavoitteissa 1970-luvulla voi olla vaikutteita SAMDOK:ista. SAMDOK tietysti tunnettiin Suomessa, mutta kuinka paljon se heijastui omiin, (mahdollisesti kirjattuihin) tavoitteisiin?

Kiinnostavinta olisi kuitenkin koettaa perehtyä siihen joukkoon, joka kartutuksesta tarkasteluperiodien aikana, ja pitkälti myös nykyään, vastaa: esineitä museoihin lahjoittaviin henkilöihin. Millainen heidän ikäjakaumansa, sosiaalinen taustansa ja ominaisuudet ovat? Miksi he haluavat lahjoittaa esineitä museoon? Käyttämässäni aineistossahan korostuvat ihmiselämän perusasiat, koti, pukeutuminen sekä syöminen ja

juominen. Mikä motivoi muun tyyppisen aineiston lahjoittajia? Voi toki olla, että lähdetilanne on kohtuuttoman vaikea, osin lahjoittajatietojen huolimattoman kirjaamisen ja osin tietosuojakysymysten vuoksi.

Toisen kiinnostavan tutkimustehtävän tarjoaisi itselleni yllätyksenä tullut havainto museoiden kulttuurihistoriallisista kokoelmista: ne näyttäisivät dokumentoivat melkoisen suurelta osin nimenomaan naisten aineellista kulttuuria. Viitataan tällä helposti käyttäjän sukupuolen perusteella jaettaviin esineryhmiin, kuten vaatteisiin, työkaluihin ja leikkikaluihin. Jossain määrin havaintoa voisi soveltaa myös koti-interiööreihin, onhan niillä ollut perinteisessä yhteiskunnassa suurempi rooli naisten kuin miesten arjessa. Havainto ei perustu aineiston systemaattiseen jaotteluun, joten ensin se pitäisi verifioida. Sen jälkeen voisi selvittää, korreloiko sukupuolipainotus lahjoittajien sukupuolen kanssa, vai löytyykö ilmiölle jokin muu selitys.

4. Lähteet

Arkistolähteet

Etelä-Karjalan museon virka-arkisto (EKM virka-arkisto)

 diaarikirjat

 toimintakertomukset 1975–1978, toimintakertomukset 1992–1995

Kotkan kaupunginarkisto

 Kotkan kaupunginvaltuusto ja -hallitus

Kymenlaakson museon arkisto (KyM arkisto)

 Kymenlaakson museoseuran arkisto LA1331 (kopioitu v. 1997, alkuperäinen arkisto

 Langinkoskiseura ry:n hallussa)

 Kopioita Suomen museoliiton arkiston asiakirjoista LA1333 (kopioitu v. 1997, alkuperäisiä ei ole enää olemassa)

Kymenlaakson museon virka-arkisto (KyM virka-arkisto)

 diaarikirjat 1975, 1976, 1977, 1978, 1992, 1993, 1994

 Luettelo Kymenlaakson museoseuran museoesineistä (diaarikirja 1–944)

 Kuntasuunnitelma 1991–1995, Kotkan kaupunki

 Kymenlaakson museon toimintakertomukset 1975–1978 ja 1992–1994

Lappeenrannan kaupunginarkisto (LprKA)

Etelä-Karjalan museo, Ca:3, museo- ja kuvataidelautakunnan pöytäkirjat 1974–1978

Etelä-Karjalan museo, Cb:1, työvaliokunnan pöytäkirjat 1971–1977

Kulttuurilautakunta 1993–2004, LprKA

Lappeenrannan Kotiseutu- ja Museoyhdistys, Bb – la, asiakirjat

Lappeenrannan Kotiseutu- ja Museoyhdistys, Bb – la, vuosikertomukset

Pohjanmaan museo virka-arkisto (PM virka-arkisto)

diaarikirjat ja pääkirjat

Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., protokoll 1895–1967

Verksamhetsberättelser 1954–1969

Verksamhetsberättelser 1970–1989

Verksamhetsberättelser 1990–2009

Suomen museoliiton arkisto

Marja-Liisa Ripatin päiväämätön muistelmakäsikirjoitus vuodelta 2008

Painamattomat lähteet

Kulttuuripoliittinen ohjelma 1974. Lappeenrannan kaupunki, kulttuurilautakunta. (moniste)

Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio, 1987, museovirasto

Pyykönen, Juha (1979). Lappeenrannan museotoiminnan vaiheita. Savutuvasta se alkoi. Lappeenranta. (moniste)

Sähköiset lähteet

sähköposti kirjoittajalle, Suomen museoliitto / Eeva-Liisa Taivassalo 25.1.2018

sähköposti kirjoittajalle, maakuntamuseotutkija Kaj Höglund / Pohjanmaan museo, 9.3.2018

<http://www.nba.fi/fi/File/1863/suositus-asiasanastojen-luokitusjarjestelmien-ja-.pdf> (luettu 27.12.2017)

<http://www.pohjanmaanmuseo.fi/?main=Museo&page=Historia> (luettu 4.1.2018)

<http://hraf.yale.edu/about/history-and-development/> (luettu 9.1.2018)

<http://www.nba.fi/fi/File/2784/suositus-museoille-2015.pdf> (luettu 13.11.2017)

<http://tako.nba.fi/index> (luettu 30.6.2018)

Öst, Susanne (2010). Vaasan modernin arkkitehtuurin inventointi – Inventeringen av modern arkitektur i Vasa. https://www.vaasa.fi/sites/default/files/2010_vaasan-modernin-arkkitehtuurin-inventointi-inventeringen-av-modern-arkitektur-i-vasa.pdf (luettu 4.1.2018)

Haastattelut

Eira Räisänen haastattelu 5.4.2018, Lappeenranta. Haastattelijana Vesa Alén, tallenne tekijän hallussa.

Anja ja Erkki Salmisen haastattelu 8.2.2018, Vaasa. Haastattelijana Vesa Alén, tallenne tekijän hallussa.

Elina Vuoren haastattelu 5.4.2018, Lappeenranta. Haastattelijana Vesa Alén, tallenne tekijän hallussa.

Painetut lähteet

Appelberg, K. E. (1932). *Lappeenrannan museo*. Teoksessa *Suomen kulttuurihistorialliset maakunta- ja paikallismuseot – Finlands kulturhistoriska landskaps- och ortsmuseer*. Helsinki.

Appelgren, Arne (1935). *Alustus. Museoiden toiminta-alueiden jako*. Teoksessa *Neljännet museopäivät Viipurissa 1934*. Helsinki.

Eteenpäin 1927–1939, 14.10.1971

Etelä-Saimaa 11.11.1972, 1.6.1974, 10.12.1979

Etelä-Suomi 1927–1939, 6.8.1971, 13.10.1971, 9.2.1972

Föremål, bild, data. Riktlinjer för Nordiska museets insamlingsverksamhet. (1973) Stockholm.

Helsingin Sanomat 25.1.1971, 13.1.1972, 13.11.1972, 26.5.1974

Karjalainen 25.5.1974

Kulttuuriaineiston luokitus – Outline of Cultural Materials. Vammala 2006.

Kotka Nyheter 1927–1939

Palmberg, Harry (1932). *Kymenlaakson museo*. Teoksessa *Suomen kulttuurihistorialliset maakunta- ja paikallismuseot – Finlands kulturhistoriska landskaps- och ortsmuseer*. Helsinki.

Uleåborgsbladet 16.11.1895

Vaasa 20.6.1976

Vasabladet 1895

Wasa Nyheter 26.4.1896

Wasa Tidning 19.1.1895

Tutkimuskirjallisuus

- Appelgren, Arne (1947). *Pohjanmaan historiallinen museo 1895–1945*. Teoksessa *Pohjanmaan historiallinen museo 1895–1945*. Vaasa.
- Appelgren, Arne (1933). *Pohjanmaan historiallisen museon opas*. Vaasa.
- Arell, Berndt (1988). *Karl Hedman. Konstsamlare, konstpolitiker och donator*. Vaasa
- Baekeland, Frederick (1994). *Psychological aspects of art collecting*. Teoksessa *Interpreting objects and collections*. Pearce, Susan M. (toim.). London & New York.
- Belk, Russell W. (2001). *Collecting in a Consumer Society*. London.
- Belk, Russell W. (1994). *Collectors and Collecting*. Teoksessa *Interpreting objects and collections*. Pearce, Susan M. (toim.). London & New York.
- Bohman S. (1997). *Vad är museivetenskap, och vad är kulturarv?* Teoksessa *Museer och kulturarv*, Palmqvist I. & Bohman S. (toim.). Stockholm.
- Clayton, Nicola (2003). *Folk devils in our midst? Collecting from deviant groups*. Teoksessa *Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Clifford, J. (1994). *Collecting Ourselves*. Teoksessa *Interpreting objects and collections*. Susan M. Pearce (toim.). London & New York.
- Dunn, Richard (2003). *The Future of Collecting. Lessons from the Past*. Teoksessa *Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Elsner, John & Cardinal, Roger (toim.)(1997). *Cultures of Collecting*. 1997 London.
- Furu Leena (2010). *Museoesineitä Itä-Karjalasta. Väinö Tuomaalan jatkosodan aikana keräämä esinekokoelma ja sen syntyhistoria*. Pro gradu -tutkielma, Helsingin yliopisto.
- Hieta, Hanneleena (2010). *Mukautuva museo. Kolmen eurooppalaisen kansanelämämuseon muutostarina 1970-luvulta 2000-luvun alkuun*. Väitöskirja, Turun yliopisto.
- Hirsjärvi, Sirkka & Hurme, Helena (2001). *Tutkimushaastattelu. Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki.
- Houltz, Anders (2004). *Föremålsinsamling i dokument och verklighet — Tekniska museets förvärv 1984–2002*. Stockholm.
- Kavanagh, Gaynor (2003). *Collecting from the era of memory, myth and delusion*. Teoksessa *Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Kell, Patricia (2003). *The Ashmolean Museum. A case study of eighteenth-century collecting*. Teoksessa *Simon J. Knell: Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Kellokumpu, Mariina (2010). *Laura Korpikaivo-Tammisen käsityö museo*. Teoksessa *Katse menneisyyteen. Etelä-Karjalan museo 100 vuotta*. Saarijärvi.
- Kevin, Pelle (1995). *Runsauden talo. Pohjanmaan museo 100 vuotta*. Vaasa.
- kulttuuriperinnön säilyttäjinä*. Teoksessa *Näkökulmia museoihin ja museologiaan*. (toim. Vilkuna, Janne) Ethnos-toimite 10. Helsinki 2000.

- Kivelä, Anniina (2010). *Savupirtistä maakuntamuseoksi. Lappeenrannan museot 1909–1972*. Teoksessa *Katse menneisyyteen. Etelä-Karjalan museo 100 vuotta*. Saarijärvi.
- Knell, Simon J. (2003). *Altered values: searching for a new collecting*. Teoksessa *Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Kostet, Juhani (2007). *Kokoelmien muodostuminen*. Teoksessa *Museologia tänään*. Kinanen, Pauliina (toim.). Jyväskylä.
- Lillman, Sanna (2016). *Museotoiminnan muisti : asiakirjahallinto ja arkistotoimi museoissa*. Maisterintutkielma, Jyväskylän yliopisto.
- Lonkila, Helena (2004). *Peilikäs peilinä. Kainuulaisen peilikäsraanun kulttuurisen arvon määräytyminen*. Pro gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto.
- Lonkila, Helena (2016). *Syvällä sydänmaassa. Yrjö Blomstedtin ja Victor Sucksdorffin Kainuu*. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.
- Meijer-van Mensch, Léontine & Mensch, Peter van (2010). *From Disciplinary Control to Co-Creation. Collecting and the Development of Museum Praxis in the 19th and 20th Century*. Teoksessa: *Encouraging collections mobility – A Way forward for museums in Europe*. Hagedorn-Saupe, Monika & Jyrkkiö, Teijamari & Weij, Astrid (toim.). Helsinki.
- Mensch, Peter van (1992). *Towards a methodology of museology*. PhD thesis, University of Zagreb.
- Mertanen, Tiina (1997). *”Muuten olen sitä mieltä, että museo on Kotkaan saatava”*. *Kymenlaakson maakuntamuseo 1927–1997*. Teoksessa *Kymenlaakson maakuntamuseo 70 vuotta*. Miettinen, Timo (toim.). Kotka.
- Nummenmaa, Lauri & Holopainen, Martti & Pulkkinen, Pekka (2016). *Tilastollisten menetelmien perusteet*. Helsinki.
- Pearce, Susan (2010). *The Collecting Process and the Founding of Museums in the Sixteenth, Seventeenth and Eighteenth Centuries*. Teoksessa *Encouraging collections mobility – A Way forward for museums in Europe*. Hagedorn-Saupe, Monika & Jyrkkiö, Teijamari & Weij, Astrid (toim.). Helsinki.
- Pearce, Susan (2003). *Museums, objects and collections*. Teoksessa *Museums and the Future of Collecting*. Knell, Simon J. (toim.). Aldershot.
- Pearce, Susan (1995). *On Collecting. An Investigation into Collecting in the European Tradition*. London.
- Pearce, Susan (1993). *Museums, Objects and Collections. A Cultural Study*. Washington D.C.
- Pearce, Susan (1991). *Collecting reconsidered*. Teoksessa *Museum Languages. Objects and Texts*. Leicester.
- Pettersson, Susanna (2008). *Suomen taideyhdistyksestä Ateneumiin. Fredrik Cygnaeus, Carl Gustaf Estlander ja taidekokoelman roolit*. Väitöskirja, Helsingin yliopisto.
- Pettersson Susanna (2001). *Kokoelmakäsitysten muotoutuminen*. Teoksessa *Ars non excolitur, sed mutatur. Oulun taidemuseon kokoelmat = Collections of the Oulu City Art Museum*. Kekäläinen, Tarja (toim.). Oulu.
- Pettersson, Susanna (1998). *Public and Private. The Main Categories of Art Collection in Finland*. Nordisk Museologi 1/1998.

- Puurunen, Nina (2004). *Saamelaisuus kansallismuseossa. Saamelaisuutta kuvaavan aineiston kertyminen kansallismuseon kokoelmiin sekä sen pohjalta tehdyt tulkinnat kansatieteellis-museologisesti tarkasteltuna*. Suomen Museo 2004. Helsinki.
- Rinno, Soile (2010). *Museotoimintaa kaupunkiorganisaatiossa – Muistikuvia ja tähdenvälejä*. Teoksessa *Katse menneisyyteen. Etelä-Karjalan museo 100 vuotta*. Saarijärvi.
- Selkokari, Hanne (2008). *Kalleuksia Isänmaalle. Eliel Aspelin-Haapkylä taiteen keräilijänä ja taidehistorioitsijana*. Suomen Muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja 115. Helsinki.
- Schultz, Eva (1994). *Notes on the history of collecting and of museums*. Teoksessa *Interpreting objects and collections*. Susan M. Pearce (toim.). London & New York.
- Silvén, Eva (2004). *I samtiden eller för framtiden. Om ett kunskapsbygge i senmoderniteten*. Teoksessa *Samhällsideal och framtidsbilder. Perspektiv på Nordiska museets dokumentation och forskning*. Stockholm.
- Svanberg, Fredrik (2009). *Museer och samlande*. Stockholm.
- Talka, Anu (2010). *Maakunta ja sen museo*. Teoksessa *Katse menneisyyteen. Etelä-Karjalan museo 100 vuotta*. Saarijärvi.
- Teague, Ken (2001). *In the Shadow of the Palace: Frederick J. Horniman and his Collections*. Teoksessa *Collectors. Expressions of Self and Other*. Shelton, Anthony (toim.) London.
- Tuovinen, Kari (2017). *Klaus Holman muistokokoelman taideteosryhmän profiilivertailu*. Teoksessa *Kauneus, arvo ja kadonnut menneisyys. Näkökulmia Klaus Holman muistokokoelmaan*. Helsinki.
- Vilkuna, Janne (2010). *Suomen museoalan organisoituminen 1945–2009*. Teoksessa *Suomen museohistoria*. Pettersson, Susanna & Kinanen Pauliina (toim.). Hämeenlinna.
- Vilkuna, Janne (2007). *Museoiden valikoiva muisti*. Teoksessa *Menneisyys on toista maata*. Knuuttila, Seppo & Piela, Ulla (toim.). Kalevalaseuran vuosikirja 86. Helsinki.

5. Liitteet

5.1. Havaintomatriisi museoiden kokoelmien tosiasiallisesta kartunnasta

Havaintomatriisi museoiden kartunnasta		KyM 1	KyM 2	KyM 3	PM 1	PM 2	PM 3	EKM 1	EKM 2	EKM 3
identifiointi	101									
kartat	102		2	1		3	2	1	1	2
paikannimet	103									
erikoissanasto	104									
kulttuurin yleiskatsaukset	105									
koodatut tiedot	106									
tunnusomaiset aineelliset ominaispiirteet	107									
VIITEKEHYS	100 Yhteensä	0	2	1	0	3	2	1	1	2
viitteet dokumentteihin	111									
täydentävä bibliografia	112									
muut lähteet	113									
arvostelut ja kritiikki	114									
tiedonantajat	115									
varmuuskopiot	116									
kenttäteyöaineisto	117									
kaunokirjallisuus	118									
esine- ja arkistokokoelmat	119									
LÄHTEET	110 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
teoreettinen orientoituminen tutkimukseen ja tutkimustuloksiin	121									
arkeologiset kaivausmenetelmät	1210									
arkeologiset ajoitusmenetelmät	1211									
muut arkeologiset laboratorioanalyysit	1212									
kokeellinen tutkimus	1213									
kenttätutkimuksen käytännön valmistelut	122									
havainnointi	123									
haastattelu	124									
kenttäkäyttöön suunnitellut testit ja kaavakkeet	125									
muistiinpano- ja keruumenetelmät kentällä	126									
historia- ja arkistotutkimus	127									
tutkimustulosten järjestäminen ja analysointi	128									

arkeologiset tutkimusmenetelmät	129									
TUTKIMUSMENETELMÄT	120 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
sijainti	131									
ilmasto	132									
topografia ja geologia	133									
maaperä	134									
mineraalivarannot	135									
eläimistö	136				1					
kasvisto	137									
jälkikerrostuminen arkeologisissa kohteissa	138									
MAANTIETEELLISET TEKIJÄT	130 Yhteensä	0	0	0	1	0	0	0	0	0
antropometria	141									
kuvaileva somatologia	142									
perinnöllisyystiede	143									
rodut	144									
yksilönkehitys	145									
ravinto	146									
fysiologia	147									
IHMISEN BIOLOGIA	140 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
aistit ja havaintokyky	151									
vietit ja tunteet	152									
käyttäytymisen muotoutuminen	153									
sopeutuminen	154									
persoonallisuuden kehittyminen	155									
sosiaalinen käyttäytyminen	156									
persoonallisuuden piirteet	157									
persoonallisuuden häiriöt	158									
henkilöhistoriallinen aineisto	159									
KÄYTTÄYTYMINEN JA PERSOONALLISUUS	150 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
väestö	161									
väestörakenne	162									
syntyvyystilastot	163									
sairaustilastot	164									
kuolleisuus	165									
sisäinen muuttoliike	166	1	2							

siirtolaisuus	167		1				4			
väestöpolitiikka	168									
DEMOGRAFIA	160 Yhteensä	1	3	0	0	0	4	0	0	0
vertaileva aineisto	171									
kulttuurin elpyminen ja etnogenesis	1710									
esihistoria	172	2			33	2	11	52		3
perimätieto	173									
historian rekonstruointi	174									
historia	175									
innovaatiot	176									
akkulturaatio ja kulttuurikontaktit	177									
kulttuurimaantiede	178									
taloudellinen suunnittelu ja talouskehitys	179									
HISTORIA JA KULTTUURIN MUUTOKSET	170 Yhteensä	2	0	0	33	2	11	52	0	3
kulttuurin yleinen luonne	181									
kulttuurin funktionaaliset ja soveltavat tulkinnat	182									
normit	183									
valta- ja alakulttuurit	184									
kulttuuriset tavoitteet	185									
kulttuuri-identiteetti ja -ylpeys	186		1	1	4		7	4		20
KULTTUURI KOKONAISUUTENA	180 Yhteensä	0	1	1	4	0	7	4	0	20
puhe	191									
sanavarasto	192									
kielioppi	193									
äänneoppi	194									
sosiolingvistiikka	195									
semantiikka	196									
kieellinen identifiointi	197									
erikoiskielet	198									
KIELI	190 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
eleet ja ilmeet	201									
internetkommunikointi	2010									
viestien välittäminen	202				1	1		1		
tiedonlevitys	203							1		
lehdistö	204		20			1			1	1

postilaitos	205			2		6			2	
puhelin ja lennätin	206		1	1						1
radio ja televisio	207		3							
yleinen mielipide	208									
läheisyys ja etäisyys ihmissuhteissa	209									
KOMMUNIKOINTI	200 Yhteensä	0	24	3	1	8	0	2	3	2
muistamisen apuvälineet	211	3			15	11	7		5	8
kirjoitus	212			2	5	1	10	3	13	9
painatus	213					1		1	2	37
julkaisu- ja kustannustoiminta	214		23	1		2				16
valokuvaus	215			5			3			
audiovisuaalinen tallennus	216					2	2			1
arkistot ja museot	217		6		1	1				1
kirjoitus- ja painatustarvikkeet	218						6		2	1
TALLENNUSMENETELMÄT	210 Yhteensä	3	29	8	21	18	28	4	22	73
vuotuiskierto	221									
keräily	222					1				
linnustus	223									
metsästys ja ansapyynti	224	7	3			1		4		
merieläinten pyynti	225	3		2						
kalastus, ravustus ja simpukanpyynti	226									
kalastusvälineet	227	8	16	47	1	1	1	3	5	2
kalatalous	228									
RAVINNON HANKINTA	220 Yhteensä	18	19	49	1	3	1	7	5	2
kotieläimet	231	4		6	2	4		1		
sovellettu eläintiede	232									
laiduntalous	233				2		1	3		1
maitotalous	234	12	1		2	4	4	6	1	
siipikarjankasvatus	235									
villantuotanto	236									
muut eläimistä saatavat tuotteet	237									
ELÄINTALOUS	230 Yhteensä	16	1	6	6	8	5	10	1	1
maan muokkaus ja käsittely	241	1	1		2	7	1			
maataloustiede	242				3					
viljakasvien viljely	243	4	1		2			4		

kasvien, maustekasvien ja sienten viljely	244									
puiden ja pensaiden kasvatus	245									
rehukasvien ja heinän viljely	246					3				
koristekasvit	247									
kuitukasvien viljely ja keruu	248	9	1		1					
erikoishyötykasvit	249									
MAATALOUS	240 Yhteensä	14	3	0	8	10	1	4	0	0
ruoan säilöntä ja varastointi	251	3	2	13			1	4		
ruoanvalmistus	252	20	4	10	3	8	1	16	9	13
lihanjalostusteollisuus	253			1						
pakasteteollisuus	254			7						
säilyketeollisuus	255			1						
viljatuoteteollisuus	256			4		1	6		1	3
makeis- ja makeutusaineteollisuus	257			5					2	3
ruoka-aineiden jalostamiseen ja pakkaukseen liittyvät teollisuudenalat	258			17			8		2	
RUOKATALOUS JA ELINTARVIKETEOLLISUUS	250 Yhteensä	23	6	58	3	9	16	20	14	19
nälän tyydyttäminen ja hillintä	261				4			2		
ruokavalio	262			25						
mausteet	263	5	6		7		14	1	7	5
ruokaileminen	264	29	7	14	10	11	19	37	36	15
ruokailupalvelut	265		2				2			1
kannibalismi	266									
RUOAN KULUTUS	260 Yhteensä	34	15	39	21	11	35	40	43	21
vesi ja jano	271									
alkoholittomat juomat	272	26	24	50	13	10	37	16	45	31
alkoholijuomat	273	40	12		13	5	6	24	1	2
juomateollisuus	274		10	21			7			1
juomien anniskelupalvelut	275						3			
kiihottavat ja huumaavat aineet	276	17	2	1	9	2	11	18	1	10
tupakkateollisuus	277									
lääkeaineet	278		2	1	4		1			50
JUOMAT, NAUTINTOAINEET JA HUUMAAVAT AINEET	270 Yhteensä	83	50	73	39	17	65	58	47	94
nahanmuokkaus	281	3						1		
nahkateollisuus	282									
köydet, narut ja langat	283	12	2	3	25	8		10		

solmut ja pujotustyöt	284									
korityöt	285									2
kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit	286	29	2	7	3	1	27	11	10	8
kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet	287									
tekstiiliteollisuus	288		4							1
paperiteollisuus	289									
NAHKA, TEKSTIILIT JA KUIDUT	280 Yhteensä	44	8	10	28	9	27	22	10	11
tavanomainen vaatus	291	48	13	48	13	56	69	35	74	9
erikoisvaatus	292	44	3	2	19	9	38	10	10	19
asusteet ja varusteet	293	4			8	2	7	2	2	
vaatteiden valmistus	294	6	1	10	2	6	10	1		14
vaatetusteollisuus	295									2
vaatehuolto	296	6	4	9	4	5	4	5	1	2
VAATETUS	290 Yhteensä	108	21	79	46	78	155	53	87	46
korut ja koristeet	301	13	1	1	4	5	3	9	2	29
kauneudenhoito	302	2	6	4	2	2	4			6
kauneudenhoitoaineiden valmistus	303			1						
mutilaatio	304									
kauneudenhoitoalan ammattilaiset	305									
korujen valmistus	306									
KORISTAUTUMINEN	300 Yhteensä	15	7	6	6	7	7	9	2	35
maankäyttö	311									
vesihuolto	312									
metsätyö ja metsäteollisuus	313			8					1	
metsätalouden tuotteet	314					1				
öljy- ja kaasuesiintymät	315									
kaivos- ja louhostoiminta	316									
maaperän erikoisesiintymät	317									
ympäristön laatu	318									
LUONNONVAROJEN HYÖDYNTÄMINEN	310 Yhteensä	0	0	8	0	1	0	0	1	0
eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö	321									
puutyö	322	23	5		8	8	1		6	1
keramiikka- ja lasiteollisuus	323					1				3
kivityö	324					19				1
metallurgia	325	1				29		3	10	

metallikäsiyö	326	4			25	3	4	4	2	1
rauta- ja terästeollisuus	327									
muu metalliteollisuus	328									
PERUSRAAKA-AINEIDEN JALOSTUS	320 Yhteensä	28	5	0	33	60	5	7	18	6
rakentaminen	331		1			1	7			
maanrakennus	332									
muuraustyöt	333					1	1			
teräsrunkorakentaminen	334									
kirvesmiehen ja puusepän työt	335	2			2					
putkityöt	336									
sähkötyöt	337									
muut rakennusalan ammatit	338	1								
rakennustarviketeollisuus	339									
RAKENNUSTOIMINTA	330 Yhteensä	3	1	0	2	2	8	0	0	0
arkkitehtuuri	341					1				
asumukset ja asunnot	342					1	5			2
talous- ja ulkorakennukset	343	3				1				
julkiset rakennukset	344							1		
virkestystoimintaan liittyvät rakennukset	345			2						
uskonnolliset ja sivistystoiminnalliset rakennukset	346	1			22			15		
liike- ja toimistorakennukset	347									
teollisuusrakennukset	348									
muut rakennukset ja rakenteet	349								1	
RAKENNUKSET	340 Yhteensä	4	0	2	22	3	5	16	1	2
maapohja	351					4				
huonekalut ja matot	352	35	36		18	19	27	23	35	21
rakennusten sisätilat	353	6	21	6	36	22	31	15	44	52
lämpö, valaistus ja ilmastointi	354	17	4	6	16	7	6	17	14	8
sekalaiset rakennustarvikkeet	355	6	2			1				
kodinhoito	356			4		8	11		1	1
palveluskunta	357									2
julkisten rakennusten hoito	358									
RAKENNUSTEN VARUSTUS, HUOLTO JA YLLÄPITO	350 Yhteensä	64	63	16	70	61	75	55	94	84
asutusmuodot	361	1	2		1					
asuminen	362		2							

kadut ja liikenne	363					2			4	1
jätehuolto ja puhtaanapito	364									
julkiset palvelut	365									
kaupan palvelut	366									
puistot ja viheralueet	367									
julkiset erikoispalvelut	368	2	1			6		1	1	
kaupunki- ja maaseutuelämä	369					2				
ASUTUS	360 Yhteensä	3	5	0	1	10	0	1	5	1
energiantuotannon kehittäminen	371									
tuli	372	3	1		5		6	2		3
valo	373	17	3	3	16	7	3	18	14	9
lämpö	374		6			1			2	3
lämpövoima	375									
vesivoima	376									
sähkövoima	377									
atomienergia	378									
muut voimantuotantotavat	379									
ENERGIA JA VOIMANTUOTANTO	370 Yhteensä	20	10	3	21	8	9	20	16	15
yleinen kemianteollisuus	381									
petrokemia ja hiiliteollisuus	382									
kumiteollisuus	383									
synteettinen teollisuus	384									
teollisuuskemikaalit	385									
maali- ja lakkateollisuus	386									
lannoiteteollisuus	387									
pesu- ja rasva-aineteollisuus	388			9			3	3		1
räjähdyssaineteollisuus	389									
KEMIANTEOLLISUUS	380 Yhteensä	0	0	9	0	0	3	3	0	1
rautamanufaktuuriteollisuus	391									
koneteollisuus	392		3	1						
elektromekaaninen teollisuus	393									
lämmitys- ja valaistuslaitteiden tuotanto	394									
optinen teollisuus	395									
laivanrakennus	396							1		
raideliikenneteollisuus	397									

ajoneuvo- ja autoteollisuus	398						1			
ilmaluteollisuus	399									
KONE- JA TYÖKALUTEOLLISUUS	390 Yhteensä	0	3	1	0	0	1	1	0	0
mekaniikka	401									
teollisuuskoneet	402								1	
sähkökoneet ja -laitteet	403			5			3		2	2
kotitalouskoneet ja -laitteet	404			1			2	4	3	1
punnitus-, mittaus- ja tallennuslaitteet	405	19	6	8	20	12	4	27	1	7
taakansiirtolaitteet	406			8						
maatalouskoneet	407									
informaatioteknologia	408			2						
KONEET	400 Yhteensä	19	6	24	20	12	9	31	7	10
aseet	411				42	2	1	78	3	3
yleistyökalut	412	7	3	3	27	4		13	1	6
erikoistyökalut	413			4	2	0		1	2	
sekalainen rautatavara	414	8		28	1	1	3	9		
astiat ja välineet	415	7	26	6	5	10	1	13	17	9
laitteet	416	3				3		3		1
rakenteet	417									
TYÖKALUT JA VÄLINEET	410 Yhteensä	25	29	41	77	20	5	117	23	19
omistusjärjestelmä	421								1	
irtain omaisuus	422				12					
kiinteä omaisuus	423							1		
immateriaalinen omaisuus	424									
omaisuuden hankinta ja siitä luopuminen	425									2
lainat	426									
vuokraaminen	427									
perintö	428									
omaisuudenhallinta	429									
OMAISUUS	420 Yhteensä	0	0	0	12	0	0	1	1	2
lahjojen antaminen	431		3				1			
ostaminen ja myyminen	432									
tuotanto ja tarjonta	433									
tulot ja kysyntä	434		7			2	5		1	5
hintaa ja arvo	435			8						

maksuvälineet	436		1	1	48	1	9	9	55	
kauppavaihdon muodot	437									
kotimaankauppa	438									
ulkomaankauppa	439						1			
TAVAROIDEN JA PALVELUIDEN VAIHTO	430 Yhteensä	0	11	9	48	3	16	9	56	5
kaupallinen liiketoiminta	441									
tukkukauppa	442									
vähittäiskauppa	443		5	1			4			2
erikoistunut vähittäiskauppa	444		7	3	4	3	3			67
palveluyritykset	445						1			
myyntityö	446									
mainonta	447					1	7			14
KAUPANKÄYNTI	440 Yhteensä	0	12	4	4	4	15	0	0	83
kirjanpito	451								1	
luotto	452									
pankkitoiminta	453						1			
säästäminen ja sijoittaminen	454				3				1	2
keinottelu	455									
vakuutustoiminta	456		2	3						
valuutta	457									
liiketaloudelliset suhdanteet	458									
RAHATALOUS	450 Yhteensä	0	2	3	3	0	1	0	2	2
työ	461									
sukupuolten välinen työnjako	462									
ammattillinen erikoistuminen	463									
työvoiman kysyntä ja tarjonta	464									
palkat ja palkkiot	465		1							1
työsuhteet	466		5	12						
työvoiman järjestäytyminen	467		9		39				4	
työehtosopimukset	468									
TYÖ	460 Yhteensä	0	15	12	39	0	0	0	4	1
pääoman omistus ja hallinta	471									
yksityisyrietykset	472									
yhtiötoiminta	473									
osuustoiminta	474						1			

valtionyhtiöt	475									
taloudellinen yhteistyö	476									
kilpailu	477									
LIIKE- JA TEOLLISUUSORGANISAATIOT	470 Yhteensä	0	0	0	0	0	1	0	0	0
liikkuminen	481		1	6		2	1			2
tavarankantaminen	482	6		1	6	8	7	2	2	4
taakansiirto	483			4						
matkustaminen	484		4			2	8			4
matkustuspalvelut	485		2							
matkustamisen säätely	486		3							
kulkuväylät	487					0				
tavaran varastointi	488							1		
kuljetusliikenne	489									
MATKUSTAMINEN JA KULJETUS	480 Yhteensä	6	10	11	6	12	16	3	2	10
tiet ja sillat	491								1	
kuljetuseläimet	492	6			30		1	3		
kulkuneuvot	493			3	2	5	1	1	8	5
maantieliikenne	494		14							
tienvarsipalvelut	495									
rautatiet	496		2							
raideliikenne	497			1						
asemat ja terminaalit	498									
maanteiden ja rautateiden rakentaminen	499									
MAALIIKENNE	490 Yhteensä	6	16	4	32	5	2	4	9	5
veneet ja alukset	501	3		3	3	4				
navigointi	502									
vesiteiden rakentaminen	503								3	
satamapalvelut	504		4	50						
vesiliikenne	505			13	1	3	3			
ilma-alukset	506									
ilmailu	507									
lentokenttäpalvelut	508									
lentoliikenne	509									
VESI- JA ILMALIIKENNE	500 Yhteensä	3	4	66	4	7	3	0	3	0
elintaso	511									

vuorokausirytmä	512									
nukkuminen	513	8		1		7	6	2	4	2
eritys	514		1	1		1			2	
henkilökohtainen hygienia	515	2	3	11		0	8		14	1
asennot	516									
vapaa-ajan toiminnot	517				1					
ELINTASO JA ELINTAVAT	510 Yhteensä	10	4	13	1	8	14	2	20	3
keskustelu	521									
huumori	522				1					
harrastukset	523		17		1	2	2			6
pelit ja leikit	524		13	33	1	7	32		2	30
rahapelit	525		5							
liikunta ja urheilu	526		1	3		1	14		12	
vapaapäivät ja juhlapäivät	527	1	10	2			4		6	34
lomat	528						1			
virikistymahdollisuudet	529									
VIRKISTYS	520 Yhteensä	1	46	38	3	10	53	0	20	70
taidekäsityö ja muotoilu	531	2				2	1			
verbaaliset taidemuodot	5310									
visuaaliset taidemuodot	5311									
kuvataide	532	3	2	1	26	23		2	2	5
musiikki	533		51			1	1		0	
musiikki-instrumentit	534	1		2	3			7		4
tanssi	535									1
draama	536									1
puhetaito	537									
kirjallisuus	538				1					
kirjalliset tekstit	539									
TAITEET	530 Yhteensä	6	53	3	30	26	2	9	2	11
spektaakkelit	541									1
kaupallinen urheilu	542									
näyttelyt	543		5			1	3			
julkiset esitelmät	544									
musiikki- ja teatteriproduktiot	545						0			
elokuvateollisuus	546									

yökerhot ja diskot	547									
laiton palvelutoiminta	548									
taiteen ja virkistystoimialan tarvikkeiden tuotanto	549									
KAUPALLINEN VIIHDE	540 Yhteensä	0	5	0	0	1	3	0	0	1
henkilönnimet	551									
eläinten ja esineiden nimet	552									
nimen antaminen	553					1				
status, rooli ja arvovalta	554	2	5	2	14	1	7		5	
lahjakkuuteen perustuva asema	555		1	2	2		2		3	
varallisuuteen perustuva asema	556									
manipulointiin perustuva asema	557									1
sosiaalisen aseman aleneminen	558									
YKSILÖITYMINEN JA YHTEISKUNTAKIERTO	550 Yhteensä	2	6	4	16	2	9	0	8	1
ikäluokat	561	1				1				
sukupuoleen perustuva asema	562									
etninen kerrostuneisuus	563				2					
suljetut yhteiskuntaryhmät	564									
yhteiskuntaluokat	565				1					
maaorjuus ja velkaorjuus	566									
orjuus	567									
SOSIAALINEN KERROSTUMINEN	560 Yhteensä	1	0	0	3	1	0	0	0	0
sosiaaliset suhteet ja ryhmät	571									
ystävyyss- ja tuttavuussuhteet	572									
pienryhmät	573									
vierailut ja vieraanvaraisuus	574		9				1			4
yhdistykset	575	1	5	2	24	9	18	1	7	7
sosiaaliset tavat ja etiketti	576		12							
etiikka	577									
ristiriidat	578									
huliganismi, mellakointi ja terrorismi	579									
IHMISUHQTEET	570 Yhteensä	1	26	2	24	9	19	1	7	11
avioliiton perustekijät	581									
avioliittoa koskevat säännökset	582									
avioliiton solmimistavat	583									
avioliiton suunnittelu	584	1	2		10	3	1			4

hää	585	10				5	6	3	6		
avioliiton purkaminen	586										
uudelleenavioituminen	587										
poikkeukselliset liitot	588										
naimattomuus	589										
AVIOLIITTO	580 Yhteensä	11	2	0	15	9	4	6	0	4	
perheasuminen	591										
ruokakunta	592										
perhesuhteet	593										
ydinperhe	594										
moniavioisuus	595										
suurperhe	596										
adoptio	597										
PERHE	590 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
sukulaisuusterminologia	601										
sukulaisuussuhteet	602										
isovanhemmat ja lastenlapset	603										
vanhempien sisarukset ja näiden lapset	604										
serkut	605										
appivanhemmat, vävyt ja miniät	606										
langot ja kälyt	607										
keinotekoiset sukulaisuussuhteet	608										
ei-sukulaisten kohtelu	609										
SUKULAISUUS	600 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
polveutumissäännöt	611										
suvut ja sukuhaarat	612										
sukulinjat	613										
klaanit	614										
fratriat	615										
yksilinjainen kaksiluokkajärjestelmä	616										
kaksilinjaiset sukuryhmät	617										
paikalliset sukuryhmät	618										
heimot ja kansakunnat	619										
	610 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
yhteisön rakenne	621										

yhteisön johtajat	622				2					
neuvostot	623									
paikalliset virkamiehet	624		1							
poliisi	625		4						1	
sosiaalinen kontrolli	626									
epävirallinen sisäinen oikeudenkäyttö	627									
yhteisöjen väliset suhteet	628									1
etnisten ryhmien väliset suhteet	629									
YHTEISÖ	620 Yhteensä	0	5	0	2	0	0	0	1	1
alueellinen hierarkia	631									
kunnat ja kaupungit	632		52		1		2	1	2	
suurkaupungit	633									
läänit	634									
maakunnat	635									
siirtomaat	636									
ALUEELLINEN ORGANISAATIO	630 Yhteensä	0	52	0	1	0	2	1	2	0
kansalaisuus	641									
hallitusmuoto ja valtiosääntö	642				4					
hallitsija	643		1		3			1		3
hallitsijan talous	644									
hallitsijan neuvonantajat	645									
neuvoa-antavat elimet	646									
valtion virastot ja hallinnolliset laitokset	647		3			1				
monenväliset suhteet	648									
HALLINNOLLISET INSTITUUTTIOT	640 Yhteensä	0	4	0	7	1	0	1	0	3
verotus ja julkiset tulot	651		2			1	1			
julkinen talous	652									
julkinen rakennustoiminta	653									
tutkimus- ja kehitystyö	654									
valtionyrietykset	655		2							1
valtion säätelytoimet	656		5							
julkinen sosiaaliturva	657		1							
sivistystoimi	658									
muu valtion toiminta	659		1							
HALLINNOLLINEN TOIMINTA	650 Yhteensä	0	11	0	0	1	1	0	0	1

vallan väärinkäyttö	661									
poliittinen juonittelu	662									
julkinen politiikka	663				3					
painostuspolitiikka	664		2	2			1			
poliittiset puolueet	665						1			
vaalit	666									
poliittinen koneisto	667									
poliittiset liikkeet	668						1			
vallankumous	669		3			3	8			
POLIITTINEN TOIMINTA	660 Yhteensä	0	5	2	3	3	11	0	0	0
lait ja asetukset	671			5	1					
edesvastuu	672									
rikokset ja rikkomukset	673									
rikollisuus	674									
sopimukset	675			4						
välitystoiminta	676									
järjestäytynyt rikollisuus	677									
LAKI JA OIKEUDENKÄYTTÖ	670 Yhteensä	0	0	9	1	0	0	0	0	0
rangaistukset	681	1								
henkirikokset	682							1		
henkilörikokset	683									
siveysrikokset ja perheeseen kohdistuvat rikokset	684									
omaisuusrikokset	685				1					
sopimusrikkomukset	686									
rikokset valtiota vastaan	687				2					
rikokset uskontoa vastaan	688									
järjestysrikokset	689							1		
RIKOKSET JA RANGAISTUKSET	680 Yhteensä	1	0	0	3	0	0	2	0	0
siviilioikeus	691							4		
oikeusistuiimet	692				3					
oikeuslaitoksen piirissä työskentelevät henkilöt	693									
oikeustoimiin ryhtyminen	694									
oikeudenkäynti	695									
tuomion täytäntöönpano	696				2					
vankilat	697	1							1	1

erityisoikeusistuimet	698									
OIKEUSLAITOS	690 Yhteensä	1	0	0	5	0	0	4	1	1
sotilasorganisaatio	701		1		1			1	4	1
värväys ja koulutus	702		4						4	
sotilaskuri ja moraali	703				5	2	7		7	4
maavoimat	704	3						1		1
huolto ja muonitus	705									
laivasto	706									
ilmavoimat	707									
tukijoukot	708						17			2
SOTAVOIMAT	700 Yhteensä	3	5	0	6	2	24	2	15	8
sotilasinsinööritaito	711									
sotilaskohteet	712									1
sotilasaseet	713				35	2	1	35	2	1
univormu ja varustus	714			1	6	17	11	7	10	
sotilaskulkuneuvot	715									
laivaston alukset	716	1								
sotilaslentokoneet	717		1							
erikoissotilasvälineistö	718									
ammusteollisuus	719									
SOTILASTEKNOLOGIA	710 Yhteensä	1	1	1	41	19	12	42	12	2
sodan yllykkeet	721									
sodanajan olosuhteet	722		1	3		8	2			17
strategia	723									
logistiikka	724									
taktiikka	725									
sodan kulku	726		1	2	1					1
taistelun jälkipyykki	727									
rauhan solmiminen	728									2
sotaveteraanit	729						0			4
SOTA	720 Yhteensä	0	2	5	1	8	2	0	0	24
luonnonmullistukset ja katastrofit	731									
vammaisuus	732									
alkoholismi ja narkomania	733									
invaliditeetti	734									

köyhyys	735			2			1			
yleinen avuntarve	736									
vanhustenhuolto	737									
nuorisorikollisuus	738									
YHTEISKUNNALLISET ONGELMAT	730 Yhteensä	0	0	2	0	0	1	0	0	0
avustus- ja hyväntekeväisyysjärjestöt	741		18							
lääketieteellinen tutkimus	742									
sairaalat ja kunnat	743					1				1
julkinen terveydenhoito ja hygienia	744		2							
sosiaalivakuutus	745									
sosiaalihuolto	746									
yksityiset avustusjärjestöt	747									
sosiaalityö	748									
TERVEYDENHOITO JA SOSIAALIHUOLTO	740 Yhteensä	0	20	0	0	1	0	0	0	1
ehkäisevä lääketiede	751									
ruumiinvammat	752			2			2			
sairausteoriat	753									
taikuus ja noituus	754									
maaginen ja henkinen terapia	755									
henkiparantajat ja psykoterapeutit	756									
lääketieteellinen hoito	757	0		1			0	0		0
hoitotyö	758	1					1	2		6
hoitohenkilökunta	759									
SAIRAUS	750 Yhteensä	1	0	3	0	0	3	2	0	6
elämä ja kuolema	761									
itsemurha	762									
kuoleminen	763									
hautaustavat ja hautajaiset	764	1			1	2			1	
sureminen	765				1		1			
erityiset hautaustavat	766									
hautaukseen ja hautajaisiin erikoistuneet henkilöt	767									
kuoleman aiheuttamat sosiaaliset järjestelyt	768									
kuoleman kultti	769									
KUOLEMA	760 Yhteensä	1	0	0	2	2	1	0	1	0
uskonnon peruspiirteet	771									

kosmologia	772									
mytologia	773									
animismi	774									
eskatologia	775									
henget ja jumalat	776									
onni ja sattuma	777									
pyhät esineet, eläimet ja paikat	778	1			17	28		12		1
teologiset järjestelmät	779		1							
USKOMUKSELLISET JA USKONNOLLISET KÄSITYKSET	770 Yhteensä	1	1	0	17	28	0	12	0	1
uskonnollinen kokemus	781									
palvonta, rukoukset ja uhrin	782	1								
puhdistautuminen ja sovit	783									
välttäminen ja tabu	784									
asketismi	785									
hurmoshenkinen käyttäytyminen	786									
ilmestykset ja ennustaminen	787									
rituaali	788									
magia	789					1				
USKONNOLLINEN TOIMINTA	780 Yhteensä	1	0	0	0	1	0	0	0	0
tietäjät ja ennustajat	791									
profeetat ja askeetit	792				2					
papisto	793				1	4				
uskovien yhteisö	794		21							2
uskontokunnat	795	1				2				
organisoitu seremonia	796		1							
lähetystyö	797							2		
uskonnollinen suvaitsemattomuus ja marttyyrit	798									
USKONNOLLINEN ORGANISAATIO	790 Yhteensä	1	22	0	3	6	0	2	0	2
lukumystiikka	801									
numerointi ja laskeminen	802									
matematiikka	803									
mitat ja painot	804									
ajanmäärittäminen	805	5			11	3	2	11		2
NUMEROT, LUVUT JA MITAT	800 Yhteensä	5	0	0	11	3	2	11	0	2
logiikka	811									

filosofia	812									
tieteellinen metodi	813									
humanistiset tieteet	814		1							
yhteiskuntatieteet ja luonnontieteet	815									
sovellettu tiede	816				1					
TIETEET	810 Yhteensä	0	1	0	1	0	0	0	0	0
kansanomaiset käsitykset säästä	821									
kansanomaiset käsitykset fysiikasta	822									
kansanomaiset käsitykset maantieteestä ja geologiasta	823									
kansanomainen kasvien tuntemus	824									
eläimiä koskevat kansanomaiset käsitykset	825									
kansanomaiset käsitykset anat.	826									
kansanomaiset käsitykset fysiol.	827									
kansanpsykologia	828									
yhteiskuntaa koskevat...	829									
KANSANTIETO	820 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
seksuaalisuus	831									
seksuaalinen stimulaatio	832									
sukupuolilyhdyntä	833									
sukupuolikäyttäytymisen säännöt	834									
sukupuolisuhteiden sääntely...	835									
esiaviolliset suhteet	836									
avioliiton ulkopuoliset suhteet	837									
homoseksuaalisuus	838									
poikkeava seksuaalinen käyttäytyminen	839									
SUKUPUOLISUUS	830 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kuukautiset	841									
hedelmöitys	842									
raskaus	843						1			
synnytys	844									
vaikeat ja epätavalliset synnytykset	845									
synnytyksen jälkeinen hoito	846									
abortti	847									
aviottomat lapset	848									
RASKAUS JA SYNNYTYYS	840 Yhteensä	0	0	0	0	0	1	0	0	0

lapsen ottaminen yht. jäseneksi	851				1		1			
lapsuusajan seremoniat ja riitit	852									
pikkulasten ruokinta	853					1			5	
pikkulasten hoito	854	1	2	1		11	10			
lastenhoito	855	1		12		23	14		40	4
kehitys ja kasvaminen	856									
lapsuusajan toimet	857		13	33		7	32		8	27
lapsen asema	858									
IMEVÄISIKÄ JA LAPSUUS	850 Yhteensä	2	15	46	1	42	57	0	53	31
kasvatusmenetelmät	861									
vieroitus ja ruokailutapojen...	862									
siisteyskasvatus	863						2			
sukupuolikasvatus	864									
itsehillintään tähtäävä kasvatus	865									
itsenäisyyteen tähtäävä kasvatus	866									
sos. normien opettaminen	867									
taitojen opettaminen	868	1			7					
usk. käsitysten opettaminen	869									
LASTENKASVATUS	860 Yhteensä	1	0	0	7	0	2	0	0	0
opetusjärjestelmä	871									
kouluopetus	872		5	9		16	2		52	1
korkeampi opetus	873		3		3	63	4		1	
ammattikoulutus	874		41	1		1	2			
opettajat	875									
kasvatusteorit ja -menetelmät	876									
opiskelijat	877					2				
KOULUTUS	870 Yhteensä	0	49	10	3	82	8	0	53	1
puberteetti ja initiaatio	881									
nuorison sosiaalinen asema	882									
nuorison toiminta	883									
täysi-ikäisyys	884									
aikuisuus	885									
vanhuus	886									
vanhusten toiminta	887									
vanhusten asema ja kohtelu	888									

IHMISEN IKÄKAUDET	880 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SUKUPUOLIROOLIT JA -KYSYMYKSET	890 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
puhujan omakieliset tekstit	901									
suomeksi käännetyt tekstit	902									
interlineaariset käännökset	903									
TEKSTIT	900 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
kronologiset jaksot ja kulttuurikaudet	911									
kulttuuristratigrafia	912									
toiminnallisesti erikoistuneet...	913									
typologiat ja luokitukset	914									
arkeologiset inventaariot	915									
ARKEOLOGISET KERROKSET, TEKNIIKAT JA ANALYYSIT	910 Yhteensä	0	0	0	0	0	0	0	0	0

5.2. Havaintomatriisi museoiden ilmoittamista kartutustavoitteista

Havaintomatriisi museoiden ilmoittamista tavoitteista		KyM 1	KyM 2	KyM 3	PM 1	PM 2	PM 3	EKM 1	EKM 2	EKM 3
kartat	102				x					
paikannimet	103		x							
ilmasto	132	x						x		
topografia ja geologia	133	x						x		
maaperä	134	x						x		
mineraalivarannot	135	x						x		
eläimistö	136	x						x		
kasvisto	137	x						x		
esihistoria	172	x		x	x					
puhe	191		x							
sanavarasto	192		x							
kielioppi	193		x							
äänneoppi	194		x							
sosiolingvistiikka	195		x							
semantiikka	196		x							

kielellinen identifiointi	197		x						
1. erikoiskielet	198		x						
viestien välittäminen	202			x	x				x
tiedonlevitys	203			x					x
lehdistö	204			x	x				x
postilaitos	205			x					x
puhelin ja lennätin	206			x					x
radio ja televisio	207			x					x
muistamisen apuvälineet	211				x				
kirjoitus	212				x				
julkaisu- ja kustannustoiminta	214				x				
valokuvaus	215				x		x		x
keräily	222	x							
linnustus	223	x							
metsästys ja ansapyynti	224	x							
merieläinten pyynti	225	x	x	x					
kalastus, ravustus ja simpukanpyynti	226	x	x	x					
kalastusvälineet	227	x	x	x					
kotieläimet	231	x			x		x		x
sovellettu eläintiede	232								x
laiduntalous	233	x			x		x		x
maitotalous	234	x			x		x	x	x
siipikarjankasvatus	235	x			x		x		x
villantuotanto	236	x			x		x		x
muut eläimistä saatavat tuotteet	237	x			x		x		x
maan muokkaus ja käsittely	241	x			x		x	x	x
maataloustiede	242							x	x
viljakasvien viljely	243	x			x		x	x	x
kasvisten, maustekasvien ja sienten viljely	244	x			x		x	x	x
puiden ja pensaiden kasvatus	245	x			x		x	x	x
rehukasvien ja heinän viljely	246	x			x		x	x	x
koristekasvit	247							x	x
kuitukasvien viljely ja keruu	248	x			x		x	x	x
erikoishyötykasvit	249							x	x
ruoan säilöntä ja varastointi	251	x	x		x			x	x

ruoanvalmistus	252	x	x		x			x	x	
lihanjalostusteollisuus	253	x	x							
pakasteteollisuus	254	x	x							
säilyketeollisuus	255	x	x							
viljatuoteteollisuus	256	x	x							
makeis- ja makeutusaineteollisuus	257		x							
ruoka-aineiden jalostamiseen ja pakkaukseen liittyvät teollisuudenalat	258		x							
nälän tyydyttäminen ja hillintä	261	x	x					x	x	
ruokavalio	262	x	x							
mausteet	263	x	x					x	x	
ruokaileminen	264	x	x		x			x	x	
ruokailupalvelut	265		x							x
alkoholiittomat juomat	272	x			x			x	x	
alkoholijuomat	273	x			x			x	x	
juomateollisuus	274	x								
kiihottavat ja huumaavat aineet	276	x								
nahanmuokkaus	281	x			x					x
köydet, narut ja langat	283	x			x					x
solmut ja pujotustyöt	284	x			x					x
korityöt	285	x			x					x
kehrätystä materiaalista valmistetut tekstiilit	286	x			x				x	x
kehräämättömästä materiaalista valmistetut tuotteet	287	x			x					x
tekstiiliteollisuus	288	x	x							
paperiteollisuus	289	x	x							
tavanomainen vaatetus	291		x		x			x	x	
erikoisvaatetus	292		x		x			x	x	
asusteet ja varusteet	293		x		x			x	x	
vaatteiden valmistus	294	x	x				x			x
vaatetusteollisuus	295		x							
vaatehuolto	296		x		x					
korut ja koristeet	301		x		x			x		
kauneudenhoito	302		x							
kauneudenhoitoalan ammattilaiset	305						x			x
metsätyö ja metsäteollisuus	313	x	x		x			x		x
metsätalouden tuotteet	314							x		

eläinten luiden, sarvien ja kuorien käyttö	321	x			x		x		x	x
puutyö	322	x	x		x		x		x	x
keramiikka- ja lasiteollisuus	323	x	x							
kivityö	324	x	x		x				x	x
metallurgia	325	x							x	x
metallikäsiyö	326	x			x		x		x	x
rauta- ja terästeollisuus	327	x	x							
muu metalliteollisuus	328	x	x							
rakentaminen	331		x							
maanrakennus	332		x							
muuraustyöt	333		x							
teräsrunkorakentaminen	334		x							
kirvesmiehen ja puusepän työt	335		x							
putkityöt	336		x							
sähkötyöt	337		x							
muut rakennusalan ammatit	338		x							
rakennustarviketeollisuus	339	x	x							
arkkitehtuuri	341		x	x						
asumukset ja asunnot	342		x	x					x	
talous- ja ulkorakennukset	343		x	x						
julkiset rakennukset	344		x	x						
virkestystoimintaan liittyvät rakennukset	345		x	x						
uskonnolliset ja sivistystoiminnalliset rakennukset	346	x	x	x	x					
liike- ja toimistorakennukset	347		x	x						
teollisuusrakennukset	348	x	x	x						
muut rakennukset ja rakenteet	349		x	x						
maapohja	351			x						
huonekalut ja matot	352	x	x	x	x			x	x	
rakennusten sisätilat	353	x	x	x	x			x	x	
lämpö, valaistus ja ilmastointi	354		x	x	x				x	
sekalaiset rakennustarvikkeet	355		x	x						
kodinhoito	356		x	x					x	
palveluskunta	357		x	x					x	
julkisten rakennusten hoito	358			x						
asutusmuodot	361		x							

asuminen	362		x						x	
kadut ja liikenne	363		x							
jätehuolto ja puhtaanapito	364		x							
julkiset palvelut	365		x							
kaupan palvelut	366		x							
puistot ja viheralueet	367		x							
julkiset erikoispalvelut	368		x							
kaupunki- ja maaseutuelämä	369		x							
tuli	372					x				
valo	373					x			x	
yleinen kemianteollisuus	381	x	x							
petrokemia ja hiiliteollisuus	382	x	x							
kumiteollisuus	383	x	x							
synteettinen teollisuus	384	x	x							
teollisuuskemikaalit	385	x	x							
maali- ja lakkateollisuus	386	x	x							
lannoiteteollisuus	387	x	x							
pesu- ja rasva-aineteollisuus	388	x	x							
räjähdysaineteollisuus	389	x	x							
rautamanufaktuuri-teollisuus	391	x	x							
koneteollisuus	392	x	x							
elektromekaaninen teollisuus	393	x	x							
lämmitys- ja valaistuslaitteiden tuotanto	394	x	x							
optinen teollisuus	395	x	x							
laivanrakennus	396	x	x	x						
raideliikenneteollisuus	397	x	x							
ajoneuvo- ja autoteollisuus	398	x	x							
ilmailuteollisuus	399	x	x							
teollisuuskoneet	402	x	x							
maatalouskoneet	407						x		x	
aseet	411							x		
yleistyökalut	412	x				x				x
erikoistyökalut	413	x				x				x
sekalainen rautatavara	414	x				x				x
astiat ja välineet	415	x				x		x	x	x

laitteet	416	x			x					x
kiinteä omaisuus	423				x					
maksuvälineet	436				x			x		
kaupallinen liiketoiminta	441		x							x
tukkukauppa	442		x							x
vähittäiskauppa	443		x							x
erikoistunut vähittäiskauppa	444		x							x
palveluyritykset	445		x							x
myyntityö	446		x							x
mainonta	447		x							x
pankkitoiminta	453				x					
työsuhteet	466		x	x						
työvoiman järjestäytyminen	467		x	x						
yksityisyritykset	472	x			x					
yhtiötoiminta	473	x			x					
osuustoiminta	474	x			x					
valtionyhtiöt	475	x								
liikkuminen	481	x								x
tavarankantaminen	482	x								x
taakansiirto	483	x								x
tiet ja sillat	491			x						x
kuljetuseläimet	492	x		x	x					x
kulkuneuvot	493	x		x	x					x
maantiiliikenne	494			x						x
tienvarsipalvelut	495			x						x
rautatiet	496			x						x
raideliikenne	497			x						x
asemat ja terminaalit	498			x						x
maanteiden ja rautateiden rakentaminen	499			x						x
veneet ja alukset	501		x	x						x
navigointi	502		x	x						x
vesiteiden rakentaminen	503			x						x
satamapalvelut	504		x	x						x
vesiliikenne	505		x	x						x
elintaso	511		x							

vuorokausirytmä	512		x						
nukkuminen	513		x						
eritys	514		x						
henkilökohtainen hygienia	515		x						
asennot	516		x						
vapaa-ajan toiminnot	517		x						
harrastukset	523		x						
pelit ja leikit	524							x	
vapaapäivät ja juhlapäivät	527			x				x	
virkistysmahdollisuudet	529		x						
taidekäsityö ja muotoilu	531	x					x		
kuvataide	532	x			x			x	x
musiikki	533		x						
draama	536		x						
musiikki- ja teatteriproduktiot	545				x				
henkilönnimet	551		x						
status, rooli ja arvovalta	554				x				
sosiaaliset suhteet ja ryhmät	571		x						
ystävyyss- ja tuttavuussuhteet	572		x						
pienryhmät	573		x						
vierailut ja vieraanvaraisuus	574		x						
yhdistykset	575		x	x	x				
sosiaaliset tavat ja etiketti	576		x						
etiikka	577		x						
ristiriidat	578		x						
huliganismi, mellakointi ja terrorismi	579		x						
häät	585				x				
kunnat ja kaupungit	632				x				
valtion virastot ja hallinnolliset laitokset	647				x				
muu valtion toiminta	659								x
vallan väärinkäyttö	661		x	x					
poliittinen juonittelu	662		x	x					
julkinen politiikka	663		x	x					
painostuspolitiikka	664		x	x					
poliittiset puolueet	665		x	x					

vaalit	666		x	x					
poliittinen koneisto	667		x	x					
poliittiset liikkeet	668		x	x					
vallankumous	669		x	x					
sotilasorganisaatio	701				x				x
värväys ja koulutus	702								x
sotilaskuri ja moraali	703								x
maavoimat	704								x
huolto ja muonitus	705								x
laivasto	706		x	x					
tukijoukot	708								x
sotilasinsinööritaito	711								x
sotilaskohteet	712								x
sotilasaseet	713				x		x		x
univormu ja varustus	714								x
sotilaskulkuneuvot	715								x
erikoissotilasvälineistö	718								x
ammusteollisuus	719								x
sodan yllykkeet	721								x
sodanajan olosuhteet	722								x
strategia	723								x
logistiikka	724								x
taktiikka	725								x
sodan kulku	726								x
taistelun jälkipyykki	727								x
rauhan solmiminen	728								x
sotaveteraanit	729								x
hautaustavat ja hautajaiset	764				x				
uskonnon peruspiirteet	771			x					x
kosmologia	772			x					x
mytologia	773			x					x
animismi	774			x					x
eskatologia	775			x					x
henget ja jumalat	776			x					x
onni ja sattuma	777			x					x

pyhät esineet, eläimet ja paikat	778	x		x	x					x
teologiset järjestelmät	779			x						x
uskonnollinen kokemus	781			x						x
palvonta, rukoukset ja uhrit	782			x						x
puhdistautuminen ja sovitus	783			x						x
välttäminen ja tabu	784			x						x
asketismi	785			x						x
hurmoshenkkinen käyttäytyminen	786			x						x
ilmestykset ja ennustaminen	787			x						x
rituaali	788			x						x
magia	789			x						x
lapsen ottaminen yhteiskunnan jäseneksi	851					x				
lapsuusajan toimet	857								x	
kouluopetus	872					x				
korkeampi opetus	873					x				
puberteetti ja initiaatio	881			x						x
nuorison sosiaalinen asema	882			x						x
nuorison toiminta	883			x						x
täysi-ikäisyys	884			x						x
aikuisuus	885			x						x
vanhuus	886			x						x
vanhusten toiminta	887			x						x
vanhusten asema ja kohtelu	888			x						x

Kyminlaakson museo 1927–1939

esineen nimi	numero	OCM-luokka
puulautanen voilautanen	1	264
puulautanen	2:1	264
puuvati	3	252, 264
kulho	4	252, 264
lautanen puulautanen	5	264
puuvati	6	264
vati	7	252, 264
kulho	8	252, 264
lusikka puulusikka	9:1	264
lusikka puulusikka	9:2	264
lusikka puulusikka	9:3	264
lusikka puulusikka	9:4	264
lusikka ruokalusikka	10	264
lusikka puulusikka	11:1	264
lusikka puulusikka	11:2	264
lusikka puulusikka	11:3	264
hylly lusikkahylly	12	352
lusikkalauta	13	352
kauha piimäkauha	14	234, 252
kauha piimäkauha	15	234, 252
kauha piimäkauha	16	234, 252
siivilä maitosiivilä	17	234
siivilä maitosiivilä	18	234
siivilä maitosiivilä	19	234
kauha	20	252
kauha	21	252
juustokehä	22	252
säilytysastia voiaski	23	251
säilytysastia voiaski	24	251
voipytty	25	251

tuoppi		26	272, 273
tuoppi		27	272, 273
haarikka		28	272, 273
viilikehlo		29	234
kirnu		30	234
leili		31	272, 273
leili		32	272, 273
leili		33	272, 273
leili	velpperi	34	272, 273
leili	velpperi	35	272, 273
leili		36	272, 273
viilikehlo		37	234
suppilo	puuratti	38	273
suppilo	puuratti	39	273
jauholapio	savohka	40	252
jauholapio	savohka	41	252
kalakuppi		42	264
kalakuppi		43	264
kalakuppi		44	264
kauha	soppakauha	45	252
lappakannu		46	273
juoma-astia	kannumainen, torvi	47	273
petkel	viljahuhmareesta	48	252
kahvihuhmare ja petkel		49	272
tupakanleikkuulauta		50	276
suolakopsa		51	263
suolakopsa		52	263
pullonsuojus, tuohta		53	415
puupuntari		54	405
puupuntari		55	405
puupuntari		56	405
puupuntari		57	405
puupuntari		58	405
puupuntari		59	405

puupuntari		60	405
metallipuntari		61	405
puupuntari		62	405
rautapuntari		63	405
kaljaratti		64	273
kaljaratti		65	273
kampikirnu		66	234
ratti	kaljaratti	67	273
ratti	kaljaratti	68	273
kaljakuurna	kaljakuurto	69	273
tuohikontti		70	482
tuohikontti		71	482
tuohikontti		72	482
tuohikontti		73	482
kahvimylly		74	272
pihti	pärepihti	75	354, 373
pihti	pärepihti	76	354, 373
pihti	pärepihti	77	354, 373
lyhty	kynttilälyhty	78	354, 373
lyhty	kynttilälyhty	79	354, 373
lyhty	kynttilälyhty	80	354, 373
kynttilänjalka		81	354, 373
kynttilänjalka		82	354, 373
puurasia		83	415
nauhapirta		84	286
pirtanauhan kudontavyö		85	286
nauhapirta		86	286
nauhapirta		87	286
nauhapirta		88	286
pellavaloukku		89	248
pellavalihta		90	248
häkilä	häklä	91	248
häkilä	häklä	92	248
häkilä	häklä	93	248

pellavaharja		94:1	248
pellavaharja		94:2	248
pellavaharja		94:3	248
vinorukki		95	283
rukinlapa		96	283
rukinlapa		97	283
rukinlapa		98	283
rukinlapa		99	283
rukinlapa		100	283
rukinlapa		101	283
viipsenpuu		102	283
rullatuoli	rullapenkki	103	283
kehä	loinpuu	104	286
sukkula		105	286
sukkula		106	286
sukkula		107	286
pännäri	temppeli	108	286
pännäri	temppeli	109	286
pännäri	temppeli	110	286
pännäri	temppeli	111	286
niisien kannatinpyörä		112:1	286
niisien kannatinpyörä		112:2	286
vyyhdinpuun kehys		113	283
kyynärmitta		114	405
käämirukki	kehinpuut	115	283
kangaspuut		116	286
verkonsukkula	117	286	
käpy		118:1	286, 227
käpy		118:2	286, 227
verkonkudontapuu		119	286
verkonkudontapuu	harkki	120	286
päähinetukki		121	294, 296
kaulaustukki		122:1	296
kaulauslauta		122:2	296

kalakuppi		123	264
lusikka	ruokalusikka	124:1	264
lusikka	kermalusikka	124:2	234
lusikka	kermalusikka	124:3	234
navarin pää		125	322
navari	kaurapora	126	322
napakaira	navari, kaurapora	127	322
navarin varsi		128	322
vintilän varsi		129	322
vintilän varsi		130	322
vintilän varsi		131	322
vintilän varsi		132	322
vintilän varsi		133	322
höylä	sarvihöylä	134	322
höylä	rännihöylä	135	322
höylä	sarvihöylä	136	322
höylä	valssihöylä	137	322
höylä	nerska	138	322
uurresaha		139	322
koveli		140	322
koveli	kapli	141	322
jousipora		142	322
kulmapiirrin		143	322
suuntapiirrin	riimotti, ryykmatti	144	335
ompelupihdit		145	281
hankura		146:1	281
hankura		146:2	281
ruuvipuristin		147	412
narukela		148	412
telso		149	322
puukko		150:1	412
tuppi		150:2	412
puukko		151	412
kiilapuristin		152	412

telso	leksi	153	322
kirves	piilu	154	335
puuastia	sanko	155	415
verkonpaino		156	227
verkonpaino	verkon tai nuotan paino	157	227
painokivi		158	227
sirppi		159	243
sirppi		160	243
löyhytin	löyhä, löyhkä	161	243
pohdin		162	243
tadikko	hanko	163	231
tadikko		164	231
tadikko		165	231
lehmän kaulain		166	231
länget		167	492
länget		168	492
satula		169	492
partaveitsi		170	302
silmälasikotelo		171	416
silmälasikotelo		172	416
tupakkaleikkuri		173	276
tupakkapönttö		174	276
kuppausvälineet		175	758
vakka	päähineille yms.	176	296
vakka		177	415
vakka	jalallinen vakka	178	352
arkku		179	352
arkku		180	352
arkku		181	352
arkku		182	352
arkku		183	352
kori	seinäkori	184	352
hylly	astiahylly	185	352
kaappi		186	352

kellokaappi		187	352, 405, 805
sänky		188:1	352
lakana		188:2	513
ripsulakana		188:3	513
tyyny		188:4	513
tyynyliina		188:5	513
silmikkotäkki		188:6	513
kehto		189	352, 854
lapsen kävelyrengas		190	855
tuoli	pönttötuoli	191	352
tuoli		192	352
tuoli		193	352
tuoli		194	352
tuoli		195	352
pöytä		196	352
tuvanpöytä		197	352
tuuliviiri		198	355
tuuliviirin kukko		199	355
peili	satullipeili	200	352
kaappi	vaatekaappi	201	352
sohva	puusohva	202	352
kynttilänjalka		203	354, 373
kynttilänjalka		204	354, 373
puinen lukkosalpa		205	355, 414
aitanlukko		206	355, 414
aitanlukko		207	355, 414
lukko	arkun lukko	208	352, 414
lukko	nk. kammarinovenlukko	209	355, 414
tuohisaapaspari		210	291, 322
säilytysteline	tuohitekele	211	291, 322
keihäs	susikeihäs	212	224, 411
susiverkko		213	224
kello	seinäkello	214	405, 805
seinäkello		215	405, 805

kellon heiluri		216	405, 805
petkeleen terä		217	252
kuokanterä		218	241
jauhinkivet		219	252
kivihuhmar		220	252
kivihuhmar		221	252
kahleet	vangin kahleet	222	681, 697
neulatyyny		223	286
neulatyyny		224	286
silitysrauta		225	296
käherryssakset		226	302
nauha	pirtanauhavyö	227	291
nauhavyö		228	291
nauhavyö		229	291
nauhavyö		230	291
nauhavyö		231	291
nauhavyö		232	291
nauhavyö		233	291
tykki		234	292
tykki		235	292
tykki		236	292
tykki		237	292
tykki		238	292
tykki		239	292
tykki		240	292
tykki		241	292
tykki		242	292
tykkimyssy		243	292
tykkimyssy		244	292
tykkimyssy		245	292
tykkimyssy		246	292
tykkimyssy		247	292
tykkimyssy		248	292
tykkimyssy		249	292

tykkimyssy	250	292
tykkimyssy	251	292
tykkimyssy	252	292
tykkimyssy	253	292
tykkimyssy	254	292
tykkimyssy	255	292
tykkimyssy	256	292
tykkimyssy	257	292
tykkimyssy	258	292
tykkimyssy	259	292
tykkimyssy	260	292
tykkimyssy	261	292
tykki	262	292
myssy	263	292
tanu	264	292
myssy	265	292
myssyn nauha	266	292
myssyn nauha	267	292
myssyn nauha	268	292
morsiuskruunu	269	301, 585
morsiamen rintakilpi	270	301, 585
taskut morsiuspuvun taskut	271	292, 585
morsiamen kaulus	272	292, 585
morsiamen vyö	273	292, 585
morsiamen sukat	274	292, 585
silkkihuivi	275	291
villahuivi lastinkisaali	276	291
paidan yliset	277	291
paita kivijalkapaita	278	291
paita kivijalkapaita	279	291
paita	280	291
paita sulhaspaita	281	292, 585
hame	282	291
hame	283	291

hame		284	291
esiliina		285	291
pusero	kohtu eli röijy	286	291
röijy	aluskohtu	287	291
jakku	kiissu	288	291
sukat		289	291
sukat		290	291
käsineet	puolikäsineet	291	291
tasku		292	291
tasku		293	291
sormikas	rippisormikas	294	292, 561, 794
sormikkaat	sulhaskäsineet	295	292, 585
nilkkasukat	sulhassukat	296	291, 585
takki	sulhastakki	297	292, 585
turkinvyö		298	291
silmikkotäkki	vippeläispeitto	299	513
kuvatäkki		300	513
silmikkotäkki		301	513
paariliina	kantoliina	302	764
pyyheliina		303	515
shaali		304	291
hame		305	291
esiliina		306	291
vyö		306:1	291
jakku		307	291
huivi	saksanshaali	308	291
pelleriini		309	291
pitsimyssy		310	291
päähine		311	291
hattu		312:1	291
hattu		312:2	291
hattu		312:3	291
sohva		313	352
nojatuoli		314	352

tuoli		315	352
tuoli		316	352
lipasto		317	352
kaappi		318	352
kaappi		319	352
pöytä		320	352
pystyrukka		321	283
rukousnauha		322	782
puurasia		323	415
rasia		324	415
kynttiläsakset ja tarjotin		325	354, 373
maalikivet		326	338
jauhinkivet		327	252
ruuhi		328	501
ruuhi		329	501
ankkuri	Ruotsinsalmi	330	501, 716
hylly	piippuhylly	331	276, 352
piippu		332	276
piippu		333	276
piippu		334	276
piippu		335	276
piippu		336	276
piippu		337	276
piipunpesä		338	276
piipunpesä		339	276
piipunpesä		340	276
piipunpesä		341	276
piipunpesä		342	276
piipunvarsi		343	276
tupakkapurkki		344	276
kynttiläkruunu kirkonkruunu		345	346, 354, 373
veistopenkki		346	322
viulu		347	534
matkalaukku		348	482

arkku		349	352
muotokuva	Kyminlinna	350	211, 532
muotokuva	Kyminlinna	351	211, 532
muotokuva	E. de Lanskoy	352	211, 532
peili		353	352
ristipistotyö		354	353, 531
ruutimitta		355	411
ruutisarvi		356	411
kuutin valjaat	kuutinkoukku	357	225
hyljekeihään kärki		358	225
ruutisarvi		359:1	411
ruutisarvi		359:2	411
luodinvalumuotti		360	411
nenäliina		361	515
nauhavyö	side	362	291, 294
liivi		363	291
ryijy		364	286
ryijy		365	286
ryijy		366	286
ryijy		367	286
kaappi	avainkaappi	368	352
avain	aitanavain	369:1	343, 414
avain	aitanavain	369:2	343, 414
avain	aitanavain	369:3	343, 414
kynttilänjalka		370	354, 373
kynttilänjalka		371	354, 373
virkkaukukoukku		372	294
tulusrauta		373	372
taulaa		374	372
tulukset		375	372
tohvelit		376	291
liivit		377	291
liivit		378	291
merkkaukliina		379	353, 868

aurinkokello	380	405, 805
helmikaulus	381	291
nappimuotti	382	325
keihäänkärki	383	172, 411
kevyet kasakkahevosen kengät	384	492, 704
kannukset	385	492, 704
kannukset	386	492, 704
rautapiikki	387	172
räätälinzakset	388	296
koristekampa	389	293
vyö helavyö	390	293
rasia	391	415
lumilasit ja suojakotelo	392	225
sormus	393	301
sormus	394	301
sormus	395	301, 584
sormus	396	301
sormus	397	301
korvakorut	398	301
korvakorut	399	301
korvarenkaat	400	301
sinettileimasin	401	554, 422
sinettileimasin	402	554, 422
rintasolki	403	301
kalvosinnappi	404	301
kalvosinnapit	405	301
lornjetti	406	416, 293
virkkaukokuukku	407	294
ikoni	408	778
mittanauha	409	405, 361, 166
niisinauhan kudontavyö	410	294
kela	411	412
tuohikori	412	252, 482
sukkanauhaa	413	291

tuulaskoura	414	227
tuulaskoura	415	227
atrain	416	227
Kotkan VPK:n päällikön kypärä	418	368, 575
teekannu	419	272
posliinikulho	420	272
teekuppeja 2 paria	421	272
kahvikuppi	422	272
pieni posliinilautanen	423	272
kuppi ja teevati	424	272
kuppi ja teevati	425	272
mausteikko	426	263
pikari	427	273
pikari	428:1	273
pikari	428:2	273
pikari	428:3	273
pikari	429	273
pikari	430	273
pikari	431	273
pikari	432	273
pikari	433:1	273
pikari	433:2	273
pikari	433:3	273
pikari	433:4	273
pikari	434	273
pikari	435	273
pikari	436:1	273
pikari	436:2	273
pikari	436:3	273
liköörilasi	437:1	273
liköörilasi	437:2	273
juomalasi	438	272
juomalasi	439	272
juomalasi	440	272

pikari	samppanjalasi	441	273
pikari		442	273
suola-astia		443:1	263, 264
suola-astia		443:2	263, 264
sokeripihdit		444	272, 326, 263
teelusikka		445	272, 326
teelusikka		446	272, 326
teelusikka		447	272, 326
liemikauha		448	264
liemikauha		449	264
liemikauha		450	264
pähkinäsärkijä		451	264
koristepullo		452	353
aurinkokello	matka-aurinkokello	453	405, 805
kynttilänjalka		454	354, 373
kynttilänjalka		455:1	354, 373
kynttilänjalka		455:2	354, 373
rohkapenkki		456	248
luomapuut		457:1	286
loinpuiden akseli		457:2	286
kinnasneula		458	286
leili		459	272, 273
rasia	olkikoristeinen rasia	460	353, 531
himmeli		461	353, 527
käsilaukkupussi		462	293
taittomitta		463	405
paloruisku		464	368

Kymenlaakson museo 1975–1978

esineen nimi	esineen numero	OCM-luokka
pitkäsiimalaatikko	75-1	227, 523
verkko	75-2	227, 523
vapa	75-3:1	227, 523
kela	75-3:2	227, 523
riimuverkko	75-4	227, 523
silakkaverkko	75-5	227, 523
pilkkionki	75-6:1	227, 523

siima	75-6:2	227, 523
pilkki	75-7:1	227, 523
lusikkauistin	75-7:2	227, 523
uistin	75-7:3	227, 523
lusikkauistin	75-7:4	227, 523
uistin	75-7:5	227, 523
uistin	75-7:6	227, 523
pilkki	75-7:7	227, 523
uistin	75-7:8	227, 523
kirja, Finland Framstäldt i Teckningar	75-8	186, 214
kirje, Ruotsinsalmen linnoitus	75-9	701, 647, 361
mahapullo	75-10	273
kahvimylly	75-11	272
rasia	75-12	353
rasia	75-13	353
pitsimallikirja	75-14	286, 214
muotilehti Suzanne	75-15	291, 204
kermakko	75-16	272
kulho	75-17	264
pyyheliinanaulakko	75-18	352
kahvipannu	75-19	272
kattila	75-20	252
maljakko	75-21	353
kulho	75-22	415
kahvikannu	75-23:1	272
kermakko	75-23:2	272
kahvikuppi	75-23:3	272
tuoppi, nukenkalusto	75-24	524, 857
koristelautanen, nukenkalusto	75-25:1	524, 857
koristelautanen, nukenkalusto	75-25:2	524, 857
nuken kylpyamme	75-26:1	524, 857
kannu, nukenkalusto	75-26:2	524, 857
saippuakuppi, nukenkalusto	75-26:3	524, 857
saippuakuppi, nukenkalusto	75-26:4	524, 857
kannu, nukenkalusto	75-26:5	524, 857
vati, nukenkalusto	75-26:6	524, 857
kulho, nukenkalusto	75-26:7	524, 857
porsiinikissa	75-27:1	353
porsiinikissa	75-27:2	353
tuoli	75-28:1	352
tuoli	75-28:2	352
kattolamppu	75-29	354, 373
olutpullo	75-30	273, 274
kahvipannu	75-31	272
kahvipannu	75-32	272
palkintopokaali	75-33	526, 555
uuninotsan koristekaakeli	75-34	353, 354
laboratoriovaaka	75-35	405, 874
lasipurkki	75-36:1	415, 874
lasipurkki	75-36:2	415, 874
lasipurkki	75-36:3	415, 874

lasipurkki	75-36:4	415, 874
lasipurkki	75-36:5	415, 874
lasipurkki	75-36:6	415, 874
lasipurkki	75-36:7	415, 874
lasipurkki	75-36:8	415, 874
lasipurkki	75-36:9	415, 874
dekanterilasi	75-36:10	415, 874
keittopullo	75-36:11	415, 874
keittopullo	75-36:12	415, 874
suppilo	75-36:13	415, 874
suppilo	75-36:14	415, 874
pipetti	75-36:15	415, 874
pipetti	75-36:16	415, 874
pipetti	75-36:17	415, 874
koeputki	75-36:18	415, 874
lasialusta	75-36:19	415, 874
lasialusta	75-36:20	415, 874
lasialusta	75-36:21	415, 874
lasialusta	75-36:22	415, 874
lasta	75-36:23	415, 874
apteekkipullo	75-37	444, 278
tekstiilimallikirja	75-38:1	288, 444, 874
tekstiilimallikirja	75-38:2	288, 444, 874
tekstiilimallikokoelma	75-38:3	288, 444, 874
tekstiilimallikokoelma	75-38:4	288, 444 874
verhotanko	75-39:1	353
verhotanko	75-39:2	353
tuhkakuppi	75-40	276, 211, 484
partasuti	75-41	515
kengät naisten	75-42	291
kengät naisten	75-43	291
hattu miesten	75-44	291
päällystakki miesten	75-45	291
museon hattuvitriini	75-46	217
silkkilankatokkia 3 kpl	75-47	283
rintasolki	75-48	301
lehdistön tietokansio (Tanskan kuningasvierailu Kotkassa v. 1958)	75-49	204, 643
kiitoskortti	75-50:1	576
sähkösanoma	75-50:2	576
sähkösanoma	75-50:3	576
sähkösanoma	75-50:4	576
sähkösanoma	75-50:5	576
sähkösanoma	75-50:6	576
sähkösanoma	75-50:7	576
adressi	75-50:8	576
adressi	75-50:9	576
adressi	75-50:10	576
adressi	75-50:11	576
adressi	75-50:12	576
ohjelma, Kotka-viikko	75-51:1	632

kutsukortti sukelluslöytönäyttelyyn	75-51:2	217, 543
kutsukortti museonäyttelyyn	75-51:3	217, 543
kutsukortti / ohjelma, Kymenlaakson rahasto	75-51:4	574
kutsukortti, kaupunginvaltuuston pikkujoulu	75-51:5	632, 574
joulukortti	75-51:6	527, 213
joulutervehdys, kouluvirasto	75-51:7	527, 632
maalaus	75-52	523, 532
Kymenlaakson museon juliste	75-53:1	217, 543
Suomen historiallisen seuran juliste	75-53:2	814
virvoitusjuomapullo	75-54:1	272, 274
virvoitusjuomapullo	75-54:2	272, 274
virvoitusjuomapullo	75-54:3	272, 274
virvoitusjuomapullo	75-54:4	272, 274
virvoitusjuomapullo	75-54:5	272, 274
olutpullo	75-54:6	273, 274
olutpullo	75-54:7	273, 274
lääkepullo	75-54:8	444, 278
akvarelli	75-55	532, 361
kirjahylly	75-56	352
olutkori	75-57:1	273, 274
olutkori	75-57:2	273, 274
kokospöytä	75-58	352, 874
tuoli	75-59:1	352, 874
tuoli	75-59:2	352, 874
tuoli	75-59:3	352, 874
tuoli	75-59:4	352, 874
tuoli	75-59:5	352, 874
tuoli	75-59:6	352, 874
tuoli	75-60:1	352, 874
tuoli	75-60:2	352, 874
tuoli	75-60:3	352, 874
opettajanpöytä	75-61:1	352, 874
opettajantuoli	75-61:2	352, 874
vaaka ja punnukset	75-62	405, 874
kokospöytä	75-63	352, 632
ilmoitustaulu	76-1	166, 362, 744
ohjetaulu	76-2	166, 362
sokerikko	76-3	263, 264, 272
kynttilänjalka	76-4	354, 373
juomalasi	76-5	272
mietelauseaiheinen taulu	76-6	353
pöytä	76-7	352
partavaahdokuppi	76-8	302
partasuti	76-9	302
partaveitsi ja kotelo	76-10	302
pöytä	76-11	352
nojatuoli	76-12:1	352
nojatuoli	76-12:2	352
tuoli	76-12:3	352

tuoli	76-12:4	352
toimistokaappi	76-13:1	352, 632
toimistotuoli	76-13:2	352, 632
laskukone	76-14	405, 632
kirjoituskone	76-15	405, 632
laskukone	76-16	405, 632
ämpäri	76-17	415
hiilihanko	76-18	372
postiluukku	76-19	355
lastenamme	76-20	515, 854
lastenamme	76-21	515, 854
kuivatuskaukalo	76-22	251
kuivatuskaukalo	76-23	251
kahvimylly	76-24	272
keinuhevonen	76-25	524, 857
pimennysverho	76-26	353, 722
tarjotin	76-27	264
pöytä	76-28	352
sohva	76029	352
tuoli	76-30:1	352
tuoli	76-30:2	352
tuoli	76-30:3	352
tuoli	76-30:4	352
tuoli	76-30:5	352
spriikeitin	76-31	374, 252
maitotonkka	76-32	234
pöytäkaappi	76-33	352
mankeli	76-34	296
palovanko	76-35	355
kaappi	76-36	352
verhotanko	76-37	353
puuliesi	76-38:1	252, 374
tulipesän luukku	76-38:2	374
ilmakanavan luukku	76-38:3	374
venttiilien avaushaka	76-39	374
lasidialaatikko	76-40:1	873
lasidialaatikko	76-40:2	873
lasidialaatikko	76-40:3	873
verhotanko	76-41:1	353
verhotanko	76-41:2	353
kenkäpari	76-42	291
puvun hame	76-43:1	291
puvun jakku	76-43:2	291
juhlahame	76-43:3	292
pusero	76-44	291
verhonpidike	76-45:1	353
verhonpidike	76-45:2	353
verhonpidike	76-46:1	353
verhonpidike	76-46:2	353
tupakka-aski	76-47	276
apteekkipunnuksia	76-48	444, 405

palapeli	76-49	524, 857
satamalippu	76-50	504
satamalippu	76-51	504
painokuva	76-52	353
painolaatta	76-53:1	554, 213, 632
vaakuna	76-53:2	554, 213, 632
taulunkehys	76-54	353
taulunkehys	76-55	353
posliinikuppi	76-56	272
vaakunan malli	76-57	554, 213, 632
papintodistus Amerikan matkaa varten	76-58:1	167, 794
verolista	76058	632, 651
Mikkelin läänin piirin kutsuntatodistus v. 1904	76-58:3	702, 664
matkakirja	76058:4	486
matkakirja	76-58:5	486
matkakirja	76-58:6	486
Kotkan kaupungin kunnallisasetuksia I	76-59:1	632
Kotkan kaupungin virkasääntö	76-59:2	632
Kotkan kaupungin matkustussääntö	76-59:3	632
virkamiesyhdistyksen sääntö (Kotka)	76-59:4	624, 575
johtosääntö, palokunta, Kotka	76-59:5	632, 368
ohjesääntö, kunnalliskoti, Kotka	76-59:6	632, 657
järjestyssääntö, veneeristen tautien vastustus	76-59:7	632, 744
satamajärjestys, Kotka	76-59:8	504, 632
satamajärjestys, Kotka	76-59:9	504, 632
poliisijärjestys, Kotka	76-59:10	632, 625
poliisijärjestys, Kotka	76-59:11	632, 625
johtosääntö, Kotkan kaupungin poliisi	76-59:12	632, 625
sääntö kaupasta kioskeissa	76-59:13	632, 434
yleinen kuulutus	76-60:1	632
yleinen kuulutus	76-60:2	632
hotelli Svensksundin lasku	76-61:1	485, 265
hotelli Svensksundin lasku	76-61:2	485, 265
painolevy	76-62:1	554, 213, 632
mallikuva	76-62:2	554, 213, 632
sääntö, Suomen ammattijärjestö	76-63:1	467, 575
jäsenkirja, Suomen järjestysmiesten liitto	76-63:2	467, 575
sääntö, Suomen järjestysmiesten liitto	76-63:3	467, 575
Kotkan opas	76-64:1	484
Kotkan matkaopas	76-64:2	484
Kotka-opasteen painomalli	76-65	484, 213
aloitekehotus	76-66	632
kutsukortti, Kotka 90 vuotta	76-67:1	574, 632, 527
kutsukortti, Kotka 90 vuotta	76-67:2	574, 632, 527
kutsukortti ja ohjelma, Kotka 90 v	76-67:3	574, 632, 527
esityslista, kaupunginvaltuuston juhlaistunto	76-67:4	632, 527
ohjelma, Kotka 75 v	76-67:5	632, 574, 527
kutsukortti päivällisille, Kotka 75 v	76-6:6	632, 574, 527

kutsukortti, K-Market Hyvätuuli, avajaiset	76-68:1	574, 443
kutsukortti, Kotkan kaupunginmuseo, näyttely	76-68:2	543, 217
kutsukortti Kotkan meripäivät, cocktail- tilaisuus	76-68:3	574, 527
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:4	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:5	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:6	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:7	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:8	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:9	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:10	533
ohjelma, Kotkan kaupunginorkesteri	76-68:11	533
ohjelma, Kotkan meripäivät	76-68:12	527
ohjelma, Kotkan poliisi 100 v	76-68:13	625
kauha	76-69	252
kannu	76-70	272
kannu	76-71	272
teevati	76-72	272
vati	76-73	264
vati	76-74	264
huivi	76-75	291
huivi	76-76	291
näyttelyjuliste, Kotkan kaupunginmuseo	76-77:1	217, 543
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:2	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:3	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:4	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:5	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:6	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:7	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:8	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:9	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:10	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:11	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:12	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:13	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:14	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:15	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:16	533
juliste, Kotkan ooppera ja orkesteri	76-77:17	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:18	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:19	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:20	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:21	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:22	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:23	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:24	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:25	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:26	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:27	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:28	533

juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:29	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:30	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:31	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:32	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:33	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:34	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:35	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:36	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:37	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:38	533
juliste, Kymenlaakson alueorkesteri	76-77:39	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:40	533
juliste, Kotkan kaupunginorkesteri	76-77:41	533
toimistotuoli	76-78:1	352, 632
arkistolokerikko	76-78:2	352, 632
ohjelmalehtinen, Kotkan kaupunginorkesteri	77-1:1	533
ohjelmalehtinen, Kotkan kaupunginorkesteri	77-1:2	533
ohjelmalehtinen, Kotkan kaupunginorkesteri	77-1:3	533
valtion ostokortti	77-2	434
lahjoituslomake, lähetysyhdistys	77-3:1	431, 741, 794
lahjoituslomake, lähetysyhdistys	77-3:2	431, 741, 794
lahjoituslomake, lähetysyhdistys	77-3:3	431, 741, 794
kutsukirje yhdistyksen jäseneksi, lähetysyhdistys	77-4:1	741, 794
kutsukirje yhdistyksen jäseneksi, lähetysyhdistys	77-4:2	741, 794
kutsukirje yhdistyksen jäseneksi, lähetysyhdistys	77-4:3	741, 794
valtakirja, anomuksen jättö Senaatille	77-5:1	647
arpajaislupa-anomus	77-5:2	656, 525
arpajaislupa-anomus	77-5:3	656, 525
kirje, Kotkan maistraatti	77-5:4	632
kirje, Porvoon tuomiokapituli	77-5:5	794
kirje, Porvoon tuomiokapituli	77-5:6	794
arpajaislupa-anomus	77-5:7	656, 525
avustusanomus ja päätösasiakirja, Senaatti	77-5:8	647
arpajaislupa-anomus	77-5:9	656, 525
arpajaislupa-anomus ja Kotkan maistraatin pöytäkirjan ote	77-5:10	656, 525
matkatilikirja, lähetysyhdistys	77-5:11	632
matkatilikirja, lähetysyhdistys	77-6	741, 794
kolehtikirja, lähetysyhdistys	77-7	741, 794
kassakirja, lähetysyhdistys	77-8:1	741, 794
kassakirja, lähetysyhdistys	77-8:2	741, 794
tilikirja, lähetysyhdistys	77-9:1	741, 794
tilikirja, lähetysyhdistys	77-9:2	741, 794
tilikirja, lähetysyhdistys	77-9:3	741, 794
vuosikertomus, lähetysyhdistys	77-10:1	741, 794
vuosikertomus, lähetysyhdistys	77-10:2	741, 794

pöytäkirjasidos, lähetysyhdistys	77-11:1	741, 794
pöytäkirjajäljennös, lähetysyhdistys	77-1:2	741, 794
myyntikirja, lähetysyhdistys	77-12	741, 794
päiväkirja, Kirvun Rättykylän alakansakoulu	77-13	872
partaveitsi ja kotelo	77-14	302
hiomakivi	77-15	412
hiomaremmi	77-16	302
sakariinia	77-17:1	263, 434
sakariinia	77-17:2	263, 434
sakariinia	77-17:3	263, 434
dulsinia	77-18	263, 434
soletteja	77-19	263, 434
kengänpohjallisia	77-20	291
nukke	77-21	524, 857
lippu, Kotkan cellulosa A.O.	77-22	467
ohjelma, Kotka-viikko	77023	632
lusikka	77-24	264
höylä	77-25	322
höylä	77-26	322
höylä	77-27	322
höylä	77-28	322
ansaraudat	77-29	224
ansaraudat	77-30	224
ansaraudat	77-31	224
poran varsi	77-32	322
hohtimet	77-33	412
saviruukku	77-34	415
saippua	77-35	296
saippua	77-36	296
saippua	77-37	296
kirja	77-38	214
kirja	77-39	214
kirja	77-40	214
kirja	77-41	214
kirja	77-42	214
kirja	77-43	214
kirja	77-44	214
säästökirja	77-45	454
kirja	77-46	214
kirja	77-47	214
kirja	77-48	214
kirja	77-49	214
kirja	77-50	214
kirja	77-51	214
kirja	77-52	214
harjoitusvihko, kirjoitus	77-53	872
naisen päällyskenkäpari	77-54	291
lapio	77-55	412
karstapenkki	77-56	283
elohanko	77-57	243

hara	77-58	241
kirja	77-59	214
sanomalehti	77-60	204
sanomalehti	77-61	204
kangaspuut	77-62	286
kirja, Suomi kuvissa	77-281	214
kirjan kansi, Kotka 100 v	77-282	214
karstat	77-283	248
ajurien apurenkaan sääntö, Tampere	77-284	467, 494
sääntöehdotus, Viipurin pika-ajurit	77-285	467, 494
yhtiöjärjestys, sanomalehti Etelä-Suomi	77-286	204
talonomistajayhdistyksen säännöt, Kotka	77-287	575
kuorma-ajurien järjestysohjeet, Kotka	77-288	494, 632
ajuritaksa, Kotka	77-289:1	494, 632
ajuritaksa, Kotka	77-289:2	494, 632
ajuritaksa, Kotka	77-290	494, 632
ajuritaksa, Kotka	77-291	494, 632
torikauppasääntöehdotus, Kotka	77-292	632, 443
pöytäkirja, Suomen ajuriyhdistys	77-293	494, 467
toimintakertomus, Kotkan ajuriyhdistys	77-294	494, 467
toimintakertomus, Kotkan ajuriyhdistys	77-295	494, 467
lausunto, Kotkan satamaradat	77-296	496, 655
komiteanmietintö, kaupungin henkilökunnan palkkaus	77-297	632, 465
sovittelulautakunnan ehdotus, rautatiehanke	77-298	655, 496
esityslista, Kotkan kaupunginvaltuusto	77-299:1	632
esityslista, Kotkan kaupunginvaltuusto	77-299:2	632
esityslista, Kotkan kaupunginvaltuusto	77-299:3	632
virkatodistus, työmies J.G.S.	77-300	659
erotodistus eli työtodistus, sorvari J.O.S.	77-301:1	466, 392
erotodistus eli työtodistus, sylinteriporaaja J.O.M.	77-301:2	466, 392
erotodistus eli työtodistus, viilari J.O.S.	77-301:3	466, 392
työtodistus, automobiilinkuljettaja J.O.M.	77-302:1	466, 494
työtodistus, automobiilinkuljettaja J.O.M.	77-302:2	466, 494
kirje	77-303:1	494
kirje	77-303:2	494
kutsuntatodistus, Suomen punainen kaarti	77-304	669
takavarikoimispöytäkirja, punainen kaarti	77-305	669
kutsuntatodistus	77-306	702
koulutodistus, ylempi kansakoulu	77-307	872
koulutodistus, kansakoulu	77-308	872
koulutodistus, kansakoulu	77-309	872
Kotkan maistraatin pöytäkirjaote, kaupan perustaminen	77-310	632, 443
inventaariluettelo, kauppa	77-311	443
huutokauppaluettelo	77-312	443
verotusluettelo	77-313	651
palovakuutusopimus	77-314	456
palovakuutusopimus	77-315	456
asemakartta, Ruununmaakatu 3	77-316	102, 331

puhelinluettelo	77-317	206
kartta, Kotkan kaupunki	77-318	102
Kotiliesi	77-319	204
Kotiliesi	77-320	204
Kotiliesi	77-321	204
Kotiliesi	77-322	204
Kotiliesi	77-323	204
Kotiliesi	77-324	204
Kotiliesi	77-325	204
Kotiliesi	77-326	204
Kotiliesi	77-327	204
Kotiliesi	77-328	204
Kotiliesi	77-329	204
Kotiliesi	77-330	204
sukset	77-331	481
Svenska Evangelieboken	77-332	779
Svenska Psalmboken	77-333	796
kihlasilkki	77-334	292, 584
kihlasilkki	77-335	292, 584
Oma Maa I	77-336	214
Oma Maa II	77-337	214
Oma Maa III	77-338	214
Oma Maa IV	77-339	214
Oma Maa V	77-340	214
Oma Maa VI	77-341	214
Käsikirja Suomen sotaväen reservimiehille	77-342	702
sylkykuppi	77-343	514
teelusikka	77-344	272
liemikulho	77-345	264
merkki, Järjestyskaarti	77-346	669
uuninkaakeli	77-347	374
seteli	77-348	436
lentokoneen osa venäläisestä maataistelukoneesta	77-349	726, 717
Pro Finlandia	77-350	664
televisio	77-351:1	207
käyttöohje, tv-vastaanotin	77-351:2	207
mainoslehtinen, Oy Philips Ab	77-351:3	207
pullo	77-352	272
pullo	77-353	273
lasipallo, paperipaino	77-354	353
viinakarahvi	77-355	273
pukukaavoja	78-1	294
Eeva-lehden vuosikerta	78-2	204
Eeva-lehden vuosikerta	78-3	204
Eeva-lehden vuosikerta	78-4	204
kynttilänjalka	78-5	354, 373
partavaahdokuppi	78-6	302
karahvi	78-7	272, 273
pullo	78-8	272, 273

lasipikari	78-9:1	273
lasipikari	78-9:2	273

Kymenlaakson museo 1992–1994

esineen nimi	esineen numero	OCM-luokka
rikkalapio	92-1	356
seinävaate	92-2	353
myssy	92-3	291
lumipuku	92-4	292, 714
kangaspuut	92-5	286
seinäryijy	92-6	353
pesuvadin alusliina	92-7:1	353, 515
pyyhe	92-7:2	515
merimiessäkki	92-9	505
merimiessäkki	92-10	505
perämoottori	92-11:1	501
bensiinitankki	92-11:2	501
kivikopra	92-12	413
opetustaulu	92-13	872
koho	92-14	227
lepuuttaja	92-15	505
kahvikannu	92-16:1	272
kermanekka	92-16:2	272
kahvikuppi	92-17:1	272
kahvikuppi	92-17:2	272
lautanen	92-17:3	272
lautanen	92-17:4	272
leimasin	92-18:1	313
leimasin	92-18:2	313
leimasin	92-18:3	313
leimasin	92-18:4	313
leimasin	92-18:5	313
kulho	92-19	252
kulho	92-20	252
kermapullo	92-21	272
maitopullo	92-22:1	272
maitopullo	92-22:2	272
pullon panttilappu	92-22:3	443
olutpullo	92-23:1	274
olutpullo	92-23:2	274
lasinalusta	92-23:3	274
virvoitusjuomapullo	92-24	272
virvoitusjuomapullo	92-25	272
virvoitusjuomapullo	92-26	272
lasipurkki	92-27	251
lasitölkki	92-28	251
pullo	92-29	444, 278
voiderasia	92-30	444, 757
pesutuppo	92-31	515

kirja, työsopimuslaki 1922	92-32:1	671, 466
kirja, ammattientarkastuslaki	92-32:2	671, 466
kirja, työväen tapaturmavakuutuslaki	92-32:3	671, 466
kirja, työtekijäin vuosilomalaki	92-32:4	671, 466
kirja, järjestysohjeet metalliteollisuustyöpaikoille	92-32:5	466
kirja, työaikalainsäädäntö	92-32:6	671, 466
kahvipaketti	92-33	272
kehto	92-34	352, 854
raamisahan pienoismalli	92-35	313, 392
verkonpaino	92-36:1	227
verkonpaino	92-36:2	227
verkonpaino	92-36:3	227
verkonpaino	92-37	227
verkonpaino	92-38	227
verkonpaino	92-39	227
purje	92-40	505
purje	92-41	505
rysä	92-42	227
lippukone	92-43	515, 345
kansi	92-44	415
pytyn pohja	92-45	415
pytyn kansi	92-46	415
pytyn kansi	92-47	415
ajopuu	92-48	225
salonuiittokoukku	92-49	227
verkonkoho	92-50	227
verkonkoho	92-51	227
verkonkoho	92-52	227
verkonkoho	92-53	227
verkonkoho	92-54	227
pelastusrengas	92-55	505
jääkenkä	92-56	481
kahvipannu	92-57	272
verkonkoho	92-58	227
hevosharja	92-59	231
verkonkoho	92-61	227
verkonpaino	92-62	227
verkonpaino	92-63	227
luistin	92-64	481
justeeri	92-65	313
saha	92-66	412
saha	92-67	412
potkukelkka	92-68	493
potkukelkka	92-69	493
haavi	92-70	227
haavi	92-71	227
kehinpuun jalka	92-72	283
tuulaskoura	92-73	227
tynnyrin kansi	92-74	415
mitta-astia	92-75	405

koho	92-76	227
harppuuna	92-77	225
jääkenkä	92-78	481
jääkenkä	92-79	481
olutpullo	92-80:1	274
olutpullo	92-80:2	274
olutpullo	92-80:3	274
olutpullo	92-80:4	274
olutpullo	92-80:5	274
olutpullo	92-80:6	274
olutpullo	92-81:1	274
olutpullo	92-81:2	274
olutpullo	92-81:3	274
olutpullo	92-81:4	274
olutpullo	92-81:5	274
olutpullo	92-81:6	274
olutpullo	92-82	274
lastenkelkka	92-83	524, 857
köysi	92-84:1	283
köysi	92-84:2	283
kansallispuku	92-85	292, 186
sukat	92-86:1	291
sukat	92-86:2	291
sukat	92-86:3	291
sukat	92-86:4	291
sukat	92-86:5	291
sukat	92-86:6	291
sukat	92-86:7	291
sukat	92-86:8	291
sukat	92-86:9	291
sukat	92-86:10	291
sukat	92-86:11	291
sukat	92-86:12	291
sukat	92-86:13	291
sukat	92-86:14	291
sukat	92-86:15	291
sukat	92-86:16	291
sukat	92-86:17	291
sukat	92-86:18	291
sukat	92-86:19	291
sukat	92-86:20	291
sukat	92-86:21	291
sukat	92-86:22	291
sukat	92-86:23	291
sukat	92-86:24	291
sukat	92-86:25	291
sukat	92-86:26	291
sukat	92-86:27	291
sukat	92-86:28	291
sukat	92-86:29	291
sukat	92-86:30	291

lastensukat	92-86:31	291, 855
lastensukat	92-86:32	291, 855
lastensukat	92-86:33	291, 855
lastensukat	92-86:34	291, 855
lastensukat	92-86:35	291, 855
lastensukat	92-86:36	291, 855
lastensukat	92-86:37	291, 855
lastensukat	92-86:38	291, 855
lastensukat	92-86:39	291, 855
lastensukat	92-86:40	291, 855
lastensukat	92-86:41	291, 855
lastensukat	92-86:42	291, 855
päällystakki	92-86:43	291
purjelaiva, leikkikalu	92-127	524, 857
kalastusvene, pienoismalli	92-128	505, 353
purjevene, leikkikalu	92-129	524, 857
purjevene, leikkikalu	92-130	524, 857
kanootti, leikkikalu	92-131	524, 857
kanootti, leikkikalu	92-132	524, 857
kanootti, leikkikalu	92-133	524, 857
kanootti, leikkikalu	92-134	524, 857
laiva, leikkikalu	92-135	524, 857
laiva, leikkikalu	92-136	524, 857
laiva, leikkikalu	92-137	524, 857
laiva, leikkikalu	92-138	524, 857
laiva, leikkikalu	92-139	524, 857
laiva, leikkikalu	92-140	524, 857
pullolaiva	92-141	505, 353
kehystetty valokuvataulu	92-142	211, 353
villasukat	92-143	291
rukkasmuotti	92-144	294
rukkasmuotti	92-145	294
rukkaset	92-146	291
kytkyt	92-147	231
karbidilamppu	92-148	354, 373
lesti	92-149	294
lesti	92-150	294
kovasin	92-151	412
seilihanska	92-152	286, 505
puikkari	92-153	227, 286
käpy	92-154	286, 227
käpy	92-155	286, 227
kynttilänpidike	92-156	354, 373
köydenlävistäjä	92-157	286, 505
lippu	92-159	527
keräyslipas	91-160	735
opetustaulu	92-161	872
opetustaulu	92-162	872
opetustaulu	92-163	872
opetustaulu	92-164	872
rihvelitaulu	92-165	872

rihvelitaulu	92-166	872
lamppu	92-167	354, 373
partakone	92-168	302, 403
pölynimuri	92-169	356, 404
tukanleikkuukone	92-170	302, 403
kellopeli	92-171	534
taidekansio	92-172	532
puolimalli	92-173	505
harmoni	92-175	534
tuhkakuppi	92-176	276
kirjoituskone	92-177:1	405
monistuskone	92-177	405
laskukone	92-177:3	405
laskukone	92-177:4	405
laskukone	92-177:5	405
nitoja	92-177:6	405
kirjoja	92-179	214
sotatilannekatsauskartta	92-180:1	726
sotatilannekatsauskartta	92-180:2	726
Finska statens Post-frankotecken, juliste	92-180:3	205, 664
Suomesta laittomuuden aikana..., juliste	92-180:4	664
pienoismalli, jäänmurtaja Tarmo	92-181	505
tynnyri	93-1	415
televisio	93-2	403
säilykepurkki	93-3	251
palkintolusikka	93-4	872, 526, 555
kuulakärkikynä	93-5	212
kahvikuppi	93-6:1	272
kahvilautanen	93-6:2	272
kahvikuppi	93-7:1	272
kahvilautanen	93-7:2	272
nuuskarasia	93-8	276
lukko	93-9:1	414
ruokalusikka	93-9:2	264
ruokalusikka	93-9:3	264
kermakko	93-9:4	264
ruokalautanen	93-9:5	264
kahvikuppi	93-9:6	272
verkonpaino	93-9:7	227
sukat	93-9:8	291
lompakko	93-9:9	436
matkalaukku	93-9:10	482
lasta	93-10	413
sormiveitsi	93-11	286, 227
luistimet	93-12	481
harjoituskirja	93-13	872
sukset	93-14	481
junalippu, Kymi Oy	93-15	313, 497
trukin lisäosa	93-16:1	504, 483
trukin lisäosa	93-16:2	504, 483
postikirja	93-17	504, 205

työtuntikirja	93-18	504, 466
lyijykynä	93-19	504, 212
veitsenpidike	93-20	264
kuusenkynttilänpidike	93-21	527
lepuuttaja	93-22	505
ensiapulaatikko	93-23	752
polkupyörä	93-25	493
trimmaustraktorin varaosaluettelo	93-26:1	504, 483
nostovöiden käyttöopas	93-26:2	504, 483
ahtaussopimus	93-26:3	504, 675
ahtaussopimus	93-26:4	504, 675
ahtaussopimus	93-26:5	504, 675
ahtaussopimus	93-26:6	504, 675
kartta satama-alueesta	93-26:7	504, 102
standardikirja	93-26:8	504, 413
standardikirja	93-26:9	413, 504
koneluetteloita	93-26:10	504, 406
koneluetteloita	93-26:11	504, 406
työkohteiden työnumerolista	93-26:12	504
työkohteiden työnumerolista	93-26:13	504
työkohteiden työnumerolista	93-26:14	504
työvälinepiirustus	93-26:15	504, 406
työvälinepiirustus	93-26:16	504, 406
työvälinepiirustus	93-26:17	504, 406
työvälinepiirustus	93-26:18	504, 406
työvälinepiirustus	93-26:19	504, 406
työvälinepiirustus	93-26:20	504, 406
lomake	93-26:21	504, 466
lomake	93-26:22	504, 435
lomake	93-26:23	504, 456
lomake	93-26:24	504, 466
lomake	93-26:25	504, 466
lomake	93-26:26	504, 435
lomake	93-26:27	504
lomake	93-26:28	504, 456
lomake	93-26:29	504, 456
lomake	93-26:30	504, 435
lomake	93-26:31	504, 435
lomake	93-26:32	504
lomake	93-26:33	504, 435
lomake	93-26:34	504, 435
lomake	93-26:35	504, 435
lomake	93-26:36	504, 435
lomake	93-26:37	504
lomake	93-26:38	504
lomake	93-26:39	504, 466
lomake	93-26:40	504, 466
lomake	93-26:41	504
lomake	93-26:42	504
lomake	93-26:43	504
lomake	93-26:44	504

lomake	93-26:45	504
valokuva-albumi	93-27	215
valokuva-albumi	93-28	215
valokuva-albumi	93-29	215
valokuva-albumi	93-30	215
valokuva-albumi	93-31	215
jäänmurtaja Tarmon kuva	93-32	501
imuri	93-33	405
tuoli	93-34	352
pyykkilauta	93-35	296
pelle-leikkikalu	93-36	524, 857
jalkapallo	93-37	526
leikkikalu-silitysrauta	93-38	524, 857
tuoli	93-39:1	352
tuoli	93-39:2	352
tuoli	93-39:3	352
sohva	93-40	352
peilipöytä	93-41	352
heteka	93-42	352
palkintopokaali	93-43:1	526, 555
kellosepänliikkeen rasia	93-43:2	444
tupakka-aski	93-44:1	276
puhelin	93-45	206, 403
näyttöpääte	93-46:1	408
näppäimistö	93-46:2	408
avain	93-47:1	414
avain	93-47:2	414
avain	93-47:3	414
avain	93-47:4	414
avain	93-47:5	414
avain	93-47:6	414
avainnippu	93-47:7	414
avain	93-47:8	414
avain	93-47:9	414
avainnippu	93-47:10	414
avainnippu	93-47:11	414
avain	93-47:12	414
avainnippu	93-47:13	414
avain	93-47:14	414
avainnippu	93-47:15	414
avain	93-47:16	414
avainnippu	93-47:17	414
avain	93-47:18	414
avainnippu	93-47:19	414
avainnippu	93-47:20	414
avain	93-47:21	414
avain	93-47:22	414
avain	93-47:23	414
avainnippu	93-47:24	414
avain	93-47:25	414
avainnippu	93-47:26	414

avaintaulu	93-47:27	414
leikkikoira	93-49:1	524, 857
nukke	93-49:2	524, 857
leikkikoira	93-49:3	524, 857
nuken takki	93-49:4	524, 857
leikkielefantti	93-49:5	524, 857
nalle	93-49:6	524, 857
kumisaappaat	93-49:7	291
leikkipistooli	93-49:8	524, 857
leikkipyssy	93-49:9	524, 857
leikkipyssy	93-49:10	524, 857
lämpökiharrin	93-49:11	302
leikkipyssy	93-49:12	524, 857
leikkikypärä	94-5	524, 857
kahvikuppi	94-6:1	272
kahvikuppi	94-6:2	272
kahvikuppi	94-6:3	272
kahvikuppi	94-6:4	272
kahvikuppi	94-6:5	272
kahvikuppi	94-6:6	272
kahvikuppi	94-6:7	272
kahvikuppi	94-6:8	272
kahvikuppi	94-6:9	272
kahvikupin lautanen	94-6:10	272
kahvikupin lautanen	94-6:11	272
kahvikupin lautanen	94-6:12	272
kahvikupin lautanen	94-6:13	272
kahvikupin lautanen	94-6:14	272
kahvikupin lautanen	94-6:15	272
kahvikupin lautanen	94-6:16	272
kahvikupin lautanen	94-6:17	272
kahvikupin lautanen	94-6:18	272
kahvikupin lautanen	94-6:19	272
kahvikupin lautanen	94-6:20	272
pullalautanen	94-6:21	264
pullalautanen	94-6:22	264
pullalautanen	94-6:23	264
pullalautanen	94-6:24	264
pullalautanen	94-6:25	264
pullalautanen	94-6:26	264
pullalautanen	94-6:27	264
pullalautanen	94-6:28	264
pullalautanen	94-6:29	264
pesukaluston laatikko	94-7:1	515
pesukaluston kannu	94-7:2	515
pesukaluston pesuvati	94-7:3	515
pesukaluston potta	94-7:4	514
ensiside	94-8:1	752
nappipakkaus	94-8:2	294
väripussi	94-8:3	294
väripussi	94-8:4	294

väripussi	94-8:5	294
tekstiiliväri	94-8:6	294
tekstiiliväri	94-8:7	294
leikkiauto	94-9:1	524, 857
leikkiauto	94-9:2	524, 857
lapio	94-9:3	524, 857
harava	94-9:4	524, 857
puutarhatyöväline	94-9:5	524, 857
olutpullo	94-9:6	274
olutpullo	94-9:7	274
olutpullo	94-9:8	274
olutpullo	94-9:9	274
limonadipullo	94-9:14	274
leikkiauto	94-10	524, 857
oluttynnyrin malli, puhdetyö 1943	94-13:1	722
tuoppi, puhdetyö 1943	94-13:2	722
tuoppi, puhdetyö 1943	94-13:3	722
luuta	94-14	356
varoitustilmoitus, rotanmyrkyä	94-15	356
sauna-kilpi	94-16	515, 345
televisio	94-17	403
verkonkives	94-18:1	227
verkonkives	94-18:2	227
verkonkives	94-18:3	227
verkonkives	94-18:4	227
verkonkives	94-18:5	227
verkonkives	94-18:6	227
verkonkives	94-18:7	227
verkonkives	94-18:8	227
verkonkives	94-18:9	227
verkonkives	94-18:10	227
verkonkives	94-18:11	227
verkonkives	94-18:12	227
verkonkives	94-18:13	227
verkonkives	94-18:14	227
verkonkives	94-18:15	227
verkonkives	94-18:16	227
verkonkives	94-18:17	227
verkonkives	94-18:18	227
verkonkives	94-18:19	227
verkonkives	94-18:20	227
Keskuskauppakamarin ansiomerkki	94-19:1	554, 575
Keskuskauppakamarin ansiomerkki	94-19:2	554, 575
kaulaketju, kauppakoulumerkki	94-19:3	301, 874
kahvipaketti	94-20:1	272, 258
kahvipaketti	94-20:2	272, 258
kahvipaketti	94-20:3	272, 258
kahvipaketti	94-20:4	272, 258
kahvipaketti	94-20:5	272, 258
kahvipaketti	94-20:6	272, 258
pesuainepakkaus	94-20:7	388, 296

pesuainepakkaus	94-20:8	388, 296
pesuainepakkaus	94-20:9	388, 296
saippuapakkaus	94-20:10	388, 515
saippuapakkaus	94-20:11	388, 515
saippuapakkaus	94-20:12	388, 515
jäätelöpakkaus	94-20:13	262, 254
jäätelöpakkaus	94-20:14	262, 254
hernesäilyke	94-20:15	251, 255
hiuskiinnepullo	94-20:16	302, 303
pesuainepakkaus	94-20:17	388, 296
pesuainepakkaus	94-20:18	388, 296
pesuainepakkaus	94-20:19	388, 296
pesuainepakkaus	94-20:20	288, 296
pesuainepullo	94-20:21	288, 296
suklaarasia	94-20:22	257, 262
suklaarasia	94-20:23	257, 262
suklaarasia	94-20:24	257, 262
suklaarasia	94-20:25	257, 262
einespakkaus	94-20:26	262, 253
margariinipakkaus	94-20:27	258, 262
margariinipakkaus	94-20:28	258, 262
margariinipakkaus	94-20:29	258, 262
margariinipakkaus	94-20:30	258, 262
margariinipakkaus	94-20:31	258, 262
margariinipakkaus	94-20:32	258, 262
margariinipakkaus	94-20:33	258, 262
teepakkaus	94-20:34	272, 258
teepakkaus	94-20:35	272, 258
teepakkaus	94-20:36	272, 258
marmeladirasia	94-20:37	257, 262
suomuurainpakastepakkaus	94-20:38	254, 262
mustikkapakastepakkaus	94-20:39	254, 262
pakastemarjapakkaus	94-20:40	254, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:41	252, 251
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:42	252, 251
pakaste-elintarvikepakkaus	94-20:43	254, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:44	252, 251
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:45	256, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:46	252, 251
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:47	252, 251
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:48	252, 251
soodapakkaus	94-20:49	252, 251
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:50	256, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:51	251, 262
pakastevihannespakkaus	94-20:52	254, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:53	256, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:54	256, 262
kuivaelintarvikepakkaus	94-20:55	252, 251
kahvipaketti	94-20:56	272, 258

Pohjanmaan museo 1895–1897

numero	esineen nimi	OCM-luokka
1	seteli	436
2	seteli	436
3	seteli	436
4	seteli	436
5	seteli	436
6	seteli, väärennös	436, 687
7	seteli, väärennös	436, 687
8	seteli	436
9	seteli	436
10	seteli	436
11	seteli	436
12	seteli	436
13	seteli	436
14	seteli	436
15	seteli	436
16	kolikkoja 150 kpl (aarrelöytö)	436
17	kolikko 58 kpl (Vaskiluodon r. soranotto)	436
18	kolikko 18 kpl	436
19	kolikko 8 kpl	436
20	mitali, R. H. Rehbinder	554, 663, 642, 211, 532
21	mitali, valtiopäivät 1863–1864	554, 663, 642, 211, 532
22	mitali, Aleksanteri II	554, 663, 642, 643, 211, 532
23	mitali, A. E. Nordensköld	554, 555, 186, 816, 211, 532
24	mitali, Gustavus Adolphus	554, 643, 186, 211, 532
25	mitali, Jakobus Frese	554, 555, 538, 211, 532
26	mitali, Waasan maanv. kokous 1884	211, 532, 242, 575
27	mitali, maanviljelyskokous, 1894	211, 532, 242, 575
28	lasipullo, hopeahelat, sockerruska	326, 263, 272
29	lasipullo, hopeahelat, sockerruska	326, 263, 272
30	suolakko, hopeaa	263, 264, 326
31	suolakko, hopeaa	263, 264, 326
32	koristekampa, kilpikonnanluuta	301
33	tulusrauta	372

34	haulipussi	411
35	tupakkapussi	276
36	kuppi kookospähkinää	353
37	maisterinkirjan ja sinetin rasia (1740)	554, 873
38	tikari	411, 714
39	keihäänkärki	172, 411
40	reikäkivi, kirves	172, 412
41	kivitaltta	172, 412
42	vasarakirves	172, 412
43	rasia, trya	353, 584
44	kuolaimet	492
45	piippu	276, 554
46	taskukello	405, 805
47	Suomen talousseuran kunniamerkki	554, 242
48	syömäpuikot ja veitsi norsunluuta	264, 211
49	lankaa	283, 565, 671, 642
50	pikanellirasia, jossa kalenteri	276, 805
51	pettujauhoa v. 1867	261
52	pettuleipä v. 1867	261
53	tulusrauta	372
54	rintaneula	301
55	liitupiippu	276
56	puurasia	584, 353
57	kuula	713, 411
58	kuula	713, 411
59	kuula	713, 411
60	tykinkuula	713, 411
61	sapeli	713, 411
62	luoti	713, 411
63	vaha, sotilasvaruste nahkaremmeihin	714
64	apteekkipullo	278, 444
65	apteekkipullo	278, 444
66	apteekkipullo	278, 444
67	apteekkipullo	278, 444
68	karahvi	272, 273

69	sokerikko	263, 264, 272
70	sokerikko	263, 264, 272
71	pullo, G III kaiverrus	415, 211, 643
72	rullatuoli	283
73	rullatuoli	283
74	puntari	405
75	kantopuu	482
76	länget ja valjaat	492
77	silankaaret, valjaat	492
78	silankaaret, valjaat	492
79	ruutisarvi	411
80	teekeitin, jalusta	272
81	kaulauslauta	296, 584
82	sinappimyly	263
83	kaappi	352
84	reki	493
85	tuoli	352
86	kaappikello	405, 805, 352
87	kaappikello	405, 805, 352
88	tuoli	352
89	tuoli	352
90	kenkäheinää Venäjän Lapista	291, 563, 186
91	ompelulankaa V. L. (poronjännettä)	283, 563, 186
92	piippuhylly	276, 352
93	ritarikuntaristi, Krimin sota	703
94	muistomitali, Krimin sota	703
95	vihkisormus	301, 585
96	hiuskampa	302
97a	hiuskampa	302
97b	ammattikunnan säästölipas	467, 454, 575
98a	ammattikunnan säästölipas	467, 454, 575
98b	ammattikunnan säästölipas	467, 454, 575
99	ammattikuntapokaali	467, 575
100	puheenjohtajansauva	467, 575
101	puheenjohtajannuija	467, 575

102	hopeapikari	273, 326, 467, 575
103	ammattikunnan lipas	467, 575
104	numero ei käytössä	
105	kaiverrusnäyte	467, 326
106	kaiverrusnäyte	467, 326
107	kaiverrusnäyte	467, 326
108	kaiverrusnäyte	467, 326
109	kaiverrusnäyte	467, 326
110	kaiverrusnäyte	467, 326
111	kaiverrusnäyte	467, 326
112	kaiverrusnäyte	467, 326
113	kaiverrusnäyte	467, 326
114	kaiverrusnäyte	467, 326
115	kaiverrusnäyte	467, 326
116	kaiverrusnäyte	467, 326
117	kaiverrusnäyte	467, 326
118	kaiverrusnäyte	467, 326
119	kaiverrusnäyte	467, 326
120	kaiverrusnäyte	467, 326
121	kaiverrusnäyte	467, 326
122	ammattikunta-arkku	467, 575
123	ammattikunta-arkku	467, 575
124	ammattikunta-arkku	467, 575
125	tinapikari	273, 467, 575
126	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
127	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
128	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
129	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
130	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
131	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
132	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
133	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
134	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
135	ammattikunnan sinettileimasin	467, 575, 422
136	tinatuoppi	273

137	kuula, 6 kpl	713, 411
138	metallilipas	353
139	kynttiläsaksien tarjotin	354, 373
140	lukiolaistakki	292, 873
141	kaulus	291
142	kaulauslauta	296, 584
143	rullatuoli	283
144	lipas	353
145	puntari	405
146	varsta	243
147a	polvihousujen lahkeensolki	293
147b	polvihousujen lahkeensolki	293
148	aurinkokello	405, 805
149	länget	492
150	ruutipurkki	411
151	häränsatula	492
152	häränsatula	492
153	rullatuoli	283
154	sulhashattu	291, 585
155	olkihattu	291
156	oltermanninsauvoja 2 kpl	622, 554, 202
157	höylä	322
158	pingotin	286
159	neulakirja	294
160	taulu, muotokuvapiirustus	353, 211
161	taulu, muotokuvapiirustus	353
162	muotokuva, kapt. K. J. Richtman	353, 211, 505
163	taulu, usk. painokuva	353
164	taulu, usk. piirustus	353
165	usk. taulu	353
165	usk. taulu	353
166	usk. taulu	353
167	muistotaulu, 1808 Merenkurkku	726, 353, 211
168	taulu, pilakuva, piispa Wingård	353, 522, 793
169	merkkausliina	353, 868

170	merkkausliina	353, 868
171	morsiusmyssy	291
172	tykkimyssy	292
173	vyökukkaro	293, 436
174	hilpari	713, 411
175	sapeli	713, 411
176	tuohipuku	322, 517, 523
177	kuparipiirros "The Family Distress"	353
178	kuparipiirros "The Family Happiness"	353
179	kuparipiirros "Cows"	353
180	kantopuu	482, 584
181	piippu	276
182	taulu, pyhimyskuva	353, 792
183	taulu, pyhimyskuva	353, 792
184	miekka	713, 411
185	rumpu	534, 714
186	länget	492
187	länget	492
188	länget	492
189	silankaari	492
190	silankaari	492
191	tykkimyssy	292
192	tykkimyssy	292
193	takki	291
194	huppu	291
195	vyö	293
196	pöytä	352
197	sinetti	554, 422
198	kuula, 2 kpl	713, 411
199	kuula	713, 411
200	kynttiläkruunu	354, 373
201	kynttiläkruunu	354, 373
202	kynttiläkruunu	354, 373
203	hopeapikari	273, 326
204	kaappikello	405, 805, 352

205	merkkausliina	353, 868
206	lompakko	436
207	kellopussi	405, 805, 353
208	merkkausliina	353, 868
209	naisen puku	291
210	mitali, Turun Akatemian rakennus 1811	211, 873, 532, 346
211	taskukello	405, 805
212	seteli	436
213	seteli	436
214	seteli	436
215	seteli	436
216	seteli	436
217	seteli	436
218	kynttiläsakset	354, 373
219	kantopuu	482
220	plootu	436
221	plootu	436
222	plootu	436
223	plootu	436
224	plootu	436
225	plootu	436
226	mitali, Vaasan hovioikeus 100 v.	211, 692
227	kuula	713, 411
228	kuula	713, 411
229	taulu, Utsigt af Treport uti Normandie	353, 217
230	silkkitaulu	353
231	kulmarauta	?
232	kuula	713, 411
233	kuula	713, 411
234	kynttilänjalka	354, 373
235	kynttilänjalka	354, 373
236	pistin	713, 411
237	kivääri, karbiini	713, 411
238	sapeli	713, 411
239	puntari	405

240	kivääri	411
241	ruutileili	411
242	vasarakirves	172, 412
243	kivitaltta	172, 412
244	taltta	172, 412
245	kivitaltta	172, 412
246	taltta	172, 412
247	kivitaltta	172, 412
248	reikäkivi	172, 412
249	tuluskivi	372
250	pistooli	713, 411
251	kunniamerkki	554
252	sinettileimasin	554, 422
253	kivityökalun fragmentti	172, 412
254	lasipullo	415
255	plootu	436
256	seteli	436
257	hammas, 7 kpl, kivettyneitä	136
258	kiväärinkuula	411
259	pöytäliinakangas	353
260	kirjoituslipas	415, 212
261	kynttiläkruunu	354, 373
262	tinatuoppi	273
263	lekkeri	272, 273
264	maitosiivilä	234
265	kynttilänjalka	354, 373
266	piilukko	411
267	puutuoppi	273
268	asiakirjalaatikko	415
269	kauha	252
270	solki	293
271	virkkuuneulakotelo	286
272	puulautanen	264
273	puulautanen	264
274	puulautanen	264

275	puulautanen	264
276	puulautanen	264
277	pormestarin virkamiekkä	293, 554, 632, 622
278	puntari	405
279	satula	492
280	laivalyhty (J. P. Bladh)	501, 354, 373
281	laivalyhty (J. P. Bladh)	501, 354, 373
282	äes	241
283	kylvökone	241
284	rukki	283
285	seinäkello	405, 805
286	länget	492
287	länget	492
288	länget	492
289	länget	492
290	länget ja silankaari	492
291	länget ja silankaari	492
292	käsikivet	252
293	pärekori	482
294	talikko	231
295		
296	seula	243
297	häränsatula	492
298	häränsatula	492
299	länget	492
300	paimentorvi	233, 534
301	valjaat	492
302	piippu	276
303	tupakkarasia	276
304	pelimarkkarasia	524
305	hevosenkenkä	492
306	pistin	713, 411
307	sapeli	713, 411
308	ruokapöytä	352
309	hartiahuivi	291

310	hartiahuivi	291
311	kastemekko	292, 851
312	hiomakivi	172, 412
313	nuuskarasia	276
314	tikari	411
315	pistooli	713, 411
316	poimuraudat	296
317	asiakirjalipas	212
318	kyynäräkeppi	405
319	klaveeri	534
320	alttaritaulu (Virtain kirkko)	346, 778, 532
321	alttaritaulu	346, 778, 532
322	alttaritaulu	346, 778, 532
323	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
324	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
325	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
326	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
327	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
328	puuveistos, enkelinpää	346, 778, 532
329	puuveistos, enkeli	346, 778, 532
330	puuveistos, lammas	346, 778, 532
331	puuveistos, kyyhkynen	346, 778, 532
332	puuveistos, Kristus	346, 778, 532
333	sukkula	286
333b	nuija	413
334	höylä	322
335	hiomakivi	172, 412
336	vaate, klädning	291
337	kirjoitusteline, hovioikeus	212, 692
338	kirjoitusteline, hovioikeus	212, 692
339	taulu, maisema Korsholman valleilta	532, 361
340	kantopuu	482
341	rukinlapa	283
342	rukinlapa	283
343	rukinlapa	283, 584

344	rukinlapa	283
345	jalkapuut	346? 696, 626
346	jalkapuut	346? 696, 626
347	tuoli	352
348	suuntapiirrin, riitmotti	335
349	kimpihöylä	322
350	työntösaha	322
351	kimpiastian tekoväline	322
352	napakaira	335
353	teekannu	272
354	puntari	405
355	kimpisivellin	413
356	häkilä	248
357	kukkaro	436
358	kyynäräkeppi	405
359	piilukko	713, 411
360	kappa	405
361	kassalipas	436
362	kimpihöylä	322
363	ruutisarvi	411
364	puurasia kutimille	294
365	leikari	231
366	verkonkoho	227
367	silankaari	492
368	pistoolin piippu	713, 411
369	morsiusmyssy	292, 585
370	pojan lakki	291
371	surumyssy	292, 765
372	kirkkomyssy	292
373	kirkkomyssy	292
374	maitosiivilä	234
375	nikhaka	713, 411
376a	lampetti, Korttesjärven kirkko	346, 354, 373
376b	lampetti, Korttesjärven kirkko	346, 354, 373
377	kolikko	436

378	sotilaskunniamerkki	703
379	sotilaskunniamerkki	703
380	sotilaskunniamerkki	703
381	länget	492
382	rukinlapa	283
383	kiviveitsi	172, 412
384	viuhka	293
385	viuhka	293
386	kirkollinen maalaus	532, 346, 778
387	karbiini	713, 411
388	karbiini	713, 411
389	seteli	436
390	seteli	436
391	seteli	436
392	seteli	436
393	seteli	436
394	tuoli	352
395	tuoli	352
396	tuoli	352
397	tuoli	352
398	hätäleipä v. 1867	261
399	tasapainovaaka	405
400	silankaari	492
401	länget	492
402	tykinkuula	713, 411
403	pistin	713, 411
404	tulukset	372
405	tykkimyssy	292
406	taskukello	405, 805
407	rukki	283
408	öylättiastia	778, 346
409	sulhasolkaimet	292, 585
410	sulhaspaita	292, 585
411	naisten liivi	291
412	kuparirasia, sydämenmuotoinen	415

413	tykkimyssy	292
414	tykkimyssy	292
415	tykkimyssy	292
416	seinäkello	405, 805
417	rukinlapa	283
418	tortti	283
419	kynttilänjalka	354, 373
420	nassakka	272, 273
421	puntari	405
422	miekka	713, 411
423	asiakirjalipas	212
424	kynttiläsakset	354, 373
425	kynttiläsakset	354, 373
426	rullatuoli	283, 584
427	rukinlapa	283
428	kuula	411
429	pukumiekka	714
430	pukumiekka	714
431	kivääri	713, 411
432	seinäpeili	352
433	ahkionjalas	172, 493
434	rukki	283
435	kuparipirro	353
436	seinäpeili	352
437	kaappi	352
438	viinapannu	273
439	tykkimyssy	292
440	höylä	322
441	puukuppi (trad. soldatkopp)	272, 701
442	avaimet	414, 685
443	piimä- tai paloviina-astia	272, 273
444	rullatuoli	283, 584
445	silankaari	492
446	silankaari	492
447	napit	291

448	rukinlapa	283
449	rukinlapa	283
450	rukinlapa	283
451	rukinlapa	283, 584
452	rukinlapa	283, 584
453	vasarakirves	172, 412
454	vasarakirves	172, 412
455	vasarakirves	172, 412
456	kirves tai taltta	172, 412
457	kirves tai taltta	172, 412
458	oikokirves	172, 412
459	kirves tai taltta	172, 412
460	tinatuoppi	272, 273
461	pettuleipä, v. 1892	261
462	taulu, Pietari Suuri merihädässä	353
463	kiviesine, työkalu	172, 412
464	valinkivi	172, 326
465	kiviesine, työkalu	172, 412
466	kiviesine	172, 412
467	kivitaltta	172, 412
468	valinkivi	326
469	kourutaltta	172, 412
470	kiviesine	172
471	kivitaltta	172, 412
472	kiviesine	172
473	kiviesine	172
474	spänne av sten, Ruumissaari	301, 764
475	kiväärinkuula	411
476	kaulauslauta	296
477	tuoppi	272, 273
478	tykinkuula	713, 411
479	tykinkuula	713, 411
480	tykinkuula	713, 411
481	plyymi sotilaspuvusta	714
482	jalkajousen salpa	411

483	tulukset	372
484	lehmänkello	233
485	alttaritaulu	346, 778, 532
486	rukinlapa	283
487	tykkimyssy	292
488	liemikauha	252
489	seteli	436
490	seteli	436
491	silkkitaulu, käytetty alttarilla	346, 778, 532
492	silkkitaulu	353
493	silkkitaulu	353
494	merkkausliina	353, 868
495	merkkausliina	353, 868
496	merkkausliina	353, 868
497	käsilaukku	482, 293
498	lompakko	436
499	lompakko	436
500	kukkaro	4

Pohjanmaan museo 1975–1976

Esinenumero	Esineen nimi	OCM-luokka
75-29	käsikärryt	493
75-65	kaappi	352
75-118	pöytä (sis. soittorasias)	352, 216
75-119	gramofoni	216
75-120	palokuntamerkki	368, 575
75-121	palokuntamerkki	368, 575
75-122	palokuntamerkki	368, 575
75-123	palokuntamerkki	368, 575
75-124	palokuntamerkki	368, 575
75-125	palokuntamerkki	368, 575
75-126	hihanauha	722, 669
75-127	leikkikalulehmä	524, 857
75-128	hautajaiskonvehti	764
75-129	epoletit, fältväbel	714, 205
75-130	epoletti	714
75-131	lappuja vaatemerkitöihin	714
75-132	kokardi	714
75-133	kokardi	714
75-134	kokardi	714
75-135	kokardi	714

75-136	leijonamerkki, metallia	714
75-137	epolettimerkki, postitorvi	714, 205
75-138	epolettimerkki, postitorvi	714, 205
75-139	epolettimerkki, postitorvi	714, 205
75-140	epolettimerkki, postitorvi	714, 205
75-141	epolettimerkki, postitorvi	714, 205
75-142	epolettimerkki, g-klavsnyckel	714
75-143	epolettimerkki, g-klavsnyckel	714
75-144	epolettimerkki, g-klavsnyckel	714
75-179	sohva	352
75-180	nojatuoli	352
75-181	nojatuoli	352
75-182	tuoli	352
75-183	tuoli	352
75-184	tuoli	352
75-185	pesukomuutti	352
75-186	piippuhylly	352, 276
75-187	kattokruunu	354, 373
75-188	kannellinen purkki	415
75-189	kahvipannu	272
75-190	maitokannu	234
75-191	vuoka	252
75-192	lipas, veronkanto	651
75-193	liemikulho	264
75-194	kastikekulho	264
75-195	vati	264
75-196	matala lautanen	264
75-197	syvä lautanen	264
75-198	jälkiruokalautanen	264
75-199	asetti	272
75-400	kehystetty luokkakuva	873
75-401	olutkuurna	273
75-402	pihkapussi	314
75-403	perunakuokka	241
75-404	viikatteen varsi	246
75-405	viikatteen varsi	246
75-406	hakopiilu	231
75-407	viiliastia	234
75-408	pora	322
75-409	harikkanappo	272, 273
75-410	leipävormu	252
75-411	porkka	481
75-412	tortti	283
75-493	polkupyörä	493
75-500	liina (Hampurin käsityönäyttely 1889)	286, 543
75-511	sinettileimasin	647
75-512	pesusanko	356
75-513	keinuhevonen	524, 857

75-514	soikko	356, 296
75-515	morsiuskengät	292, 585
75-516	kirjoituskone	405, 217
75-517	mitali (Kaleva 75 vuotta)	204, 532, 211
75-518	mitali (Vaasan Höyrymylly 125 vuotta)	532, 256, 211
75-519	kukkaro	436
75-520	mainosvati	444, 447
75-521	karttalaukku	482
75-522	kirjasalkku	482
75-523	karstat	283
75-524	kuonokoppa	231, 523
75-525	puolikäsine	291
75-552	tykinkuula	713, 411
75-553	posliinikansi	415
75-554	rukinlapa	283, 584
75-555	rukinlapa	283, 584
75-556	maanmittarin kompassi	804, 405
75-663	kipsimuotokuva	211, 532
75-664	tukkilukko	355, 343
75-665	sepän hohtimet	325
75-666	tiiliskivi	342, 333
75-667	kipsireliefi	722, 873
75-668	mekaaninen kopiokone	873, 405
75-669	matkalaukku	482
75-670	kaasunaamari	873, 722
75-671	luistimet	481, 873
75-672	kirjoituspöydän valaisin	354, 373
75-673	miesten paita	291
75-674	lasten paita	291
75-675	kuvataulu (taidetta kouluihin)	873, 532
75-676	kenkäharja (sisäänkäynti)	873, 356
75-677	kartta (historia)	873
75-678	kartta (historia)	873
75-679	kartta (maantieto)	873
75-680	kartta (latina)	873
75-681	kuvataulu (vuodenajat)	873
75-682	kuvataulu (maantieto)	873
75-683	kuvataulu (kansantalous)	873
75-684	kuvataulu (historia)	873
75-685	kuvataulu (historia)	873
75-686	kuvataulu (esihistoria)	873
75-687	kuvataulu (historia)	873
75-688	kuvataulu (historia)	873
75-689	kuvataulu (historia)	873
75-690	kuvataulu (historia)	873
75-691	kuvataulu (historia)	873
75-692	kuvataulu (kansantalous)	873
75-693	kuvataulu (kansanterveys)	873

75-694	kuvataulu (geologia)	873
75-695	kuvataulu (historia)	873
75-696	kuvataulu (historia)	873
75-697	kuvataulu (historia)	873
75-698	kuvataulu (historia)	873
75-699	kuvataulu (historia)	873
75-700	kuvataulu (historia)	873
75-701	kuvataulu (kuvataide)	873
75-702	kuvataulu (historia)	873
75-703	kuvataulu (historia)	873
75-704	kuvataulu (historia)	873
75-705	kuvataulu (esihistoria)	873
75-706	kuvataulu (esihistoria)	873
75-707	posliinikannu	272
75-708	mehulasi, olympiarenkaat	272, 526
75-709	kynäteline / kukkateline	353
75-710	kuvataulu (historia)	873
75-711	kuvataulu (historia)	873
75-712	kuvataulu (historia)	873
75-713	kuvataulu (historia)	873
75-714	kuvataulu (historia)	873
75-715	kartta (historia)	873
75-716	kartta (historia)	873
75-717	kartta (historia)	873
75-718	kartta (maantieto)	873
75-719	kartta (historia)	873
75-720	kartta (historia)	873
75-721	kartta (historia)	873
75-722	kartta (historia)	873
75-723	kuvataulu	873
75-724	kuivakäymälä	873, 514
75-761	tyhjennyspumppu	501
75-768	Svensk Koral-Psalmbok	872, 533
75-769	puuvati	264
75-770	mustikka-astia	222
75-771	huoneentaulu	872, 353
75-772	esiliina	291
75-773	kuvataulu (historia)	873
75-774	kuvataulu (esihistoria)	873
75-775	kuvataulu (historia)	873
75-776	kuvataulu (historia)	873
75-777	kuvataulu (historia)	873
75-778	kuvataulu (esihistoria)	873
75-779	kuvataulu (historia)	873
75-801	kuvataulu (kansanterveys)	873
75-802	tuoli	873, 352
75-803	tuoli	873, 352
75-815	päähine	291

75-816	kaasunaamari	722
75-817	seinävaate (huoneentaulu)	353
75-818	seinävaate	353
75-819	termospullo / tuttipullo	853
75-820	mappi, tekstiilityö	874
75-821	lastenesiliina	291, 855
75-822	vauvamekko	291, 854
75-849	lastenesiliina	291, 855
75-850	sandaalit	291
75-851	kumisaappaat	291
75-852	verhot	353
75-853	verhot	353
75-854	täkänä	513
75-880	mekko	291, 855
75-888	ryijy	353
75-915	korvo	415
75-916	pesusoikko	356, 296
75-917	pesusoikko	356, 296
75-918	kovelo	322
75-919	toilettipeili (leikkikalu)	857, 524
75-920	seinäkello	405
75-938	vyyhdinpuu	283
75-944	parfyymipullo	302
75-950	kastemyssy	292, 553, 795
75-951	ruokalappu	291, 854
75-952	tyynyliina (lapsen)	855, 513
75-953	lakana (lapsen)	855, 513
75-954	morsiamen sukat	585, 292
75-955	peite	513
75-956	peite	513
75-957	ylioppilaslakki	292, 877
75-958	ylioppilaslakki	292, 877
75-959	morsiuskengät	292, 585
75-960	rasia	293
75-961	silmälasit	416
75-962	silmälasikotelo	416
75-963	muhvi	291
75-981	hattu	291
75-982	talvitakki	291
75-983	talvitakki	291
75-984	miesten puku	291
75-1001	rintakuva	532
75-1011	mehiläispesä	231
75-1012	käsikärryt	493
75-1013	kalakattila	252
75-1014	korvo	415
75-1015	korvo	415
75-1016	pesupalju	296

75-1017	kantoteline	482
75-1018	lastenvaunut	854
75-1019	peite	513
75-1020	liina	764
75-1021	peltimuki	272
75-1022	pinnakompassi	501, 405
75-1023	muotokuva	211, 532, 793
75-1024	villatakki	291
75-1025	pöytäliina	353
75-1026	aluspaita	291
75-1027	maljakko	353
75-1028	seinäkello	405, 561, 795
75-1029	kynttilänjalka	354, 373, 793
75-1030	kehystetty häävalokuva	793, 585
75-1031	kehystetty muotokuva	793, 211
75-1032	kehystetty muotokuva	211
75-1033	muotokuva	211
75-1034	viiksikuppi	272
75-1035	kakkuvuoka	252
75-1036	hiekkakakkumuotti	857, 524
75-1037	hiekkakakkumuotti	857, 524
75-1038	maitokannu (pläkkyri)	234, 326
75-1039	lekkeri (pläkkyri)	273, 326
75-1040	lekkeri (pläkkyri)	273, 326
75-1041	parranhoitovälineet	302
75-1042	nukke	857, 524
75-1043	lautanen, matkamuisto	211, 484
75-1044	aamiaislautanen	264
75-1045	uuninpellinnyöri	353, 374
75-1046	lukko	414
75-1047	hiomakivi	412, 172
75-1048	kaukoputki	501, 416
75-1049	kynttiläsaksien tarjotin	354, 373
75-1080	kynttilälampetti, laivalyhty	501, 354, 373
75-1081	ruutipullo	714
75-1082	tuhkakuppi	276
75-1083	patruunoita	713, 669, 411
75-1085	mitali, kansakoulu 100 v	532, 872, 211
75-1093	matkapunnussarja	405
75-1094	pienoisveistos	532
75-1095	grafiikanlehti	532
75-1096	grafiikanlehti	532
75-1097	grafiikanlehti	532
75-1098	grafiikanlehti	532
75-1099	grafiikanlehti	532
75-1100	grafiikanlehti	532
75-1101	öljymaalau	532
75-1102	öljymaalau	532

75-1103	grafiikanlehti	532
75-1104	grafiikanlehti	532
75-1105	grafiikanlehti	532
75-1106	suojeluskuntalippu	575
75-1107	suojeluskuntalippu	575
75-1109	kehystetty luokkakuva	872
75-1110	kehystetty koulujärjestys	872
75-1111	kehystetty heliogravyyri	532, 353
75-1112	kuva entisistä oppilaista	872
75-1113	kehystetty oppilasryhmäkuva	873
75-1114	kehystetty kuva opettajista	872
75-1115	kehystetty luokkakuva	872
75-1116	kehystetty luokkakuva	872
75-1117	kehystetty luokkakuva	872
75-1118	kehystetty luokkakuva	872
75-1119	kehystetty luokkakuva	872
75-1120	kehystetty luokkakuva	872
75-1122	tulukset	372
75-1123	sota-ansiomerkki	703, 669
75-1124	sota-ansiomerkki	703
75-1125	tortti	283, 584, 505
75-1126	Buddha-veistos	505, 778, 531 505, 778, 789,
75-1127	Kuan-Yin-veistos	531
75-1128	kartta, Palosaari	102
75-1129	kookas veitsi	412
75-1130	paistihaurukka	264
75-1131	kartta, Vaasa	102
75-1132	kartta, Vaasa	102
75-1133	konttorituoli	352
75-1134	juhlaleninki	292
75-1135	öljypainokuva	353
75-1136	tapettinäyte	353
75-1137	rasiallinen ansiomerkkejä	554
76-29	paita	291
76-30	naisen viittamainen jakku	291
76-31	myssy	291
76-32	lastenmekko	291, 854
76-33	lastenmekko	291, 854
76, 34	lasten housupuku	291, 855
76-35	lastenhaalarit	291, 855
76-36	lastenpusero	291, 855
76-37	lastenmekko	291, 855
76-38	leikkihousut	291, 854
76-39	lastenpaita	291, 855
76-40	lastenpusero	291, 855
76-41	lasten aluspaita	291, 855
76-42	lasten aluspaita	291, 855

76-43	lasten sukkahousut	291, 854
76-44	lasten polvisukat	291, 854
76-45	lasten polvisukat	291, 854
76-46	lasten sukkahousut	291, 855
76-47	lastenhaalarit	291, 855
76-48	lastenhattu	291, 855
76-49	lastenmyssy	291, 854
76-50	lastenkengät	291, 855
76-51	lasten kumitossut	291, 855
76-52	ehtoollisliina	778
76-53	antependium	778
76-54	antependium	778
76-55	kirjatyyny	778
76-56	kirjatyyny	778
76-57	antependium	778
76-58	alttarikaiteen liina	778
76-59	alttariliina	778
76-60	alttarikaiteen liina	778
76-61	alttarikaiteen liinan osa	778
76-62	alttariliinan osa	778
76-63	alttarikaiteen liina	778
76-64	pieni liina kirkosta	778
76-65	pieni liina kirkosta	778
76-66	alttariliina	778
76-67	pieni liina kirkosta	778
76-68	alttariliina	778
76-69	ehtoollisliina	778
76-70	alttariliina	778
76-71	alttariliina	778
76-72	antependium	778
76-73	antependium	778
76-74	antependium	778
76-75	alttariliina	778
76-76	alttarikaiteen liina	778
76-77	morsiuspuku	292, 585
76-78	arkipuku	291
76-79	kengät	291
76-80	kengät	291
76-81	lintuhäkki	231, 523
76-82	leikkikaluhevonen	524, 857
76-83	kotelo kasvikoelmalle	415
76-84	paperiristi	778, 743
76-85	postikortti	202
76-86	viuhka	293
76-87	valokuvakehys	353
76-88	rotanloukku	356
76-89	matkalaukku	482
76-90	matkalaukku	482

76-91	lämpölaatikko	252
76-92	3 tussikynää	212
76-93	kauha (muistolahja)	211
76-94	öljymaalaus	532
76-95	hiuskoriste	301
76-97	seinäkello	405, 805
76-98	kaulaketju	301
76-99	kellonvitja?	301, 405, 805
76-100	hiuskoriste	301
76-101	veistos	532
76-102	vesikelkka	493
76-103	3 kilpeä (apteekki)	444
76-104	2 kilpeä (apteekki)	444
76-105	mitali (A. Aalto)	532, 341
76-106	sisustustaulu (matkamuisto)	211, 353, 484
76-107	yöpukupussi	513
76-108	muistoalbumi	211
76-109	kellonvitja	405, 805, 301
76-110	katukilpi	363
76-111	sanko	415
76-112	mittanauha (rakennusmestari)	405, 331
76-113	ryijymatto (häälahja)	352, 585
76-114	litografiamuotokuva (malli v. 1503)	353
76-115	litografia	353
76-116	litografia	353
76-117	litografia	353
76-118	käsityödiplomi	872
76-119	käsityödiplomi	872
76-120	koulun juomavesiastia	872, 272
76-121	naisten puku	291
76-122	naisten puku	291
76-123	leninki	291
76-124	leninki	291
76-125	leninki	291
76-126	leninki	291
76-127	leninki	291
76-128	tytön leninki	291, 855
76-129	tytön leninki	291, 855
76-130	tytön leninki	291, 855
76-131	tytön leninki	291, 855
76-132	sillalankaa	283, 434, 722
76-133	sillalankaa	283, 434, 722
76-134	pöytäliina	353
76-135	pöytäliina	353
76-145	leijonaviiri	575
76-146	huvilasänky	352, 369
76-147	telttasänky	352, 369
76-148	halkosaha	412

76-149	paistinpannu	252
76-150	juustokupu	264
76-156	tuoli	352
76-157	tuoli	352
76-158	tuoli	352
76-159	maljakko, 1939 - 1942	353, 722
76-160	öljylamppu	354, 373
76-161	öljylamppu	354, 373
76-162	kori	482
76-163	heittouistin	227
76-164	primuskeitin	252
76-165	rikkalapio	356
76-166	maitokannu	234
76-167	kimpiastia	415
76-168	kahvipannu	272
76-169	pärekoppa	482
76-170	kuokka	241
76-171	heinäharava	246
76-172	höyläpenkki	322
76-173	katukilpi	363
76-174	lautasliinarengas	264
76-175	pesuvati	415
76-176	pihakoriste, lasimöhkäle Grönvikistä	323, 351
76-177	kottikärryt	493, 351
76-178	puutarhamaljakko	351
76-179	puutarhamaljakko	351
76-180	vauvankääre	854
76-181	juomakuppi	272, 273
76-182	uurresaha	322
76-183	kimpihöylä	322
76-185	kimpihöylä	322
76-186	turkistossut (metsästys)	292, 224
76-187	suutarinlestit	294
76-188	2 kenkälestiä	294
76-189	2 kenkälestiä	294
76-190	2 kenkälestiä	294
76-191	2 kenkälestiä	294
76-192	lapsenkengänlestit	294
76-193	kolmijalka	252
76-194	pieni saavi	415
76-195	pesusoikko	356, 296
76-196	kuokka	241
76-197	kuokka	241
76-198	turpeen leikkuurauta?	241
76-199	turpeen leikkuurauta?	241
76-200	sepän pihdit	325
76-201	sepän pihdit	325
76-202	sepän pihdit	325

76-203	sepän pihdit	325
76-204	sepän pihdit	325
76-205	sepän pihdit	325
76-206	sepän pihdit	325
76-207	sepän pihdit	325
76-208	puntari	405
76-209	vannehaka	322
76-210	napakaira	322
76-211	kuokanterä	241
76-212	porahylly	325
76-213	sepän vasara	325
76-214	sepän vasara	325
76-215	sepän vasara	325
76-216	sepän vasara	325
76-217	sepän vasara	325
76-218	sepän vasara	325
76-219	sepän vasara	325
76-220	sepän vasara	325
76-221	sepän vasara	325
76-222	sepän vasara	325
76-223	sepän vasara	325
76-224	sepän vasara	325
76-225	sepän vasaranpää	325
76-226	sepän vasaranpää	325
76-227	sepän vasaranpää	325
76-228	sepän vasaranpää	325
76-229	sepän vasaranpää	325
76-230	kirveenterä	412
76-231	sepän pihdit	325
76-232	sepän pihdit	325
76-233	kivitaltta	324
76-234	kivipora	324
76-235	kivitaltta	324
76-236	kivitaltta	324
76-237	kivitaltta	324
76-238	kivitaltta	324
76-239	kivitaltta	324
76-240	kivitaltta	324
76-241	kivitaltta	324
76-242	kivitaltta	324
76-243	kivitaltta	324
76-244	kivitaltta	324
76-245	kivitaltta	324
76-246	kivitaltta	324
76-247	kivitaltta	324
76-248	kivitaltta	324
76-249	kivitaltta	324
76-250	kivitaltta	324

Pohjanmaan museo 1992–1993

esinenumero	esineen nimi	OCM-luokka
92-1	iltalaukku	293, 482
92-2	pelleriini	291
92-3	irtokaulus	291
92-4	irtokaulus	291
92-5	irtokaulus	291
92-6	irtokaulus	291
92-7	irtokaulus	291
92-8	irtokaulus	291
92-9	irtokaulus	291
92-10	irtokaulus	291
92-11	sormikkaat	291
92-12	sormikkaat	291
92-13	sormikkaat	291
92-14	sormikkaat	291
92-15	Lotta-voimistelupuvun hame	292, 526, 575, 708
92-16	Lotta-voimistelupuku	292, 526, 575, 708
92-17	sotilaslapaset	292, 714
92-18	nuppineulatyyyny	286, 353
92-19	käsityökori	286, 482
92-20	lankarulla ja kutimet	286
92-21	lankarulla	286
92-22	lankavyyhti	286
92-23	nahkalakki	291
92-24	nahkalakki	291
92-25	pöytästandaari, virolaisryhmä	431, 574
92-26	elastinen tukiside	752
92-27	hihanauha	714, 669
92-28	hihanauha	714, 669
92-29	hihanauha	714, 669
92-30	hihanauha	714, 669
92-31	hihanauha	714, 669
92-32	hihanauha	714, 669
92-33	hihanauha	714, 669
92-34	univormunnappeja	714
92-35	univormunnappeja	714
92-36	univormunnappeja	714
92-37	koirannahkakintaat	292, 294
92-38	huopikkaat	291
92-39	sukkanauhapakkaus	291, 443
92-40	kengät	291
92-41	vuodeverho	513

92-42	hartiahuivi	291
92-43	hartiahuivi	291
92-44	kirkkosilkki	292
92-45	iltalaukku	293, 482
92-46	luistimet	526, 481
92-47	leninki	291
92-48	takki	291
92-49	ikkunanpuitelista	342
92-50	sisäkaton osia	342
92-51	sisäseinän katkelmia	342
92-52	sisäseinän katkelmia	342
92-61	vauvanukke	524, 857
92-62	nuken myssy	524, 857
92-63	nuken nuttu	524, 857
92-64	nuken housut	524, 857
92-65	nuken sukat	524, 857
92-66	nuken tossut	524, 857
92-67	nuken paita	524, 857
92-68	nuken alushousut	524, 857
92-69	nukke	524, 857
92-70	nuken mekko	524, 857
92-71	nuken hattu	524, 857
92-72	nuken alusvaatteet	524, 857
92-73	nuken sukat	524, 857
92-74	nukke	524, 857
92-75	vauvan aluslakana	524, 857
92-76	vauvan päällyslakana	524, 857
92-77	vauvan päällyslakana	524, 857
92-78	vauvan tyynyliina	524, 857
92-79	vauvan tyynyliina	524, 857
92-80	vauvan vaippaliina	524, 857
92-81	vauvan vaippaliina	524, 857
92-82	tukiside	752
92-83	vauvan tyyny	524, 857
92-84	lapsen yövaatepussi	513, 863
92-85	lapsen nenäliina	515, 863
92-86	vauvan röyhelö	291, 854
92-87	vauvan ruokalappu	854, 264
92-88	vauvan paita	854, 291
92-89	vauvan paita	854, 291
92-90	vauvan myssy	854, 291
92-91	vauvan nuttu	854, 291
92-92	vauvan housut	854, 291
92-93	vauvan nuttu	843, 291
92-94	kastemekko	851, 292
92-95	vauvan täkki	855, 513
92-96	lapsen esiliina	855, 291
92-97	lapsen laamapaita	855, 291

92-98	lapsen kaulus	855, 291
92-99	lapsen lakki	855, 291
92-100	lapsen lakki	855, 291
92-101	vauvanhoitotarvike	854
92-102	ryijy	286
92-103	hartiahuivi (matkamuisto)	292, 211, 484
92-104	hartiahuivi (matkamuisto, olympialaiset)	292, 211, 484
92-105	ryijy	286
92-106	pussilakana	513
92-119	kunniakirja messuille osallistumisesta	543
92-120	kunniakirja messuille osallistumisesta	543
92-127	kehystetty valokuva, henkilöitä	215, 533, 353
92-145	lasten vetorattaat	524, 857
92-146	kattokruunu	354, 373
92-148	nukenvaunut	524, 857
92-149	nukenvaunut	524, 857
92-150	öljylamppu	354, 373
92-151	matkalaukku	482
92-152	kehto	352, 854, 513
92-153	kaappikello	405, 805
92-159	mainoskilpi (Amerikanlinja)	167, 447, 505
92-160	mainoskilpi (Amerikanlinja)	167, 447, 505
92-161	mainoskilpi, panimo	447, 274
92-162	luuta	356
92-163	luuta	356
92-164	luuta	356
92-165	luuta	356
92-166	luuta	356
92-167	luuta	356
92-168	tarjotin	264, 326
92-181	petrolikeitin	256, 354
92-182	kengänpohjavoidepullo	296
92-183	esanssipullo	258
92-184	esanssipullo	258
92-185	esanssipullo	258
92-186	esanssipullo	258
92-187	esanssipullo	258
92-188	esanssipullo	258
92-189	lusikoita	264
92-190	vatkain	252
92-191	kahvikuppeja ja vateja	272
92-192	kahvikuppeja	272
92-193	ruokalautanen	264
92-194	kahvikuppi	272
92-195	teekuppeja	272
92-196	teekuppi	272
92-197	teekuppi	272
92-198	kuppeja ja vateja	272

92-199	vati	272
92-200	lautasia	264
92-201	lautasia	264
92-202	jälkiruokakulhoja	264
92-203	juomalaseja	272
92-204	kahvinsuodatin	272
92-205	Vaasan matkailukartta	102, 484
92-210	puhelin	403
92-215	nojatuoli	352
92-216	nojatuoli	352
92-217	nojatuoli	352
92-218	nojatuoli	352
92-219	palkintopokaali	526, 555
92-220	virvoitusjuomapullo	274
92-221	alkoholipullo	273
92-222	olutpullo	274
92-224	vaateripustin	296
92-225	sähkölämmitin	354
92-226	vedenkeitin	404
92-227	silitysrauta	296
92-228	nojatuoli	352
92-229	nojatuoli	352
92-230	nojatuoli	352
92-231	nojatuoli	352
92-232	nojatuoli	352
92-233	nojatuoli	352
92-234	lattiatyyny	352
92-235	lattiatyyny	352
92-236	tv-tuoli	352
92-237	kirjoituspöydän tuoli	352
92-238	sohva	352
92-239	tuoli	352
92-240	koripöytä	352
92-241	tuoli	352
92-242	tuoli	352
92-243	nojatuoli	352
92-244	matto	352
92-247	juustohöylä	264
92-251	pukinsarvi (paimentorvi)	233
92-256	urheilupiikkarit	292, 526
92-257	jääpallomaila	526
92-258	jääpallomaila	526
92-259	kattovalaisin	354, 373
92-260	linja-auton pienoismalli (Haldin)	398, 493
92-261	muki	272
92-262	muovipikari	272
92-263	muovipikari	272
92-264	munakuppeja	264

92-267	oluttuoppi	273
92-268	tuhkakuppi	276
92-269	tuhkakuppi	276
92-270	muistilappupidike (pankkimainos)	447, 453, 218
92-271	tulitikkurasia	372
92-272	leikkiauto	524, 857
92-273	lelukamera, matkamuuistoesine	211, 484
92-274	lelulentokone	524, 857
92-275	lelulentokone	524, 857
92-276	lypsyvanupakkaus	234
92-277	lypsyvanupakkaus	234
92-278	lypsyvoide	234
92-279	lypsyvoide	234
92-281	äänilevy	216
92-282	äänilevy	216
92-283	kehystetty valokuva (ryhmäkuva, VPS)	215, 526
92-294	lottamerkki, v. 1942	708, 575
92-295	lottamerkki, muonituskurssi	708, 575
92-296	lottamerkki, työpalvelu	708, 575
92-297	lottamerkki, muonituskurssi	708, 575
92-298	lottamerkki, veripalvelu	708, 575
92-299	rintamerkki, Mustialan maamiesop.	874
92-300	koulumerkki, Reitkallion puutarhaop.	874
92-301	koulumerkki, Kr-stad yhteiskoulu	873
92-302	koulumerkki, Kr-stad yhteiskoulu	873
92-303	palkintomitali	873, 526, 555
92-304	lottaneula	708, 575
92-305	lottaneula	708, 575
92-306	lottamerkki	708, 575
92-307	lottamerkki	708, 575
92-308	lottaneula	708, 575
92-309	lottamerkki	708, 575
92-310	lottanauha	708, 575
92-311	lottanauha	708, 575
92-312	lottapuvun kalvosimet	704, 575, 708
92-313	lottapuvun kaulus	704, 575, 708
92-314	rautasormus	301, 585, 722
92-315	vihkisormus	301, 585
92-316	meripihkaa korusta	301
92-317	kunniakirja (muistomitali)	703, 211
92-318	kunniamerkki, muistomitali	703, 211
92-319	kunniakirja (vapaudenmitali)	703
92-320	kunniamerkki, vapaudenmitali	703
92-321	kunniakirja, Suomen huoltotyö	703
92-322	kunniamerkki	703
92-323	vapaussodan muistomitali	703, 211
92-324	leipäpala kerjäläisiltä 1918	735
92-235	hiuspalmikko	211

92-236	joulukuusenkoriste	527
92-237	paperinukke	524, 857
92-328	paperinukke	524, 857
92-329	vati (itse maalattu)	353, 523
92-330	kuppeja ja lautasia (itse maalattu)	272, 523
92-331	rintamerkki (itsenäisyysjuhla)	527
92-332	kahvipurkki (kyläkauppa Laihialta)	272, 443
92-333	paperipussi (Kahvikomppania)	415, 444
92-334	muistikirja	212
92-335	mallikirja	294, 531
92-336	leimasin	218, 331
92-337	leimasin	218, 331
92-338	leimasintyyny	218
92-339	leimasinmustepullo	218
92-340	mustetäytäkynä	212, 331
92-341	mustetäytäkynän kotelo	212, 331
92-342	mustetäytäkynä	212, 331
92-343	tussikynä	212, 331
92-344	kynänteriä	212, 331
92-345	rasia, kouluaskartelutyö	212, 872
92-346	lipasto	352
92-347	kaljapullo	274
92-348	juomalaseja	272
92-349	tupakka-aski	276
92-350	valoraketti	713, 669, 411
92-351	kylvölaite	241
92-352	sateenvarjo	293
92-394	kiillotusaine	356
92-395	hiusvoide	302
92-396	partavesi	302
92-397	levysoitin	403
92-408	pannunalunen	264
92-409	paperipäähine myllystä	292, 256
92-410	paperipäähine myllystä	292, 256
92-413	joulukuusenkynttilöitä	527, 388
92-414	pesuaine	388, 356
92-415	piipputupakkaa	276
92-416	piipputupakkaa	276
92-417	piipputupakkaa	276
92-418	puhdistusjauhe	388, 356
92-419	puhdistusjauhe	356
92-420	partasaippua	302
92-421	värjäysaine tekstiileille	294
92-422	värjäysaine tekstiileille	294
92-423	värjäysaine tekstiileille	294
92-424	säilöntäaine	251
92-425	makeuttamisaine	263
92-426	teepakkaus	272

92-427	kahvinkorvike	272, 434
92-428	kahvinkorvike	272, 434
92-429	kahvipaketti	272
92-430	maustepakkaus	263
92-431	maustepakkaus	263
92-432	maustepakkaus	263
92-433	maustepakkaus	263
92-434	maustepakkaus	263
92-435	maustepakkaus	263
92-436	maustepakkaus	263
92-437	maustepakkaus	263
92-438	maustepakkaus	263
92-439	kahvipaketti	272
92-440	kahvipaketti	272
92-441	kahvinvastikepaketti	272, 434
92-442	konditorian paperipussi	256, 265, 445
92-443	sormustin, kultaa	294, 326
92-444	koulumerkki, hopeaa	326, 873
92-445	tiili	172, 333
92-446	hattuneula	293
92-447	täikampoja	515
92-448	raha	436
92-449	kumiliitu	212
92-450	kumiliitu	212
92-451	lääkepurkki	444, 278
92-452	IKL-sormus	665, 664
92-458	Elias Lönnrot -lautapeli	524, 668
92-459	tulusrauta	172, 372
92-460	avain	172, 414
92-461	tulusrauta	172, 372
92-462	tulusrauta	172, 372
92-463	hevosenkengän jäänaula	172, 492
92-464	valinmuotti	172, 326
92-465	fluoriittikivi	172
92-466	fluoriittikivi	172
92-467	fluoriittikivi	172
92-468	pylväsporakone	322
92-469	salkku	482
92-470	kahvipaketti	272
92-471	kahvipaketti	272
92-472	kahvipaketti	272
92-273	kahvilisäkepaketti	272, 434
92-274	kahvinseivikepaketti	272
92-275	teepakkaus	272
92-276	vitamiinipaketti	258
92-277	maustepakkaus	263
92-278	maustepakkaus	263
92-279	maustepakkaus	263

92-280	piipputupakkaa	276
92-281	piipputupakkaa	276
92-282	tupakka-aski	276
92-283	tulitikkupuntti	372
92-284	tulitikkupuntti	372
92-285	kahvipurkki	272
92-286	parranajosaippua	302
92-287	sikuripaketti	272, 434
92-288	mehuhyttelöpaketti	258
93-1	jalkalistanäyte	353
93-2	jalkalistanäyte	353
93-3	ikkunan kehyslista	353
93-4	tapettinäyte	353
93-5	tapettinäyte	353
93-6	eristepaperia seinästä	354
93-7	kattolistanäyte	353
93-8	vaatenaulakko	352
93-9	silitysrauta	296
93-10	tapettinäyte	353
93-11	tapettinäyte	353
93-12	tapettinäyte	353
93-13	lapsen pusero	291, 855
93-14	yöpaita	292, 513
93-15	esiliina	291
93-16	esiliina	291
93-17	lapsen pusero	291, 855
93-18	lakana / päiväpeite	513
93-19	käsityöpussi	286
93-20	vihkipuku	292, 585
93-21	leninki	291
93-22	surupuku	292, 765
93-23	teatteripuku	292, 545
93-24	teatteripuku	292, 545
93-25	viitta	291
93-26	liivi	291
93-27	iltalaukku	293, 482
93-28	muhvi	291
93-29	kengät	291
93-30	juhlakengät	291
93-31	teatteripuku	292, 545
93-32	teatteripuku	292, 545
93-33	käsityö	286
93-34	tyyny (keskeneräinen käsityö)	286, 353
93-35	käsityö, koepala	286
93-36	käsityö, koepala	286
93-37	esiliina	291
93-38	viuhka	293
93-39	viuhka	294

93-40	hame	291
93-41	seinävaate	353
93-42	seinävaate	353
93-43	seinävaate	353
93-44	säkki	296
93-45	pitsiverho	353
93-46	pitsiverho	353
93-47	sohvatyyyny	353, 286
93-48	tyynynvuori	353
93-49	kaulus	291
93-50	kaitaliina	353, 286
93-51	keinutuolimatto	353
93-52	patjapussi	515
93-53	alushame	291
93-54	vauvankorin suojakangas	854
93-55	lakanan päätypitsi	286
93-56	lakanan päätypitsi	286
93-57	lakanan päätypitsi	286
93-58	lakanan päätypitsi	286
93-59	lakana	515, 286
93-60	lakanan päätypitsi	286
93-61	lakanan päätypitsi	286
93-62	merkklauslankojen säilytyspussi	286
93-63	kanavakäsityö	286
93-64	keskeneräinen käsityö	286
93-65	lapaset	291
93-66	lapaset	291
93-67	sukat	291
93-68	päiväpeite	353
93-69	nenäliinapussi	515
93-70	kankaiset kirjankannet	286
93-71	kansallispuvun hame	292, 186
93-72	kansallispuvun päähine	292, 186
93-73	kansallispuvun päähine	292, 186
93-74	kansallispuvun päähine	292, 186
93-75	kansallispuvun huivi	292, 186
93-76	kansallispuvun liivi	292, 186
93-77	kansallispuvun liivi	292, 186
93-78	leninki	291
93-79	hiihtokengät	292, 526
93-80	hiihtokengät	292, 526
93-81	hiihtohousut	292, 526
93-82	korvalaput	291
93-83	liivi	291
93-84	vällytäkki	515
93-85	kolikko	436
93-86	kolikko	436
93-87	seteli	436

93-88	seteli	436
93-89	verkonkoho	172, 227
93-90	saippua	296
93-91	juuriharja	356
93-95	lyijysinetti	651, 439
93-96	pöytä	352
93-112	shekinvarmennuskone	403, 632
93-113	laskukone	405, 632
93-118	kahvinkeitin, sähköinen v. 1942	272, 404, 722
93-133	esiliina, Lotta Svärd	292, 575, 708
93-134	tarjoiluesiliina	292, 264
93-135	miesten kalossit	292
93-136	lasten kalossit	292, 855
93-137	lasten kalossit	292, 855
93-138	miesten damaskit	292
93-139	lasten sukat	291, 855
93-140	korsetti	291
93-141	poikien kenkiä	291, 855
93-142	huivi	291
93-143	miesten huopasaappaat	291
93-144	huivi	291
93-145	poletti	436, 275
93-146	poletti	436, 275
93-147	poletti	436, 265
93-148	mehuastiasto	272
93-149	myllyn säkki, tark. vaatteiden tekoon	256, 294
93-150	myllyn säkki, tark. vaatteiden tekoon	256, 294
93-151	kukkaro	436
93-152	munakuppi	264
93-153	kukkamaljakko	353
93-154	lasimalja	353
93-155	kukkaruukku	353
93-156	kukkalautanen	353
93-157	pelikortit	524
93-158	viinapullo	273
93-159	tarjoilukulho	264
93-160	hierontalaite	758
93-161	kynä (Wasa Line)	212, 505
93-162	Vaasan koulukartta	872, 102
93-163	kihlakellonperät	584, 405, 805
93-164	leimasin, kiinnitetty kellonperiin	293
93-165	lautaset	264
93-166	olutpullo	273, 274
93-167	matkailuesite	447, 528, 484
93-168	laskukone	405
93-169	lipas	353
93-170	jalkapallokengät	292, 526
93-171	hana	414

93-172	matkalasi ja suolapullo	264, 484, 263
93-173	suppilo	264, 484
93-174	suppilo	264, 484
93-175	matto	352
93-176	salkku	482
93-177	hiihtokengät	292, 526
93-178	joululahjapapereita	527
93-179	lautaset	264, 272
93-180	teekupit	272
93-181	alushame	291
93-182	alushame	291
93-183	yöpaita	292, 515
93-184	esiliina	291
93-185	alushame	291
93-186	pyykkikoriliina	296, 286
93-187	esiliina	291
93-188	alushousut	291
93-189	irtokaulus	291
93-190	yöpaita	292, 515
93-191	lapsen pusero	291, 855
93-192	lapsen pusero	291, 855
93-193	lasilautanen	353
93-194	lasilautanen	353
93-195	kermakko	264, 272
93-196	ikkunasalpa	414
93-197	paperipusseja (osuusliike)	443, 474
93-198	mainosvihka (maailmannäyttely)	447, 543

Etelä-Karjalan museo 1911–1934

esineen numero	esineen nimi	OCM-luokka	Mainitaan museoyhdistyksen diaarissa
1	pettuhuhmari	261	1
2	kirnukauha	234	1
3	tuohituppi ja puukko	412	1
4	kynttiläkirnu	388	1
5	tupakkapönttö	276	1
6	rahi	352	
7	asiakirjojen säilytyskotelo	415	
8	kynttilänjalka	354, 373	1
9	lautanen	264	1
10	lautanen	264	1
11	lautanen	264	1
12	tuohikoppa	415	
13	lautasia	264	1

14	nuuskamyly	276	1
15	tulukset	372	1
16	tupakkapussi	276	1
17	nuuskasarvi	276	1
18	nuuskarasia	276	1
19	kirnu	234	1
20	kesätakki	291	1
21	piippu	276	1
22	kantele	534	
23	valinmuotti (pukukoriste)	325	1
24	paimentorvi	233, 534	1
25	kannellinen tuoppi	264, 273	1
26	viinansäilytysastia	273	1
27	viinanpitoisuusmittari	273	1
28	kynttilänjalka	354, 373	1
29	lautasia	264	
30	kappamittoja	405	1
31	piimäkauha	234	1
32	maitosiivilä	234	1
33	juhlausikka tärkeimmälle vier.	576	1
34	rukki	283	1
35	hopeasolki, kansallispuke	292, 326, 186	1
36	pääliina, morsian	292, 585	1
37	morsiamen liina	292, 585	1
38	Raamatun asetin, tuki?	353	1
39	nypläysjalka	286	1
40	kynttilänmuotti	388	1
41	puupuntari	405	1
42	puupuntari	405	1
43	voirasia, paimen	233, 264	1
44	kahvihuhmare	272	1
45	sukkuloita	286	1
46	kaulauspuut	296	1
47	tupakkahuhmare	276	1
48	suolavakka	251, 263	1
49	rahi	352	
50	juhlamyssy	292	1
51	piimäleili	264	1
52	piimäleili	264	1
53	piimäleili	264	1
54	piimäleili	264	1
55	kala-astia	264	1
56	suoneniskurauta	758	1
57	arkku	352	1
58	tykkimyssy	291	1
59	myssy	291	1
60	koppamyssy	291	1
61	tykinkuula	713, 172, 411	1

62	tuohikengät	291	1
63	tuohikengät	291	
64	tuohisaappaat	291	1
65	paulavirsut	291	1
66	raanu	513	
67	täkänä	513	
68	hame, kansallispuku	292, 186	1
69	nuttu, hame ja esiliina (kans.puku)	292	1
70	päälystakin vyö	291	1
71	nuttu ja hame	291	1
72	naisten liivit	291	1
73	ryyppypikari	273, 264	1
74	tykkimyssy	291	1
75	esiliina	291	1
76	juomatuoppi	264, 273	1
77	piilukkopyssy	411	1
78	tykinkuula	713, 172, 411	1
79	nuuskarasia	276	1
80	talviliivit	291	1
81	kesäliivit	291	1
82	nauhapirta	286	1
83	naisen kesäviitta	291	1
84	palmikkokangas	286	1
85	miehen viitta	291	1
86	tuoppi	264, 273	1
87	viinalekkeri	273	1
88	taskukello	405, 805	1
89	kahvimylly	272	1
90	kassa-arkku, kaupunki	632	1
91	kaappikello	405, 805, 352	
92	pistooli	411	
93	pistooli	411	
94	pistooli	411	
95	3 hiomakiveä	413, 172	
96	keramiikanpalasia yms.	172	
97	savipiipunvarsia	172, 276	
98	nauloja, ym. metallilöytöjä	172, 414	
99	pistooli	411	
100	piippu	276	
101	iso rautanaula	172, 414	
102	rautanaula ja ruuvi	172, 414	
103	pistinmiekka	713, 172, 411	
104	avain	172, 414	
105	avain	172, 414	
106	tykinkuula	713, 172, 411	
107	puukon osia	412, 172	
108	tykinkuula	713, 172, 411	
109	puupuntari	405	1

110	rautanauloja	172, 414	
111	rautanauloja	172, 414	
112	tykinkuula	172, 713, 411	
113	tykinkuulia	172, 713, 411	
114	tykinkuula	172, 713, 411	
115	tykinkuula	172, 713, 411	
116	tykinkuula	172, 713, 411	
117	tykinkuula	172, 713, 411	
118	tykinkuula	172, 713, 411	
119	tykinkuula	172, 713, 411	
120	fajanssituoppi (kaason lahja)	264, 585	
121	ruutisarvi	411	
122	avainkaappi	352	
123	kertauspulikka	283	
124	pitsimyssy	291	
125	pitsimyssy	291	
126	voiderasia	415	
127	atrain	227	
128	tinalautanen	264	
129	tuohikontti	482	1
130	pieni arkku	353	
131	kermakannu	264	
132	2 kermakannua	264	
133	iso liina	353	
134	kertauspulikka	283	
135	pieni arkku	353	
136	kaukalo (säpä)	252	
137	myssy	291	
138	nuuskarasia	276	
139	olutkannu	264, 273	
140	tuoppi (seideli)	264, 273	
141	kalakontti	482	
142	sormus (vihkisormus)	301, 585	1
143	asiakirja (valtakirja majurille)	701	
144	2 patruunakotelo	714	
145	miekka	411	
146	siviilimiekka	411, 293	
147	kantele	534	1
148	sotilasrevolveri	713, 411	
149	taskukello	405, 805	
150	koristekuppi ja lautanen	353	
151	laatikkopeili	353	
152	koristetikarin pää ja tuppi	353	
153	3 lautasta	264	
154	luodikko	411	
155	sotilaskivääri	713, 411	
156	hakasia 3 kpl	414	
157	shrapnelli	713, 411	

158	shrapnelli	713, 411
159	piippu	276
160	piippu	276
161	piippu	276
162	piippu	276
163	piippu	276
164	piippu	276
165	plootuja 2 kpl	436
166	plootuja 2 kpl	436
167	plootu	436
168	plootu	436
169	plootu	436
170	univormunnappi	172, 714
171	metallirasia	373
172	olkaimia 5 paria (univormu)	714
173	kaukiasialainen tikari	411
174	ratsuväenpistooli	713, 411
175	kohokuvataulu, korkkia	353
176	kynttilänjalka	373, 354, 346 1
177	kynttilänjalka, 2 kpl	373, 354, 346
178	topattu palli	352, 346
179	kattokruunu	373, 354, 346
180	vihkimätyyny	585, 346
181	pieni tyyny	353, 346
182	kalkkiliina	346, 778
183	kalkkiliina	346, 778
184	kalkkiliina	346, 778
185	kalkkiliina	346, 778
186	kalkkiliina	346, 778
187	saarnatuolin pulpetin peite	346, 778
188	saarnatuolin pulpetin peite	346, 778
189	saarnatuolin pulpetin peite	346, 778
190	reunakoriste, peitteestä?	346, 778
191	unilukkarin liivit, 4 kpl	292
192	naidun naisen päähine	291
193	kahvikannu	272
194	kaljatuoppi	272
195	keihäänkärki	172, 411
196	hohtimet	172, 412
197	palotorvi	368
198	merkkkausliina	286
199	rautapuntari	405
200	lääkärinsakset	172, 758
201	sormus	301
202	tykinkuula, 2 kpl	713, 411
203	tykinkuula	713, 411
204	punnus	405
205	kahvikuppi ja lautanen	272

206	krusifiksi	778	
207	kaulauspuut	296	
208	limsiökärki	172, 411	
209	taskukello	405, 805	
210	taskukello	405, 805	
211	taskukello	405, 805	
212	taskukello	405, 805	
213	taskukello	405, 805	
214	taskukello	405, 805	
215	rannerengas, Ambomaa	301, 797	
216	rannerengas, Ambomaa	301, 797	
217	kivitaltta	172, 412	
218	kivitaltta	172, 412	
219	rautavartinen vasara	412	
220	huhmare ja petkele	252	
221	puulusikka	264	
222	kahvihuhmare	272	
223	kynttilän valinmuotti	388	
224	kampikirnu	234	
225	puulusikka, 85 kpl	264	1
226	huhmare	252	
227	suppilo	252	
228	puupuntari	405	1
229	vakka	415	
230	sotilastakki	714	
231	sotilastakki	714	
232	SRR:n standardin kuva	704	
233	pasliikka	714	
234	revolverikotelo	714	
235	puuvati	415	1
236	kaulinlauta	296	
237	suuharppu	534	
238	sikarikotelo	273	
239	sikarikotelo	273	
240	rahakukkaro	436	
241	miniatyyri	532	
242	miniatyyri	532	
243	kartussinkuula	713, 411	
244	kuulutusetin	203, 689	
245	kartussikuula	713, 172, 411	
246	avaimet, LPR viljamakasiini	344, 251, 488	
247	piippuhylly	352	
248	piilukkopyssy	411	
249	karhupyssy	411, 224	
250	luodikko	411	
251	luodikko	411	
252	Colt-revolveri	411	
253	pistooli	411	

254	pistooli	411	
255	pistooli	411	
256	pistooli	411	
257	pistooli	411	
258	sapeli	411	
259	sapeli	411	
260	sapeli	411	
261	sapeli	411	
262	ulaanisapeli	713, 411	
263	miekka, saksalainen meriupseeri	713, 411	
264	laivastomiekka	713, 411	
265	kasakan tikari	713, 411	
266	kasakan tikari	713, 411	
267	sormus	301	
268	ratsuväenkeihäs	713, 411	
269	sotakirves, maalöytö	713, 172, 411	
270	rukinlapa	283	
271	rukinlapa	283	
272	pärepihti	354, 373	1
273	hevosen suokengät	492	
274	tuntematon		
275	jalustin	492	
276	koiran kaularaudat	231	
277	länget	492	
278	kivilaji-iskoksia	172	
279	metallivaaka	405	
280	kynttiläsakset	354, 373	
281	kynttiläsakset	354, 373	
282	kourutaltoa	172, 412	
283	kivitaltan kärki	172, 412	
284	kivitaltan kärki	172, 412	
285	kynttilänjalka, hopeaa	354, 373, 326	
286	kynttilänjalka, hopeaa	354, 373, 326	
287	risti, maalöytö	778, 172	
288	suurennuslasi, hopeaa	326, 416	
289	pyssy	411	
290	morsiamen ketjut	301, 585	
291	morsiamen riipuskoriste	301, 585	
292	rintasolki	301	
293	kahvimylly	272	1
294	tuohirasia	415	1
295	tuohirasia	415	
296	viina-astia	273	
297	puuhuhmare ja petkele	252	
298	kuparikattila	252	
299	kantele	534	
300	kantele	534	
301	kynttilänjalka, 2 kpl	354, 373	

302	kynttilänjalka	354, 373	
303	kannunmitta	405	
304	tinavati, 2 kpl	264	
305	puurovati	264	
306	tinakannu	264	
307	Matti Haapojan puukko	411, 682	
308	aurinkokello	405, 805	
309	kengät	291	
310	juomatuoppi	273, 264	1
311	asiakirja	212	
312	asiakirjan sinetti, Kustaa III	212, 643	
313	puukapusta	252	1
314	karttu	296	
315	vittin ja vittimen alainen	286	
316	satulasepän pihdit	281	
317	tykinhuula, maalöytö	172, 713, 411	
318	kattokruunu	354, 373	
319	tykinhuula	172, 713, 411	
320	tilakartta	102, 423	
321	paimenen voirasia	233, 251	
322	silmälasikotelo	416	
323	naulapyssy	412	
324	palmikkopirta	286	
325	sukkula	286	
326	suutarin kela	294	
327	naisen myssy	291	
328	pellavaharja	283	
329	turkkivyö	291	
330	vyö	291	
331	kahvihuhmare	272	
332	sulkakynä	212	
333	jänisräikkä	224	
334	vieteripuntari	405	
335	samettirusetti, kansallispuuku	292, 186	
336	huosiain	264, 234	
337	luotien valinmuotti	325	
338	tytön pääkoriste	301	
339	piippu	276	
340	venemalli, veistämö	396	
341	rukinlapa	283	
342	rukinlapa	283	
343	risti, maalöytö	172, 778	
344	revolveri	411	
345	rukinlapa, 2 kpl	283	
346	tykinhuula	172, 713, 411	
347	lukko ja avain	414	
348	vyö	291	
349	puulautanen	264	1

350	ruutisarvi	411	
351	ruutisarvi	411	
352	pukinsarvitorvi, 2 kpl	534	
353	plootu, 4 kpl	436	
354	rukinlapa?	283	
355	(tuntematon esine)		
356	messinkiklishee (painolaatta)	213	
357	vuodepeite	513	
358	voidekuppi, 2 kpl	415	
359	kalakaukalo	415	
360	kahvihuhmare	272	
361	puupuntari	405	
362	kengät	291	
363	tykinkuula	172, 713, 411	
364	plootu	436	
365	plootu	436	
366	taskukello	405, 805	
367	kiväärinkuula	411	
368	ruutisäiliö	411	
369	kiväärinkuula	411	
370	puukauha	252	
371	kahvihuhmare	272	
372	kaulinlauta	296	
373	voilautanen, 2 kpl	264	
374	pärepihti	354, 373	1
375	pääverkko	291	
376	tuohirasia	415	
377	tykinkuula	713, 172, 411	
378	tinamalja	264	
379	pääverkko	291	
380	silmälasikotelo	416	
381	ruutisarvi	411	
382	ruutimitta	411	
383	pääverkko	291	
384	nalliaski	411	
385	nuuskarasia	276	
386	lapaset, ehtoolliskäynti	292	
387	huntu	291	1
388	ruutisarvi	411	
389	rukin rasvasarvi	283	
390	nuuskarasia	276	
391	tuoppi	272, 273	
392	iskurauta ja pii	372	
393	piippu	276	
394	avain, maalöytö	172, 414	
395	avain, maalöytö	172, 414	
396	myllynkivi, maalöytö	172, 252	
397	puusatula	492	

398	hame	291	
399	naisen päällystakki	291	
400	atrain	227	
401	puupuntari	405	
402	kyynärpuu	405	
403	ompelurasia	286	
404	piippu	276	
405	puntari	405	
406	lyhty	354, 373	1
407	puutuoppi	272, 273	
408	ruutisarvi	411	
409	haulipussi	411	
410	pääverkko	291	
411	pahkakuppi	415	
412	pyypilli	224	
413	ruutimitta	411	
414	vyösolki	291	
415	keramiikkaa ja piitä	172	
416	liitupiipun pesä, maalöytö	172, 276	

Tässä listassa ne museoyhdistyksen esineet, joille ei ollut nimivastinetta vanhimmassa diaarissa.

1	ruokakaappi	352	
2	kangaspuut	286	
4	pettuhuhmari	261, 252	
5	seinäkori	353	
11	hevosenkenkä	492	
12	tuoli	352	
14	kirjekolo	353	
16	puuvateja 3 kpl	252, 264	
20	käsisaha	322	
21	nahkapihdit	281	
24	puinen seinäkontti	353	
25	kaalinhakkurauta	252	
26	puuhaahlat	252	
28	juomakippo	272	
34	lautanen	264	
35	juomatuoppi	272, 273	
37	lypsyrainna	234	
38	lyhyt turkki	291	
39	miesten takki, kauhtana	291	
41	suuruspönttö	251	
42	kirstu	352	
45	huomenarkku	352, 585	
46	jauhinkivi	252	
47	pahkasauva	481	
54	kintaat	291	
56	sudentappokeihäs	224, 411	
69	naisen puku	291	

73	lamppu	354, 373
76	puohdin	243
77	puohdin	243
78	suolapurtilo	263
85	puukuppeja 3 kpl	272, 264
88	maitopyttyjä 4 kpl	234
91	reikätuoli	352
92	pärepшти	354, 373
95	näveri	322
96	pora	322
97	voipytty	234
100	tuoli	352
101	tahkokivi	325
103	piimäleili	272
108	kala-astia	264
109	nuottahela	227
110	kenkälesti	294
111	kala-astia	226,264
114	härkin	252
115	sirppi	243
116	kärrinvoiteluastia	493
118	rautakirves	172, 412
119	rautakirves	172, 412
120	kivikirves	172
121	poravarsi	322
130	ryijy	353
131	ryijy	286
133	vipu	412
136	sateensuoja (hurstun)	293
139	naisten paita	291
140	naisten paita	291
141	naisten paita	291
142	miesten paita	291
143	naisten paita, riihipaita	291
144	morsiusliina	353, 585
146	pöytä	352
151	astiahylly	352
152	seinähylly	352
153	maitopyttyhylly	352
154	sänky	352
155	pitkäpenkki	352
156	pöytä	352
157	uuninkylkipenkki	352
158	rautahaahlaimet	252
160	akkunanaluspenkki	352
164	seinäkello	405
167	viitta	291
168	kapanmitta	405

169	penkki	352
178	tappokeihäs	411

Etelä-Karjalan museo 1975–1978

esinenumero	esineen nimi	OCM-luokka
eino	ruumisvaunut	764
825R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
826R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
827R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
828R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
829R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
830R	sotilaspukuinen nukke	527, 857, 714
831R	taulu	353
832R	taulu	353
742R	pääkallokypärä	714
766R	ratsuväen miehistöolkainsarja	714
5747	pistin	713, 411
5748	poliisin talutusketju	625
11800	postireki	493, 205
9429	tilikirja	451
5727	vanhat lattialankut	349
5752	kengät	291
5753	kengät	291
5754	kengät	291
5755	kalossit	293
5774	pöytäliina	353
5756	kengät	291
5725	Lappeenrannan 325-vuotismitali	211, 532, 632
5726	Kaukas-mitali	211, 532, 313
5784	marmeladirasia	257
5785	murukihveli ja harja	356
5786	maljakko	353
5787	totikannu	264, 273
5788	maljakko	353
5789	pyöreä lasimalja	353
eino	räsymatto	352
eino	räsymatto	352
eino	räsymatto	352
5826	2 kpl kahvikuppipareja	272
6643	polkupyörä	493
5095	tuoli	352
5096	pöytä	252, 404
5097	pöytä	352
5098	nojatuoli	352
5099	kaappi	352
5100	jalkalamppu	354, 373
5101	tuoli	352

5102	tuoli	352
5103	tuoli	352
5104	kirjahylly	352
5105	sähköliesi	404, 252
5106	radiopöytä	352
5107	lipasto	352
5852	kaakeliuuni	374
5853	kaakeliuuni	374
5827	verhot	353
5828	verhot	353
5829	verho	353
5830	pöytäliina	353
5831	liina	353
5832	tyyny	513, 353
5833	tyynynpäällinen	513, 353
5834	kahvipannumyssyn kangas	272, 353
5814	hedelmäveitsiteline ja 6 veistä	264, 353
1234	2 kpl kynttilänjalkoja	354, 373
5816	fajanssilautanen	264
5817	kirjoituspöytäteline	353, 218
5818	2 kpl lasilautasia	264
5836	pöytälamppu	354, 373
5847	gravyyri	353
5854	pikapainokone	213, 402
5821	tarjotin	264
5823	tarjotin	264
5822	puuhevonen	524, 857
5824	2 kpl valokuvakehyksiä	353
5825	kahvikannu	272
5835	pöytäliina	353
5820	kukkamaljakko	353
5819	kukkamaljakko	353
5907	painokuva	353
5908	piironkiliina	353
5909	pöytäliina	353
5910	liina	353
5911	pyyheliinatelineen verho	353
5912	huoneentaululiina	353
5913	huoneentaululiina	353
5914	sanomalehtiteline	353
5915	tarjottimenripustusliina	353
5916	tarjottimenripustusliina	353
5995	kadunnimikilpi	363
5996	kadunnimikilpi	363
5997	numerokilpi	363
6055	venäläinen hopealusikka	326, 264
6056	venäläinen hopealusikka	326, 264
6057	sokeripihdit	272, 263

5998	2 kpl Elmi Tsokkinen -mitalia	532, 538, 186
6007	seinävaate	353
6008	seinävaate	353
6009	pellinnarusuojus	353
6010	pellinnarusuojus	353
6014_1	Veiterän juhlaulkaisu	526, 575
6014_2	aliupseerikerhon jäsenkortti	701
6014_3	urheiluseuran jäsenkortti	526, 575
6014_4	erotuomarikerhon jäsenkortti	526, 575
6014_5	jalkapalloseuran jäsenkortti	526, 575
6014_6	erotuomarikerhon jäsenkortti	526, 575
6016	radio	403
6017	radio	403
6015	lastenkengät	291
6116_1	tuoli	352
6116_2	tuoli	352
6116_3	tuoli	352
6116_4	tuoli	352
6116_5	sohva	352
6116_6	nojatuoli	352
6116_7	nojatuoli	352
6116_8	pöytä	352
6116_9	pöytä	352
6164	pöytä	352
6649_1	lankarulla, Kaukas	322
6649_2	lankarulla, Kaukas	322
6649_3	lankarulla, Kaukas	322
6649_4	lankarulla, Kaukas	322
6649_5	lankarulla, Kaukas	322
6649_6	lankarulla, Kaukas	322
6023	juomalaseja	272
6024	juomalaseja	272
6025	juomalaseja	272
6026	juomalasi	272
6027	lasipullo	415
6028	lasipullo	415
6029	lasipurkki, Chymos	415, 257
6030	lasipullo	415
6031	kermakko	272
6032	teelautanen	272
6033	teelautanen	272
6034_1	teelautanen	272
6034_2	teelautanen	272
6035_1	teelautanen	272
6035_2	teelautanen	272
6035_3	teelautanen	272
6035_4	teelautanen	272
6040	korkokengät	291

6041	korkokengät	291
6042	solkikengät	291
6043	avokantaiset kengät	291
6044	kävelykengät	291
6045	korkokengät	291
6046	kävelykengät	291
6047	kalossit	292
6048	tohvelit	291
6049	tohvelit	291
6050	talvikengät	291
6051	monot	292, 526
6052	monot	292, 526
6127	sotilaskypärä	714
6128	sotilaskypärä	714
6686	kahvipaketti	272
6687	kahvipaketti	272
6688	maitotölkki	272, 234, 258
6689	runebergintortturasia	256, 258
6690_1	tuttipullo	853
6690_2	tuttipullo	853
6690_3	tuttipullo	853
6690_4	tuttipullo	853
6690_5	tuttipullo	853
6691	Paperityöläinen-lehtiä	204, 467
6692	jäsenkirjoja (paperiteoll.)	467
6693	SAJ:n säännöt	467
6694	säännöt (paperiteoll.)	467
6022	ryijy	286
6019	lampunvarjostin	354, 373
6020	lampunvarjostin	354, 373
6021	lampunvarjostin	354, 373
6078	vanginvartijan virkalakki	697
6079	teelusikka	272
6080	teelusikka	272
6081	teelusikka	272
6082	teelusikka	272
6083	teelusikka	272
6084	sokerilusikka	272, 263
6085	ruokalusikka	264
6086	pöytäveitsi	264
6087	pöytäveitsi	264
6088	haarukka	264
6089	haarukka	264
6090	haarukka	264
6091	teesiivilä	272
6092	kalarauta	252
6093	kahvikuppeja ja lautasia	272
6094	kahvikuppeja ja lautasia	272

6095	lautanen	264
6096	lautanen	264
6097	lautanen	264
6098	lautanen	264
6099	teekuppi	272
6100	muki	272
6101	saippualautanen	515
6102	syvä ruokalautanen	264
6103	fajanssikulho	415
6104	sillilautanen	264
6105	juomalasi	272
6106	juomalasi	272
6107	juomalasi	272
6108	lasilautanen	415
6109	tuhkakuppi	276
6110	sokerikko	272, 264, 263
6111	sokerikko	272, 264, 263
6112	tarjoiluastia	264
6113	leipälautanen	264
6114	vesikauha	272
6115	siivilä	252
6148	tupakkapöytä	352
6152	potkukelkka	493
6153	potkukelkka	493
6154	potkukelkka	493
6155	potkukelkka	493
6156	potkukelkka	493
7498	lapio	412
6756	verkonpaino	227
9814	avattava puumuna	353
9815	nauharuusuke	292
9816	käsilaukku	482, 293
9817	seteleitä	436
9818	seteleitä	436
9819	seteleitä	436
9820	seteleitä	436
9821	seteleitä	436
9822	seteleitä	436
9823	seteleitä	436
9824	seteleitä	436
9825	seteleitä	436
9826	arvopapereita	421
9827	kolikko	436
9828	kolikko	436
9829	kolikko	436
9830	kolikko	436
9831	kolikko	436
9832	kolikko	436

9833	kolikko	436
9834	kolikko	436
9835	kolikko	436
9836	kolikko	436
9837	kolikko	436
9838	kolikko	436
9839	kolikko	436
9840	kolikoita	436
9841	kolikoita	436
9842	kolikoita	436
9843	kolikoita	436
9844	kolikoita	436
9845	kolikko	436
9846	kolikko	436
9847	kolikoita	436
9848	kolikoita	436
9849	kolikoita	436
9850	kolikko	436
9851	kolikko	436
9852	kolikoita	436
9853	kolikko	436
9854	kolikoita	436
9855	kolikoita	436
9856	kolikoita	436
9857	kolikko	436
9858	kolikoita	436
9859	kolikko	436
9860	kolikko	436
9861	kolikko	436
9862	kolikko	436
9863	kolikko	436
9864	kolikko	436
9865	kolikoita	436
9866	kolikoita	436
9867	kolikko	436
9868	kolikko	436
9869	kolikko	436
9870	kolikko	436
9871	kolikko	436
9872	kolikko	436
9873	postikortti	212
9874	käsityöpuikko	286
6149	keinutuoli	352
6150	lastensänky	352
6151	lipasto	352
6152	ompelukone	404
6153	potkukelkka	493
6154	tarjotin	264

6130	2 juomalasia	272
6131	juomalasi	272
6118	kadunnimikilpi	363
6438	Saimaan kanava 5 v., mitali	211, 503
6439	ansiomitali, maanpuolustus	703
6440	ansiomitali, maanpuolustus	703
6441	ansiomerkki, ei tunnettu	554
6442	keskuskauppakamari, ansiomerkki	554
6443	urheilupalkintomerkki	555, 526
6444	hiihtokilpailun palkintomitali	555, 526
6445	urheilupalkintomitali	555, 526
6446	RUK:n merkki	702
6447	RUK:n merkki	702
6448	sotilasansiomerkki	703
6449	sotilasansiomerkki	703
6450	ampumamerkki	703
6451	kunniamerkki	554
6452	talvisodan muistomitali	703, 211
6453	jatkosodan muistomitali	703, 211
6454	kunniamerkki	554
6521	tyyny, RUK-kuviointi	353, 702
9613_1	sotilaspassi	701
9613_2	sotilaspassi	701
9613_3	palvelustodistus	701
9613_4	koulutodistus, lyseo	873
9613_5	RUK:n todistus	702
9613_6	kunniakirja, Suomen tieyhdistys	554, 491
6745	sotilasmiekka	411, 713
eino	teräaseen terä	411
6171	pöytä	352
6172	peilipiironki	352
6173	kaappi	352
6175	sepän työkalu	325
6176	sepän työkalu	325
6177	sepän työkalu	325
6178	sepän työkalu	325
6179	sepän työkalu	325
6180	sepän työkalu	325
6181	sepän työkalu	325
6182	sepän työkalu	325
6183	sepän työkalu	325
6184	sepän työkalu	325
6174	palokalusto	368
6498	nenäliina	292, 515
6499	nenäliina	292, 515
6500	nenäliina	292, 515
6501	nenäliina	292, 515

6502	nenäliina	292, 515
6503	alushousut	291
6504	alushousut	291
6505	alushousut	291
6506	alushousut	291
6507	alushousut	291
6508	alushousut	291
6509	aluspaita	291
6510	aluspaita	291
6511	aluspaita	291
6512	aluspaita	291
6513	alushousut	291
6514	alushousut	291
6515	alushousut	291
6516	alushousut	291
6516	alushousut	291
6517	alushousut	291
6518	alushousut	291
6519	alushousut	291
6201	kahvikuppeja	264
6202	teevati	272
6203	teevati	272
6204	teevati	272
6205	teevati	272
6206	maitokannu	272
6207	fajanssivati	415
6208	pikkuleipälautanen	264
6209	pikkuleipälautanen	264
6210	haarukoita	264
6211	haarukoita	264
6212	haarukoita	264
6213	haarukoita	264
6214	pöytäveitsiä	264
6215	pöytäveitsiä	264
eino	matkalaukku	482
6226	seinävaate	353
6227	seinävaate	353
6228	pyyheliinatelineen verho	353
6229	kaitaliina	353
6230	pikkuliina	353
6231	pyyheliina	515
6232	pyyheliina	515
6233	pyyheliina	515
6234	pyyheliina	515
6235	pyyheliina	515
6236	pyyheliina	515
6237	pyyheliina	515
eino	naisen puku	291

6216	kaitaliina	353
6217	villakankaan kappale	286
6218	tarjotinliina	264
6219	nauha	286
6220	sokeripihdit	272, 263
6221	sokerisakset	252, 263
6222	sormus	301
6223	rintakoru	301
6224	atulat	413
6225	härkin	252
6472	urheiluseuramerkki	575, 526
6473	urheiluseuramerkki	575, 526
6243	säästölipas	454
6198	Kuntahakemisto 1937 (kirja)	632
6238	esiliina	292
6239	pyyheliina	515
6240	peite	353, 513
6241	seula	252
6416	potta	514
12402	kirjoituspöytä	352, 872
6654	tuoli	352, 872
7571_1	öljylamppu	354, 373, 872
7571_2	öljylamppu	354, 373, 872
7571_3	öljylamppu	354, 373, 872
7571_3	öljylamppu	354, 373, 872
7571_4	öljylamppu	354, 373, 872
7571_5	öljylamppu	354, 373, 872
7571_6	öljylamppu	354, 373, 872
6373	opetustauluja	872
6374	opetustauluja	872
6375	opetustauluja	872
6376	opetustauluja	872
6377	opetustauluja	872
6378	opetustauluja	872
6379	opetustaulu	872
6380	opetustaulu	872
6381	opetustaulu	872
7307	tuoli	872, 352
7308	tuoli	872, 352
6390	juustokehä	252, 872
6391	suolasalkkari	263, 872
6392	kauluslauta	872, 296
6393	pannunalusta	872, 252
6394	paperiveitsi	872, 218
6395	voilasta	264, 872
6396	nimilaatta, oppilastyö	872
6397	sukkula	872, 286
6398	verkonpuikkari	286, 227, 872

6399	verkonpuikkari	872, 227, 286
6400	nukkekodin kalusto	872, 524, 857
6401	rihvelitaulu	872, 212
6402	rihvelitaulu	872, 212
6403	rihvelitaulu	872, 212
6404	rihvelitaulu	872, 212
6405	rihvelitaulu	872, 212
6406	verkonpaikkauspuikkoja	872, 227, 286
6407	verkonsilmämmittoja	872, 227, 286
6408	lampunvarjostin	872, 354, 373
6409	mittanauha	872, 405
6410	säilytyslaatikko	415, 872
6411	kynäteline	212, 872
6412	mustepullo	212, 872
6413	mustepullo	212, 872
6414	mustepullo	212, 872
6415	karttapallo	872, 102
6416	potta	514
6417	pullo	415
6418	pullo	415
6419	pullo	415
6420	pullo	415
6421	fajanssilautanen	415
6422	fajanssilautanen	415
6423	emalikuppi	415
6424	saviruukku	415
6425	saviruukku	415
6656	kukkateline	352
6668	mustekynänteriä	872, 212
6669	mustepullo	872, 212
6670	mustepulloja	872, 212
6671	harppeja	872, 413
6672	sormustin	872, 286
6673	makeutusjauhetta	434
12055	lukujärjestys	872
6522	lastenvaate	291, 855
6523	lastenvaate	291, 855
6524	lastenvaate	291, 855
6525	lastenvaate	291, 855
6526	lastenvaate	291, 855
6527	lastenvaate	291, 855
6528	lastenvaate	291, 855
6529	lastenvaate	291, 855
6530	lastenvaate	291, 855
6531	lastenvaate	291, 855
6532	lastenvaate	291, 855
6533	lastenvaate	291, 855
6534	lastenvaate	291, 855

6535	lastenvaate	291, 855
6536	lastenvaate	291, 855
6537	lastenvaate	291, 855
6538	lastenvaate	291, 855
6539	lastenvaate	291, 855
6540	lastenvaate	291, 855
6541	lastenvaate	291, 855
6542	lastenvaate	291, 855
6543	lastenvaate	291, 855
6544	lastenvaate	291, 855
6545	lastenvaate	291, 855
6546	lastenvaate	291, 855
6547	lastenvaate	291, 855
6548	lastenvaate	291, 855
6549	lastenvaate	291, 855
6550	lastenvaate	291, 855
6551	lastenvaate	291, 855
6552	lastenvaate	291, 855
6553	lastenvaate	291, 855
6554	lastenvaate	291, 855
6555	lastenvaate	291, 855
6556	lastenvaate	291, 855
6557	lastenvaate	291, 855
6558	lastenvaate	291, 855
6559	lastenvaate	291, 855
6560	lastenvaate	291, 855
6561	lastenvaate	291, 855

Etelä-Karjalan museo 1992–1997

esineen numero	esineen nimi	OCM-luokka
11524_1	venäläinen puuvati	415
11524_2	kirveenterä	412
11525	tervattu tynnyri	415
11526	keihäänkärki, maalöytö	172, 411
11533	rakuuna-aiheinen matkamuuistoesine	211, 704, 484
11534_1	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_2	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_3	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_4	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_5	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_6	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_7	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_8	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_9	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_10	Kodin pukimet -kirja	294, 214
11534_11	Neulo mieleistäsi -kirja	294, 214
11534_12	nimikirjainsommitteluja	294

11536	kuohuviinipullo, Suomi 75 v.	273, 186
11537_1	tulitikkurasia, SOK	372
11537_2	tulitikkurasia, keisariparin kruunaj.	372, 643
11537_3	tulitikkurasia, Häkli & Lallukka	372, 443
11538_1	apteekkipullo	444, 278
11538_2	apteekkipullo	444, 278
11538_3	apteekkipullo	444, 278
11538_4	apteekkipullo	444, 278
11538_5	lääkepullo	444, 278
11538_6	apteekkipullo	444, 278
11538_7	apteekkipullo	444, 278
11538_8	apteekkipullo	444, 278
11538_9	apteekkipullo	444, 278
11538_10	apteekkipullo	444, 278
11538_11	apteekkipullo	444, 278
11538_12	apteekkipullo	444, 278
11538_13	limonadipullo	272, 444
11538_14	limonadipullo	272, 444
11538_15	limonadipullo	272, 444
11538_16	limonadipullo	272, 444
11538_17	pullo	444
11538_18	limonadipullo	272, 444
11538_19	talkkipurkki	444, 278
11538_20	lääkerasia	444, 278
11538_21	pahvirasia	444, 278
11538_22	pahvirasia pulverille	444, 278
11538_23	pahvirasia	444, 278
11538_24	lääkeainerasia	444, 278
11538_25	pahvirasia	444, 278
11538_26	apteekkirasian kansi	444, 278
11538_27	apteekkirasian kansi	444, 278
11538_28	apteekin etikettejä	444, 278
11538_29	apteekin etiketti	444, 278
11538_30	etikettiliuska	444, 278
11538_31	apteekin etiketti	444, 278
11538_32	apteekin etiketti	444, 278
11538_33	apteekin etiketti	444, 278
11538_34	apteekin etiketti	444, 278
11541	näytelmäjuliste	536
11542_1	mankeli, käytetty viipurinrink. tekoon	256, 186
11542_2	rinkelirauta	256, 186
11544	viinapullo	273
11545	sopu-telttä	523
11546_1	siirtoaikien työpuvun kopio, partioliike	292, 722, 575
11546_2	siirtoaikien viiri	722, 575
11547_1	tupakkalaatikko	276
11547_2	tupakkalaatikko	276
11547_3	tupakkalaatikko	276

11547_4	tupakkalaatikko	276
11547_5	tupakkalaatikko	276
11547_6	tupakkalaatikko	276
11547_7	tupakkalaatikko	276
11548	posliinikulho hedelmille tms.	353
11549_1	kalvosinnapit	301
11549_2	kalvosinnapit	301
11549_3	kalvosinnapit	301
11549_4	kalvosinnapit	301
11550_1	pikkutytön mekko	291, 855
11550_2	pikkutytön mekko	291, 855
11550_3	iso kattila	252
11550_4	ruokalusikka	264
11551	pistin ja tuppi	713, 411
11553	lloiset karnevaalit -julisteita	541
11557_1	sotilaskotimerkki	575
11557_2	sotilaskotimerkki	575
11557_3	sotilaskotimerkki	575
11559_1	sylykuppi, sairaalatarvike	515, 743
11559_2	leipäveitsi	252
11559_3	Arabian tuoteluettelo 1927	323, 447
11559_4	Arabian tuoteluettelo 1929	323, 447
11559_5	Arabian tuoteluettelo 1948	323, 447
11561	painokuva, Nikolai II	643, 211
11562	huhmar ja pulikka, viipurinrinkeli	252, 186
11563	urkuharmoni	534
11564_1	räsymatto	352
11564_2	räsymatto	352
11565	sukset	481
11566_1	pelipöytä	352, 524
11566_2	tuoli	352, 524
11566_3	tuoli	352, 524
11568	talvisodan muistomitali	729, 703, 211
11569	vapaudenmitali, II lk	729, 703
11570	jatkosodan muistomitali	729, 703, 211
11571	Kotilieden riippumattoja (kirja)	286, 214
11572	Vanhoja kauniita käsitöitä (kirja)	286, 214
11573	keramiikkamaljakko	353
11574	silmälasit ja kotelo	416
11577	keksilaatikko	256
11578	Kansan keittokirja	252, 214
11580	piilukurveen terä	412
11581	Lappeenrannan kartta	102
11582	painokuva, ystävyyskaupunkilahja	353, 574, 628
11596	tupakkamainos	447, 276
11597	pakkauslaatikko	415
11598	laukkuryssän esittelylaatikosto	447, 443
11599	puntari	405

11600	suklaarasia	257
11601	vesivärit puukotelossa	532
11602	kansanpuvun rintasolki	301
11603	kansanpuvun rintasolki	301
11604	naisten juhlakengät	292
11605	Lappeenranta-esite	447, 484
11606	talon pienoismalli (asuintalo)	342
11607	lautanen, Lotta Svärd	264, 575, 708
11608	lautanen, Lotta Svärd	264, 575, 708
11609	syvä lautanen	264
11610	maitokannu	272
11611	kulho	264
11612	tarjoiluvati	264
11613	hedelmävati	353
11614	maljakko	353
11615	palkintomitali	523
11616	mitali, International Philatelic Exhibition	523
11617	Nordia 1975 -mitali	523
11618	nimilaatta, postimerkkeilytapahtuma	523
11619	kaitafilmikamera	216, 405
11620	seinävaate	353
11621	keramiikkakuppi	353
11622	keramiikkakuppi	353
11623	keramiikkamaljakko	353
11624	keramiikkafiguuri	353
11625	pöytävaaka	405
11626	kattila	252
11627	jauhoastia	252
11628	säästölipas	454
11629	koristelautanen	353
11630	tuhkakuppi, Michelin	447, 276
11631	posliinikoira	353
11632	puutarhapöytä	352
11640	karamellirasia	257
11645	ruoanvalmistusastia	252
11646	koriste-esineen detalji, maalöytö	172, 353
11647	tapettimallikirja	353
11648	seinäkello	405, 805
11649	polkupyöränlamppu	493
11650	karbidilampun peräosa	493
11652	reenjalas, maalöytö	172, 493
11655	matkakertomus hovin matkoista Suomessa	643, 214
11656	teelautanen	272
11657	teelautanen	272
11658	teelautanen	272
11659	teelautanen	272
11660	teelautanen	272
11661	teelautanen	272

11662	teelautanen	272
11663	teelautanen	272
11664	teelautanen	272
11665	teelautanen	272
11666	teelautanen	272
11667	teelautanen	272
11668	teelautanen	272
11669	ortodoksinen kasteristi	778, 794
11670	pöytäliina	353
11671	ristipistotyö	353, 286
11672	pöytävalaisin	373, 354
11673	saippuapala, Havi	388
11674	tuohikengät, puhdetyö rintamalta	322, 722
11675_2	Vanha-Karjala-puku, hame	186, 292
11675_3	Vanha-Karjala-puku, esiliina	186, 292
11675_4	Vanha-Karjala-puku, pusero	186, 292
11676	Vanha-Karjala-puku, solki	186, 301
11677	lihamylly	252
11678	ruotsin kielen kurssi	523
11679	pöytäliina, pula-aika	353, 434
11680	kuittiteline	218
11681	puhelinluettelo	206
11682	sähköpaimen	233
11683	tarjoilulautanen	264
11684_1	talousvaaka	405
11684_2	suksisiteet	481
11685	silla-tekokuitua 3 pussia	434, 288
11687	kellosepän katukilpi	447, 326
11688	katulyhty	363, 373
11689	maljakko	353
11690	yöpaita	292, 513
11691	kaulauspulikat	296
11692	päiväpeite	353
11693	pistooli	411
11694_1	tuohikortti, kenttäpostia	722, 212
11694_2	maustepurkki	263
11694_3	kahvimainos	447, 272
11695	kermakko	272, 264
11696	leipälautanen	264
11697	ruokalautanen	264
11698_1	kolmijalka, evakkomatka	272, 728
11698_2	pahvipannu, evakkomatka	272, 728
11698_3	sikuripurkki	434, 272
11699	säästölipas	454
11700_1	puuhevonen, puhdetyö	722, 524, 857
11700_2	leikkitykki, puhdetyö	722, 524, 857
11700_3	koottava talo, lelu, puhdetyö	722, 524, 857
11701_1	harmonikka	534

11701_2	harmonikka	534
11702_1	kihlasilkki	292, 584
11702_2	kihlasilkki	292, 584
11703	lapsen kenkä	291, 855
11704_1	liivihame, Aino-puku	292, 186
11704_2	paita, Aino-puku	292, 186
11704_3	säppäli, Aino-puku	292, 186
11704_4	vyö, Aino-puku	292, 186
11704_5	soljet ja koru, Aino-puku	301, 186
11704_6	solki, Aino-puku	301, 186
11704_7	solki, Aino-puku	301, 186
11704_8	solki, Aino-puku	301, 186
11705	huopatossu, Lappeenranta	295
11706_1	joulukortti	213, 527
11706_2	joulukortti	213, 527
11706_3	joulukortti	213, 527
11706_4	joulukortti	213, 527
11706_5	joulukortti	213, 527
11706_6	joulukortti	213, 527
11706_7	joulukortti	213, 527
11706_8	joulukortti	213, 527
11706_9	joulukortti	213, 527
11706_10	joulukortti	213, 527
11706_11	joulukortti	213, 527
11706_12	joulukortti	213, 527
11706_13	joulukortti	213, 527
11706_14	joulukortti	213, 527
11706_15	joulukortti	213, 527
11706_16	joulukortti	213, 527
11706_17	joulukortti	213, 527
11706_18	joulukortti	213, 527
11706_19	joulukortti	213, 527
11706_20	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_21	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_22	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_23	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_24	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_25	uudenvuodenkortti	213, 527
11706_26	joulukortti	213, 527
11706_27	joulukortti	213, 527
11706_28	joulukortti	213, 527
11706_29	joulukortti	213, 527
11706_30	pääsiäiskortti	213, 527
11706_31	pääsiäiskortti	213, 527
11706_32	postikortti	213
11706_33	kenttäpostikortti	213, 722
11706_34	kenttäpostikortti	213, 722
11706_35	pilakortti	213

11706_36	syntymäpäiväkortti	213, 527
11706_36	postikortti, Gallen-Kallela	213
11706_37	postikortti, Järnefelt	213
11707_1	kupparinveitsi	758
11707_2	kupparinveitsi	758
11707_3	kupparinveitsi	758
11707_4-32	kuppaussarvia	758
11707_33-65	kupparin imukuppeja	758
11708	jääkaira	227
11709_1	ruokapöytä	352
11709_2	tuoleja 7 kpl	352
11709_3	sohva	352
11709_4	kukkapöytä	352
11709_5	kampauspöytä	352
11709_6	levysoitin	403
11709_7	hedelmävati	353
11709_8	kakkutarjotin	264
11709_9	View-Master-leikkikalu	524, 857
11709_10	kakkuvuoka	252
11709_11	kakkuvuoka	252
11709_12	kakkuvuoka	252
11709_13	kakkuvuoka	252
11709_14	sokerisakset	252, 263
11709_15	pesuvati	415
11709_16	pesuvati	415
11709_17	pyykkikori	296
11710	Suomen lippu, upseeriasuntola	186, 712
11712	kutsukortti, tanssiaiset	574, 535
11713	leikkikalukuorma-auto	524, 857
11714	liikekilpi, ruokala	447, 265
11715_1	leikkikoira	524, 857
11715_2	nukke	524, 857
11715_3	nukke	524, 857
11715_4	nuken sänkyvaatteet	524, 857
11715_5	nuken liinavaatteet	524, 857
11715_6	nukenvaatteita	524, 857
11715_7	nuken yöpaita	524, 857
11715_8	nuken esiliinoja	524, 857
11715_9	nuken alusvaatteita	524, 857
11715_10	nukenmekko	524, 857
11715_11	nuken takki	524, 857
11715_12	pieni Suomen lippu	524, 857, 186
11715_13	nuken kaulus	524, 857
11715_14	nuken pöytäliina	524, 857
11715_15	munakuppeja 2 kpl	264
11715_16	munakuppi	264
11715_17	herätyskello	405, 805, 513
11715_18	partaveitsi ja kotelo	302

11715_19	partaveitsenteroitin	302
11715_20	partaveitsenteroitin	302
11715_21	lastenhuoneen taulu	353
11715_22	rannerenkaat, sotavanki tehnyt	301, 726
11715_23	käsilaukku	482
11715_24	kalastustarvikkeita	227
11715_25	maustekalusto	263
11715_26	tuohilaukku	285
11715_27	tuohiastia	285
11715_28	naskali	412
11715_29	keramiikkakoira	353
11715_30	ruuvitaltta	412
11715_31	penaali	212
11715_32	kastemekko	292, 794
11715_33	pyyheliinapeite	353
11715_34	pöytäliina	353
11715_35	seinävaate	353
11715_36	sanomalehtitasku	353
11715_37	kangaspussi	353
11715_38	liina, sota-aiheisia kuvia	722, 353
11715_39	pöytäliina	353
11715_40	pöytäliinoja 2 kpl	353
11715_41	mallitilkku	286
11715_42	harjoitustilkku	286
11715_43	pöytäliina	353
11715_44	pöytäliina	353
11715_45	sanomalehtitasku	353
11715_46	lapsen esiliina	291, 855
11715_47	esiliina	291
11715_48	pyyheliinapeite	353
11715_49	rippi- tai vihkpuku	292
11715_50	pöytäliina	353
11716_1	morsiushuntu ja rasia	292
11716_2	onnittelusähkösanomia (50 v.)	527
11716_3	rintamerkkejä 6 kpl (rak. ala)	211
11716_4	kunniamerkki, 1939	703
11717_1	huntu	292
11717_4	mitali	557
11718_1	harja- ja kampakotelo	353
11718_2	säilytuspussi	353
11718_3	mustekynänpyyhin	212
11718_4	korulipas	301, 353
11718_5	muotokuvataulu	211, 532
11718_6	muotokuvataulu	211, 532
11718_7	Uusi Suomi, sanomalehti	204
11718_8	Emännän tietokirja 1 - 4	214
11718_9	ryijy	286
11718_10	liinavaatekaappi	352

11718_11	sohvakaluston pöytä	352
11718_12	ruokasalinpöytä	352
11718_13	astiakaappi	352
11718_14	tarjoilukaappi	352
11718_15	kattovalaisin	354, 373
11718_16	valaisin	354, 373
11718_17	tuoleja 6 kpl	352
11718_18	tuoleja 2 kpl	352
11718_19	koripöytä	352
11718_20	nojatuoli	352
11718_21	radio	403
11718_22	maisemataulu, öljymaalaus	532
11718_23	kirjoituskone	405
11718_24	piano	534
11719_1	huopatossutehtaan mainos	447, 295
11719_2	huopatossuntekovihko	294
11720_1	tunnistamaton esine	?
11721_1	polkupyörä	493
11721_2	lasinen lampunvarjostin	354, 373
11721_3	lasinen lampunvarjostin	354, 373
11721_4	lumilapio	412
11721_5	kainalosauvat	758
11721_6	sähkölämmitin	374
11721_7	kihlasormus	301, 584
11721_8	kihlasormus	301, 584
11721_9	öljylamppu	354, 373
11721_10	spriikeitin	374
11721_11	pesuvati	415
11721_12	pesuvati	415
11721_13	selkäreppu	482
11721_14	lestit	294
11721_15	koristemaalattu lipas	353
11721_16	tyhjä	
11721_17	hedelmävati	353
11721_18	sänky	352
11721_19	mopo	493
11722_1	tuhkakuppi, Lappeenranta 300	353, 276, 186
11722_2	kirjoituspöytäeline	353
11722_3	maitopussikannu	272
11723_1	naisten kengät	291
11723_2	vankilanavain	697
11723_3	kivenhakkaajan mainoslaatta	447, 324
11723_4	kynttilänjalka	354, 373
11723_5	lampunvarjostin	354, 373
11723_6	lääke-etikettejä 37 kpl	444, 278
11723_7	mausteutteidien etikettejä 11 kpl	444
11723_8	lääke-etikettejä 18 kpl	444, 278
11723_9	puhdistusaine-etikettejä 20 kpl	444

11723_10	lääkkeiden käyttöohjeita 9 kpl	444, 278
11723_11	apteekin tunnusetikettejä 8 kpl	444, 278
11723_12	limonadipullojen etikettejä 31 kpl	444, 272
11723_13	pakettinaruja ja -nappuloita 9 kpl	444
11723_14	apteekkilampun putkiosa	444, 374
11723_15	apteekkipussi	444, 278
11723_16	palkkapussi, apteekki	444, 465
11723_17	partakoneenteräpakkauksia 4 kpl	444, 302
11723_18	kahvikorvikepaketti	434, 272, 444
11723_19	käsipeilipakkaus, apteekkimainos	302, 444, 447
11723_20	apteekkipulloja 3 kpl	444, 278
11723_21	etiketti, apteekki	444, 278
11723_22	mustekynänvarsi	444, 212
11723_23	virvoitusjuomapullon etikettejä 23 kpl	272, 444
11723_24	boorisalvarasioita pakkaus	444, 278
11723_25	presipitaattirasioita pakkaus	444, 278
11723_26	presipitaattirasioita pakkaus	444, 278
11723_27	kamferisalvarasioita pakkaus	444, 278
11723_28	harmaasalvarasioita pakkaus	444, 278
11723_29	sinkkisalvarasioita pakkaus	444, 278
11723_30	sinkkisalvarasioita pakkaus	444, 278
11723_31	sinkkisalvarasia	444, 278
11723_32	iktyolisalvarasia	444, 278
11723_33	harmaasalvarasia	444, 278
11723_34	rasia	444, 278
11723_35	iktyolisalvarasia	444, 278
11723_36	presipitaattirasvarasia	444, 278
11723_37	naftalaanipastarasia	444, 278
11723_38	sinkkisalvarasia	444, 278
11724_1	puuseppä Holmbergin talo, öljymaalauk	532, 342
11724_2	sokerikko	272, 264, 263
11724_3	kermakko	272, 264
11724_4	kahvikuppi	272
11724_5	kahvipannu, leikkikalu	524, 857
11724_6	lasten posliinikalusto	524, 857
11724_7	lasten posliinikalusto	524, 857
11724_8	lasten posliinikalusto	524, 857
11724_9	lasten posliinikalusto	524, 857
11724_10	lasten posliinikalusto	524, 857
11724_11	rintamerkki, Lappeenranta 300	186
11724_12	sanomalehti, puusepän mainoksia	447
11724_13	korulipas, puhdetyö	353, 722
11724_14	rintakoru, puhdetyö	301, 722
11724_15	rintakoru, puhdetyö	301, 722
11724_16	rintakoru, puhdetyö	301, 722
11724_17	rintakoru	301
11724_18	riipus, Kalevalakoru	301
11724_19	riipus, Kalevalakoru	301

11724_20	rintakoru, Kalevalakoru	301
11724_21	rintakoru	301
11724_22	kaulakoru	301
11724_23	rintaneula	301
11724_24	korunappi	301
11724_25	korunappi	301
11724_26	kalvosinnappi	301
11724_27	kalvosinnappi	301
11724_28	taskuveitsi	412
11724_29	matkamuuistopuukko	211, 484
11724_30	kynsiviila	302
11724_31	lyijytäytäkynä	212
11724_32	hakaneula	414
11724_33	mustekynänvarsi	212
11724_34	mustekynänvarsi	212
11724_35	makeutusainepurkki	434, 263
11724_36	tyttönuke	524, 857
11724_37	leikkikaluhaitari	524, 857
11724_38	visiittikorttialbumi	211, 574
11724_39	Suomen autokartta	102, 484
11724_40	ryijy	286
11725_1	pellinnyörien peite	353
11725_2	tarjotinteline	353
11725_3	pellavaverhot	353
11725_4	sivuverhot	353
11725_5	koristeommitilkut	286
11726_1	kiulu	415
11726_2	hattuneula	293
11726_3	matka-arkku	482
11726_4	puukaukalo, astia	415
11726_5	pärematkalaukku	482
11727_1	kaupan laskukuitti	425
11727_2	lasku	425
11727_3	kirjastokortti, VR	655, 217
11727_4	Hellas Oy:n etiketti	257
11727_5	ananasjuoman etiketti	274
11727_6	virikapuvun nappi	292
11728_1	verho	353
11728_2	pöytäliina	353
11728_3	joululiina	353, 527
11728_4	t-paita	291
11728_5	farmarihousut	291
11728_6	t-paita	291
11728_7	verho	353
11729	pöytäliina	353
11730	suojauskunta-aiheinen juliste	701
11731	Hymypoika-patsas	872
11737_1	sisäkön arkipäähine	292, 357

11737_2	sisäkön juhlapäähine	292, 357
11737_3	pölynimuri	404, 356

5.4. Museoiden dokumentointi- ja tutkimustyöryhmän muistio vuodelta 1987, aihealuejako

I Kulttuuriympäristö

- 1 agraari ja ruraali kulttuuriympäristö
- 2 teollinen ja urbaani kulttuuriympäristö
- 3 rakennukset

II Asuminen ja pukeutuminen

- 1 asunnot ja sisustus: huonekalut, tekstiilit, muut sisustuselementit
- 2 julkiset tilat ja niiden sisustus
- 3 kotitalous ja käyttöesineistö
- 4 ruokatalous
- 5 puhtaus ja hygienia
- 6 vaatetus

III Tuotanto

- 1 maa- ja metsätalous sivuelinkeinoineen
- 2 kalastus ja kalatalous sekä muu pyynti
- 3 ammattikäsiyö
- 4 kotiteollisuus
- 5 kaivostoiminta
- 6 teollisuus
 - 6.1. elintarviketeollisuus (teurastus, maidonjalostus, kalatuotteet, öljyt ja rasvat, leipomot, sokeri, makeiset, juomat, tupakka)
 - 6.2. tekstiili- ja vaatetusteollisuus (tekstiilit, vaatteet, nahat, turkikset, laukut, jalkineet)
 - 6.3. puutavateollisuus (puutavara, puuteokset, -kalusteet)
 - 6.4. paperi- ja graafinen teollisuus (massa, paperi, paperituotteet, graafinen teollisuus)
 - 6.5. kemianteollisuus (kemikaalit, lannoitteet, muovi, kumi, maalit, lakat, pesuaineet, räjähteet, liimat, kynttilät, öljy, kumituotteet, muovituotteet)
 - 6.6. savi-, lasi- ja kiviteollisuus (posliini, savi, asbesti, kipsi)
 - 6.7. metalliteollisuus (rauta, teräs, työkalut, metallikalusteet ja -rakenteet, koneet, atk- ja konttorikoneet, sähkötekniset tuotteet, kulkuneuvot, hienomekaaniset tuotteet)
 - 6.8. muu teollisuus (kulta- ja hopeateokset, soittimet, urheiluvälineet, siveltimet ja harjat, leikkikalut, korut, leimasimet, konttorivälineet, kilvet, valaisimet)
- 7 rakennustuotanto
 - 7.1. talonrakennus
 - 7.2. maa- ja vesirakennus

IV Kauppa, liikenne ja palvelu

- 1 tukku- ja vähittäiskauppa
- 2 ravitsemis- ja majoitustoiminta
- 3 kuljetus (maa-, vesi- ja ilmaliikenne) ja tietoliikenne
- 4 pankki-, vakuutus- ja vastaava toiminta
- 5 sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto
- 6 muu kuljetus, huolto- ja palvelutoiminta

V Julkinen elämä

- 1 julkinen hallinto
- 2 maanpuolustus ja rajojen vartiointi
- 3 poliisitoimi, oikeuslaitos, vankeinhoito, palo- ja pelastustoimi, puhtaanapito
- 4 opetus ja tutkimus
- 5 terveydenhoito (myös kansanomainen) ja sosiaalityö
- 6 elinkeino- ja ammattijärjestöt

VI Vapaa-aika

- 1 uskonnolliset, poliittiset ja muut aatteelliset ja sivistykselliset järjestöt
- 2 virkistys- ja kulttuuripalvelu
- 3 leikit ja pelit, urheilu
- 4 tapakulttuuri: elämänkaari, juhlat, uskomukset, uskonnollinen elämä
- 5 muu vapaa-ajanvietto

VII Yhteisöllinen kulttuuri

- 1 osa-, ala- ja ryhmäkulttuurit, sosiaaliryhmät, luokat ja vähemmistökuulttuurit

5.5. [Museoiden vaihtuvat näyttelyt tarkasteluperiodien aikana](#)

Vaihtuvat, itse tuotetut näyttelyt Kymenlaakson museossa tarkasteluperiodilla 1975–1978

24.10.–8.11.1975	Ruotsinsalmi – linnoitus, kaupunki
22.6.–27.8.1976	Työväestön asuminen Kotkan seudulla ennen v. 1925
joulukuu 1977	A. S. Popov
joulukuu 1977	Työväestön asuminen Kotkan seudulla ennen v. 1925
joulukuu 1977	Hietasen saha ja saaren asutus 1930-luvulla
tammikuu 1978	A. S. Popov
tammikuu 1978	Työväestön asuminen Kotkan seudulla ennen v. 1925
tammikuu 1978	Hietasen saha ja saaren asutus 1930-luvulla
helmikuu 1978	Leningradin alue tänään
15.5.1978–	Kotkan 100-vuotisnäyttely (näyttelyosastot Ruotsinsalmi, kaupungin teollistuminen, asemakaavallinen kehitys, poliittinen ja ammatillinen

työväenliike Kotkassa, vuosisadan alun jugend-interiööri, katukuvan muuttuminen [Kotkankatu], sataman historiaa)

heinäkuu 1978–

Leikkikalut

15.12.1978

Piirteitä kymenlaaksolaisesta tekstiilistöstä

Vaihtuvat, itse tuotetut näyttelyt Kymenlaakson museossa tarkasteluperiodilla 1992–1993

–29.3.1992

Onsikirves? radiohiili? muinaistulokas?

9.10.–22.11.1992

Ragtimesta keisariin. Kymenlaakson jazzin historiaa

27.4.–6.6.1993

Liikkumisen iloa, monen monta kiloa

25.3.1993–

saaristolaiselämää-näyttelyhuone perusnäyttelyyn

16.12.1993–

esihistoria-näyttely perusnäyttelyyn (uudistus)

ei päivämäärää

Vartiomootorivene 11:n ja merivartioidin historiaa esittelevä perusnäyttely

ei päivämäärää

museojäänmurtaja Tarmon hyttien sisustaminen

10.12.1993–3.4.1994

Jotain uutta, jotain vanhaa... kymenlaaksolaisia häöpukuja

5.5.1994–

pv Haapasaari sijoitettiin museovenehallin perusnäyttelyyn

ei päivämäärää

magneettimiinanraivain MRK/Mg 3P asetettiin museojäänmurtaja Tarmon viereen

15.12.1994–

Kotkan historia -huone perusnäyttelyyn

15.4.–15.5.1994

Tunnetko tuolisi? -pienoisnäyttely

19.4.–24.4.1994

Toukolan kansalaisopiston 70-vuotisjuhlanäyttely

17.6.–18.9.1994

Pintaa syvemmältä – hylkylöytöjä

7.10.–13.10.1994

Muovimopolla maailmalle – näyttely lapsille ja lapsenmielisille

(Lähde: Kymenlaakson museon toimintakertomukset 1975–1978 ja 1992–1994. KyM arkisto)

Vaihtuvat, itse tuotetut kulttuurihistorialliset näyttelyt Pohjanmaan museossa tarkasteluperiodilla 1975–1976

1.1.–26.1.1975

Stolutställning

15.6.–15.8.1975

Holländska fajanser

21.9.–12.10.1975

Österbottniska textilier (paikka: Västerbottens museum)

1.12.1975–1.2.1976

Leksaksutsällning

kevät 1976

Nyfövärv 1975

kesä 1976

Rotkorgar

20.9.1976–

Textilmönster

1.11.1976–31.1.1977	Linbräden
1.12.1976–16.1.1977	Leksaksutsällning
(30.9.–24.11.1977	Finska folkskolorna i Vasa fyller 100 år)

(Lähde: Föreningen för Österbottens historiska museum r.f., berättelse över verksamhet 1975, 1976, PM virka-arkisto)

Tarkasteluperiodilta 1992–1993 ei Pohjanmaan museossa ole tehty toimintakertomuksia, ainoastaan suppeat kunnalliskertomukset, joissa ei eritellä näyttelyitä tai henkilökuntaa.

Vaihtuvat näyttelyt Etelä-Karjalan museossa, joille ei ole ilmoitettu ulkopuolista tuottajaa tarkasteluperiodilla 1975–1978

27.9.1975–vuoden loppuun	Koulunäyttely
ei päivämäärää	Näyttely joului- ja uudenvuoden korteista
1976	Ei lainkaan vaihtuvia näyttelyitä perusnäyttelyn uudistamisen vuoksi. Perusnäyttelyyn rakennettiin jugend-interiööri ja interiööriin hankittiin kodintavaraa.
1977	Itäraja-näyttely, perusnäyttelyn muutoksia
1978	Perusnäyttelyn muutoksia

Vaihtuvat näyttelyt Etelä-Karjalan museossa, joille ei ole ilmoitettu ulkopuolista tuottajaa 1992–1995

13.8.–5.12.1992	Etelä-Karjala – Rajaa ja rantaa
18.12.1992–31.1.1993	Karjalan kuvia kartoissa – Aarno Piltzin karttakokoelman helmiä
10.2.–14.3.1993	Aurinko paistaa Suomeen – Heikki Ahon ja Björn Soldanin valokuvia 1920–1940-luvuilta
2.5.–30.5.1993	Lappeenrannan valokuvaamon 100-vuotisjuhlanäyttely
2.8.–17.10.1993	Albumi – Valokuvia vanhasta Viipurista
23.10.1993–20.3.1994	Viipurin 7 vuosisataa
10.6.–27.11.1994	Muistoja Käkisalimesta
18.5.–25.9.1994	Viipurin 7 vuosisataa
2.7.–27.11.1994	Elämää edestakaisin – Suomalaisia evakkotaipaleita 1939–1944

Vuoden 1995 osalta mainitaan, että näyttelytoiminnassa on keskitytty esihistoria-näyttelyn siirtoon. Vuosilta 1996 ja 1997 käytettävissä ei ollut toimintakertomuksia.

(Lähde: Etelä-Karjalan museo, taidemuseo, ratsuväkimuseo, toimintakertomukset 1975–1978, 1992–1995 EKM virka-arkisto)